

FACILITETER TIL IDRÆT, MOTION OG BEVÆGELSE I FREDERIKSSUND KOMMUNE

Baggrundsanalyser

Rapport / Februar 2016

Peter Forsberg, Christian Gjersing Nielsen,
Mike Murray, Jens Høyer-Kruse & Aline van Bedaf

Idrættens
Analyseinstitut

Titel

Faciliteter til idræt, motion og bevægelse i Frederikssund Kommune. Baggrundsanalyser.

Forfatter

Peter Forsberg, Christian Gjersing Nielsen, Mike Murray, Jens Høyer- Kruse og Aline van Bedaf.

Øvrige bidragydere

Henrik H. Brandt, Maja Pilgaard og Camilla Friberg.

Rekvirent

Frederikssund Kommune

Layout

Idrættens Analyseinstitut

Forsidefoto

Kenneth Jensen – Søspejdere fra DDS1 Frederikssund

Print

Mercoprint Digital A/S

Udgave

1. udgave, februar 2016

Pris

Rapporten kan bestilles i trykt udgave hos Idrættens Analyseinstitut, pris 200,00 kr. inklusive moms, eksklusive forsendelse. Rapporten kan downloades gratis i vidensbanken på www.idan.dk

ISBN

978-87-93375-37-6

978-87-93375-38-3 (elektronisk)

Udgiver

Idrættens Analyseinstitut

Kanonbådsvej 4A

DK-1437 København K

T: +45 3266 1030

E: idan@idan.dk

W: www.idan.dk

Gengivelse af denne rapport er tilladt med tydelig kildehenvisning.

FACILITETER TIL IDRÆT, MOTION OG BEVÆGELSE I FREDERIKSSUND KOMMUNE BAGGRUNDSANALYSE

Indhold

Introduktion og læsevejledning	5
Delanalyse 1: Baggrundskapitel om idræt i Frederikssund Kommune	7
Delanalyse 2: Kortlægning af drift og økonomi	23
Delanalyse 3: Sammenstilling af økonomiske forhold med andre kommuner	28
Delanalyse 4: Kapacitetsbenyttelse i haller og svømmebassiner	36
Delanalyse 5: Børn og unges idrætsvaner	40
Delanalyse 6: Voksnes idrætsvaner	72
Delanalyse 7: Idrætsforeningers status og virke	99
Delanalyse 8: Foreninger, skoler og institutioners brug af og ønsker til faciliteter	116
Litteratur	130
Appendiks	133

Introduktion og læsevejledning

Idrættens Analyseinstitut (Idan) og Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund (CISC) ved Syddansk Universitet har i perioden fra september 2015 til februar 2016 gennemført en undersøgelse for Frederikssund Kommune af idræts- og bevægelsesfaciliteter i kommunen.

Undersøgelsen har som hovedformål at undersøge benyttelsen af kommunens idræts- og bevægelsesfaciliteter og komme med bud på, hvordan faciliteter, naturområder og byrum i højere grad kan tilgodese såvel unge som ældres idrætsvaner og ønsker til en aktiv livsstil. Undersøgelsen belyser samtidig foreningslivets vilkår, behov og udfordringer.

Denne baggrundsrapport indeholder otte baggrundsanalyser (delanalyser), der danner baggrund for den samlede undersøgelse og følgende anbefalinger. I tillæg hertil er udarbejdet den opsamlende udgivelse 'Faciliteter til idræt, motion og bevægelse i Frederikssund Kommune. Overblik, analyse og anbefalinger', som i kort form fremlægger hovedkonklusioner og desuden indeholder anbefalinger på baggrund af analysearbejdet.

I efteråret 2015 gennemførte Idan/CISC desuden en undersøgelse af kapacitetsbenyttelsen i idrætsfaciliteter i Frederikssund Kommune. Denne undersøgelse er sammenfattet i delanalyse 4, men er desuden tilgængelig i sin helhed i rapporten, 'Kapacitetsbenyttelse af haller og svømmebassiner i Frederikssund Kommune' (Forsberg, Nielsen og van Bedaf, 2015).

De otte delanalyser i denne rapport er kort beskrevet herunder. De kan læses samlet eller bruges som opslagsværk.

- **Delanalyse 1** er et baggrundskapitel om Frederikssund Kommune med særligt fokus på forhold, som er væsentlige for idrætten i kommunen, herunder kommunens geografi, placering og facilitetsdækning samt tendenser i kommunens borgersammensætning.
- **Delanalyse 2** kortlægger idrætsområdets økonomi i Frederikssund Kommune.
- **Delanalyse 3** sammenstillinger de økonomiske forhold på idrætsområdet i Frederikssund Kommune med forholdene på landsplan, på regionalt niveau samt i forhold til andre udvalgte kommuner.
- **Delanalyse 4** beskriver i hovedtræk undersøgelsen af bookinger og brug af haller og svømmebassiner.
- **Delanalyse 5** undersøger idrætsvanerne hos børn og unge fra 4. til 10. klasse på baggrund af en omfattende spørgeskemaundersøgelse blandt eleverne i kommunens skoler.

- **Delanalyse 6** sætter voksne borgeres (16 år eller derover) idrætsvaner under lup ved hjælp af en spørgeskemaundersøgelse udsendt til et tilfældigt og repræsentativt udsnit af borgere.
- **Delanalyse 7** fokuserer på foreningernes forhold i Frederikssund Kommune på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse blandt kommunes idrætsforeninger.
- **Delanalyse 8** undersøger på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse holdningen til kommunens idrætsfaciliteter blandt brugere, herunder tilfredshed og ønsker.

Sammenligning med andre kommuner

Væsentlige forhold i Frederikssund Kommune er i undersøgelsen sammenstillet med lignende forhold i andre udvalgte kommuner. De gennemgående sammenligningskommuner er Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner. Sammenstillingerne er baseret på data indsamlet i kommunerne i forbindelse med lignende undersøgelser udført af Idan/CISC i 2015 og er ligeledes tilvejebragt efter omfattende research og dialog med de pågældende kommuner.

Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner er udvalgt, fordi de på hver sin måde er interessante at sammenligne med for Frederikssund Kommune. Dele af Frederikssund Kommune og særligt lokalområderne Slangerup, Jægerspris og Skibby har forhold, som minder om dem, man finder i Halsnæs og Lejre Kommuner med mindre bysamfund og mange grønne områder, mens lokalområdet Frederikssund med en ret betydelige bymæssig bebyggelse minder om forholdene i Ballerup Kommune.

Dertil kommer, at borgersammensætningen i Lejre Kommune i forhold til socioøkonomiske forhold ligner Frederikssund Kommune, mens Halsnæs og Ballerup Kommune scorer lidt lavere på socioøkonomiske forhold.

Endelig er idrættens organisering i de fire kommuner relativt ens med en stor andel af kommunale faciliteter. Der er dog forskel i dækningen af forskellige typer af faciliteter og afstand til dem, ligesom der er forskel på, hvor mange midler kommunerne målt pr. borger investerer på området.

Delanalyse 1: Baggrundskapitel om idræt i Frederikssund Kommune

Frederikssund Kommune blev dannet ved kommunalreformen i 2007 ved en sammenlægning af Slangerup, Skibby, Jægerspris og Frederikssund Kommuner. De gamle kommuneskel præger stadig i nogen grad organiseringen på idrætsområdet, og fordelingen af indendørsfaciliteter sker med afsæt i fire lokale fordelingsråd, som kan henføres til de fire gamle kommuner, ligesom faciliteter er etableret og naturligt organiseret med afsæt i de gamle kommuner. Tilskudsmodeller til idrætten i Frederikssund Kommune er harmoniseret, og kommunen vedtog i 2015 en ny fritidspolitik for perioden 2015-2018, som opremsede de primære principper og pejlemærker for idrætten i hele kommunen.

Frederikssund Kommune står over for en spændende periode på idrætsområdet med udmøntning af en ny idrætsvision, og der er i perioden 2016-2019 afsat 121,1 mio. kr. til første fase af den nye idrætsby i Frederikssund med nye svømme- og idrætsfaciliteter til gavn for hele kommunen (Frederikssund Kommune, 2015d). Dertil kommer det ambitiøse nye byudviklingsprojekt Vinge, som over de næste godt 20 år skal blive hjem for op mod 20.000 nye borgere i kommunen¹. Også her skal der etableres idrætsfaciliteter og sikres adgang til motion og bevægelse i naturen.

Frederikssund Kommunes geografi og størrelse

Frederikssund Kommune er beliggende i Region Hovedstadens nordvestlige hjørne og er på landsplan en gennemsnitlig kommune målt på antal indbyggere (nr. 47. ud af 98) med sine 44.796 indbyggere². En befolkningsprognose fra Danmarks Statistik frem mod 2025 viser en lille befolkningstilvækst på 291 borgere (0,7 pct.). Prognosen medtager dog ikke byudviklingsprojektet i Vinge. Medtages kommunens forventninger til befolkningstilvæksten her, vil der i 2027 være 47.919 indbyggere i kommunen. Det svarer til en stigning på 7,9 pct. (Frederikssund Kommune, 2015a).

Lokalområdet Frederikssund har klart flest indbyggere og den største befolkningstæthed. Med sine 15.000 indbyggere er Frederikssund by cirka fem gange større end Skibby by målt på indbyggertal, og 45 pct. af kommunens indbyggere bor i det område af kommunen. Indbyggertallet i de tre øvrige områder er meget ens med en fordeling på henholdsvis 20 pct. af befolkningen i Skibby, 18 pct. i Slangerup og 17 pct. i Jægerspris.

Figur 1 viser placeringen af idrætsfaciliteter og folkeskoler i de fire områder, samt hvor de 3.000 voksne borgere, der er blevet inviteret til at deltage i en spørgeskemaundersøgelse om deres idrætsvaner, bor. Der findes i alle fire områder bykerner, hvor et stort antal respondenter bor, og det er også her, man finder langt de fleste idrætsfaciliteter.

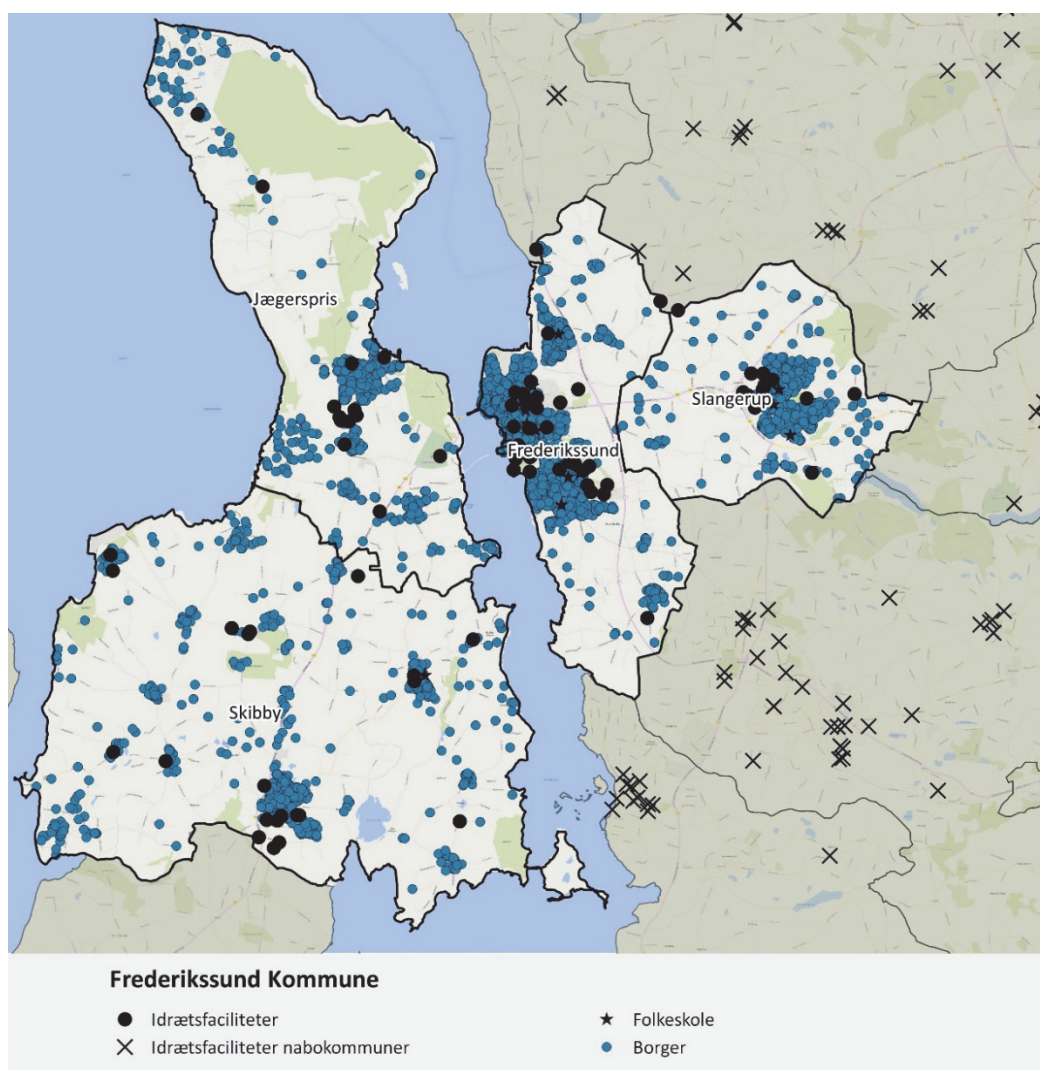
Store dele af kommunens geografiske områder er grønne områder, som blandt andet adskiller de forskellige byer og lokalsamfund fra hinanden (se figur 1). Mange ubebyggede og

¹ Se <http://www.byenvinge.dk/da/indhold/vinge>

² Danmarks Statistik, 2015K4.

grønne områder finder man også i mange andre danske kommuner, men i få andre kommuner har så mange borgere så kort til kyst og vand, som tilfældet er i Frederikssund Kommune. Kommunen har adgang til vand via Roskilde Fjord, Jægerspris Bugt og Østerløb, og der findes altså hele tre kystlinjer og adskillige havneområder i kommunen. Kun borgerne i Slangerup har ikke direkte adgang til havet.

Figur 1: Oversigtskort over Frederikssund Kommunes lokalområder samt markering af voksne respondenter i voksenundersøgelsen.

Figuren viser borgernes bopæl (respondenterne fra voksenundersøgelsen, delanalyse 6) idrætsfaciliteter og folkeskoler i Frederikssund Kommune samt udvalgte idrætsfaciliteter i nabokommuner. Kortet viser også inddeling i lokalområderne Frederikssund, Slangerup, Jægerspris og Skibby. Kilde: Danmarks Statistik, Frederikssund Kommune og Facilitetsdatabase (Idan & LOA, 2015).

Målt på geografisk størrelse hører Frederikssund Kommune til i den lave ende af midterfeltet af kommuner i Danmark (nr. 59 ud af 98)³. I alt dækker kommunens areal 250,96 kvadratkilometer, og opdelingen med en østlig og en vestlig del adskilt af Roskilde Fjord kan give en fornemmelse af store afstande mellem øst og vest. Interviews med nøglepersoner i

³ Danmarks Statistik.

kommunen i forbindelse med udarbejdelsen af denne rapport giver indtryk af, at der er en barriere i forhold til at transportere sig over Roskilde Fjord. Faciliteter på østsiden opleves i begrænset omfang relevante for foreninger og borgere på vestsiden og omvendt. Undersøgelser af børn, unge og voksnes idrætsdeltagelse bekræfter billedet. Få borgere på vestsiden bruger generelt faciliteter på østsiden og omvendt (se delanalyse 5 og 6). En undtagelse er børn og unge fra Jægerspris, som i et vist omfang benytter faciliteter i Frederikssund (se evt. appendiks 5, tabel 45).

Frederikssund Kommune deler administrativt kommunen op i fem lokalområder/skoledistrikter. Denne rapport opdeler kommunen i fire lokalområder, idet Frederikssund Nord og Frederikssund Syd er lagt sammen til ét lokalområde. Det er gjort, fordi det ikke er muligt at adskille de to områder i alle forskellige delanalyser. Inddelingen i de fire lokalområder er markeret med sorte streger i figur 1.

Kommunens 'dna'

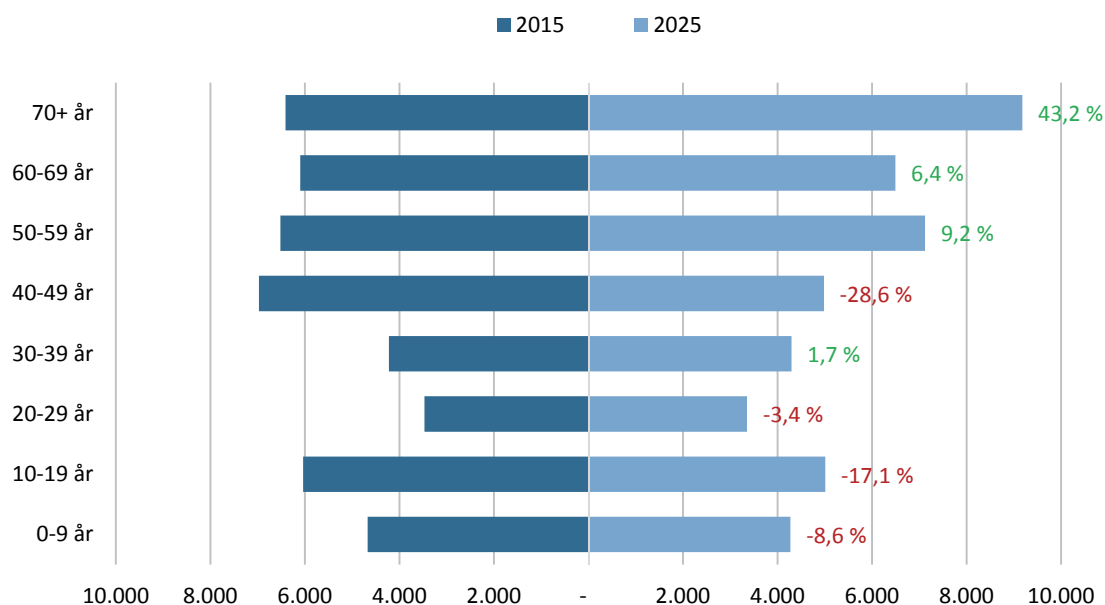
I den eksisterende danske forskning i kommunal idrætspolitik er det vanskeligt at finde forskningsmæssigt belæg for, at særlige politikker og tilskudsmodeller på idrætsområdet har indflydelse på befolkningens overordnede tilbøjelighed til at dyrke sport eller motion (Thøgersen & Iversen, 2014). Ofte har andre faktorer som befolkningssammensætning, befolkningstæthed, geografiske afstande og urbanisering, kort sagt kommunens 'dna', en stærkere betydning, hvilket er i fokus i dette afsnit.

Demografi – flere ældre de kommende år

Mange kommuner er i disse år optagede af udviklingen i borgernes alderssammensætning. Danskerne lever længere, og en befolkningsprognose for Frederikssund Kommune frem mod 2025 viser, at andelen af de fleste yngre aldersgrupper vil blive reduceret over de kommende ti år, mens der vil komme 43,2 pct. flere ældre borgere på 70 år eller derover (se Figur 2). Også i aldersgrupperne 50-59 år og 60-69 år forventes en stigning. Der er her taget afsæt i tal fra Danmarks Statistik, og forventningerne til den kommende bydel i Vinge er således ikke medtaget. Alt efter udviklingen i Vinge – og hvem den typiske indflytter i denne bydel bliver – kan den forventede befolkningssammensætning i kommunen som helhed ændre sig.

Med afsæt i prognosen fra Danmarks Statistik kan Frederikssund Kommune altså forvente en udvikling mod en ændret befolkningssammensætning med mange flere ældre og noget færre børnefamilier samt generelt færre borgere i den erhvervsdygtige alder inden for relativt få år.

Figur 2: Demografisk udvikling i Frederikssund Kommune, 2015-2025.

Kilde: Danmarks Statistik.

Befolknings sammensætningen og det stigende antal ældre kan være væsentlige at tage højde for i det kommende arbejde med idrætsfaciliteter og idrætsstrategi. Eksempelvis har mange idrætsforeninger primært fokus på børn og unge, som også er prioriteret i mange idrætsfaciliteter, men der kan være gode grunde til et øget sigte på målgrupper i voksen- og senioralderen.

Eksisterende forskning og undersøgelser af børn og voksnes idrætsvaner viser, at børn i langt højere grad end voksne og seniorer benytter kommunalt idrætsbyggeri til at dyrke sport eller motion, mens voksne og seniorer oftere færdes udendørs på gader, veje og i naturen (Laub, 2013). Samme billede tegner borgerundersøgelserne for Frederikssund Kommune (se delanalyse 6). Desuden viser såvel borgerundersøgelsen som landsdækkende undersøgelser, at de ældste idrætsudøvere oftere end andre aldersgrupper ønsker at dyrke idræt i dagtimerne (Toft, 2013). Det betyder, at ønsker, behov og barrierer i forhold til befolkningens udøvelse af idræt og bevægelse varierer over forskellige livsfaser (Pilgaard, 2009). Delanalyse 5 og 6 ser nærmere på de forhold.

Kommunale nøgletal

Foruden de ovenstående forhold om geografi og demografi er det interessant at se på den socioøkonomiske sammensætning af befolkningen i kommunen. Uddannelseslængde, etnisk baggrund og indkomstniveau er parametre der har indflydelse på tilbøjeligheden til at dyrke sport og motion, da deltagelsesniveauet eksempelvis typisk stiger med øget uddannelseslængde og falder blandt befolkningsgrupper med ikke-vestlig baggrund. Indkomstniveauet følger ofte uddannelseslængden og kan derfor ligeledes påvirke idrætsdeltagelsesniveauet indirekte (Pilgaard, 2009).

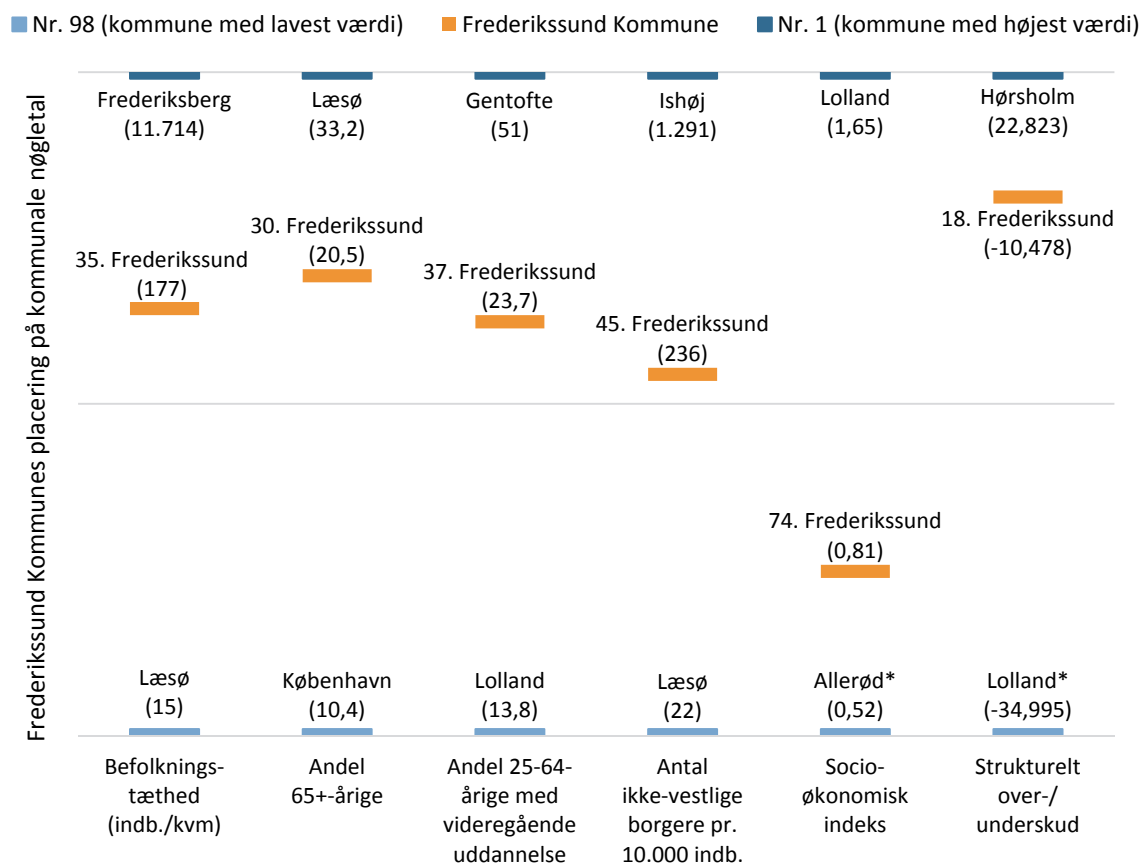
Borgere med videregående uddannelse betragtes som ressourcestærke, hvilket kan komme det lokale forenings- og idrætsliv til gode. Men samtidig vælger flere borgere med videregående uddannelser at dyrke idræt i kommercielle fitnesscentre eller som selvorganiserede motionsaktiviteter (i hvert fald i de større byer) frem for at dyrke idræt organiseret i foreninger (Laub, 2013).

Andelen af borgere med ikke-vestlig baggrund er ligeledes væsentlig at have for øje, da denne gruppe generelt har en anden tradition for deltagelse i det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde i almindelighed (Ibsen et al., 2012) og i idrætsaktiviteter i særdeleshed (Ibsen & Fehsenfeld, 2013).

Figur 3 nedenfor viser en række udvalgte kommunale nøgletal og Frederikssund Kommunes placering i den kommunale rangering på landsplan. De to første tal refererer til de foregående analyser af geografi og demografi og viser, at kommunen ligger i den øverste fjerdedel, når det kommer til både befolkningstæthed og andelen af borgere over 65 år (20,5 pct. af borgerne er +65 år).

Kommunen har relativt mange borgere med en videregående uddannelse (nr. 37 ud af 98 kommuner). Netop uddannelseslængde betyder typisk meget for befolkningens tilbøjelighed til at dyrke sport eller motion, og det skaber forventning om en idrætsdeltagelse i den høje ende.

Figur 3: Frederikssund Kommunes placering på udvalgte kommunale nøgletal (2013).

Figuren viser Frederikssund Kommunes placering i den kommunale rangering på de udvalgte kommunale nøgletal. Frederikssund Kommunes score på det pågældende nøgletal er vist i parentes. I top og bund af figuren er desuden angivet kommunen med den højeste og laveste placering – tallet i parentes viser top- og bundkommunernes score. Note: Lolland ligger nummer 95 på det strukturelle over-/underskud, da der er tre kommuner uden data. Allerød ligger nummer 97 på det socioøkonomiske indeks, da der mangler data fra én kommune. Kilde: Økonomi og indenrigsministeriet (2013).

Når det kommer til antal ikke-vestlige borgere pr. 10.000 indbyggere, placerer Frederikssund Kommune sig som nr. 45 ud af 98 kommuner og hører altså til blandt de danske kommuner med relativt mange ikke-vestlige borgere. I sammenligning med andre kommuner i Region Hovedstaden som København og københavnske omegnskommuner har Frederikssund Kommune dog færre ikke-vestlige borgere pr. indbygger.

Idrætsdeltagelsen på tværs kulturelle grupperinger varierer, ligesom der er forskellige tilgange til og forståelser af, hvad sport og motion kan og skal bidrage med i hverdagslivet for drenge, piger, mænd og kvinder. Borgere med ikke-vestlig baggrund har typisk mindre kendskab til eller kulturel forståelse for den typiske danske foreningskultur end etniske danskere og det kommer blandt til udtrykke ved en lavere deltagelse i foreningslivet.

Det socioøkonomiske indeks måler kommunens udgiftsniveau i forhold til andre kommuner på basis af en række socioøkonomiske kriterier med forskellig vægt. Kriterierne i det socioøkonomiske indeks danner et samlet billede af kommunens sociale belastning og er

beregnet, så landsgennemsnittet pr. definition er 1. En værdi over 1 betyder, at kommunen har et større udgiftsbehov relativt til landsgennemsnittet, mens en værdi lavere end 1 betyder et lavere udgiftsbehov. Frederikssund Kommune hører til blandt kommuner med udgifter under landsgennemsnittet og er placeret i den nederste fjerdedel (nr. 74 ud af 98). Udgifterne på det sociale område har betydning for kommunens økonomiske muligheder, men også for den enkelte borger eksempelvis i forhold til at prioritere penge til idrætsdeltagelse. Økonomi er dog sjældent bliver udtrykt som en betydelig barriere, når ikke-idrætsaktive skal angive årsager til ikke at dyrke idræt (Laub, 2013). Det gode placering på det socioøkonomisk indeks giver indtryk af en forholdsvis ressourcestærk befolkning med relativt få borgere, som modtager forskellige former for sociale ydelser.

Frederikssund Kommunes nuværende økonomiske situation, målt via det strukturelle over-/underskud⁴, der er en form for 'bruttokommunalt produkt', hører også til i den bedste fjerdedel blandt landets kommuner (nr. 18 ud af 98). Målet er et udtryk for kommunens aktuelle økonomiske situation og kan være væsentligt at tage højde for eksempelvis i forhold til muligheder for at støtte idræt og opføre/vedligeholde idrætsfaciliteter.

De kommunale nøgletal og placeringen af Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner kan desuden ses i appendiks 1, tabel 40.

Politikker og aktører på idrætsområdet i Frederikssund Kommune

Der findes i Frederikssund Kommune en række politikker, som på forskelligvis er med til at skabe rammerne for idrætslivet i kommunen. De senere år er der kommet øget bevidsthed om idræt i kommuner og idrættens samspil med og potentielle værdi for andre samfundsområder og forhold til eksempelvis sundhed, integration og social sammenhængskraft. Derfor ser man ofte, at kommunale politikker på andre områder også er relevante i forhold til idræt og motion.

Traditionelt har idræts- og fritidspolitikere kredset om de foreningsaktive borgere i kommunerne, men de senere år har man også set et øget fokus på selvorganiserede idrætsaktive og ikke idrætsaktive borgere (Ibsen, 2009). I den følgende er fokus på en række politikker, som på forskelligvis spiller en rolle for idrætsområdet i kommunen.

Frederikssund Kommunes Fritidspolitik 2015-2019

Kommunens fritidspolitik er blevet til på baggrund af en række offentlige dialogmøder med deltagelse af borgere, foreninger og institutioner. Politikken angiver de overordnede visioner, fokuspunkter og pejlemærker for området.

Politikken definerer tre overordnede målgrupper for kommunens fritidspolitik på idrætsområdet, som er borgere organiseret i foreningslivet, borgere der dyrker idræt, motion eller bevægelse på egen hånd (selvorganiseret) og talenter.

⁴ Det strukturelle over- eller underskud er forskellen mellem en kommunes udgiftsbehov og beregnede skatteindtægter og er et udtryk for, hvorvidt en kommune ved at opkræve en gennemsnitlig skatteprocent vil få overskud eller underskud i forhold til sit beregnede udgiftsbehov.

På foreningsområdet er det ambitionen at prioritere "...foreningsudvikling for at fremtidssikre foreningerne, støtte de frivillige, gøre det nemt at være frivillig, styrke vilkårene for deres arbejde samt sikre værdifulde rammer og aktiviteter for medlemmerne og borgerne i kommunen" (Frederikssund Kommune, 2015b).

De selvorganiserede borgeres fritids-, idræts- og kulturliv skal også understøttes og sikres gode betingelser. Det skal være let for borgerne at få overblik over faciliteter, attraktioner og aktiviteter såvel udendørs som indendørs samt byrum, naturområder, stier og veje, ligesom at kommunens mange faciliteter også skal stilles til rådighed for selvorganiserede aktiviteter efter nærmere definerede betingelser.

Arbejdet med talenter og talentudvikling sigter på at skabe eliteudøvere inden for kultur- og idrætslivet i kommunen og på at højne kvaliteten i tilbuddene og 'brande' kommunen udadtil. Arbejdet sker i samarbejde med Frederikssund Idrætsråd, Kulturrådet, Frederikssund Musikskole, Børne og Unge Samrådet (BUS) og foreninger. Frederikssund Kommune vil bidrage til at fremme samarbejde, videndeling og sikre et højt uddannelsesmæssigt niveau hos trænere og ledere i foreningerne samt skabe helhed i de unge talenters hverdag og arbejde for at de tilbydes de rette faciliteter og sociale, sundheds- og uddannelsesmæssige vilkår.

Politikken har afsat i en bred definition af idræt og bevægelse, som også forpligter kommunen til at have et bredt syn på steder til idræt, motion og bevægelse. Politikken nævner således konkrete idrætsfaciliteter såvel som byens rum som udgangspunkt for kommunens arbejde med steder til idræt, motion og bevægelse.

Faciliteter er i politikken defineret som bygninger og udendørsanlæg, der anvendes til fritids-, idræts- og kulturaktiviteter for både det organiserede og selvorganiserede fritids-, idræts- og kulturliv. Fokusområderne for arbejdet med faciliteter omhandler brugertilfredshed, nærhed, nytænkning, synlighed og tilgængelighed med en ambition om at imødekomme de behov, som befolkningens ændrede fritids-, idræts- og kulturvaner medfører i forhold til brugen af faciliteter.

Byens rum er alle de offentlige steder, hvor fritids-, idræts- og kulturaktiviteter kan opstå og udleves, hvilket inkluderer gader, pladser, løbe- og cykelstier, parker, strande, skove mv. Der findes jævnfør politikken mange uudnyttede potentialer, som via bevidste strategier og målrettede indsatser kan gøres endnu mere attraktive for borgere og besøgende, der ønsker et aktivt fritids-, idræts- og kulturliv. Det kan blandt andet ske ved udvikling af byrum, etablering af aktive mødesteder i naturen og ved at gøre det nemmere at transportere sig til aktivitetssteder fra egen bopæl og mellem de forskellige aktivitetssteder.

Andre politikker

Ud over fritidspolitikken er der to andre politikker, som på forskelligvis er relevante. Kommunens folkeoplysningspolitik beskriver, hvordan kommunen overordnet set støtter det frivillige folkeoplysende foreningsliv og definerer Frederikssund Idrætsråd som en

formel samarbejdspartner i forhold til at sikre brugerinddragelse. Politikken vedrører selv-sagt foreningslivet og beskriver rammerne for at støtte borgere, som deltager i foreningslivet (Frederikssund Kommune, 2011a).

Frederikssund Kommunes sundhedspolitik (2015-2020) vedrører også idræt, motion og bevægelse, og politikken har et bredt syn på sundhed, som defineres som "*...mere end blot fraværet af sygdom. Sundhed er også fysisk, mentalt og socialt velbefindende*" (Frederikssund Kommune, 2015c). I tråd med fritidspolitikken nævnes steder til idræt, motion og bevægelse som et væsentligt indsatsområde med en målsætning om, at borgerne skal have let adgang til natur, byrum og faciliteter, som inspirerer til samvær, leg og bevægelse. Konkret definerer politikken, at det er en målsætning, at "*...flere borgere er fysisk aktive med særligt fokus på børn og unge*" (Frederikssund Kommune, 2015c).

Frederikssund Idrætsråd

Frederikssund Idrætsråd blev etableret d. 9. november 2005 for at sikre de bedste vilkår for idrætten i den nye Frederikssund Kommune. Idrætsrådet er formel samarbejdspartner i forhold til Frederikssund Kommune og udpeger blandt andet repræsentanter til de fire lokale fordelingsråd, som er med til at fordele tider til foreninger og andre aktører i haller/sale mv. (se evt. samarbejdsaftale mellem Frederikssund Kommune og Frederikssund Idrætsråd, Frederikssund Kommune, 2011b).

Idrætsrådets formål er at fremme idrætslivet i kommunen, at arbejde for at skabe de bedst mulige forhold for klubliv og udøvelse af forskellige idrætsgrene, at virke for et godt forhold mellem medlemsforeningerne og at varetage den samlede idræts interesser over for kommunen og andre offentlige myndigheder og samarbejdspartnere.

Alle idrætsforeninger hjemmehørende i Frederikssund Kommune, som opfylder betingelserne for at være medlem af enten Danmarks Idrætsforbund, DGI eller Dansk Firmaidrætsforbund, kan optages som medlem. Pr. 27.12.2015 havde idrætsrådet ifølge sin hjemmeside 67 medlemsforeninger.

Idrætsfaciliteter og steder til idræt i Frederikssund Kommune

Dette afsnit præsenterer et overblik over idrætsfaciliteterne i Frederikssund Kommune. Overblikket er udarbejdet med afsæt i oplysninger fra kommunen, fra foreninger og andre institutioner samt via research på adresser, ruter og steder i kommunen, der benyttes til idræt/motion. I både skolebørnsundersøgelsen (delanalyse 5), borgerundersøgelsen (delanalyse 6) og brugerundersøgelsen (delanalyse 8) indgår et spørgsmål, som giver respondenterne mulighed for selv at angive faciliteter og steder, de benytter til sport eller motion, såfremt de aktuelle steder ikke allerede var på afkrydsningslisten. Dermed har det været muligt at få opmærksomhed på faciliteter og steder, som på forhånd ikke var defineret. Den netop vedtaget idrætsvision for Frederikssund Kommune bygger på idrætscentre i de fire hovedbyer (Frederikssund, Slangerup, Skibby og Jægerspris) samt en ny idrætsby i Frederikssund med nye svømme- og idrætsfaciliteter, der har hele kommunen som opland

(Frederikssund Kommune, 2015d). Idrætsrådet har spillet en central rolle i udarbejdelse af planen, og i store træk stemmer planen overens med rådets ønsker.

Kortlægning af anlagte idrætsfaciliteter

Der findes i Frederikssund Kommune på linje med de fleste andre kommuner et stort udbud af idrætsfaciliteter. Der findes i kommunen to større idrætsanlæg, Slangerup Idræts og Kulturcenter og Frederikssund Hallerne, som samler et væld af indendørs og udendørs faciliteter, og som et særligt kendetegn har Frederikssund Kommune Slangerup Speedwaycenter, som tiltrækker speedway på nationalt niveau.

Tabel 1 nedenfor viser antallet af forskellige typer af anlagte idrætsfaciliteter i Frederikssund Kommune samt antal borgere pr. facilitet i sammenligning med udvalgte kommuner, som ud over Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner, også inkluderer Gladsaxe, Allerød og Varde Kommuner. Der findes ikke valide tal på antallet af faciliteter på landsplan eller i alle danske kommuner, og derfor er sammenstillingen begrænset til kommuner, hvor Idan inden for det seneste år har optalt og valideret tallene. Jo færre borgere pr. facilitetstype, desto bedre er dækningen. Kommunen med bedst dækning inden for de oplyste facilitetstyper er markeret med fed.

Som tabellen viser, har Frederikssund Kommune et bredt udvalg af de fleste almindelige idrætsfaciliteter og har den bedste dækning af ridebane- og skydeanlæg. Også i forhold til almindelige idrætshaller har kommunen en relativ god dækning, som er bedre end i Halsnæs og Gladsaxe og tæt på dækningen i Ballerup, Allerød og Lejre Kommuner. Det er kun i Varde Kommune, at dækningen er markant bedre. Når det kommer til mindre idrætshaller/gymnastiksale er dækningen i Frederikssund Kommune dårligere end i de andre kommuner bortset fra Gladsaxe (se tabel 1).

Kommunen giver samtidig mulighed for svømning i to 25 meter bassiner i henholdsvis Frederikssund Svømmehal og i Slangerup Idræts og Kulturcenter. Her er dækningen noget bedre end i Ballerup og Halsnæs Kommuner samt Lejre Kommune, som slet ikke har et 25 bassin eller større. Dertil kommer, at mange borgere i kommunen har kort til vand/kystlinje, og derfor har borgerne i Frederikssund Kommune en række yderligere muligheder for vandaktiviteter end indendørs bassiner.

Tabel 1: Antallet af borgere pr. idrætsfacilitet i Frederikssund Kommune.

Antal borgere pr. facilitet	Antal (Frederikssund)	Frederikssund	Ballerup	Halsnæs	Lejre	Gladsaxe	Allerød	Varde
Almindelig idrætshal	12	3.733	3.446	5.167	3.411	8.469	3.079	2.510
Lille idrætshal	7	6.399	5.361	1.476	5.457	16.937	6.158	2.642
Svømmehal (≥25 m)	2	22.398	48.246	31.002		22.583	12.317	10.041
Svømmefac. (<25 m)	5	8.959	6.892	15.501	27.287	16.937		7.172
Motionscenter	8	5.600	2.193	3.875	3.032	4.234	12.317	2.183
Skydeanlæg	11	4.072	24.123	6.200	6.822	67.749	24.633	5.021
Fodboldbane (naturgræs)	36	1.244	3.216	2.067	1.299	2.823	1.026	577
Fodboldbane (kunstgræs)	4	11.199	24.123	15.501	13.644	22.583	8.211	16.736
Tennisbane (udendørs)	13	3.446	6.031	2.818	1.605	3.566	1.540	2.183
Atletikanlæg	1	44.796	48.246		27.287	67.749	24.633	16.736
Ridebane-Anlæg	10	4.480	48.246	7.751	4.548		12.317	12.552
Golfanlæg	1	44.796	24.123	15.501	27.287		12.317	10.041
Indeksscore		46	34	42	45	18	50	66

Tabellen viser antal borgere pr. facilitetstype (forholdstallet). Forholdstallet er udregnet ved at tage antal borgere i kommunen og dividere med antallet af faciliteter inden for de forskellige typer. Jo lavere tal, desto bedre dækning. Nederst er et indeks. Kommunen med lavest forholdstal for hver facilitetstype har fået scoren 7, mens kommunen med højest forholdstal har fået scoren 1. Indekset viser den samlede score – højest er bedst. Note: Optællingerne i de nævnte kommuner er foretaget i forbindelse med undersøgelser i kommunerne og er opdateret. Landstallene stammer fra 2012 og er ikke opdateret. Landstallene skal læses med det forbehold. Kilde: Frederikssund Kommune og Facilitetsdatabase (Idan & LOA, 2015).

Fodboldbaner med både natur- og kunstgræs er godt repræsenteret i sammenligning med de øvrige kommuner og i forhold til kunstgræsbaner har kun Allerød Kommune en bedre dækning. En anden vigtig facilitetstype er motions- og fitnesscentre, som de seneste 10-15 år er vokset kraftigt i antal i takt med, at mange unge og voksne er begyndt at dyrke forskellige former for fitnessstræning (Laub, 2013). Centrene var tidligere primært et storbyfænomen, men er de senere år blevet bredt ud i øvrige landsdele i form af både private centre og foreningsfitness. I Frederikssund Kommune findes der pt. otte private motions- og fitnesscentre, her har kun Allerød Kommune en dårligere dækning.

Et indeks nederst i tabel 1 sammenligner facilitetsdækningen mellem de syv kommuner. Kommunen med den bedste dækning inden for hver type (dvs. færrest borgere pr. facilitet) er givet scoren 7, mens kommunen med den dårligste er givet scoren 1. Varde Kommune opnår klart den højeste score og har samlet set den bedste dækning, mens Frederikssund Kommune kommer ind på tredjepladsen, men meget tæt på Lejre, Halsnæs og Allerød Kommuner.

Geografisk dækning af idrætsfaciliteter

På facilitetssiden er det en udfordring, at Frederikssund Kommune spreder sig over et relativt stort geografisk område og er splittet i to af Roskilde Fjord.

Man kan ikke objektivt målsætte en 'tilstrækkelig' facilitetsdækning, da det afhænger af de lokale forhold, og fordi der er behov for en vis grundforsyning af faciliteter inden for rimelige transportafstande, hvis de skal være tilgængelige for lokalbefolkningen. 'Rimelig afstand' er et subjektivt begreb, som varierer på tværs af forskellige befolkningsgruppers mobilitet. Eksempelvis er børn og ældre borgere ofte mere afhængige af faciliteter i nærheden end yngre voksne og midaldrende (Ibsen et al., 2015).

Selvom transporttid og nærhed til idrætsfaciliteter er ofte et omdiskuteret emne i idræts- og facilitetspolitikken peger en del forskning peger på, at det er vanskeligt at dokumentere en direkte sammenhæng mellem eksempelvis antallet af faciliteter og andelen af lokalbefolkningen, der benytter dem. Ofte vil andre faktorer som social baggrund, uddannelsesniveau og livsfase spille en større rolle (Ibsen et al., 2015). Samtidig er det meget sjældent, at udsagn som 'savner de rette/flere faciliteter' bliver nævnt som en direkte barriere blandt ikke-idrætsaktive borgere (Laub, 2013). Studier viser også, at idrætsudøvere sjældent benytter den idrætsfacilitet, som ligger tættest på hjemmet, men ofte er der andre parametre i spil omkring de rette faciliteter, den rette forening eller den rette aktivitet (Høyer-Kruse, 2013).

Der findes altså ikke noget godt bud på, hvor mange borgere pr. facilitet, der objektivt set 'bør' være, og det vil ofte være et politisk anliggende at prioritere forskellige typer af faciliteter i dialog med brugerne og borgerne. Samtidig er det værd at have kendskab til eksisterende faciliteter – særligt specialiserede faciliteter – i nabokommuner og i den forstand have et bredere perspektiv på, hvad der findes af forskellige typer af tilgængelige faciliteter inden for rimelige afstande af alle borgere. Delanalyse 5 og 6 ser nærmere på idrætsaktive børn og voksnes transporttid og holdninger hertil i forhold til at kvalificere, hvad 'rimelig afstand' mere konkret betyder for borgerne i Frederikssund Kommune.

Tabel 2 herunder viser en opgørelse over antal kvadratkilometer opland pr. facilitet frem for antal borgere, som vist i tabel 1. En sådan opgørelse viser, at borgerne i Frederikssund Kommune i gennemsnit har længere til de fleste faciliteter end borgere i de øvrige kommuner i tabellen med undtagelse af Varde og Lejre Kommuner (se indekstal, tabel 2). Nok findes der mange faciliteter i Varde og til dels Frederikssund og Lejre Kommuner i forhold til indbyggere, men kommunernes størrelse gør, at faciliteterne ligger langt fra hinanden.

Kun i forhold til ridebaneanlæg er borgerne geografisk bedre stillet i Frederikssund Kommune end i de andre kommuner. Det understreger de særlige geografiske udfordringer, som kommunen har med at skabe nær adgang til faciliteter for alle borgere.

Tabel 2: Antal kvadratkilometer opland pr. idrætsfacilitet i Frederikssund Kommune.

Areal i kvm	Frederikssund	Ballerup	Halsnæs	Lejre	Gladsaxe	Allerød	Varde
Almindelig idrætshal	21	2	20	30	3	8	62
Lille idrætshal	35	4	6	48	6	17	65
Svømmehal (≥25 m.)	124	34	122		8	34	248
Svømmefac. (<25 m.)	50	5	61	239	6		177
Motionscenter	31	2	15	27	2	34	54
Skydeanlæg	23	17	24	60	25	67	124
Fodboldbane (naturgræs)	7	2	8	11	1	3	14
Fodboldbane (kunstgræs)	62	17	61	119	8	22	413
Tennisbane (udendørs)	19	4	11	14	1	4	54
Atletikanlæg	248	34		239	25	67	413
Ridebaneanlæg	25	34	30	40		34	310
Golfanlæg	248	17	61	239		34	248
Indeksscore	39	68	45	27	59	44	13

Tabellen viser antal faciliteter pr. kvadratkilometer. Antal kvadratkilometer pr. facilitet er udregnet ved at tage kommunens størrelse (kvadratkilometer) og dividere med antallet af faciliteter inden for de forskellige typer. Jo lavere tal, desto bedre dækning. Tallene i tabellen angiver således antallet af faciliteter pr. kvadratkilometer i kommunerne. Nederst er et indeks. Kommunen med lavest antal kvadratkilometer pr. facilitet har fået scoren 7, højst 1. Højeste score er bedst. Kilde: Frederikssund Kommune og Facilitetsdatabase (Idan & LOA, 2015).

Dog bør man være opmærksom på de infrastrukturelle forskelle. Eksempelvis kan ti km. i bil tage noget længere tid i en tættere befolkning og mere trafikeret kommune som Ballerup end på landevej i Frederikssund Kommune. Omvendt giver den offentlige transport bedre muligheder i større bysamfund som Ballerup end i andre kommuner med mere landligt præg.

Figur 4 herunder viser en placering af kommunens indendørsfaciliteter i de fire lokalområder. Faciliteterne er samlet omkring hovedbyerne i de fire områder, og især i Skibby og Jægerspris kan der være borgere, som har langt til faciliteter. Der bor en del flere borgere i Frederikssund og Slangerup, og selvom der antalsmæssigt er flest indendørsfaciliteter i disse områder, er dækningen målt pr. borger her dårligst. Modsat er dækningen pr. kvadratkilometer opland dårligere i Jægerspris og Skibby.

I alle fire lokalområder findes der almindelige idrætshaller og skydeanlæg, mens svømmehaller med 25 meter bassin kun findes øst for Roskilde Fjord i Slangerup og Frederikssund. Skibby har som eneste område ikke et motionscenter.

Figur 4: Oversigt over indendørs faciliteter i de fire lokalområder i Frederikssund Kommune.

Figuren viser placering af indendørsfaciliteter i de fire lokalområder i kommunen. Kilde: Frederikssund Kommune og Facilitetsdatabase (Idan & LOA, 2015).

Det følgende kort i figur 5 viser udendørsfaciliteterne, og overordnet set er fordelingen koncentreret omkring de fire hovedbyer i lokalområderne, som det også er tilfældet med indendørsfaciliteterne. Der findes fodboldbaner på naturgræs i alle fire områder, mens det kun er i Jægerspris, at der ikke findes en kunstgræsbane. Der er også tennisbaner i alle områder, men i Skibby er de ikke beliggende i Skibby By men i Kyndby Huse. Der er ridebaneanlæg i alle områder, mens golfanlægget i kommunen findes i Jægerspris.

Figur 5: Oversigt over udendørs faciliteter i de fire lokalområder i Frederikssund Kommune.

Figuren viser placering af udendørsfaciliteter i de fire lokalområder i kommunen. Kilde: Frederikssund Kommune og Facilitetsdatabase (Idan & LOA, 2015).

Opsummering og afrunding

Frederikssund Kommune ligger i naturskønne omgivelser i det nordlige Sjælland med gode muligheder for idræt og bevægelse udendørs. Kommunen har hele tre kystlinjer, og hovedparten af kommunens borgere har kort afstand til havvand. Samtidig er kommunen godt dækket ind med idrætsfaciliteter til breddeidræt, særligt i forhold til ride- og skydebaneanlæg, men man finder også en relativ god dækning af almindelige idrætshaller og fodboldbaner (naturgræs og kunstgræs). Dækningen af fitnesscentre/motionsrum hører til i den lave ende, og Skibby har som eneste lokalområde ikke et fitnesscenter/motionsrum. På tværs af lokalområderne er der flest faciliteter i Frederikssund og Slangerup, men det er også her, flest borgere er bosat.

Kommunen har relativt mange ældre borgere over 65 år, ligesom der også findes relativt mange borgere med en videregående uddannelse. Kommunens borgere ligger i den bedre ende på det socioøkonomiske indeks. Alt i alt giver borgersammensætningen ud fra borgernes baggrundsforhold forventning om en idrætsdeltagelse i den øvre blandt kommuner i Danmark.

Kommunens nye fritidspolitik har en bred definition af målgrupper samt faciliteter og steder til idræt. Foreningslivet har en central plads i kommunens arbejde på området, og kommunen ønsker også at være noget for selvorganiserede. Det gælder såvel i forhold til at finde plads i de traditionelle idrætsfaciliteter som at arbejde med natur og byrum som attraktive idrætsarenaer.

Samlet set skaber rammerne i Frederikssund Kommune god grobund for både at udvikle på det eksisterende idrætsliv, at tiltrække nye deltagere til forskellige former for idrætsaktiviteter og måske ligefrem for at indgå som en faktor i arbejdet med at tiltrække nye borgere til kommunen.

Delanalyse 2: Kortlægning af drift og økonomi

Delanalyse 2 ser på udgifterne til idrætsfaciliteter og støtte til det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde og fritidsaktiviteter i Frederikssund Kommune.

På idrætsområdet har danske kommuner traditionelt haft udgangspunkt i det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde, og den største del af de kommunale investeringer kommer på den ene eller anden vis foreninger og foreningsmedlemmer til gode. Kommunerne stiller idrætsfaciliteter til rådighed for idrætsforeningernes aktiviteter og yder forskellige former for tilskud til foreningers aktiviteter. På den vis spiller kommunerne en vigtig rolle for det frivillige foreningsliv og foreningernes virke.

Otte ud af ti offentlige udgiftskroner til idræt i Danmark stammer ifølge Kulturministeriets 'Udredning af idrættens økonomi og struktur' (Kulturministeriet, 2014) fra kommunerne. Statens andel på cirka 20 pct. af de offentlige udgifter går hovedsageligt til idrættens tre hovedorganisationer Danmarks Idrætsforbund, DGI, og Firmaidrætten, mens andre statslige midler gives til Lokale og Anlægsfonden, Sport Event Denmark, Team Denmark, Anti Doping Danmark, Idrættens Analyseinstitut og andre centrale idrætsformål under Kulturministeriet.

Kortlægningen af Frederikssund Kommunes udgifter til idrætsområdet tager afsæt i den kommunale kontoplan og funktionsområder. Udgifter i Frederikssund Kommune falder i to kasser⁵:

1. Vedligeholdelse og drift af idrætsfaciliteter⁶
2. Tilskud efter folkeoplysningsloven

Gennemgangen er struktureret ud fra de to kasser. Boks 2.1 nedenfor angiver en række forbehold, som der skal tages højde for i læsningen af kortlægningen.

⁵ I nogle kommuner ser man også mindre udgifter under konti 3.75 ('fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven'). Frederikssund Kommune afholder her mindre udgifter til 'Kulturaftale', som er sorteret fra i denne opgørelse, som sigter på idrætsområdet. Fra 2015 er afsat 160.000 kr. til 'talentudvikling og elitearbejde'. De er heller ikke medtaget, da oversigten alene inkluderer perioden 2012-2014.

⁶ Idrætsfaciliteter ligger i Frederikssund Kommune under konto 03.22.18 ('idrætsfaciliteter for børn og unge'). Frem til 2016 afholdt kommunen også mindre udgifter til spejderhytter på konto 00.32.35 ('andre fritidsfaciliteter'), men det er ophørt fra 2016 og medtages ikke i opgørelsen. Konto 03.35.64 ('andre kulturelle opgaver') inkluderer kulturelle lokaler, som i mindre omfang også huser idrætsaktiviteter. Idrætsaktiviteter udgør en mindre del af aktiviteten i disse lokaler, og da det ikke er muligt at bestemme de specifikke udgifter til idræt, medtages de ikke i opgørelsen.

Boks 1: Forbehold for kortlægning

Det er ikke muligt at frembringe et fuldkomment overblik over de økonomiske udgifter til idrætsområdet. Det skyldes især, at en række faciliteter har flere formål og bruges til både idræt og undervisning i folkeskolen og kulturelle aktiviteter. Særligt på skoler findes en del faciliteter, som har stor betydning for idrætsområdet, men som det ikke er muligt at angive de fulde udgifter til. Nogle skolehaller og fritidsundervisningslokaler er fuldt integreret i økonomien for skoler (f.eks. pedel, vedligehold, el, varme, vand og rengøring), og det er her ikke muligt at angive udgifter specifikt for idrætsområdet. Andre skolars haller (Skuldelevhallen, Skibby Idrætshal og Marbækhallen) har nogle udgifter bogført på konto 03.22.18, og her er det muligt at angive udgifter relateret til idræt.

Udgifter til idrætsfaciliteter

Antallet af kommunale idrætsfaciliteter er et lokalt politisk anliggende uden egentlige overordnede bestemmelser, hvis man ser man bort fra kommunernes forpligtelse til at anlægge idrætsfaciliteter til brug for idrætsundervisning i folkeskolen (Iversen og Forsberg, 2014; Naundrup Olesen, 2012).

Historisk set har kommuner dog prioriteret tilvejebringelse af idrætsfaciliteter alene eller i samspil med foreningslivet og på den måde ikke kun bidraget til at sikre rammer for idrætsundervisningen i skolen, men også for det lokale idrætsliv i regi af idrætsforeninger. Det har ført til, at Danmark hører til blandt de lande i verden, der har den bedste facilitetsdækning til idræt for den brede befolkning (Rafoss & Troelsen, 2010). Det er ikke kun kommunen, der kan initiere nye faciliteter, og en del idrætsfaciliteter er opført med foreninger som drivkraft. Kommunen kan understøtte sådanne faciliteter via direkte driftstilskud og årlige lokaletilskud til foreningerne i henhold til folkeoplysningsloven.

Tabel 3 herunder viser udgifterne til drift af idrætsfaciliteter i Frederikssund Kommune i perioden 2012-2014. I 2014 løb udgifterne til idrætsfaciliteter op i 27,5 mio. kr., og der er meget små udsving mellem årene i perioden (se tabel 3). Udsvingene fra år til år er i tabellen vist via indekstal (står i parentes), som angiver forskellen i procentpoint for årene 2013 og 2014 i forhold til 2012. Indeksscoren i 2014 er 1,02, hvilket betyder, at de samlede udgifter i 2014 var 2 procentpoint højere end i 2012.

Særligt udgifter til Slangerup Idræts og Kulturcenter (SIK), 'fællesudgifter og -indtægter' og 'kommunale idrætsfaciliteter' fylder meget i fordelingen af udgifter. Tilsammen udgør de tre poster 86 pct. af udgifterne i 2014, mens mindre beløb går til vedligehold og pleje af boldbaner (9 pct.), klubhuse (4 pct.), rengøringstilskud til idrætsforeninger (1 pct.) og idrætsaktivitetspuljen (under 1 pct.). Kommunale idrætsfaciliteter tæller her en række forskellige idrætsfaciliteter som blandt andet Frederikssund Svømmehal og forskellige haller rundt om i kommunen. De inkluderede faciliteter kan ses i appendiks 2, tabel 41.

Tabel 3: Udgifter til idrætsfaciliteter⁷ 2012-2014.

Kr. (indeks)	2012	2013	2014
Slangerup Idræts og Kulturcenter (SIK)	9.032.465 (1,00)	8.989.300 (1,00)	9.148.240 (1,01)
Fællesudgifter og -indtægter	5.339.635 (1,00)	7.617.118 (1,43)	7.762.553 (1,45)
Kommunale idrætsfaciliteter	9.027.231 (1,00)	7.190.692 (0,80)	6.738.198 (0,75)
Vedligehold og pleje af boldbaner	2.515.484* (1,00)	2.515.484 (1,00)	2.515.484 (1,00)
Klubhuse	894.639 (1,00)	874.424 (0,98)	1.120.348 (1,25)
Rengøringstilskud til idrætsforening	191.967 (1,00)	196.486 (1,02)	198.798 (1,04)
Idrætsaktivitetspulje	-	-	70.000
I alt	27.001.421 (1,00)	27.383.504 (1,01)	27.553.621 (1,02)

* Udgifter til vedligehold og pleje af boldbaner er anslået til at være det samme som i 2013 og 2014. HedeDanmark A/S overtog pr. 1. maj 2012 og der er tale om et skøn. Kilde: Frederikssund Kommune.

Der har været små udsving i udgifterne for SIK, mens 'fællesudgifter og -indtægter' og 'kommunale idrætsfaciliteter' er henholdsvis steget og faldet. Samlet set er udgifterne på de to poster dog relativt stabile i perioden, og udsvingene fra år til år skyldes en omstrukturering af udgifterne. I dag posteres lønudgifter under kontoen 'fællesudgifter og indtægter', hvor den tidligere var fordelt på flere poster. I dag er det således primært diverse drifts- og vedligeholdelsesudgifter, som er indeholdt i posten 'kommunale idrætsfaciliteter'. I appendiks 2, tabel 41 findes en detaljeret oversigt over de afholdte udgifter fordelt på faciliteter samt forklaring på eventuelle omstruktureringer og -poster.

En enkelt bemærkning er væsentlig i forhold til SIK. SIK har hidtil været en selvejende institution, men bestyrelsen har ophævet sig selv, og SIK overgår pr. 1. januar 2016 til Frederikssund Kommune. Alle udgifter (dvs. både til drift, vedligehold og personale) har hidtil været og er inkluderet i opgørelsen SIK i tabel 3. En sammenligning mellem de kommunale idrætsfaciliteter og SIK skal foretages varsomt og med forbehold for, at der er tale om forskellige metoder at gøre udgifter op på. Derfor er en egentlig sammenligning heller ikke foretaget i denne analyse.

Endelig skal det nævnes, at vedligehold og pleje af boldbaner er udliciteret til HedeDanmark A/S, som står for opstregning, tilskæring af krat, sæsonklargøring, gødning, vertikal skæring mm. Boldbanerne indgår som en del af en større aftale om vedligehold og pleje af udendørsområder i kommunen, som har eksisteret siden d. 1. maj 2012⁸. Udgifterne til boldbaner anløber årligt 2,5 mio. kr. 2012 er i kursiv for at gøre opmærksom på, at det reelle beløb er mindre, da der ikke er tale om et helt års arbejde men kun perioden fra maj til december. Det er gjort for at kunne sammenligne årene på tværs.

⁷ Alle poster hører under konto og funktion 00.32.31.1.

⁸ Se evt. <http://www.frederikssund.dk/Omraader/Teknik--miljoe/Nyheder-om-Teknik-og-miljoe/Nyheder-2012/Kontrakt-med-HedeDanmark-underskrevet>

Udgifter til folkeoplysning og fritidsaktiviteter

Kortlægningen af Frederikssund Kommunes udgifter til folkeoplysning og fritidsaktiviteter medtager ikke den folkeoplysende voksenundervisning⁹ og fokuserer dermed kun på udgifter til de frivillige folkeoplysende idrætsforeninger samt spejder- og hobbyforeninger.

Kommunalbestyrelsen fastsætter årligt en ramme for tilskud til den frivillige folkeoplysende virksomhed, som fordeles på en række hovedposter. I 2014 blev der anvendt 5,5 mio. kr. til det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde (se tabel 4).

Størstedelen af rammen til det frivillige foreningsarbejde i 2014 gik til tilskud til 'aktiviteter' (73 pct.), som hovedsageligt udgøres af medlemstilskud til foreninger med børn og unge under 25 år (72 pct. af de samlede udgifter i 2014). De to andre store poster i tabel 4 er 'fællesudgifter og -indtægter' og 'lokaletilskud', som tegner sig for henholdsvis 8 og 19 pct. af udgifterne. De to største poster – aktiviteter og lokaletilskud – har små udsving på tværs af perioden.

Tabel 4: Udgifter til folkeoplysning og fritidsaktiviteter 2012-2014.

Kr. (indeks)	2012	2013	2014
Fællesudgifter og -indtægter	281.232 (1,00)	317.534 (1,13)	453.627 (1,61)
Lokaletilskud til foreninger	1.045.038 (1,00)	1.438.112 (1,38)	1.020.744 (0,98)
Aktiviteter (samlet – se nedenfor)	3.764.714 (1,00)	3.504.610 (0,93)	3.989.867 (1,06)
<i>Medlemstilskud til foreninger</i>	<i>3.644.734 (1,00)</i>	<i>3.373.604 (0,93)</i>	<i>3.977.450 (1,09)</i>
<i>Transportpulje til handicappede idrætsudøvere</i>	<i>76.302 (1,00)</i>	<i>136.654 (1,79)</i>	<i>8.685 (0,11)</i>
<i>Aktivitetstilskud</i>	<i>43.678 (1,00)</i>	<i>-5.648 (-0,13)</i>	<i>3.732 (0,09)</i>
I alt	5.090.984 (1,00)	5.260.256 (1,03)	5.464.238 (1,03)

Kilde: Frederikssund Kommune.

De nærmere regler, principper og frister for ansøgning og tildeling af tilskud kan ses på Frederikssund Kommunes hjemmeside. I forhold til 'aktiviteter' er det værd at nævne, at tilskuddene beregnes ud fra de indsendte medlems- og regnskabsoplysninger, og derfor er det ikke muligt præcist at angive, hvor store tilskuddene er. Medlemstilskud til medlemmer under 25 år kan dog maksimalt være på 115 kr. pr. medlem (kan ikke overstige kontingentbetalingen). 'Aktivitetstilskud' dækker over tilskud til stævner og lejre, leder-, træner- og instruktøruddannelse, træner- og instruktørløn, materialer samt tilskud til andre aktiviteter (Folkeoplysningsudvalget afsætter årligt 10 pct. af puljen til aktivitetstilskud til konkrete afgrænsede formål).

⁹ Af seneste regnskabstal for 2014 fremgår, at de samlede udgifter til den folkeoplysende voksenundervisning beløb sig til 2.081.394 kr.

Opsummering og afrunding

Frederikssund Kommunes udgifter til idrætsområdet falder under to hovedgrupper, som er udgifter til idrætsfaciliteter og tilskud i regi af folkeoplysningsloven. I 2014 løb de samlede udgifter på området op i 33 mio. kr., hvoraf langt hovedparten (84 pct.) gik til idrætsfaciliteter, mens en mindre del (16 pct.) blev fordelt som tilskud i regi af folkeoplysningsloven og var møntet på det frivillige foreningsliv.

Tabel 5: Samlede udgifter til idrætsområdet i Frederikssund Kommune.

Kr. (indeks)	2012	2013	2014
Idrætsfaciliteter	27.001.421 (1,00)	27.383.504 (1,01)	27.553.621 (1,02)
Tilskud til det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde	5.090.984 (1,00)	5.260.256 (1,03)	5.464.238 (1,03)
I alt	32.092.405 (1,00)	32.643.760 (1,02)	33.017.859 (1,03)

Kilde: Frederikssund Kommune.

På tværs af årene er der kun små udsving, og indekstallet for 2014 er 1,03. Udgifterne i 2014 har altså været 3 procentpoint højere end i 2012 (se tabel 5).

Delanalyse 3: Sammenstilling af økonomiske forhold med andre kommuner

Delanalyse 3 sætter de økonomiske forhold i Frederikssund Kommune over for forholdene på landsplan, i regioner og i udvalgte kommuner. Det har ikke været muligt at indhente detaljerede tal for Lejre Kommune, og derfor indgår Ballerup og Halsnæs Kommune sammen med Gladsaxe i sammenstillingen mellem kommuner. Gladsaxe Kommune har ligesom Frederikssund, Ballerup og Halsnæs Kommuner mange kommunale faciliteter, men er målt på geografi en del mindre end Frederikssund og har en del flere indbyggere.

De anvendte data i delanalysen stammer dels fra Danmarks Statistik og dels fra oplysninger indsamlet af Idan/CISC i forbindelse med undersøgelser i Ballerup, Halsnæs og Gladsaxe Kommuner (Forsberg et al., 2015a, 2015b; Pilgaard et al., 2015a). Detaljeniveauet er større i de nævnte kommuner samt Frederikssund Kommune, hvorfor tal fra Danmarks Statistik kun anvendes til at tegne et overordnet billede. Det gøres indledningsvist, hvorefter fokus er på de fire kommuner.

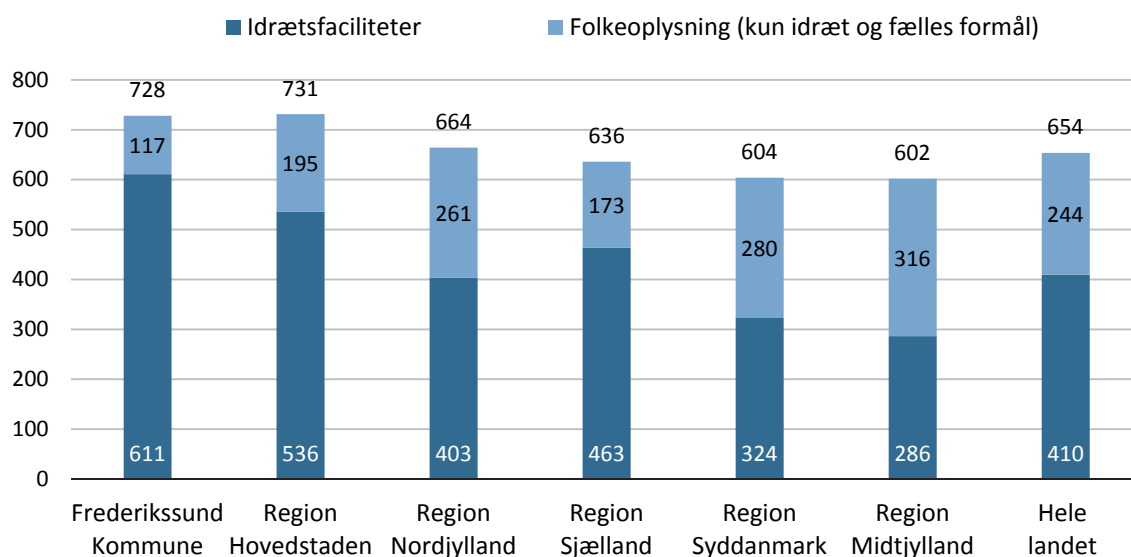
Regions- og landstal for udgifter til idrætsfaciliteter og folkeoplysning

Danmarks Statistik indsamler årligt kommunernes udgifter til idrætsområdet. Det inkluderer opgørelser over de tal, som er gennemgået i forrige afsnit for Frederikssund Kommune, og i det følgende sættes tallene i Frederikssund Kommune i forhold til lands- og regionstal. Det er dog via Danmarks Statistiks opgørelse ikke muligt at skelne mellem lokaletilskud til frivillige folkeoplysende foreninger og voksenundervisning, og derfor er der ikke skelnet i sammenstillingen nedenfor.

Sammenstillingen foretages med afsæt i regnskabstal for 2013, og udgifterne sættes i forhold til indbyggertal for at få et udtryk for udgifter pr. borger. Der blev i 2013 brugt flest penge pr. borger på idræt i Region Hovedstaden (731 kr. pr. borger), mens der blev brugt færrest i Region Midtjylland (602 kr. pr. borger) (se figur 6). På landsplan var udgifterne pr. borger 654 kr., hvilket er en smule lavere end i Frederikssund Kommune, hvor udgift pr. borger i 2013 var 728 kr. Spændet mellem kommunerne er stort fra Herlev Kommune, som i 2013 brugte 1.258 kr. pr. borger, til Læsø, som blot brugte 218 kr. pr. borger.

Rangerer man kommunerne fra højeste til laveste målt på udgift pr. borger kommer ti af de 11 øverste kommuner fra Region Hovedstaden, og det er kun Billund Kommune fra Region Syddanmark, der kniber sig ind. Frederikssund Kommune har 16. højeste udgifter blandt Region Hovedstadens 29 kommuner.

Figur 6: Udgifter pr. borger til idræt i 2013. Fordelt på idrætsfaciliteter og folkeoplysning (i kr.).

Kilde: Danmarks Statistik. Idrætsfaciliteter udgøres af konto 0.32.31 og 3.22.18, folkeoplysning af konto 3.38, 3.38.73 og 3.38.74.

De samlede udgifter kommer som nævnt fra to forskellige områder, som det også fremgår af figur 6. Der er ret store forskelle på den procentvise fordeling på tværs af regioner. I Region Hovedstaden og Region Sjælland udgør idrætsfaciliteter en noget større procentvis andel, end man ser i de tre andre regioner. I Region Hovedstaden og Region Sjælland gik 73 pct. af udgifterne til idrætsfaciliteter i 2013, mens det var 61 pct. i Region Nordjylland, 54 pct. i Region Syddanmark og 48 pct. i Region Midtjylland.

Forskellene skyldes forskellige måder at organisere idrætsområdet på. I kommunerne i Region Hovedstaden og Region Sjælland er de fleste idrætsfaciliteter kommunale, og udgifterne til at drive idrætsfaciliteter indgår direkte i de kommunale budgetter. Mange steder er faciliteterne gratis eller næsten gratis for foreninger at benytte, og der udbetales derfor ikke lokaletilskud efter folkeoplysningsloven ved foreningers brug. I de tre andre regioner findes der flere selvejende idrætsfaciliteter, og her betaler foreninger typisk et gebyr for at benytte faciliteter, som kommunen efterfølgende helt eller delvist refunderer (kommunen skal mindst refundere 65 pct. af udgifterne for aktiviteter for børn og unge 25 år). Det forklarer, at udgiften på lokaletilskudskontoen er større end i Region Hovedstaden og Region Sjælland.

Kommunale forskelle

Det følgende zoomer ind på forholdene i Frederikssund, Ballerup, Halsnæs og Gladsaxe Kommuner. Sammenstillingerne er baseret på data fra 2013, som Idan/CISC har indsamlet og bearbejdet i samarbejde med de fire kommuner for at ensarte data og kunne gøre opmærksomme på eventuelle forskelle i opgørelsesmetoder.

De fire kommuner er organiseret ret ens på idrætsområdet med mange kommunale idrætsfaciliteter, som stilles gratis til rådighed for foreninger. Selvom kommunerne på et over-

ordnet niveau er relativt ens organiseret og ligger geografisk tæt på hinanden, er der også forskelle. Det angår blandt andet indbyggertal, demografi og lokalpolitiske prioriteringer, men også idrætsspecifikke forhold. Facilitetsdækningen i kommunerne er ikke ens (se evt. tabel 1 og tabel 2), og målt pr. borger findes der flest faciliteter i Frederikssund Kommune efterfulgt af Halsnæs, Ballerup og Gladsaxe. Det er selvsagt dyrere at drive mange faciliteter end få, men det afhænger også af typen af faciliteter. I Gladsaxe Kommune findes en række dyre faciliteter som skøjtehal og 50 meter svømmebassin, ligesom man i Ballerup også finder et 50 meter svømmebassin samt en indendørs cykelbane (Ballerup Super Arena).

Der til kommer, at faciliteter på skoler typisk ikke er inkluderet og fremstår som omkostningsneutrale på idrætsbudgetterne, selvom kommunerne selvfølgelig har udgifter hertil. Nedenfor er vist en optælling af en række af de mest almindelige faciliteter i forhold til, hvor mange der findes på de enkelte idrætsbudgetter i de fire kommuner. Her er omkostningsneutrale faciliteter på skoler altså ikke medtaget. I forhold til de tre andre kommuner findes der samlet set lidt flere af de oplyste faciliteter på idrætsbudgettet i Frederikssund Kommune (se tabel 6).

Tabel 6: Antal faciliteter på idrætsbudgetter. Fordelt på kommuner.

	Almindelig idrætshal	Lille idrætshal/gymnastiksal	Fodboldbane (kunstgræs)	Svømmehal (min. 25 meter bassin)
Frederikssund	5	4	3	2
Ballerup	6	1	2	1
Halsnæs	2	6	2	1
Gladsaxe	5	3	3	2

Kilde: Forsberg et al., 2015a, 2015b; Pilgaard et al., 2015a.

I Halsnæs Kommune er der færrest almindelige haller på idrætsbudgettet, mens der er flest mindre idrætshaller/gymnastiksale på budgettet i Frederikssund og Halsnæs Kommune.

Udgifter pr. borger

Blandt de fire kommuner havde Frederikssund Kommune de største udgifter til idræt pr. borger i 2013 (728 kr. pr. borger) (se tabel 7). Udgifterne pr. borger er en smule højere end i Gladsaxe Kommune (701 kr. pr. borger), mens det er en del højere end i Ballerup og Halsnæs Kommuner (henholdsvis 471 og 474 kr. pr. borger).

Tabel 7: Samlede udgifter og udgifter pr. borger til idrætsområdet i de fire kommuner.

Kr. (regnskab, 2013)	Borgere	Udgift i alt	Udgift pr. borger
Frederikssund	44.796	32.643.760	728
Ballerup	48.408	22.786.751	471
Halsnæs	30.744	14.576.210	474
Gladsaxe	67.262	47.136.901	701

Kilde: Danmarks Statistik, : Forsberg et al., 2015a, 2015b; Pilgaard et al., 2015a.

Frederikssund Kommune ligger i denne sammenstilling altså i top, men i forhold til alle kommuner i Region Hovedstaden ligger Frederikssund Kommune i midten sammen med Gladsaxe Kommune, mens Ballerup og Halsnæs ligger i bunden med relativt få udgifter.

Fordeling af udgifter

De kommunale udgifter til idræt kan splittes og i tre forskellige poster, og det er på posten 'idrætsfaciliteter' hovedparten af midlerne anvendes (84 pct. i Frederikssund, 80 pct. i Ballerup, 79 pct. i Halsnæs og 75 pct. i Gladsaxe) (se tabel 8). Af de fire bruger Frederikssund Kommune som tidligere nævnt det største beløb pr. borger, men den største andel af områdets samlede midler går også idrætsfaciliteter (84 pct.) (se tabel 8).

Den næststørste post i alle kommuner er folkeoplysning og fritidsaktiviteter, mens kun Ballerup og Gladsaxe Kommuner har mindre udgifter til idrætsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven. De små beløb er her gået til talent- og elitearbejde. Fra 2015 er en lignende post at finde i Frederikssund i Kommune (160.000 kr. er afsat hertil i 2015).

Tabel 8: Udgifter til idræt pr. borger og procentuelle fordeling. Fordelt på kommuner.

Kr. pr. borger (pct.)	Idrætsfaciliteter	Folkeoplysning og fritidsaktiviteter	Fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven	I alt
Frederikssund	611 (84 pct.)	117 (16 pct.)	-	728 (100 pct.)
Ballerup	376 (80 pct.)	85 (18 pct.)	10 (2 pct.)	471 (100 pct.)
Halsnæs	373 (79 pct.)	101 (21 pct.)	-	474 (100 pct.)
Gladsaxe	529 (75 pct.)	152 (22 pct.)	20 (1 pct.)	701 (100 pct.)

Kilde: Forsberg et al., 2015a, 2015b; Pilgaard et al., 2015a.

De meget små procentvise forskelle i fordelingen mellem de tre poster i kommunerne skyldes, at disse kommuner i det store hele har organiseret idrætten på omtrent samme måde. De mange kommunale faciliteter, som foreninger benytter gratis, er med til at holde lokale-tilskudspuljen nede, og i stedet går midlerne til at drive idrætsfaciliteter.

I Varde Kommune, som Idan/CISC tidligere har foretaget en lignende undersøgelse i, er fordelingen helt anderledes (Pilgaard et al., 2015b). Her gik 54 pct. af midlerne til idrætsområdet i 2013 til idrætsfaciliteter, mens 45 pct. gik til folkeoplysning og fritidsaktiviteter. Det er især midler til lokaletilskud til foreningerne, som udgør en stor del, hvilket hænger

sammen med, at foreningerne i kommunen betaler et gebyr for at leje faciliteter, som kommunen efterfølgende delvist refunderer (75 pct. af gebyrudgifterne refunderes som lokale-tilskud). Boks 2 herunder viser lejepriser for foreninger efter kommunal refusion. I boksen er også inkluderet et eksempel, som viser, hvad det koster en gennemsnitlig børneforening i Varde Kommune at benytte en almindelig idrætshal til foreningens syv (fiktive) børnehold. Der er tale om et fiktivt eksempel, som er medtaget for at vise forskellen i at have adgang til gratis faciliteter eller skulle betale gebyr.

Boks 2: Eksempel på omkostninger ved gebyrbetaling på faciliteter.

Et eksempel med en fiktiv børneforening, der har indendørsaktiviteter i en almindelig idrætshal, anvendes her til at illustrere de økonomiske gebyromkostningerne for en forening i Varde Kommune. Foreningen antages i eksemplet at have syv hold, som alle benytter en almindelig idrætshal til kamp og træning. I sæsonen træner de syv hold to gange om ugen á halvanden time plus én times kamp om ugen i gennemsnit. Sæsonen løber i dette eksempel over 28 uger f.eks. fra midt i januar til midt i maj plus fra primo oktober til primo december.

Økonomisk vil de 28 ugers træning/kamp á fire timer om ugen for syv hold koste 89.964 kr., efter at Varde Kommune har udbetalt lokaletilskud og dermed afholdt 75 pct. af foreningens udgifter til leje af den almindelige idrætshal. I Frederikssund, Ballerup, Halsnæs og Gladsaxe Kommuner vil lokalelejen til de samme timer være o. kr. for foreningerne.

Tabel: Lejepriser for forening i Varde Kommune (kr.).

	Timepris	Kommunal dækning (75 pct.)	Pris pr. time For forening
Idrætshal	459,00	344,25	114,75
Mini hal/lille hal	229,50	172,12	57,38
Svømmehal	919,00	689,25	229,75

Kilde: Pilgaard et al., 2015b

Udgifter til folkeoplysning og fritidsaktiviteter

Dette afsnit fokuserer på udgifterne til 'folkeoplysning og fritidsaktiviteter', som i alle kommuner udgør en mindre del af det samlede budget. Der er dog tale om vigtige midler for foreningerne i kommunerne, og en stor del af dem gives som direkte tilskud til foreningerne. Midlerne tildeles med afsæt i folkeoplysningsloven, som opstiller en række minimumskrav, kommunerne skal leve op til. Det gør alle kommunerne, men der er forskel på, hvor mange penge de afsætter på området. Forskellene skyldes i overvejende grad politiske prioriteringer.

Posten til folkeoplysning og fritidsaktiviteter kan deles op i tre forskellige underposter, som vedrører lokaletilskud, aktivitets- eller medlemstilskud og andet. I kommuner med mange kommunale faciliteter er det forventeligt, at posten til lokaletilskud er forholdsvis lille, og det er den også i de fire kommuner. Foreninger kan søge om lokaletilskud i det tilfælde, at kommunen ikke kan anvise et passende lokale og i stedet vælger at dække udgifter til egne eller lejede lokaler. Frederikssund Kommune refunderer 65 pct. af foreningernes udgifter til lokaler for aktiviteter for børn og unge under 25 år, mens det er 75 pct. i Ballerup og Gladsaxe Kommuner. Halsnæs Kommune yder som den eneste kommune fuld

refusion for alle aldre. Målt som udgift pr. borger er Halsnæs Kommune i top (50 kr. pr. borger), og man ser noget lavere udgifter i Frederikssund (32 kr. pr. borger), Gladsaxe Kommuner (25 kr. pr. borger) og især Ballerup (9 kr. pr. borger). Ser man på den procentvise fordeling af de tre poster, er det også Halsnæs Kommune, som bruger den største del på lokaletilskud (50 pct.), mens lidt mere end hver fjerde krone går hertil i Frederikssund Kommune.

Tabel 9: Udgifter til folkeoplysning og fritidsaktiviteter.

Kr. pr. borger (pct.)	Medlems-/aktivitetstilskud	Lokaletilskud	Andet (puljer, særlige tilskud mm.)	I alt
Frederikssund	78 (67 pct.)	32 (27 pct.)	7 (6 pct.)	117 (100 pct.)
Ballerup	57 (66 pct.)	9 (10 pct.)	20 (23 pct.)	86 (100 pct.)
Halsnæs	48 (48 pct.)	50 (50 pct.)	3 (3 pct.)	101 (100 pct.)
Gladsaxe	75 (49 pct.)	25 (16 pct.)	52 (34 pct.)	152 (100 pct.)

Kilde: Forsberg et al., 2015a, 2015b; Pilgaard et al., 2015a.

Den anden store post er aktivitets- og medlemstilskud til foreninger. De største tilskud målt på borger er i Frederikssund (78 kr. pr. borger) og Gladsaxe Kommuner (75 kr. pr. borger), mens der er afsat færre midler hertil i Ballerup og Halsnæs Kommune. Aktivitets- og medlemstilskud fordeles på ret forskellige måder i kommunerne, men har det tilfælles, at de i overvejende grad er møntet på børn og unge under 25 år¹⁰.

I Ballerup og Halsnæs Kommuner fordeles den største del som et fast tilskud baseret på antallet af medlemmer under 25 år, mens Frederikssund og Gladsaxe Kommune tildeler et noget mindre beløb som fast tilskud. Frederikssund og Gladsaxe Kommune tildeler i stedet betydelige beløb i støtte til andre aktiviteter. I Frederikssund Kommune er det stævner, lejrture, uddannelse, trænerløn, materiale og andre aktiviteter, mens det i Gladsaxe Kommune primært er tilskud til foreningernes udgifter til løn og/eller godtgørelse til trænere og instruktører for aktiviteter for børn og unge ligeledes under 25 år. Nogle af disse tilskud rangerer også under posten 'andet'.

Forskellen er i hovedtræk, at foreningerne i Ballerup og Halsnæs Kommuner tildeles et beløb med baggrund i medlemstal, som de selv råder over, mens foreningerne i Frederikssund og Gladsaxe Kommune i højere grad tildeles støtte med afsæt i udgifter til konkrete aktiviteter.

Hvor meget foreningerne får, afhænger ikke alene af det afsatte beløb pr. borger, men også af det samlede antal af foreningsmedlemmer under 25 år i kommunen. Målt pr. borger har Frederikssund Kommune afsat flest midler, men den enkelte forening i kommunen oplever

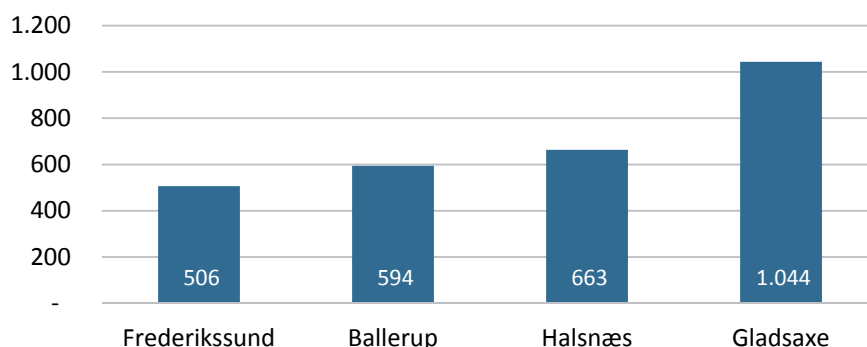
¹⁰ Tilskuddene kan også gå til borgere, som er over 25 år. Det kan f.eks. være udgifter til transport af idrætsudøvere med handicap (handicaptransport) eller særlige puljer. Eksempelvis vil en pulje til rekvisitter og materialer, som findes i mange kommuner, ikke kun komme børn og unge under 25 år til gode, men også foreningens voksne medlemmer over 25 år.

det ikke nødvendigvis således. Her er det relevant at se på forskellene mellem antallet af foreningsmedlemmer kommunerne imellem.

I Frederikssund Kommune var der i 2015 10.317 foreningsmedlemmer under 25 år, mens antallet var 9.933 i Gladsaxe Kommune, 6.900 i Ballerup Kommune og 4.617 i Halsnæs Kommune. Sætter man de tal i forhold til antallet af indbyggere, får man et klart billede af, at der er relativt mange foreningsmedlemmer under 25 år i Frederikssund Kommune. For hver fjerde indbygger i Frederikssund Kommune findes et foreningsmedlem under 25 år (der er 10.317 medlemmer i foreninger under 25 år delt med 44.796 indbyggere = 0,23), mens der i de tre andre kommuner går syv indbyggere pr. medlem. Det betyder helt konkret, at der gennemsnitligt er færre penge pr. medlem under 25 år i Frederikssund Kommune end i de andre (se figur 7).

Så selvom Frederikssund Kommune har afsat flest penge pr. borger på området, svarer det med de mange unge foreningsmedlemmer til, at der er afsat 506 kr. pr. medlem under 25 år på folkeoplysningsområdet, mens beløbet er lidt højere i Ballerup og Halsnæs. I Gladsaxe Kommune er beløbet mere end dobbelt så stort.

Figur 7: Tilskud pr. medlem under 25 år til folkeoplysning og fritidsaktiviteter. Fordelt på kommuner.

Kilde: Forsberg et al., 2015a, 2015b; Pilgaard et al., 2015a.

Opsummering og afrunding

Frederikssund Kommune bruger 728 kr. pr. borger på idrætsområdet. Det er højere udgifter pr. borger end i Ballerup, Halsnæs og Gladsaxe Kommuner, men i forhold til kommunerne i Region Hovedstaden er Frederikssund Kommune placeret i midten.

Langt hovedparten af midlerne i Frederikssund Kommune går til drift af idrætsfaciliteter, som stilles gratis til rådighed for kommunens foreninger. Det samme gør sig gældende i Ballerup, Halsnæs og Gladsaxe Kommuner. De resterende midler på idrætsområdet fordeles med afsæt i folkeoplysningsloven og er i overvejende grad møntet på aktiviteter for børn og unge under 25 år. En mindre del gives som tilskud i forbindelse med lokaleudgifter, mens den største del gives som aktivitets- og medlemstilskud. Frederikssund Kommune har af de fire kommuner afsat flest penge pr. borger, men der er i Frederikssund Kommune relativt flere medlemmer til at dele pengene. Det gør, at foreningerne i Frederikssund

Kommune gennemsnitligt modtager mindre tilskud pr. medlem under 25 år, end i de øvrige fire kommuner.

Delanalyse 4: Kapacitetsbenyttelse i haller og svømmebassiner

Denne delanalyse beskriver booking og brug af udvalgte idrætsfaciliteter i Frederikssund Kommune. Nedenfor beskrives hovedresultaterne af den kapacitetsundersøgelse, Idan/CISC foretog i efteråret 2015. Der findes en særskilt rapport på baggrund af undersøgelsen, og kun hovedpunkterne er beskrevet nedenfor. Den interesserede læser opfordres til også at læse rapporten, 'Kapacitetsbenyttelse af haller og svømmebassiner i Frederikssund Kommune' (Forsberg, Nielsen og van Bedaf, 2015)¹¹.

Undersøgelsen i hovedpunkter

Første del af kapacitetsanalysen kortlægger efterspørgslen i form af bookinger og brugernes selvvalgte behov for at få tildelt tider i 14 almindelige idrætshaller¹², 16 sale¹³ og to svømmebassiner (25 meter) i Frederikssund Kommune på hverdage i tidsrummet kl. 8-22. Anden del af analysen har særligt fokus på den faktiske benyttelse af de 14 almindelige idrætshaller og to svømmebassiner i tidsrummet kl. 16-22 (hverdage), mens tredje del beskæftiger sig mere indgående med antallet og typen af aktive i samme tidsrum. Data til de to sidste dele af analysen blev indsamlet af et uvildigt korps af registranter i uge 43 og 46. Den eksakte metode fremgår af rapporten til kapacitetsundersøgelsen.

Proceduren for fordeling af tider i kommunen sker på baggrund af Frederikssund Kommunes anvisningsprincipper, som tager udgangspunkt i folkeoplysningens lovbestemmelser. Tider i almindelige idrætshaller og svømmebassiner fordeles på baggrund af ansøgninger fra brugerne. Her beslutter Folkeoplysningsudvalget på baggrund af indstillinger fra fire lokale fordelingsråd, hvordan tiderne fordeles. Bookinger fordeles for én sæson ad gangen (august til juli) og varierer ikke på tværs af de enkelte uger.

Brugernes tildelte tider, i form af bookinger, udtrykker efterspørgslen på faciliteterne. De fleste faciliteter er blokeret til skolebrug frem til kl. 16, hvorefter fritidsbrugere, anført af foreningerne, har adgang i henhold til folkeoplysningsloven. Som det fremgår af tabel 10 herunder, falder efterspørgslen på sale efter kl. 16, mens efterspørgslen på både almindelige idrætshaller og (mere moderat) på svømmebassiner stiger. I tidsrummet fra kl. 16-22 er de almindelige idrætshaller fuldt bookede (6 timer og 18 minutter) og svømmebassinerne tæt på fuldt bookede (5 timer og 24 minutter). Antallet af timebookinger i de almindelige idrætshaller (6 timer og 18 minutter) overstiger altså antallet af timer fra kl. 16-22, hvilket skyldes, at der i visse almindelige idrætshaller er flere bookinger på samme tid, som tæller

¹¹ Rapporten kan downloades gratis via Frederikssund Kommunes hjemmeside eller i Idrættens Analyseinstituts Vidensbank (www.idan.dk/vidensbank/).

¹² De 14 almindelige idrætshaller er Frederikssundhallerne (hal A og B), Græse Bakkeby Hallen, Jægersprishallen, Kignæshallen, Marbækhallen, Møllegårdhallen, Skibby Hallen, Skuldelevhallen, Slangstrup Idræts og Kulturcenter (SIK) (hal 1 og 2), Solbakkehallen, Åbjerghallen (gammel og ny). Frederikssundhallerne (hal B) og Kignæshallen er medtaget i kategorien haller efter ønske fra kommunen, og fordi man i fordelingen af tider betragter dem som almindelige idrætshaller, selvom de er under 800 m².

¹³ De 16 sale er Frederikssundhallerne (bryde- og dansesal), Slangstrup Administrationscenter, SIK (hal 3), Byvangskolen (tumllesal), Falkenborgskolen (multi), Ferslev Skole (idrætssal), Frederikssund Gymnasium (dreng- og pigesal), Lindegårdskolen (gymnastiksal), Marbækskolen (idrætssal), Marienlystskolen (gymnastik- og multisal), Skuldelev Skole (idrætssal), Ådalen Syd (dreng- og pigesal).

med to gange. Det er ikke muligt at lave en oversigt over bookinger i weekender, da tider til kamp, turnering og weekendtræning fordeles løbende henover året og ikke kommer ind i bookingsystemet.

Tabel 10: Booking af idrætsfaciliteter i 2015/2016 (indeksscore).

Indeksscore	Frem til kl. 16 (hverdage)	Efter kl. 16 (hverdage)
Almindelige idrætshaller	0,93	1,05
Sale	0,85	0,68
Svømmebassiner	0,86	0,90

Tabellen viser bookinger af idrætsfaciliteter i sæsonen 2015/16. En score på 1 før kl. 16 angiver otte timers booking på hverdage i alle uger.

En sammenligning af tildelingen af tider i sæsonerne 2014/2015 og 2015/2016 viser, at der kun er små forskelle. De fleste idrætsaktiviteter har fået tildelt stort set samme tid i faciliteterne i begge sæsoner. Der er dog en del flere aktiviteter i sæsonen 2015/2016, der har efterspurgt tider, som de ikke har fået tildelt.

Brugerne, i form af foreninger og skoler/institutioner, har gennem en spørgeskemaundersøgelse vurderet, hvor ofte de har behov for tider i almindelige idrætshaller, sale og svømmebassiner i løbet af sæsonen. Skoler/institutioner vurderer, at behovet for tider er stort set det samme hele året (med undtagelse af juli) for alle tre facilitetstyper. Foreninger vurderer, at have størst behov for tider i almindelige idrætshaller og sale fra november til marts. For svømmebassiner vurderer foreningerne, at behovet er det samme (og størst) fra september til maj.

Analysen af de 14 almindelige idrætshaller viser, at 64 pct. af den samlede kapacitet benyttes i aftentimerne (kl. 16-22), hvilket svarer til et fremmøde til/brug af bookede tider på 69 pct. Selvom de almindelige idrætshaller ofte er fuldt bookede i eftermiddags- og aftentimerne, er den reelle benyttelse i praksis ofte lavere. I tidsrummet fra kl. 16.30-20.00 er benyttelsen på sit højeste, og der forekommer kun små udsving. Efter kl. 20 sker der et fald i benyttelsen.

Benyttelsen af svømmebassiner er opgjort som brug af baner. Frederikssund Svømmehal (25 meter bassin) og SIK (25 meter bassin) har hver seks baner. I aftentimerne (kl. 16-22) er der gennemsnitligt benyttet 8,4 baner, svarende til 70 pct. af den samlede kapacitet på 12 baner. Benyttelsen er lidt større i SIK (25 meter bassin) end i Frederikssund Svømmehal (25 meter bassin).

Kigger man på benyttelsen i tidsrummet kl. 17-20 (primetime), som typisk er det tidsrum, hvor foreningerne ønsker tider til aktiviteter for børn og unge, stiger benyttelsen af almindelige idrætshaller til 72 pct. svarende til et fremmøde til bookede tider på 75 pct. Benyttelsen af svømmebassiner er ligeledes højere i primetime, hvor 86 pct. af banerne gennemsnitligt er i brug i dette tidsrum. Bookinger og benyttelse i de fire lokalområder (Skibby, Jæ-

gerspris, Slangerup og Frederikssund) og af de specifikke haller fremgår af rapporten til kapacitetsundersøgelsen.

Ser man på antallet af aktiviteter fra mandag til fredag, er der markant færre aktivitetsforløb om fredagen end på de øvrige hverdage, og der er registreret flere aktiviteter i uge 46 (november) end i 43 (oktober). Det hænger fint sammen med, at foreningerne på grund af sæsonudsving i aktiviteterne ofte vurderer, at de har et mindre behov for tider i oktober end i november. Omvendt viste registreringen af aktiviteter i uge 43 og 46 stor forskel på benyttelsen i svømmebassiner i de to uger. Det er på trods af, at foreningerne vurderer at have samme behov for tider i oktober og november.

Sammenligner man med andre udvalgte kommuner, er benyttelsen af almindelige idrætshaller i Frederikssund Kommune i aftentimerne (64 pct.) såvel som i primetime (72 pct.) lavere end benyttelsen i Ballerup (henholdsvis 72 og 80 pct.) og Lejre (henholdsvis 70 og 75 pct.). Omvendt er den højere end i Halsnæs Kommuner (henholdsvis 57 og 66 pct.). Samme billede ser man i forhold til fremmøde til bookedede tider.

Brugersanalysen viser, at foreninger (75 pct.) er de primære brugere af almindelige idrætshaller i aftentimerne (kl. 16-22), mens svømmebassiner, ud over foreninger (47 pct.), også har en stor del aktivitet i den offentlige åbningstid (42 pct.).

I tidsrummet fra kl. 16-19 er aktiviteterne i almindelige idrætshaller domineret af børn og unge fra 0-15 år, hvorefter de voksne overtager. Mænd dominerer i højere grad aktiviteterne i de almindelige idrætshaller end kvinder. Således har 35 pct. af de registrerede aktiviteter kun mandlige deltagere mod 21 pct. med kun kvindelige deltagere. En oversigt over alder og køn i aktiviteterne i såvel lokalområderne som i de enkelte almindelige idrætshaller fremgår af rapporten om kapacitetsundersøgelsen.

I svømmebassiner er der stor forskel på de deltagende aldersgrupper, ud fra om der er tale om foreningsaktiviteter eller offentlig åbningstid. I foreningsaktiviteterne er 73 pct. af deltagerne mellem 0-15 år, mens de voksne over 25 år (46 pct.) dominerer den offentlige åbningstid. Ligeledes er der høj aktivitet på tværs af aldersgrupper (31 pct.) i den offentlige åbningstid.

Et andet mål for, hvor effektivt kapaciteten udnyttes, er antallet af deltagere pr. aktivitet. I gennemsnit er der 11,7 deltagere pr. aktivitet i de almindelige idrætshaller. Græse Bakkeby Hallen har godt 21 deltagere pr. aktivitet, hvilket er mere end dobbelt så mange som Jægersprishallen og Solbakkehallen, der har ni deltagere pr. aktivitet.

Ser man nærmere på indholdet af de forskellige forløb, er der registeret flest forløb med badminton, der tegner sig for 33 pct. af alle aktivitetsforløb, efterfulgt af håndbold (22 pct.) og fodbold (15 pct.).

En sammenligning af de samlede andele af aktivitetsforløb og de samlede andele aktive inden for de forskellige sportsgrene viser, at gymnastik har relativt mange udøvere pr.

forløb, mens badminton har relativt få. Således udgør badmintonspillere trods de mange badmintonforløb i de almindelige idrætshaller kun 25 pct. af den samlede mængde aktive mod 33 pct. af aktiviteterne. Omvendt kommer 16 pct. af de aktive fra gymnastik mod 10 pct. af aktiviteterne.

Konkluderende viser analyserne, at der er forbedringspotentialer i forhold til at udnytte den nuværende kapacitet i idrætsfaciliteterne mere effektivt. Først og fremmest bliver der i tildelingen af tider ikke taget højde for, at foreningernes behov for tider varierer i løbet af sæsonen. Dernæst er der en stor del af den bookede kapacitet, som ikke bliver benyttet. Registreringerne af aktiviteter i Frederikssund foregik kun i tidsrummet kl. 16-22. Bedømt på erfaringer fra andre kommuner, ville en registrering af skolernes tid i tidsrummet kl. 8-16 sandsynligvis have vist, at der også i skolernes tid er mange tidspunkter, hvor skolerne ikke benytter den bookede kapacitet. Se eksempelvis undersøgelser af kapacitets- og skolebrug i Ballerup, Halsnæs og Gladsaxe Kommuner (Forsberg et. al., 2015a; Forsberg et. al., 2015a; Pilgaard et. al., 2015b).

Delanalyse 5: Børn og unges idrætsvaner

Denne analyse ser på idrætsdeltagelsen blandt børn på 4. til 10. klassetrin i Frederikssund Kommune. Børnene har via kommunens folkeskoler samt to privatskoler og to specialskoler besvaret et spørgeskema i november 2015, som omhandler deres deltagelse i sport og motion i fritiden, brug af faciliteter samt et mindre afsnit til sidst om holdninger til idræt i skolen – særligt i henhold til folkeskolereformen. Analyserne har særligt fokus på køns- og aldersforskelle og ser også på lokale forskelle på baggrund af Frederikssund Kommunes lokalområder.

Metode

Spørgeskemaundersøgelsen blev gennemført elektronisk, og eleverne fik mulighed for at besvare skemaet i en undervisningstime under vejledning af en lærer.

Til hver skole blev der sendt en udførlig vejledning til lærerne om, hvad undersøgelsen gik ud på, og de blev opfordret til at hjælpe elever, der havde behov for hjælp til at gennemføre undersøgelsen. Vejledningen indeholdt et internetlink til undersøgelsen, som eleverne havde adgang til via en computer. Børnene blev kun bedt om at svare på spørgsmål, der var relevante for deres situation. Dette har især betydning i forhold til antallet af svar på brugen af faciliteter, da børn, som ikke har angivet at dyrke nogen aktiviteter inden for det seneste år, ikke har modtaget spørgsmål om, hvilke faciliteter de benytter.

Derfor varierer antallet af svar på de enkelte spørgsmål, hvilket fremgår i de enkelte tabeller og figurer, hvor 'n' angiver antallet af respondenter, som har svaret på det enkelte spørgsmål.

Tabel 11 herunder viser en oversigt over svarprocenter opdelt på skole og klassetrin. Svarprocenten er samlet set tilfredsstillende (65 pct.), men med nogen variation mellem lokalområderne.

Tabel 11: Undersøgelsens datagrundlag.

	Klassetrin og skole	Antal elever	Antal svar	Svarprocent
Klassetrin	4. klasse	579	450	78
	5. klasse	587	437	74
	6. klasse	559	447	80
	7. klasse	597	287	48
	8. klasse	614	311	51
	9. klasse	547	360	66
	10. klasse	109	37	34
	Specialklasse		11	
	Lokalområde Skibby	436	375	86
	Fjordlandsskolen - Afdeling Skibby		(226)	
	Fjordlandsskolen - Afdeling Skuldelev		(50)	
	Fjordlandsskolen - Afdeling Dalby		(99)	
	Lokalområde Jægerspris	537	211	39
	Jægerspris Skole i lokalområde Jægerspris		(189)	
	Slotsparkens Friskole		(22)	
	Lokalområde Frederikssund	1.969	1233	63
	Trekløverskolen - Afdeling Falkenborg		(142)	
	Trekløverskolen - Afdeling Græse Bakkeby		(107)	
	Trekløverskolen - Afdeling Marienlyst		(104)	
	Ådalens Skole (Nord og Syd)		(418)	
	Frederikssund Private Realskole		(417)	
	Kærholm - Afdeling Kæret		(7)	
	Kærholm - Afdeling Kølholm		(8)	
	Center10 – CampusU10		(30)	
	Lokalområde Slangerup	650	503	77
	Afdeling Byvang		(123)	
	Afdeling Lindegård		(184)	
	Afdeling Kingo		(196)	
<i>Anden skole</i>		18		
Total		3.592	2.340	65

I alt har 2.340 børn og unge i 4. - 10. klasse (inklusive specialklasse) gennemført hele spørgeskemaet, og analyserne er baseret på disse 2.340 elever. Alle klassetrin mellem 4. og 10. klasse er repræsenteret, og lige mange drenge og piger har svaret på spørgeskemaet. Aldersgennemsnittet er 12 år og fire måneder med 58 respondenter på 9 år (tæller med i aldersgruppe '10-12 år') samt 14 og fire respondenter på henholdsvis 17 og 18 år (tæller med i gruppen '16 år').

Lokale forskelle

Analyserne ser nærmere på forskelle og ligheder mellem Frederikssund Kommunes fire lokalområder. Det drejer sig om Skibby, Jægerspris, Slangerup og Frederikssund by.

Børnene i undersøgelsen er udelukkende placeret i de fire lokalområder ud fra hvilken skole, de går på. Man kan derfor ikke udelukke, at nogle børn ikke bor i det lokalområde, hvor skolen hører til.

Kønssammensætningen er nogenlunde lige i de fire lokalområder med lidt flere piger i Slangerup (54 pct.) og lidt flere drenge i Frederikssund (52 pct.). Aldersgennemsnittet varierer marginalt mellem de fire lokalområder, fra 12 år og to måneder i Skibby til 12 år og fem måneder i Frederikssund by, som har flest teenagere og også huser byens 10. klasser. Disse variationer kan i nogen grad ligge bag forskelle mellem lokalområderne og vil derfor blive taget med i beskrivelserne af tallene, når det er relevant.

Sammenligninger med andre kommuner

Besvarelsene fra Frederikssund Kommune kan i mange tilfælde sammenlignes med tal fra lignende undersøgelser af børn og unges idrætsdeltagelse i andre kommuner. Sideløbende med denne undersøgelse er samme type undersøgelser foretaget i Ballerup, Varde, Gladsaxe, Halsnæs, Greve, Lejre, Hvidovre, Ringsted og Haderslev Kommuner.

Da Frederikssund Kommune grænser op til bl.a. Halsnæs og Lejre Kommuner, vurderes de to kommuner til at være særligt interessante at sammenligne med. Ligeledes ligger Ballerup Kommune tæt på, hvorfor den ligeledes inddrages til sammenligning.

Svarprocenten i denne undersøgelse er 65 pct. for børn og unge i Frederikssund Kommune. I Halsnæs, Lejre og Ballerup Kommune ligger svarprocenten mellem 67 og 73 pct.¹⁴

Hvor mange dyrker idræt, sport eller motion?

Det centrale spørgsmål, der afdækker idrætsdeltagelsen, lyder: Dyrker du normalt idræt, sport eller motion? Forud for dette spørgsmål præciserer spørgeskemaet, at spørgsmålene handler om idræt, sport og motion i fritiden (altså uden for skoletiden).

I Frederikssund Kommune angiver 79 pct. af alle børn og unge i 4.-10. klasse, at de normalt dyrker idræt, sport eller motion (se tabel 12).

¹⁴ Halsnæs (67 pct.), Lejre (73 pct.), Ballerup (73 pct.)

Tabel 12: Overordnet deltagelse i idræt, sport eller motion i Frederikssund Kommune (pct.).

n = 2.340	Total	Køn		Alder			Total		
		Dreng	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år	Halsnæs Kommune	Lejre Kommune	Ballerup Kommune
Ja	79	79	78	81	76	70	72	79	71
Ja, men ikke for tiden	12	12	12	11	14	16	15	13	15
Nej	9	9	10	9	10	13	12	9	15

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' opdelt på køn og alder i Frederikssund Kommune (n = 2.340) sammenlignet med Halsnæs Kommune (n = 1.307), Lejre Kommune (n = 1.381) og Ballerup Kommune (n = 2.517).

Som det fremgår af tabel 12, er drenge og piger i Frederikssund Kommune nogenlunde lige idrætsaktive. Omvendt falder andelen af idrætsaktive i takt med stigende alder. Det skal dog bemærkes, at undersøgelsen ikke følger de samme børn og unge over tid. Derfor er 'frafaldet' et udtryk for, at ældre børn og unge er mindre idrætsaktive end yngre børn på undersøgelsestidspunktet.

Tallene indikerer, at Frederikssund Kommune ligger på niveau med Lejre Kommune i andelen af idrætsaktive, mens niveauet ligger højere end i Halsnæs og Ballerup Kommuner.

Sociale forskelle

Generelt hænger børn og unges idrætsdeltagelse i høj grad sammen med deres sociale baggrund. Adskillige studier viser, at børns idrætsdeltagelse er påvirket af forældrenes socio-økonomiske status og egen interesse for sport eller motion¹⁵. Desuden viser en række studier af kulturelle forskelle, at etnicitet dels påvirker tilbøjeligheden til at dyrke sport og motion, og dels måderne hvorpå aktiviteterne organiseres (Ibsen & Fehsenfeld, 2013). Derfor er det relevant at have disse faktorer for øje, når man kigger nærmere på børn og unges idrætsdeltagelse.

I denne undersøgelse er børnene og de unge blevet stillet fire spørgsmål om deres sociale baggrund. For det første blev de bedt om at angive, hvorvidt deres mor og far er født i Danmark, Sverige, Norge, Finland eller Island, i et andet land i Europa eller i et andet land uden for Europa. For det andet skulle de svare på, hvorvidt deres mor og far har et arbejde, for det tredje om de bor sammen med begge forældre, den ene eller på skift, og endelig for det fjerde, om mor, far eller evt. søskende dyrker sport eller motion.

Der viser sig, at der er en forskel i idrætsdeltagelsen i forhold til forældrenes oprindelsesland, men kun blandt piger. Piger, hvor en eller begge forældre kommer fra Danmark (78 pct.), er væsentligt oftere idrætsaktive end piger, som har forældre, der kommer fra et ikke-europæisk land (52 pct.). Det skal dog bemærkes, at der i Frederikssund Kommune er forholdsvis få piger, hvor begge forældre kommer fra et ikke-europæisk land.

¹⁵ En lang række forskningstitler om emnet er samlet i Ibsen et al., 2015.

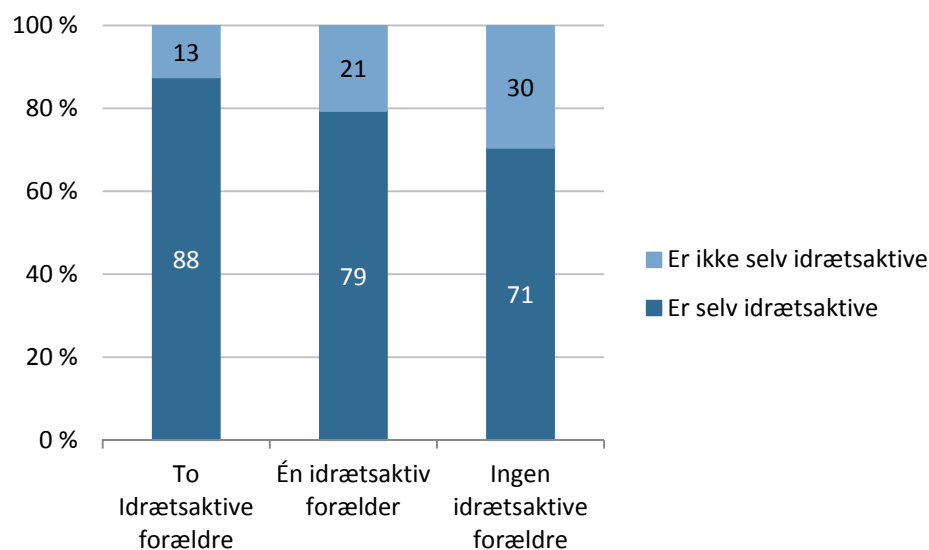
Større nationale undersøgelser peger ligeledes på, at idrætsdeltagelse generelt er lavere blandt børn med ikke-europæisk baggrund end børn af etnisk danske forældre, og forskellene er særligt fremtrædende blandt pigerne (Ibsen et al. 2015).

Mens der ikke er forskel på idrætsaktivitet blandt drenge i forhold til, om deres forældre er i arbejde, ses der også her stor forskel hos pigerne. Piger, fra familier i Frederikssund Kommune, hvor begge forældre er i arbejde, er væsentligt oftere idrætsaktive (81 pct.) end piger fra familier, hvor den ene eller begge forældre står uden for arbejdsmarkedet (61 pct.).

Boligsituationen spiller ligeledes en rolle for både piger og drenges idrætsdeltagelse. Der er ingen signifikant forskel på idrætsdeltagelsen hos børn og unge i Frederikssund Kommune, som bor sammen med begge forældre (81 pct.), på skift mellem forældrene (77 pct.) eller hos far (80 pct.). Der er dog væsentligt færre af dem, som bor hos deres mor (67 pct.), som er idrætsaktive.

Som figur 8 herunder viser, er der i høj grad sammenhæng mellem børn og unges egen idrætsdeltagelse og deres forældres ditto¹⁶. Det er ikke til at sige entydigt, at inspirationen kun går fra forældre til børn, men der er ingen tvivl om, at forældre med en idrætsaktiv hverdag også i højere grad har børn med en idrætsaktiv hverdag.

Figur 8: Sammenhæng mellem forældre og børns idrætsaktivitet i Frederikssund.

Figuren viser andelen af børn og unge i Frederikssund Kommune, der er henholdsvis idrætsaktive (mørkeblå søjler) og ikke-idrætsaktive (lyseblå søjler) afhængig af, om forældrene er idrætsaktive (n=2.340).

For at vise, hvilke bagvedliggende faktorer som rent faktisk påvirker børn og unges idrætsdeltagelse mest, er alle fire baggrundvariable samlet i én analyse. Ved at kontrollere for køn og alder, kan man isolere hver enkelt faktor og måle dens individuelle betydning.

¹⁶ Ikke-idrætsaktive børn dækker i denne sammenhæng både over dem, der har svaret 'Nej' til normalt at dyrke idræt, sport eller motion, og dem, der har svaret 'Ja, men ikke for tiden'.

For at styrke datagrundlaget inddrages data fra de otte sideløbende kommuneundersøgelser. Der inkluderes variable, som kontrollerer for forskelle mellem de ni kommuner.

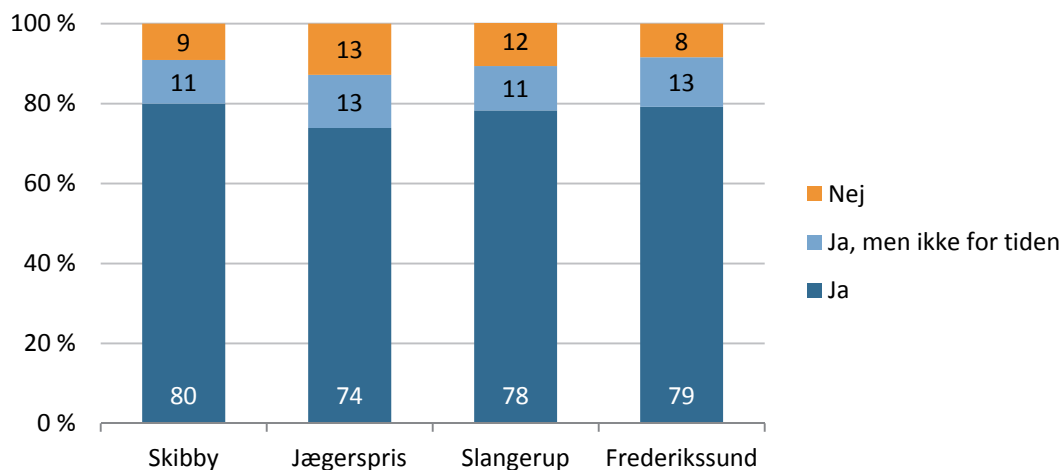
I en samlet analyse af de i alt ni kommuner er forældrenes egen idrætsaktivitet den mest afgørende faktor, efterfulgt af om begge forældre er i arbejde eller ej. Der er imidlertid ingen forskel blandt drengene i forhold til, om det er den ene eller begge forældre, som står uden for arbejdsmarkedet. Analysen bekræfter, at piger fra familier, hvor begge forældres oprindelsesland er ikke-europæisk er mindre tilbøjelige til at dyrke idræt end piger, hvis forældre er født i Danmark – her er der ingen forskel hos drengene. Der er større tilbøjelighed til at være idrætsaktiv, hvis man bor med begge sine forældre end ved andre familieformer. Analysen viser ligeledes, at tilbøjeligheden til at være idrætsaktiv falder med alderen. Drengene er lidt mere idrætsaktive end piger.

Samlet set vil det sige, at man finder den laveste idrætsdeltagelse blandt piger i de sene teenageår med ikke-europæiske forældre. Forældrene bor hver for sig, står uden for arbejdsmarkedet og dyrker ikke motion.

Lokale forskelle

I figur 9 herunder fremgår børn og unges idrætsdeltagelse i de fire lokalområder i Frederikssund Kommune. Overordnet er idrætsdeltagelsen ikke signifikant forskellig på tværs af lokalområderne. Heller ikke når man ser på idrætsdeltagelsen på tværs af køn eller inden for de forskellige alderskategorier, er der signifikante forskelle.

Figur 9: Idrætsdeltagelse på tværs af lokalområder.

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' fordelt på de fire lokalområder i Frederikssund Kommune (n=2.322).

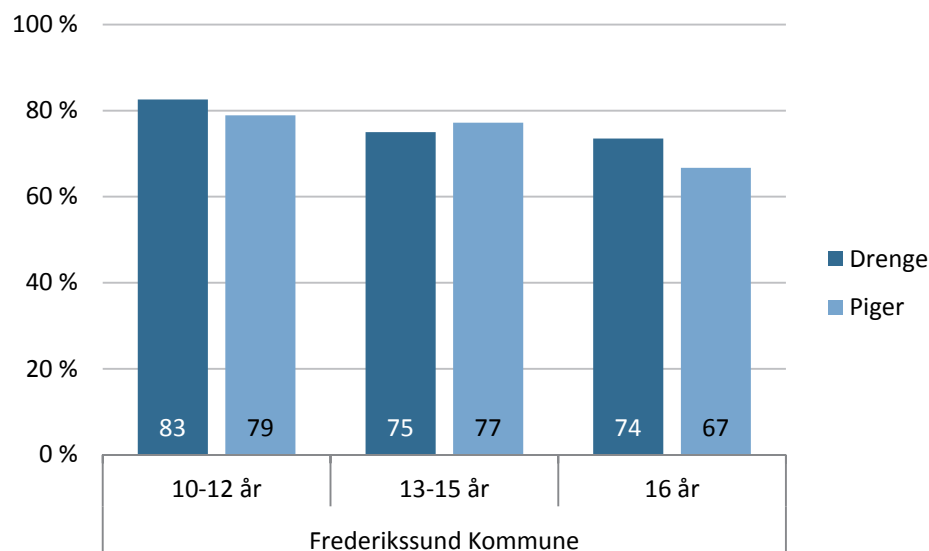
Idrætsdeltagelse i Frederikssund sammenlignet med nærliggende kommuner

Sammenlignet med nærliggende kommuner ser Frederikssund Kommune ud til at være hjemsted for en stor andel idrætsaktive børn og unge. Lidt flere drenge end piger angiver at være idrætsaktive, men forskellen mellem kønnene er ikke signifikant.

I Frederikssund Kommune er andelen af idrætsaktive størst blandt de 10-12-årige (81 pct.), mens 76 pct. blandt de 13-15 årige og 70 pct. blandt de 16-årige dyrker idræt. Som det fremgår af figur 10, er drengenes idrætsdeltagelse noget højere blandt børnene end blandt teenagerne. Hos pigerne er der markant færre 16-årige piger, som angiver at være idrætsaktive. Det er bemærkelsesværdig, at hele 24 pct. af teenagepigerne i kommunen angiver at dyrke idræt, men ikke for tiden. Således er der kun 9 pct. af de 16-årige piger, som direkte adspurgt svarer 'Nej' til at dyrke idræt.

Tendensen til teenagefrafald og særlige udfordringer blandt pigerne ses også i de andre kommuneundersøgelser (se appendiks 5, tabel 43 for sammenligning med udvalgte kommuner). Udfordringerne med frafald blandt teenagere og piger især er altså ikke enestående for Frederikssund Kommune, men det gør ikke udfordringen med at modarbejde tendenserne mindre vigtigt.

Figur 10: Andele blandt drenge og piger i forskellige aldersgrupper, der dyrker idræt, sport eller motion.

Figuren viser andelen, der har svaret 'Ja' til spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' opdelt på køn og alder i Frederikssund Kommune (n=2.340).

Hvilke aktiviteter dyrker børn og unge i Frederikssund Kommune?

I undersøgelsen er børn og unge blevet bedt om at angive, hvilke aktiviteter de har dyrket regelmæssigt inden for det seneste år. På den baggrund viser sig samlet set en større andel af idrætsaktive børn og unge, idet hele 94 pct. har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år. Det er en noget større andel end de 79 pct., som svarer 'Ja' til spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?'. Grunden hertil er det bredere tidsperspektiv i formuleringen '...inden for det seneste år', som også inkluderer mange af de børn og unge, der svarer 'Ja, men ikke for tiden' på spørgsmålet..

De følgende opgørelser over aktiviteter er beregnet som andele ud af hele stikprøven, også de, der angiver ikke at være aktive, og giver derved en fornemmelse af, hvor mange børn og unge ud af samtlige 4.-10. klasser i Frederikssund Kommune, der har dyrket de forskellige aktiviteter inden for det seneste år.

Fodbold er den mest populære idrætsaktivitet blandt børn og unge i Frederikssund Kommune (32 pct.). Det gælder både blandt drenge og piger. Knap halvdelen af alle drenge (46 pct.) og hver femte pige (19 pct.) angiver at spille eller have spillet fodbold regelmæssigt inden for det seneste år.

De efterfølgende populære idrætter på listen er svømning (17 pct.), håndbold (14 pct.) gymnastik (13 pct.) og fitness (11 pct.), men disse aktiviteter kommer altså ikke i nærheden af fodboldens popularitet og udbredelse generelt blandt børn og unge i Frederikssund Kommune.

Idrætter som badminton, styrketræning og fitness er nogenlunde lige udbredte blandt drenge og piger. Omvendt er der inden for en række idrætter store forskelle i deltagelsen mellem drenge og piger. Fodbold er i høj grad drengedomineret, men er dog også populært blandt pigerne. Til gengæld ser man kun få drenge i populære pigeidrætter som gymnastik, ridning og dans. Mens drengene samler sig om få idrætter, og især fodbold, er pigerne i højere grad spredt ud over flere idrætsgrene.

Aldersmæssigt er der også væsentlige forskelle, som i en vis grad er udtryk for, at børn skifter prioriteter og interesserer, når de kommer i teenagealderen. Fodbold bibeholder sin store popularitet, mens svømning og gymnastik har væsentligt færre aktive blandt teenagerne. Omvendt stiger tilslutningen til idrætter som styrketræning, fitness og løb, som alle er mere populære idrætter blandt kommunens teenagerne end blandt børnene.

Således er svarene fra børn og unge i Frederikssund Kommune udtryk for en generel tendens, som også kommer til udtryk på tværs af kommuner. Det er en generel tendens, at der allerede i 13-15-års-alderen sker store forandringer i børns og unges idrætsvaner, og at typiske foreningsidrætter i høj grad udskiftes med mere fleksible og individuelle aktiviteter som styrketræning og løb. Denne udvikling hænger i høj grad sammen med udviklingen fra barn til ung med tilhørende store forandringer i fysik, individualitet, venskaber og hverdag. En større mængde forskningslitteratur beskæftiger sig mere indgående med idræt i denne omskiftelige fase i livet (Pilgaard, 2012; Ibsen et al., 2015).

Tabel 13: Børn og unges deltagelse i forskellige idræts-, sports- eller motionsaktiviteter (pct.).

n = 2.340	Frederikssund Kommune						Total		
	Total	Køn		Alder			Halsnæs	Lejre	Ballerup
		Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år			
Fodbold	32	46	19	33	31	31	36	34	37
Svømning	17	15	20	22	11	15	13	14	16
Håndbold	14	12	15	15	12	12	16	10	8
Gymnastik	13	6	20	17	8	8	12	18	8
Fitness	11	9	12	2	21	31	10	¹⁷	11
Ridning	9	1	17	9	9	12	9	13	10
Badminton	9	8	10	9	9	9	9	13	10
Styrketræning	9	9	8	3	16	25	7	13	9
Dans	8	2	15	9	7	9	9	12	12
Kampsport	7	8	6	7	6	8	7	5	5
Løb	6	4	9	3	12	5	6	11	6
Spejder	6	6	6	7	5	3	6	6	6
Rulleskøjter/ skate	5	5	5	5	5	5	6	5	3
Parkour	4	7	<1	3	4	8	3	3	4
Tennis	2	3	2	2	3	3	3	3	3
Mountainbike	2	4	<1	2	3	0	3	3	3
Vandreture	2	1	3	1	3	3	3	3	3
Basketball	2	3	<1	1	3	3	3	3	5
Bordtennis	2	3	<1	2	3	0	3	3	3
Aerobic/step og lign.	2	<1	3	1	2	3	2	2	2
Landevejscykling	2	2	1	1	2	3	2	2	1
Fiskeri	2	3	0	2	2	2	3	1	2
Atletik	2	1	2	2	2	3	1	1	2
Spinning	1	1	2	<1	2	3	1	<1	<1
Sejlsport	1	2	<1	1	2	0	1	<1	<1
Rollespil	1	2	<1	2	<1	2	1	3	4
Volleyball	1	<1	2	<1	2	2	2	<1	1
Kano, kajak, roning	1	1	<1	<1	2	2	1	1	<1
Golf	<1	1	<1	1	<1	0	1	2	<1
Skøjteløb (is)	<1	<1	<1	<1	<1	0	<1	<1	<1
Ingen idræt	6	6	5	5	6	8	10	5	9

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet: 'Hvilken slags idræt, sport eller motion har du gået til fast eller dyrket regelmæssigt inden for det seneste år?' opdelt på køn og alder for Frederikssund Kommune (n = 2.340) i sammenligning med Halsnæs Kommune (n = 1.307), Lejre Kommune (n = 1.381) og Ballerup Kommune (n = 2.517).

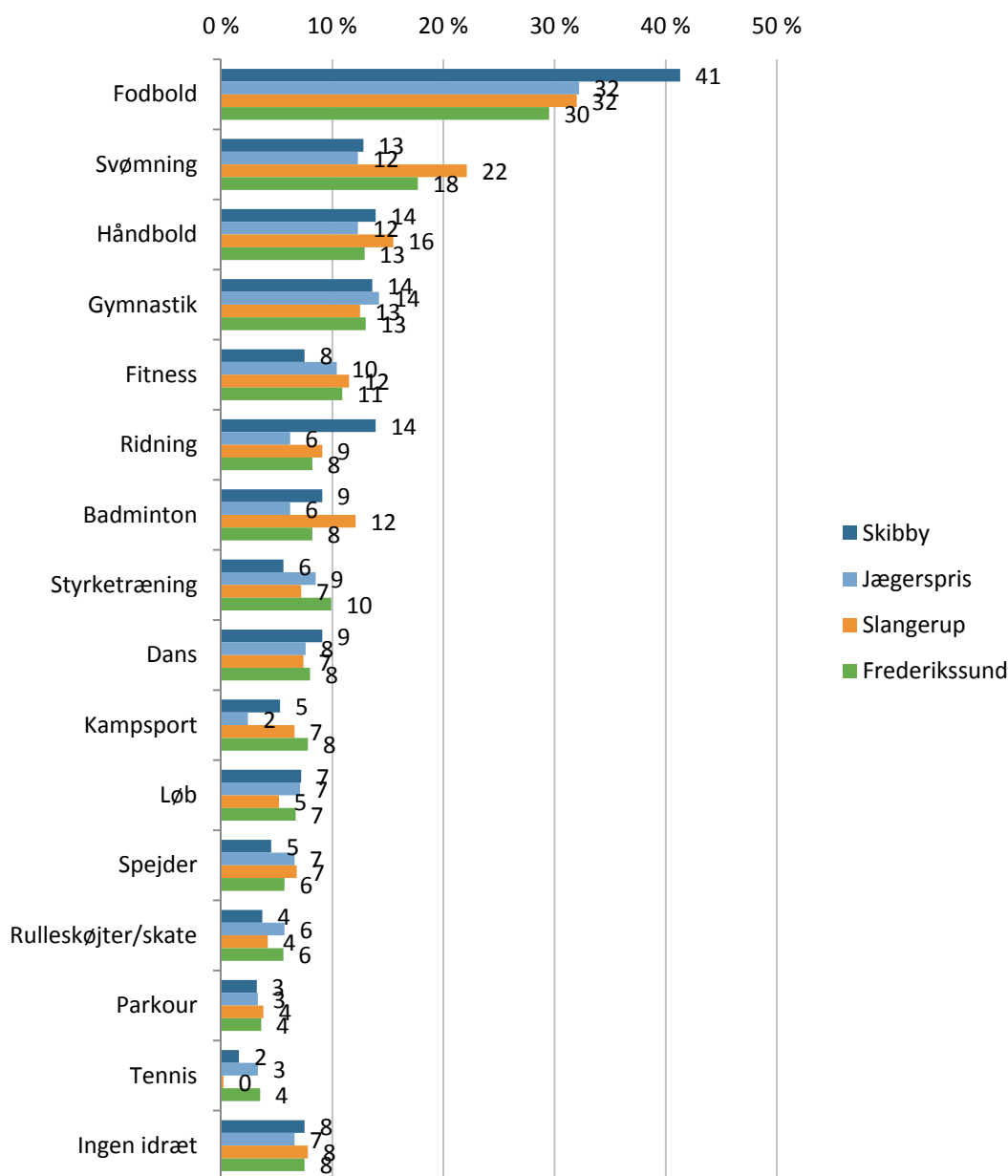
¹⁷ I Lejre Kommune-undersøgelsen blev der ikke spurgt specifikt til fitness.

Lokale forskelle i aktivitetsvalg

Som det fremgår af figur 11, adskiller de fire lokalområder sig fra hinanden på en række idrætsaktiviteter. Fodbold er den mest populære aktivitet i alle fire lokalområder, men er særligt populær i Skibby, hvor der også er flest, som rider. I Slangerup er der flest svømmere efterfulgt af Frederikssund, hvor også de to 25 meter bassiner ligger. Andelen, som svømmer i Slangerup, er næsten dobbelt så stor som i Jægerspris. Flest spiller badminton i Slangerup. I Frederikssund og Jægerspris er styrketræning populært. Til gengæld er der få i Jægerspris, som dyrker kampsport sammenlignet med de andre lokalområder.

Også når man kontrollerer for de enkelte køns- og aldersgrupperinger, er der forskelle mellem lokalområderne, og forskellen skyldes altså ikke den køns- og aldersmæssige sammensætning i de enkelte lokalområderne.

Figur 11: Aktivitetsvalg på tværs af lokalområder.

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet: 'Hvilken slags idræt, sport eller motion har du gået til fast eller dyrket regelmæssigt inden for det seneste år?' opdelt på lokalområder i Frederikssund Kommune (n = 2.322).

Aktivitetsvalg i Frederikssund Kommune i forhold til sammenlignelige kommuner

Deltagelsen i de fleste aktiviteter i Frederikssund Kommune ligner tilnærmelsesvis de andre kommuner, som illustreret i tabel 13. Der er færre fodboldspillere i Frederikssund Kommune end sammenligningskommunerne, men til gengæld en stor andel svømmere. Kommunen ligger også godt til i forhold til andelen af håndboldspillere, mens der er færre, der danser end i de andre kommuner.

Gennemsnitligt dyrker børn og unge i Frederikssund Kommune 1,8 aktiviteter. Det er lidt færre end i Halsnæs (2,1), Lejre (2,1) og Ballerup (2,0). Færre aktiviteter betyder dog ikke nødvendigvis, at man dyrker mindre idræt.

Hvordan er idrætten organiseret?

Foreningsidrætten er den mest udbredte organiseringsform blandt børn og unge idrætsudøvere. I alt 73 pct. af alle børn og unge i Frederikssund Kommune fra 4.-10. klassetrin har dyrket én eller flere aktiviteter som medlem af en idrætsforening inden for det seneste år. En tredjedel har været aktive 'på egen hånd' (dvs. selvorganiseret idræt for sig selv eller sammen med andre). 14 pct. af Frederikssund Kommunes børn og unge har dyrket idræt i privat regi, det vil sige i private eller kommercielle centre, som for eksempel fitnesscentre eller private danseskoler.

Som det fremgår af tabel herunder, er drenge lidt oftere end piger aktive i foreninger, mens piger oftere end drenge er aktive i privat regi. Drenge og piger i Frederikssund Kommune er nogenlunde lige ofte aktive på egen hånd. For alle aldersgrupper er foreningsidræt den mest udbredte organiseringsform.

Andelen af foreningsaktive er nogenlunde stabil på tværs af alder, hvilket går mod den trend, som ses i andre kommuner. Her er der typisk en del færre foreningsaktive blandt de 16-årige. Da der er relativt få respondenter i denne aldersgruppe (67), skal tallene dog tages med forbehold. Men det kan tyde på at foreningerne i Frederikssund Kommune er dygtige til at fastholde teenagerne. Det ses samtidig, at andelen, som dyrker idræt i privat regi og på egen hånd, stiger i takt med alderen som i andre kommuner. Det tyder samlet set på, at teenagerne i Frederikssund Kommune begynder at vælge mere fleksible og uforpligtende aktivitets- og organiseringsformer, men altså uden at det går ud over foreningsidrætten.

Tabel 14: Organisering af idræt, sport og motion i Frederikssund Kommune (pct.).

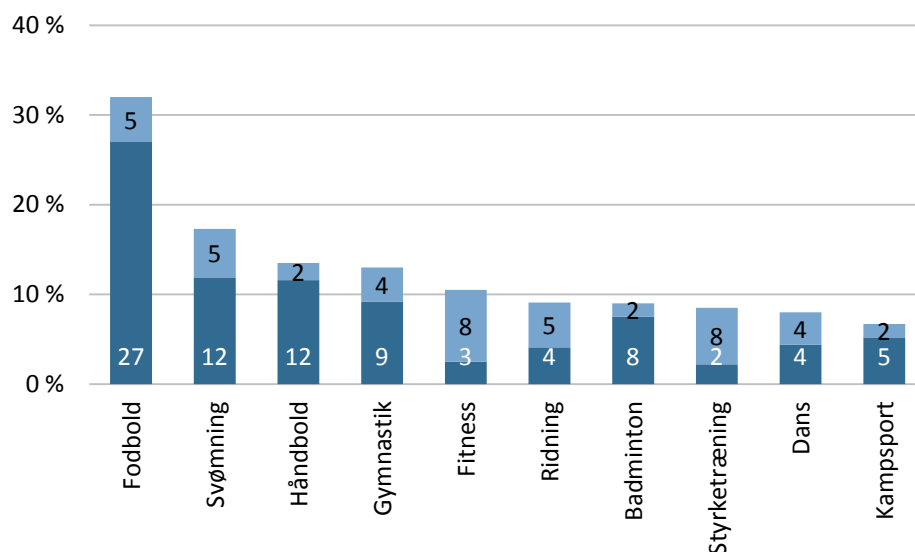
n = 2.340	Total	Køn		Alder			Total		
		Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år	Halsnæs	Lejre	Ballerup
Forening	73	75	71	74	73	72	69	76	72
Privat	14	12	17	10	19	34	11	10	11
SFO/fritidsklub	8	9	6	8	8	3	6	9	13
På egen hånd	33	35	32	29	39	42	35	36	32
I anden sammenhæng	11	10	13	13	9	9	10	10	12

Tabellen viser, i hvilken organiseringsmæssig sammenhæng børn og unge dyrker idræt, sport eller motion, opdelt på køn og alder. Sammenligning mellem Frederikssund Kommune (n = 2.340), Halsnæs Kommune (n = 1.307), Lejre Kommune (n = 1.381) og Ballerup Kommune (n = 2.517).

Foreningsdeltagelsen er i den følgende figur 12 illustreret inden for de ti mest populære idrætsaktiviteter blandt børn og unge i Frederikssund Kommune. Samlet set angiver 32 pct. af alle børn og unge i kommunen at spille fodbold, mens 27 pct. angiver at spille fodbold i foreningsregi. Det vil altså sige, at langt de fleste fodboldspillere er medlem af en fodbold-

klub, mens et mindretal spiller fodbold uden at være medlem af en forening. Det kan eksempelvis foregå i SFO/fritidsklub eller som selvorganiseret spil i fritiden. Håndbold, gymnastik og badminton er andre eksempler på populære idrætsaktiviteter, der i høj grad er foreningsorganiserede. Men der findes også aktiviteter, som ikke er domineret af foreningsorganisering, særligt styrketræning og fitness, men til en vis grad også ridning, som ofte finder sted i privat regi og på egen hånd.

Figur 12: Andelen af alle udøvere i de ti største aktiviteter i Frederikssund Kommune, som dyrker aktiviteterne i foreningsregi.

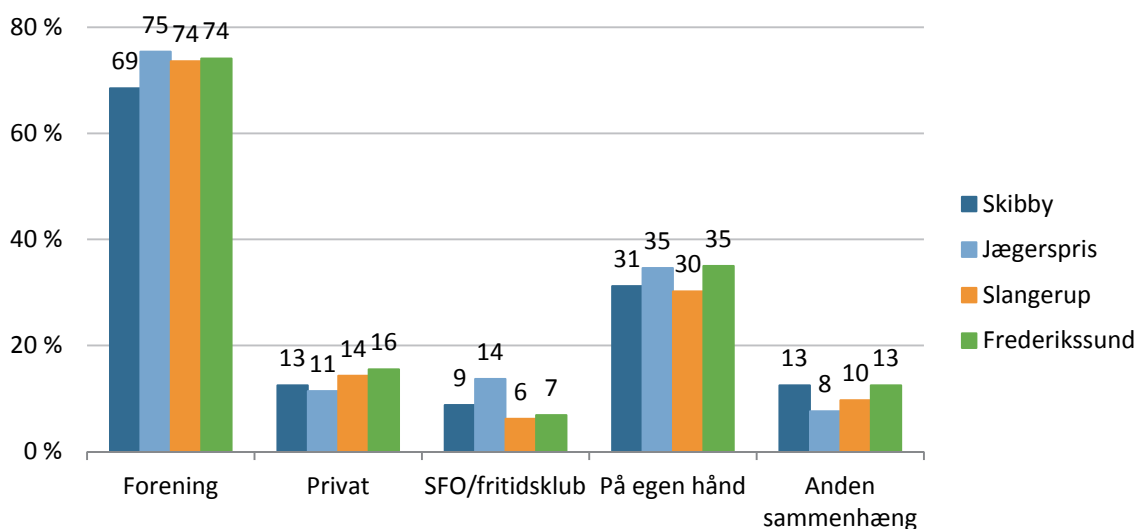

Figuren viser andelen, der dyrker en aktivitet i forening, samt den resterende andel, som dyrker aktiviteten uden for foreningsregi i Frederikssund Kommune. Foreningsandelen plus den øvrige andel giver tilsammen den samlede andel, som dyrker aktiviteten. De ti største aktiviteter er inkluderet (n = 2.340).

Lokale forskelle i organisering

Som det fremgår af figur 13, varierer organiseringsgraden ganske lidt mellem de fire lokalområder. Andelen af foreningsaktive børn og unge er lidt mindre i Skibby (69 pct.) end i de andre lokalområder. Jægerspris har flest, som dyrker idræt i SFO/klub (14 pct.), mens der er flest i Frederikssund, som er organiseret i privat regi.

Figur 13: Organiseringsformer på tværs af lokalområder (pct.)

Figuren viser, i hvilken organiseringsmæssig sammenhæng børn og unge dyrker idræt, sport eller motion opdelt på lokalområder i Frederikssund Kommune (n=2.322).

Organisering i Frederikssund Kommune i forhold til resten af landet

Foreningsidrætten står stærkt i Frederikssund Kommune blandt børn og unge i forhold til andre organiseringsformer, hvilket stemmer overens med det generelle billede på tværs af kommuner. Sammenlignet med de tre andre kommuner klarer foreningsidrætten sig ligeledes godt i Frederikssund, hvor kun Lejre har en større andel foreningsaktive. Frederikssund Kommune har samtidig flere, der dyrker idræt i privat regi end tilfældet er i de andre kommuner.

Hvor ofte dyrker børn og unge idræt, sport eller motion?

Alle de børn og unge, der har svaret, at de har dyrket minimum en idrætsaktivitet regelmæssigt inden for det seneste år, er blevet stillet en række uddybende spørgsmål om deres idrætsvaner, blandt andet hvor ofte de dyrker idræt, sport eller motion. Denne og de følgende analyser går altså i dybden med de 94 pct. af de adspurgte børn og unge i Frederikssund Kommune, der betegnes som idrætsaktive ud fra definitionen om minimum en regelmæssigt idrætsaktivitet inden for det seneste år.

Langt de fleste (91 pct. af de idrætsaktive) dyrker idræt, sport eller motion mindst én gang om ugen, og over halvdelen er aktive mindst tre gange om ugen (se tabel 15). Andelen af drenge og piger, som er aktive mere end én gang om ugen, er nogenlunde lige stor. Dog ser man flere drenge end piger, som er aktive meget ofte (fem gange om ugen eller mere). På tværs af aldersgrupperne stiger aktivitetshyppigheden med alderen. Selvom andelen af idrætsaktive altså falder med alderen i Frederikssund Kommune, dyrker de idrætsaktive teenagere hyppigere idræt end børn. Det kan dels hænge sammen med deres supplement af mere fleksible idrætsformer, dels intensiverer mange idrætsforeninger træningsmængden i denne aldersgruppe.

Tabel 15: Hyppighed for idrætsaktive børn og unges idrætsdeltagelse (pct.).

n = 2.340	Total	Køn		Alder			Total		
		Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år	Halsnæs	Lejre	Ballerup
5 gange om ugen eller mere	23	26	19	22	23	31	27	27	24
3-4 gange om ugen	36	35	38	33	41	37	34	36	37
1-2 gange om ugen	34	31	36	38	28	21	31	29	30
1-3 gange om måneden	5	5	5	4	5	5	4	5	6
Sjældnere	3	3	3	3	3	7	4	4	7

Tabellen viser, hvor ofte de idrætsaktive børn og unge angiver at dyrke idræt opdelt på køn og alder. Sammenligning mellem Frederikssund Kommune (n = 2.209), Halsnæs Kommune (n = 1.174), Lejre Kommune (n = 1.308) og Ballerup Kommune (n = 2.289).

En sammenligning af aktivitetshyppigheden blandt idrætsaktive børn og unge i Frederikssund Kommune og sammenligningskommunerne viser, at andelen af meget aktive (5 gange om ugen eller mere) er lidt mindre i Frederikssund Kommune, mens der flere i gruppen 1-2 gange om ugen. Til gengæld er der lidt færre i gruppen som dyrker idræt sjældnere end 1-3 gange månedligt, end der er i de andre kommuner. Der er her tale om relativt små variationer, som ikke kan tages som direkte udtryk for at aktivitetsniveauet i Frederikssund Kommune er betydeligt anderledes end i de andre kommuner.

Brug af faciliteter

De følgende analyser ser på børn og unges brug af faciliteter i Frederikssund Kommune. Spørgsmålet er stillet til de idrætsaktive børn. Da relativt få børn og unge slet ikke dyrker nogen aktiviteter, får man dog et godt billede af, hvor mange børn og unge i kommunen, der benytter sig af forskellige typer af faciliteter.

Af tabel 16 fremgår det, at haller/sale er de mest benyttede faciliteter blandt idrætsaktive børn og unge i Frederikssund Kommune. Med 57 pct. er der flest af de idrætsaktive børn og unge i kommunen, der svarer 'Hal/sal' på spørgsmålet om, hvor de dyrker idræt, sport eller motion.

Fodbolddbaner er den næstmest benyttede facilitet, som bruges af 33 pct. af de idrætsaktive børn og unge i Frederikssund Kommune. Derefter kommer hjemme/i haven efterfulgt af naturen, som ikke er idrætsfaciliteter i traditionel forstand, men som ikke desto mindre benyttes af henholdsvis 21 og 18 pct. af de idrætsaktive børn og unge i kommunen. Længere nede på listen over benyttede idrætsfaciliteter blandt idrætsaktive børn og unge finder man svømmehaller (16 pct.), fitnesscentre/motionsrum (13 pct.) veje, gader, fortove og lign. (12 pct.), andre baner/anlæg (9 pct.), fitnesscenter/motionsrum (10 pct.), aktivitetsanlæg (4 pct.) og anlæg ved vand (2 pct.).

Der er stor drengedominans på fodboldbaner, hvor 47 pct. af de idrætsaktive drenge er aktive mod 19 pct. af de idrætsaktive piger. Der er også væsentligt flere idrætsaktive drenge (6 pct.) end piger (2 pct.) i aktivitetsanlæg, der dækker over eksempelvis multibaner, idrætslegepladser, klatrebaner og skaterbaner/-anlæg.

Omvendt er der flere piger (61 pct.) end drenge (53 pct.), der benytter haller. Ligeledes er der mere end dobbelt så mange piger, som benytter andre baner/anlæg (13 vs. 6 pct.). Brug af ridebaner er den primære årsag til denne kønsforskel. Pigerne benytter også lidt oftere svømmehallen og hjemme/i haven end drengene gør. Til gengæld benytter drenge og piger i Frederikssund Kommune lige ofte fitnesscentre/motionsrum.

Idrætsaktive børn og unges brug af fodboldbaner er nogenlunde stabil mellem aldersgrupperne, ligesom tilslutningen til fodbold er det. Til gengæld er der færre teenagere, som bruger svømmehaller – dog flere 16-årige end 13-15-årige – mens der også sker et mindre fald i benyttelsen af haller/sale med alderen. Tallene i tabel 16 herunder tegner billedet af den omtalte udvikling i idrætsvaner i ungdomsårene fra en facilitetsvinkel. Allerede i teenageårene ændrer kravene sig til de fysiske rammer for sport og motion. Selvom mange i 13-15-års-alderen benytter traditionelle kommunale idrætsfaciliteter, ser man flere anvende fitnesscentre/motionsrum samt udendørs rum i form af natur, gader, veje og byrum.

Tabel 16: De idrætsaktive børn og unges brug af faciliteter i Frederikssund Kommune (pct.).

n = 2.209	Total	Køn		Alder		
		Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år
Haller/sale	57	53	61	59	54	52
Fodboldbaner	33	47	19	33	33	31
Andre baner/anlæg	9	6	13	8	10	13
Svømmehal	16	14	18	21	9	15
Fitnesscenter/motionsrum	13	13	14	4	25	36
Anlæg ved vand	2	3	1	1	3	2
Aktivitetsanlæg	4	6	2	3	5	7
Veje, gader, fortove og lign.	12	13	11	7	18	16
Naturen	18	17	19	14	23	21
Hjemme/i haven	21	19	22	17	25	26
Andet	8	7	9	8	8	15

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter forskellige typer af faciliteter i Frederikssund Kommune. Fordelt på køn og alder (n= 2.209).

Facilitetsbrug på tværs af lokalområder

Brugen af faciliteter er præget af en del variation på tværs af de fire lokalområder (se tabel 17). Benyttelsen af haller/sale er større i Jægerspris (70 pct.) end i de andre områder. Fodboldbaner bliver flittigst benyttet i Skibby, hvilket stemmer fint overens med, at det er det område, hvor flest angiver at spille fodbold. Til gengæld er der færrest i Skibby, som angiver at benytte fitnesscentre/motionsrum. Svømmehaller bliver i størst grad benyttet af børn og unge i Slangerup (20 pct.) og Frederikssund (17 pct.), hvor kommunens to 25 meter

bassiner også er lokaliseret. I Jægerspris er der flest, som benytter aktivitetsanlæg. Sammenlignet med de andre lokalområder angiver få i Slangerup at benytte hjemme/i haven. I forhold til brugen af andre facilitetstyper er forskellene mellem lokalområderne moderate.

Tabel 17: De idrætsaktive børn og unges brug af faciliteter fordelt på lokalområde (pct.).

(n = 2.193)	Total	Skibby	Jægerspris	Slangerup	Frederikssund
Hal/sal	57	53	70	56	56
Fodboldbaner	33	45	33	33	30
Andre baner/anlæg	9	11	9	7	10
Svømmehal	16	13	11	20	17
Fitnesscenter/motionsrum	13	10	15	13	14
Anlæg ved vand	2	1	2	1	3
Aktivitetsanlæg	4	3	7	3	4
Veje, gader, fortove og lign.	12	12	11	11	12
Naturen	18	21	17	15	18
Hjemme/i haven	21	24	25	16	21
Andet	8	10	7	8	8

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter forskellige typer af faciliteter i Frederikssund Kommune. Fordelt på lokalområde (n= 2.193).

Facilitetsbrug i Frederikssund Kommune i forhold til andre kommuner

Man kan få en interessant perspektivering af tallene ved at sammenligne børn og unges facilitetsbrug i Frederikssund med nærliggende kommuner.

Tabel 18: Facilitetsbrug i Frederikssund Kommune i sammenligning med andre kommuner (pct.).

	Frederikssund (n = 2.193)	Halsnæs (n = 1.174)	Lejre (n = 1.308)	Ballerup (n = 2.289)
Hal/sal	57	55	64	59
Fodboldbane	33	39	34	37
Andre baner/anlæg	9	9	14	9
Svømmehal	16	14	13	17
Fitnesscenter/motionsrum	13	11	10	15
Anlæg ved vand	2	2	1	1
Aktivitetsanlæg	4	4	4	4
Veje, gader, fortove	12	13	15	12
Naturen	18	21	21	18
Hjemme/i haven	21	21	26	20
Andet	8	9	5	10

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter forskellige typer af faciliteter. Opdelt på udvalgte kommuner.

Frederikssund Kommune ligner tilnærmelsesvis sammenligningskommunerne i forhold til idrætsaktive børn og unges facilitetsbrug. Andelen, der benytter haller/sale og andre baner/anlæg, er noget højere i Lejre Kommune, hvor Frederikssund Kommune ligger på niveau med Halsnæs og Ballerup Kommuner. Der er færre i Frederikssund Kommune, der bruger fodboldbaner end i sammenligningskommunerne, men forskellene er forholdsvis små. Til gengæld ligger Frederikssund Kommune godt til i forhold til benyttelse af svømmehaller og fitnesscentre/motionsrum, hvor kun Ballerup ligger højere.

Brug af specifikke faciliteter i Frederikssund Kommune

De foregående analyser er baseret på nogle overordnede facilitetsopdelinger, som har gjort det muligt at se på brugen af faciliteter på tværs af Frederikssund Kommune og i sammenligning mellem lokalområder og andre kommuner. I det følgende ser analyserne nærmere på brugen af specifikke faciliteter i Frederikssund Kommune. Igen skal man være opmærksom på, at afsnittet er baseret på de børn og unge, som angiver at dyrke mindst én aktivitet.

Analyserne fokuserer på de fem hyppigst brugte faciliteter inden for hver facilitetskategori. En liste over brugen af samtlige faciliteter inklusive skolehallerne er bagerst i rapporten i appendiks 5, tabel 44.

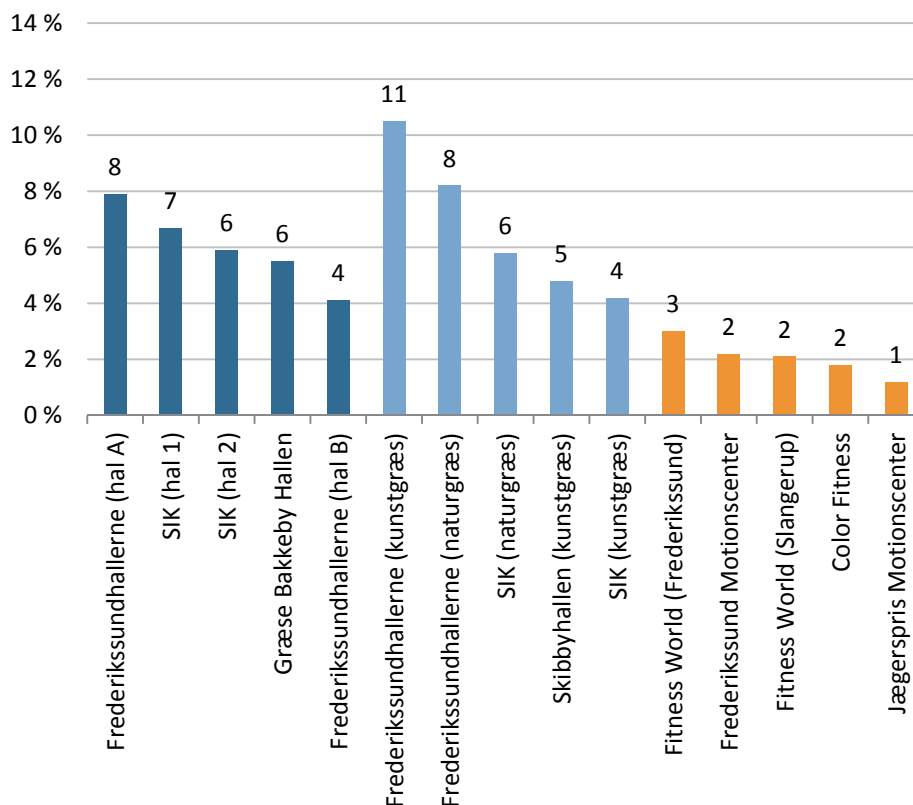
De mest benyttede faciliteter i Frederikssund Kommune inden for kategorierne haller/sale, fodboldbaner og fitness/motionsrum er vist i figur 14 herunder.

På tværs af alle haller og sale i Frederikssund Kommune er Frederikssundhallerne (hal A) den mest benyttede med 8 pct., efterfulgt af Slangerup Idræts og Kulturcenter (SIK) (hal 1) som 7 pct. af kommunens idrætsaktive børn og unge benytter. Derefter kommer SIK (hal 2) (6 pct.), Græsse Bakkeby Hallen (6 pct.) og Frederikssundhallerne (hal B) (4 pct.). Hallerne benyttes fortrinsvist af skolebørn fra lokalområdet, mens relativt mange børn fra Jægerspris også angiver at benytte Frederikssundhallerne (hal A og B).

Kunstgræsbanen ved Frederikssundhallerne (11 pct.) er den mest benyttede fodboldbane i Frederikssund Kommune efterfulgt af naturgræsbaner ved Frederikssundhallerne (8 pct.). Herefter kommer naturgræsbaner ved SIK (6 pct.), kunstgræsbanen ved Skibbyhallen (5 pct.) og kunstgræsbanen ved SIK (4 pct.). Også med fodboldbanerne er tendensen, at det er børn og unge fra lokalområdet, som er primære brugere, men også her benytter en relativt stor andel børn og unge i Jægerspris banerne ved Frederikssundhallerne (kunstgræs og naturgræs), ligesom de benytter kunstgræsbanen ved Skibby Hallen.

Fitness World i Frederikssund (3 pct.) er det oftest benyttede fitnesscenter blandt idrætsaktive børn og unge i Frederikssund Kommune. Det er dog en relativt lille del af kommunens unge, der benytter de enkelte specifikke centre, hvor aldersgrænsen er 15 år. I alt angiver godt 2 pct. af de idrætsaktive børn og unge i Frederikssund Kommune at benytte Frederikssund Motionscenter, Fitness World i Slangerup og Color Fitness. Godt 1 pct. angiver at benytte Jægerspris Motionscenter.

Figur 14: Idrætsaktive børn og unges brug af specifikke haller/sale, fodboldbaner og fitness/motionsrum i Frederikssund Kommune.

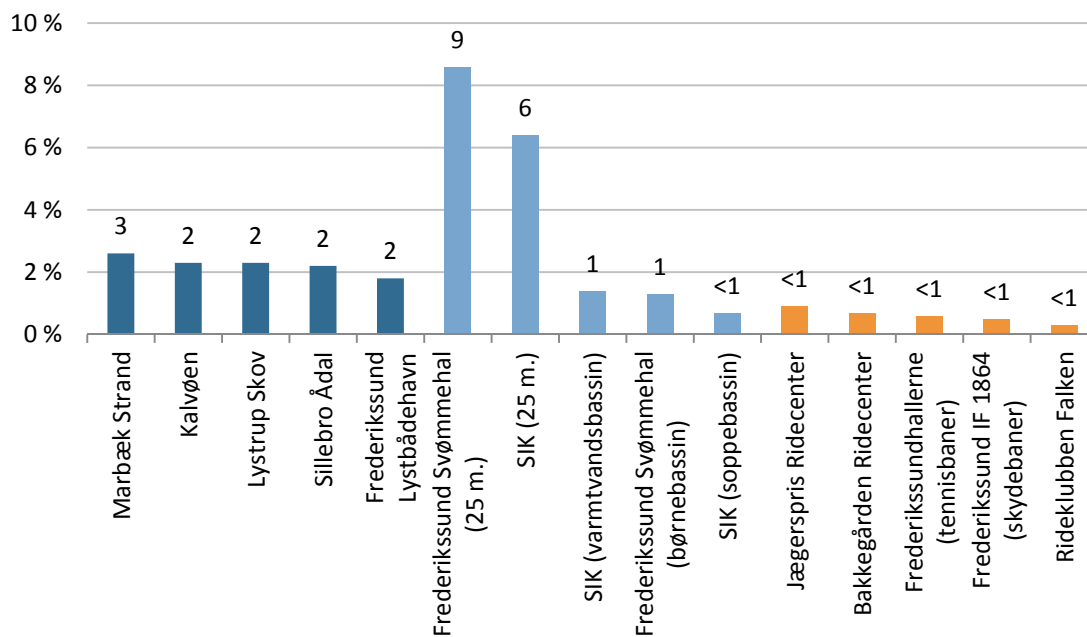

Figuren viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge i Frederikssund Kommune (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter specifikke faciliteter. Kun de fem mest benyttede faciliteter inden for hver kategori er vist (n = 2.209).

De fem mest benyttede faciliteter inden for kategorierne naturområder, svømmehaller og andre baner/anlæg er vist i figur 15. Frederikssund Kommunes naturområder giver en forholdsvis stor spredning i brug, og højst 3 pct. af kommunens børn og unge benytter ét specifikt naturområde, Marbæk Strand.

I forhold til svømmefaciliteter samler Frederikssund Svømmehals 25 meter bassin 9 pct. af kommunens idrætsaktive børn og unge. Den næstmest benyttede svømmefacilitet er 25 meter bassinet i SIK (6 pct.). Ingen specifikke andre baner/anlæg samler en stor del af kommunens børn og unge. Således er Jægerspris Ridecenter det mest benyttede bane/anlæg, som mindre end 1 pct. af Frederikssund Kommunes børn og unge bruger.

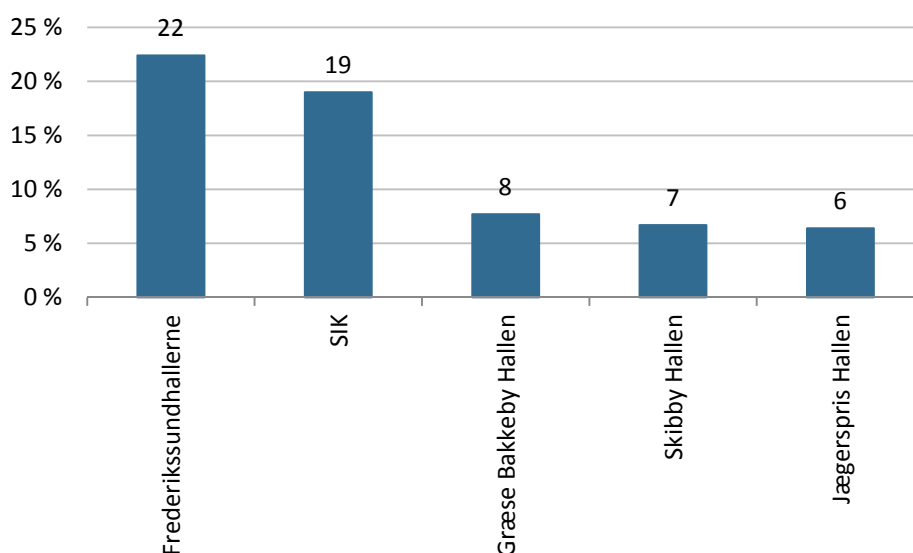
Figur 15: Idrætsaktive børn og unges brug af specifikke naturområder, svømmefaciliteter og andre baner/anlæg i Frederikssund Kommune.

Figuren viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge i Frederikssund Kommune (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter specifikke faciliteter. Kun de fem mest benyttede faciliteter inden for hver kategori er vist. (n=2.209).

Mange af de enkelte faciliteter ligger på samme overordnede idrætsanlæg. Samler man faciliteterne, rummer Frederikssundhallerne (22 pct.) flest af kommunens idrætsaktive skolebørn efterfulgt af SIK (19 pct.) og Græse Bakkeby Hallen (8 pct.) (se figur 16).

Figur 16: Frederikssundhallerne samler flest af kommunens idrætsaktive børn og unge.

Figuren viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge i Frederikssund Kommune (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter en eller flere af idrætsanlæggenes faciliteter (n=2.209).

På tværs af lokalområder ser man en meget tydelig lokal tilknytning til de enkelte anlæg (fremgår af appendiks 5, tabel 45). Særligt SIK ser ud til at være et lokalt samlingspunkt for hele 61 pct. af de idrætsaktive i Slangerup. De idrætsaktive, som benytter faciliteter beliggende uden for deres lokalområde, bruger typisk dem, der ligger nærmest eget lokalområde. Børn og unge i Jægerspris er dem, som flittigst benytter idrætsanlæg i andre områder. Således angiver 17 pct. i lokalområdet at bruge Frederikssundhallerne, mens 11 pct. benytter Skibby Hallen.

Som tidligere nævnt er Frederikssund Kommunes børn og unge delt op på lokalområder ud fra den skole, de går i. Det er derfor muligt, at nogle af kommunens børn og unge bor tættere på et andet lokalområde end der, hvor deres skole er lokaliseret, hvilket altså kan resultere i, at benyttelsen på tværs af lokalområder kan synes højere, end den reelt er. Det samlede billede viser en meget lokal tilknytning til idrætsfaciliteterne som et udtryk for, at børn og unge i høj grad dyrker aktiviteter med afsæt i de muligheder, som lokalområdet tilbyder.

Muligheder og ønsker i nærområdet

For børn og unge er nærområdet en subjektiv størrelse, der er defineret af mulighederne for transport i form af cykling og gang på egen hånd, offentlig transport eller kørsel af forældre. Med andre ord er det interessant, hvad børnene og de unge selv oplever som henholdsvis tæt på og for langt væk til at kunne bruge dem. I spørgeskemaet indgår spørgsmålet, om de savner muligheder for idræt, sport eller motion i det område, hvor de bor. Det har været muligt at skrive ønsker og ting, de savner, med egne ord, og materialet er inddraget som supplement til svarene på, hvilke faciliteter der er inden for gå- og cykelafstand.

Alle børn, både idrætsaktive og ikke-idrætsaktive, har svaret på disse spørgsmål. Således giver nedenstående tabel 19 og kommentarer et billede af børnenes og de unges opfattelse af faciliteters nærhed og mangler.

Spørgsmålet om gå-, løbe- og cykelafstand peger på nogle interessante forskelle mellem børn og unge i Frederikssund Kommunes fire lokalområder. Tilgængeligheden til fodboldbaner og legepladser fremstår nogenlunde jævnt fordelt også i børnene og de unges bevidsthed. Ligeledes oplever en stor andel på tværs af de fire lokalområder at have nem adgang til skov og vand eller strand – dog en noget større andel i Jægerspris end i de andre lokalområder. Når man kigger på de andre facilitetstyper, fremgår det, at børn og unge i Skibby oplever større afstand end i de andre lokalområder. Således er der færrest i det lokalområde, som oplever at være i gå-, løbe- eller cykleafstand fra hal/sal, andre baner/anlæg, fitnesscenter/motionsrum, aktivitetsanlæg, motionssti, park og svømmehal. Eksempelvis angiver kun 7 pct. at have en svømmehal i nærheden mod 72 pct. i Slangerup.

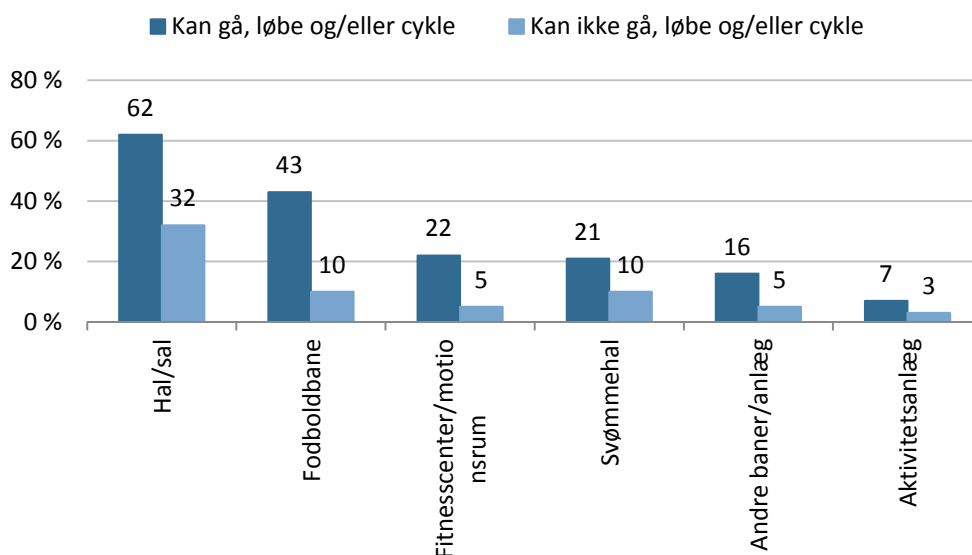
Tabel 19: Faciliteter, som skolebørn i Frederikssund Kommune oplever at kunne gå, løbe eller cykle til (pct.).

(n = 2.322)	Total	Skibby	Jægerspris	Slangerup	Frederikssund
Hal/sal	64	49	71	71	65
Fodboldbane	65	67	68	66	63
Andre baner/anlæg	34	16	45	35	37
Svømmehal	48	7	23	72	54
Fitnesscenter/motionsrum	45	33	48	52	46
Aktivitetsanlæg	23	10	31	35	20
Legeplads	49	43	55	54	48
Motionssti	25	15	27	24	29
Park	25	11	58	19	26
Skov	53	53	76	52	50
Vand (hav, sø, å) eller strand	49	38	69	38	54
Havn eller havnebassin	28	17	37	6	39
Ingen af ovenstående	3	3	4	2	2
Ved ikke	7	8	1	7	7

Tabellen viser andelen blandt alle børn og unge i Frederikssund Kommune, både idrætsaktive og ikke-idrætsaktive, som oplever de nævnte faciliteter værende inden for gå-, løbe- eller cykelafstand, fordelt på de fire områder i kommunen (n = 2.322).

Som figur 17 herunder viser, hænger oplevelsen af nærhed til de enkelte faciliteter tydeligt sammen med brugen heraf. Det underbygger de forrige analyser af tendensen til at benytte faciliteter i lokalområdet.

Figur 17: Sammenhæng mellem facilitetsbrug og oplevet 'afstand'.

Figuren viser andelen af idrætsaktive skolebørn i Frederikssund Kommune, der benytter forskellige facilitetstyper afhængig af, om den er inden for gå-, løbe- eller cykelafstand (n=2.340).

Sammenligner man de idrætsaktive med de ikke-idrætsaktive, oplever en større andel af de idrætsaktive at have idrætsfaciliteter inden for gå-, løbe- eller cykelafstand (se appendiks 5, tabel 46). Dette kan være udtryk for, at de skolebørn, som ikke er idrætsaktive, generelt har ringere adgang til faciliteter, hvilket kan fungere som en barriere til at dyrke idræt. Omvendt kan det også være et udtryk for, at de ikke-idrætsaktive generelt er i dårligere fysisk form og derfor ikke oplever at kunne gå, løbe eller cykle til de samme faciliteter, som de idrætsaktive børn og unge kan. En tredje forklaring kan være, at en velkendt afstand opleves kortere for børn og unge, der ofte færdes på distancen end for børn og unge, som sjældent eller aldrig færdes på distancen. Endelig kan en fjerde årsag være, at de ikke-idrætsaktive simpelthen i mindre grad er bevidste om, hvor idrætsfaciliteterne ligger, fordi de ikke interesserer sig for det.

Som supplement til ovenstående tabel er alle børn og unge blevet spurgt, om de savner konkrete muligheder for idræt, som de har kunnet skrive frit i spørgeskemaet. Denne metode viser et umiddelbart indtryk af børnenes ønsker, som fylder i deres bevidsthed nu og her. De vil formentlig kun i begrænset omfang have ønsker ud over deres forhåndskendskab til, hvad man kan gå til, de vil formentlig ikke tænke langt ud i fremtiden, og samtidig kan man forestille sig en stærk påvirkning fra klassekammeraterne. Derudover kan man ikke udelukke, at mange ønsker sig mere af det, de allerede har eller bruger i stort omfang.

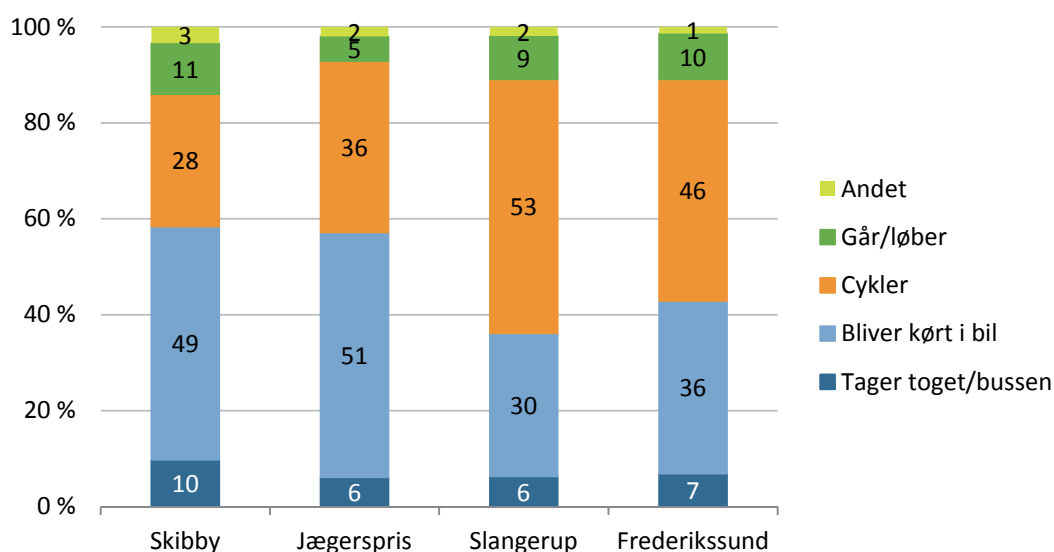
Med disse forbehold kan man generelt se, at en del børn er godt tilfredse med de nære faciliteter i Frederikssund Kommunes lokalområder. En del svarer, at de ikke savner noget særligt, eller at de er godt tilfredse deres muligheder for at dyrke idræt.

På tværs af lokalområder nævnes der behov for forskellige afskygninger af fitnessfaciliteter. Der er størst tilfredshed blandt børnene i Slangerup, hvor langt størstedelen svarer, at de ikke mangler noget og de individuelle ønsker stikker i mange forskellige retninger. I Skibby nævnes foruden fitness også dans, bedre faciliteter til ridning og en svømmehal. Også i Jægerspris ønsker mange sig en svømmehal i deres del af kommunen, ligesom en kunstgræsbane står i høj kurs. Flere i lokalområdet beklager sig over manglende belysning, når de skal cykle til og fra aktiviteter, ligesom en del føler, at der er lang afstand til aktiviteterne. I Frederikssund er der flere, som nævner en skaterbane/-park. Ligeledes mener flere af respondenterne, at fodboldbanerne er i for dårlig stand.

Transporttid

Herunder følger en opgørelse over idrætsaktive børn og unges transportmiddel til sport og motion, transporttid samt holdninger til transporttiden. Lidt flere end halvdelen af de idrætsaktive børn og unge i Slangerup og lidt færre end halvdelen i Frederikssund cykler til deres primære idrætsaktivitet, mens det mest benyttede transportmiddel i de andre lokalområder er at blive kørt i bil. At cykle og blive kørt i bil er generelt de to mest benyttede transportmidler i alle lokalområder. Således er der relativt få børn og unge, der går/løber, tager toget/bussen eller transporterer sig på anden vis til den aktivitet, hvor de er mest aktive. De yngste børn bliver oftere kørt i bil, mens andelen, der tager offentlig transport og går/løber, stiger med alderen.

Figur 18: Idrætsaktive børn og unges transportform til det sted, hvor de oftest er aktive.

Figuren viser transportform til den aktivitet, idrætsaktive børn og unge i Frederikssund Kommune (andelen, der dyrker mindst én aktivitet) dyrker i størst omfang. Fordelt på lokalomsråde (n=2.193).

Flertallet af idrætsaktive børn og unge har højst et kvarters transporttid (den ene vej) til den aktivitet, de dyrker i størst omfang, men man finder alligevel 29 pct., som bruger længere tid (se tabel 20). På tværs af køn er der flere drenge end piger, som kun har fem minutter til nærmeste aktivitet. På tværs af aldersgrupper, er der lidt flere teenagere end yngre børn, som har mere end et kvarters transporttid.

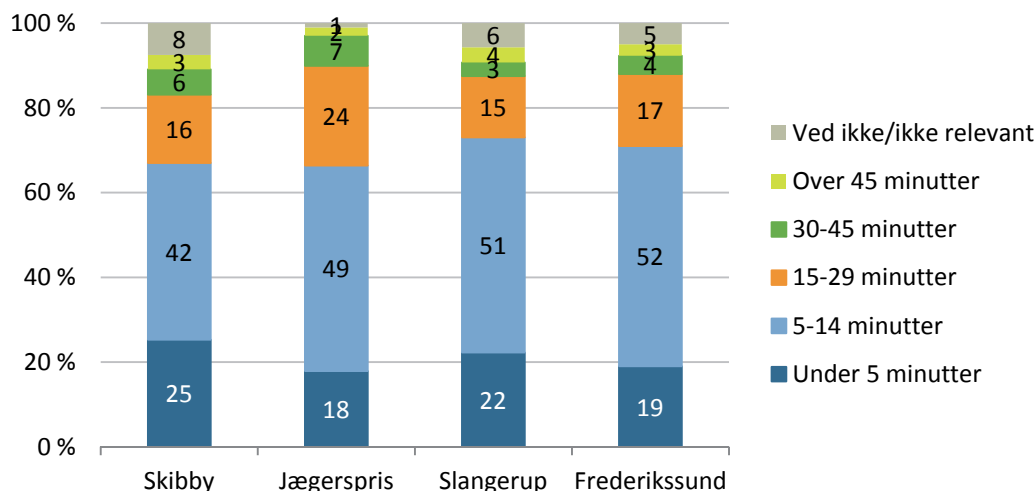
Tabel 20: Idrætsaktive børn og unges transporttid til den aktivitet, de dyrker i størst omfang (den ene vej) (pct.).

(n = 2.209)	Total	Køn		Alder		
		Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år
Under 5 minutter	21	23	18	22	19	16
5-14 minutter	50	47	53	49	51	47
15-29 minutter	17	17	17	16	18	21
30-45 minutter	5	5	5	4	5	3
Over 45 minutter	3	3	3	3	3	8
Ved ikke/ ikke relevant	5	5	5	6	4	5

Tabellen viser transporttiden (den ene vej) til den aktivitet, idrætsaktive børn og unge i Frederikssund Kommune (andelen, der dyrker mindst én aktivitet) dyrker i størst omfang. Total og opdelt på køn og alder (n = 2.209).

På tværs af lokalområder er der ligeledes mindre forskelle. Mens 73 pct. af Slangerups børn og unge højst har et kvarter til deres primære aktivitet, er det til sammenligning 67 pct. af børn og unge i Jægerspris, der har det. Skibby har flest under fem minutters transport (25 pct.).

Figur 19: Idrætsaktive børn og unges transporttid til den aktivitet, de dyrker i størst omfang (den ene vej).

Figuren viser transporttiden (den ene vej) til den aktivitet, idrætsaktive børn og unge i Frederikssund Kommune (andelen, der dyrker mindst én aktivitet) dyrker i størst omfang opdelt på lokalområde (n = 2.193).

Langt de fleste idrætsaktive børn og unge oplever, at transporttiden er acceptabel (73 pct.). De færreste synes, de bruger for meget tid, mens en femtedel ville være villige til længere transporttid. Der er flest i Jægerspris (14 pct.) og færrest i Slangerup (5 pct.), som synes, at transporttiden er for lang, mens der er flest i Frederikssund (22 pct.), som ville være villige til længere transporttid. Holdningerne er stabile på tværs af køn, mens andelen, der mener, at transporttiden er for lang, stiger med alderen.

I øvrigt afviger svarene på transporttid og holdninger hertil kun meget lidt fra andre kommuner. Det er interessant, at børn og unge fra vidt forskellige kommuner i landet (fra Varde Kommune på over 1.200 kvadratkilometer til Gladsaxe Kommune på 25 kvadratkilometer) har så ens oplevede afstande – og holdninger – til deres primære idrætsaktiviteter. Det vidner om en jævn fordeling og dækningsgrad af de mest centrale og populære idrætsfaciliteter og tilbud på tværs af kommuner.

Hvorfor ikke dyrke idræt, sport eller motion?

Der er 6 pct., som har svaret 'Nej' til at have dyrket idræt, sport eller motion inden for det seneste år. De har svaret på, hvorfor de ikke dyrker idræt, sport eller motion. Det svarer til 131 respondenter, hvilket er et ret spinkelt datagrundlag at generalisere ud fra. Svarene afviger dog ikke nævneværdigt fra andre undersøgelser af samme art (Laub, 2013).

Oftentimes vil der ligge nogle mere komplekse årsager til grund, som det enkelte barn ikke nødvendigvis reflekterer over eller overhovedet er klar over. Derfor vil de stærkeste årsagsforklaringer til børns inaktivitet formentlig ligge i deres baggrundsvilkår som forældrenes socioøkonomiske status, interesse for og aktive deltagelse i sport og motion, som det også tidligere er blevet nævnt.

Når man spørger børnene og de unge direkte, angiver hele 26 pct., at grunden til, at de ikke dyrker idræt, sport eller motion, er, at de ikke gider (se appendiks 5, tabel 47). Derudover siger de fleste, at de bruger tiden på andre fritidsinteresser (21 pct.) og venner (21 pct.). 12 pct. angiver, at de ikke interesserer sig for sport/motion. I forhold til eksisterende viden om disse barrierer, er der ingen større afvigelser blandt svarene fra børn og unge i Frederikssund Kommune. Man kan dog konstatere, at det heller ikke i Frederikssund Kommune ser ud til, at de ikke-idrætsaktive børn oplever mangel på faciliteter (2 pct.). Ligeledes svarer kun 5 pct., at de savner muligheden for at dyrke den rette sport/motion, mens kun 2 pct. angiver, at aktiviteterne er for dyre. Ovenstående er udtryk for, at deres fravalg ikke skyldes manglende forhold til at dyrke idræt, men at de simpelthen ikke prioriterer at dyrke idræt, sport eller motion.

Blandt de mere interessante udsagn, som også tyder på et potentiale for fremadrettet aktivitet, er udsagnet 'holder pause, regner med at starte igen' (10 pct.) og 'er i dårlig form' (7 pct.). Det indikerer muligheder, hvis de rette omstændigheder i forhold til tilrettelæggelse af aktiviteter er til stede. Idræt kan netop være et middel til at komme ud af den dårlige form. Dog er det en meget lille gruppe, der angiver dårlig form som årsag til inaktivitet.

Pigerne svarer i højere grad end drengene, at de mangler nogen at følges med (13 vs. 2 pct.), og at de savner muligheden for at dyrke den rette aktivitet (10 vs. 2 pct.). Også her kan der altså være potentiale.

Drengene svarer omvendt i meget højere grad, at de ikke gider idræt (38 vs. 13 pct.). Det kan have mange forskellige forklaringer, eksempelvis at de prioriterer andre ting højere, som en betydelig del af de ikke-idrætsaktive børn og unge tydeligvis gør. Men den manglende lyst til idræt kan også hænge sammen med en manglende rummelighed i de etablerede idrætstilbud. Således angiver blot 15 pct. af dem, som ikke gider, at de heller ikke interesserer sig for sport/motion.

I mange af de eksisterende idrætsforeninger er løbet allerede kørt, når man bliver teenager, og at det vil blive sværere med alderen at finde en idrætsgrene, hvor man kan starte som begynder og få succesoplevelser.

Forventninger om fremtidig idrætsdeltagelse

Selvom et fåtal på 6 pct. ikke har angivet at dyrke nogen aktiviteter, er der endnu færre (2 pct.), som slet ikke forventer at dyrke idræt, sport eller motion i fremtiden (se tabel 21). Dog angiver 15 pct. af alle børn og unge i Frederikssund Kommune 'ved ikke' til spørgsmålet.

I tabellen er forventningerne til fremtiden opdelt i forhold til nuværende deltagelse. Man skal dog være opmærksom på en del overlap imellem kategorierne, da man kunne sætte flere kryds. En del børn og unge er for eksempel både aktive i foreninger og private centre, og således tæller de med i begge grupper. Når en del af de børn og unge, der i dag er aktive i private centre angiver, at de i fremtiden forventer at være aktive i foreningsregi, dækker

en del af det altså over, at mange af dem allerede er aktive i foreninger og forventer at blive ved med det.

Tabellen viser, at foreningsaktive i størst omfang også i fremtiden forventer at dyrke foreningsidræt. Men langt fra alle foreningsaktive forventer dog at fortsætte næste år. Knap en tredjedel af foreningsudøverne forventer at starte i et fitnesscenter (som dog også kan være organiseret i foreningsregi), mens færre endnu forventer at dyrke aktiviteter på egen hånd eller i uformelle grupper med venner og familie.

Aktive i private centre forventer i overvejende grad også at forblive aktive i private centre, en del dog også i foreningsorganiseret idræt. De aktive på egen hånd forventer i størst grad at være aktive i foreningsidræt, men en stor andel forventer også at blive ved med at dyrke idræt på egen hånd.

Det er interessant, at de ikke-idrætsaktive hælder lidt mere til fitnesscenter end foreningsidræt i deres forventninger til egen aktivitet i fremtiden. Det adskiller sig dog ikke fra den gængse tendens i ungdomsårene, hvor fitness generelt er en af de mest populære aktivitetsformer. I Halsnæs (18 mod 14 pct.) og Ballerup (19 mod 10 pct.) Kommuner hælder de ikke-idrætsaktive ligeledes mere til fitnesscentre end foreningsidræt, mens der omvendt i Lejre er lidt flere som hælder til foreningsidræt (21 mod 19 pct.). I forlængelse af ovenstående afsnit om barrierer, er det med til at understrege, at de ikke-idrætsaktive kan have svært ved at se sig selv passe ind i de eksisterende foreningsrammer. Samtidig er det interessant, at de ikke-idrætsaktive i stor stil forholder sig usikkert til fremtiden med 39 pct., som svarer 'ved ikke' på spørgsmålet, mens godt en femtedel med sikkerhed ved, at de ikke vil dyrke idræt i nærmeste fremtid. At 39 pct. svarer 'Ved ikke' kan indikere et potentiale for flere aktive, da de altså ikke helt har afskrevet mulighederne for idrætsdeltagelse i fremtiden¹⁸.

¹⁸ Man skal dog tage højde for, at respondenterne kan være påvirkede af, at det kan være mere socialt acceptabelt at svare, at man har en intention om at dyrke idræt i fremtiden. Derfor er det muligt, at andelen som ikke har intentioner om at dyrke idræt, reelt er højere end de 21 pct., som svarer 'Nej' til spørgsmålet.

Tabel 21: Børn og unges forventninger til fremtidig idrætsdeltagelse (pct.).

(n = 2.340)	Nuværende aktivitet				
	Total	Aktive i forening	Aktive i privat center	Aktive på egen hånd	Ikke aktive
Ja, i en idrætsforening	51	62	34	45	12
Ja, i et fitnesscenter	29	29	56	33	15
Ja, i en gruppe arrangeret af mig selv, familie, venner/bekendte	13	13	20	26	5
Ja, alene/på egen hånd	19	19	28	36	10
Ja, i anden sammenhæng	14	13	19	18	12
Nej	2	<1	<1	<1	21
Ved ikke	15	12	10	12	39

Tabellen viser svar på, hvorvidt børn og unge i Frederikssund Kommune tror, at de i de kommende år dyrker idræt, sport eller motion i forskellige organiseringssammenhænge. Total samt fordelt på nuværende organiseringsform (n = 2.340).

Børns holdninger til idræt i skoletiden

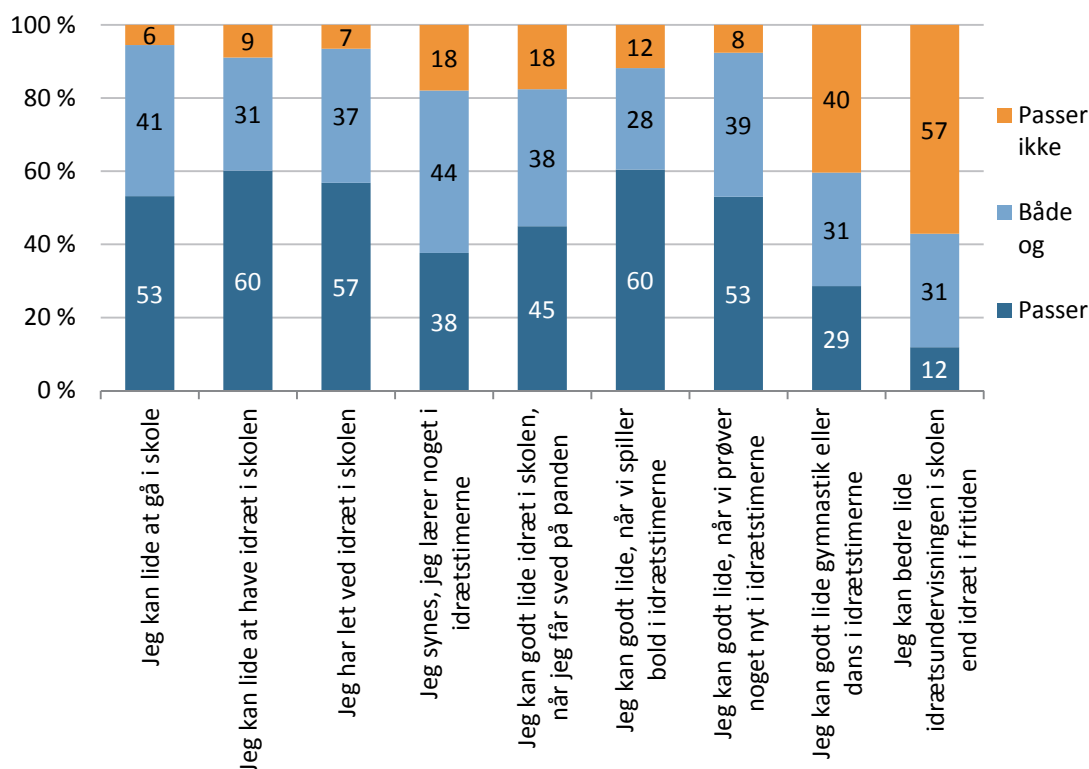
Undersøgelsen har også stillet en række spørgsmål om idræt i skolen.

Børn forholder sig overvejende positivt til skoleidræt, men en stor andel udtrykker visse forbehold ved at angive udsagnet 'både og' til en række udsagn omkring skoleidrætten (se figur 20).

Godt halvdelen af børn og unge i Frederikssund Kommune kan generelt godt lide at gå i skole, og en lidt større andel på 60 pct. kan lide idrætstimerne. Et lille flertal synes også at have let ved idræt i skolen, og boldspil er lidt mere populært end at prøve noget nyt i idrætstimerne. Begge dele kan over halvdelen af børnene og de unge godt lide. Til gengæld er der lidt færre, der godt kan lide gymnastik og dans i idrætstimerne (29 pct.).

Ser man på de orange søjler, som er udtryk for de børn og unge, der ikke synes, de enkelte udsagn passer, er det interessant, at en sjettedel ikke oplever, at de lærer noget i idrætstimerne, og at 18 pct. ikke bryder sig om at få sved på panden, mens hele 40 pct. ikke bryder sig om gymnastik og dans. 57 pct. angiver, at det ikke passer, at de bedre kan lide idrætsundervisningen i skolen end idræt i fritiden.

Figur 20: Skolebørns holdninger til idræt i skolen i Frederikssund Kommune.

Figuren viser svarfordelinger på ni spørgsmål omkring holdninger til idræt i skoletiden i Frederikssund Kommune (n = 2.340).

Kønnene er mere eller mindre enige i deres vurdering af at gå i skole, men ellers ser man store kønsforskelle. Drengene er mere positive over for idræt i skolen end pigerne. Drengene mener ligeledes at have lettere ved idræt i skolen end pigerne, og flere drenge synes også, de lærer noget i idrætstimerne. Forskellene på køn kommer også til udtryk i spørgsmålet om at få sved på panden, hvilket 22 pct. af pigerne siger direkte, at det 'passer ikke' mod 13 pct. af drengene.

Drengene foretrækker boldspil frem for gymnastik/dans. Således er der 70 pct., som svarer, at de kan lide at spille bold i idrætstimerne. Til sammenligning er det kun 13 pct. af drengene, som svarer, at det passer, at de kan lide gymnastik eller dans i idrætstimerne – og hele 59 pct. svarer, at det 'Passer ikke'. Pigerne er også glade for at spille bold i timerne, og halvdelen svarer, at det passer. Det er lidt flere, end andelen, som angiver, at de kan lide gymnastik og dans (44 pct.).

Piger og drenge er omtrent lige begejstrede for at prøve noget nyt i idrætstimerne (54 vs. 52 pct.), mens lidt flere drenge end piger bedre kan lide idrætsundervisningen i skolen end idræt i fritiden (15 vs. 9 pct.)

De fleste udsagn møder faldende opbakning med stigende alder. Holdninger til at gå i skole og om at have let ved idræt i skolen ligger dog stabilt på tværs af aldersgrupper. For en oversigt over svarfordelingen i sammenligningskommunerne se appendiks 5, figur 50.

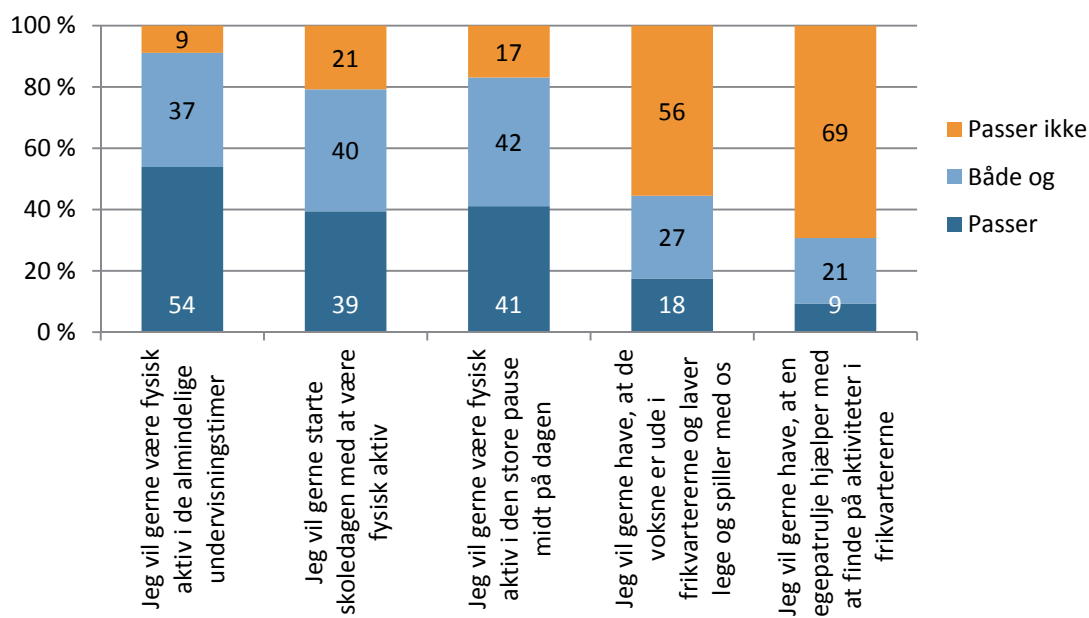
Fysisk aktivitet i skoletiden

I undersøgelsen er der også blevet stillet fem spørgsmål, som relaterer sig specifikt til folkeskolereformen. Spørgsmålene er stillet for at få en fornemmelse af børnenes holdninger til forskellige tiltag med øget fysisk aktivitet i skoletiden.

Som det fremgår af figur 21 herunder, angiver næsten to tredjedele af børn og unge i Frederikssund Kommune, at de gerne vil være fysisk aktive i de almindelige undervisningstimer. Det vil eleverne hellere end at være fysisk aktive på andre tidspunkter i løbet af skoledagen. Man ser dog 39 pct., som gerne vil starte skoledagen med fysisk udfoldelse, og 41 pct. som er med på at være aktive i det store middagsfrikvarter.

Omvendt forholder eleverne sig kritisk til, at voksne eller legepatruljer skal organisere diverse aktiviteter og lege i frikvartererne. Blot 18 pct. ønsker at voksne deltager i aktiviteterne, og kun 9 pct. ønsker legepatruljer til at styre aktiviteter i frikvartererne.

Figur 21: Skolebørns holdninger til fysisk aktivitet i løbet af skoledagen.

Figuren viser svarfordelinger på fire spørgsmål omkring holdninger til fysisk aktivitet i skoletiden i Frederikssund Kommune (n = 2.340).

De yngste børn i gruppen 10-12 år er mest positive over for tiltag med legepatruljer/voksne. Dog har også langt størstedelen i denne aldersgruppe alligevel en negativ holdning til indblanding fra legepatruljer/voksne. Man finder ingen sammenhæng mellem deltagelse i idræt i fritiden og holdningen til voksne/legepatruljer i frikvartererne. Omvendt har idrætsdeltagelse i fritiden betydning for lysten til at være fysisk aktiv i løbet af skoledagen, da de idrætsaktive er mere positive overfor sådanne tiltag end ikke-idrætsaktive børn og unge. Den primære tiltænkte målgruppe for øget bevægelse i skoledagen (børn som ikke rører sig nok i fritiden) har altså sværest ved at forlige sig med de nye tiltag. Fremadrettet bliver det interessant at følge udviklingen – dels udmøntningen af mere fysisk aktivitet i skoledagen, dels børnenes holdninger hertil samt deres generelle

trivsel ved mere bevægelse. For en oversigt over svarfordelingen i sammenligningskommunerne se appendiks 5, figur 51.

Afrunding

Analysen af skolebørns idrætsdeltagelse i Frederikssund Kommune viser generelt en idrætsdeltagelse, der ligger på niveau med nærliggende kommuner (Halsnæs, Lejre og Ballerup Kommuner). Også i Frederikssund Kommune falder andelen af idrætsaktive børn og unge med stigende alder, hvilket især skyldes lavere andele af idrætsaktive piger i de sene folkeskoleår. Sammenlignet med andre kommuner ligger andelen af idrætsaktive i den øvre ende blandt børn og unge i Frederikssund Kommune, som til gengæld gennemsnitligt dyrker lidt færre idrætsgrene. Der er forholdsvis små forskelle kommunerne i mellem, hvilket indikerer, at forskellige idrætspolitikker og -strategier i praksis ikke betyder så meget for den overordnede idrætsdeltagelse blandt børn og unge. Variationer finder dog sted i nogle tilfælde i forhold til idrætsdeltagelsens karakter og brug af specifikke faciliteter, som også præger lokale forskelle internt i Frederikssund Kommune.

I Frederikssund Kommune ser man også de i forvejen kendte forskelle i idrætsdeltagelsesniveau afhængig af forældrenes socioøkonomiske baggrund og egen deltagelse i sport og motion. Analyserne viser, at forældrenes egen deltagelse i sport og motion står helt centralt i forhold til deres børn aktivitetsniveau. Derfor er der god grund til at rette initiativer mod både børn og forældre, hvis man ønsker at udligne nogle af de socioøkonomiske forskelle i idrætsdeltagelsen.

Skolerne er de eneste aktører, som har fat i alle børn og unge, og derfor er det interessant at se på, hvordan heldagsskolen kan arbejde med øget idrætsdeltagelse for alle børn. Børnene i Frederikssund Kommune vurderer idræt i skolen samt generel fysisk aktivitet i løbet af skoledagen ret blandet. Et lille flertal synes om de forskellige bevægelsesmæssige initiativer i skolen (indtil videre), og ofte er de i forvejen idrætsaktive mere begejstrede for sådanne tiltag end de idrætsuvante grupper. Derfor er det vigtigt, at den idræt og bevægelse, som kommer til at foregå i skoletiden, ikke bliver en direkte kopi af den eksisterende fritidsidræt, men mere engagerende for alle, hvis man ønsker at gøre en positiv forskel for de idrætsuvante grupper i løbet af skoledagen.

I børn og unges angivelser af barrierer for at dyrke idræt fylder pris (at det er for dyrt) og mangel på faciliteter kun ganske lidt. Samtidig angiver en stor andel, at de ikke savner yderligere muligheder, samt at de oplever gode forhold for at dyrke idræt og motion i Frederikssund Kommune.

På tværs af de fire lokalområder – Skibby, Jægerspris, Slangerup og Frederikssund - er der nogle forskelle i børn og unges ønsker til idrætsfaciliteter. En svømmehal står bl.a. højt på ønskelisten i både Skibby og Jægerspris. I Frederikssund efterlyses en skaterbane/park. I Slangerup er man gennemgående godt tilfreds, men ligesom i de andre lokalområder, efterlyses forskellige former for fitnessfaciliteter.

Analyserne tyder på, at afstanden til faciliteter øver væsentlig indflydelse på skolebørns valg af idrætsaktivitet, idet de primært benytter faciliteter i deres umiddelbare nærhed. Det er dog mindre klart, hvordan faciliteter spiller ind på antallet af idrætsaktive.

Idrætsaktive børn og unge i Frederikssund Kommune bruger akkurat lige så meget tid på transport som børn og unge i andre kommuner, og oplevelsen af nærhed ser ud til at være den samme uafhængig af kommuner med vidt forskellige geografiske og transportmæssige forhold.

Delanalyse 6: Voksnes idrætsvaner

Delanalysen ser på idrætsdeltagelsen blandt voksne borgere over 15 år i Frederikssund Kommune. Borgerne har besvaret et spørgeskema mellem september og oktober 2015, vedr. deltagelse i idrætsaktiviteter, oplevelser og vurderinger af benyttede idrætsfaciliteter, samt ønsker og behov i forhold til aktivitetsmuligheder og -anlæg i kommunen. Undersøgelsen har særligt fokus på forskelle mellem køn og alder samt forskelle mellem lokalområderne, Frederikssund, Skibby, Jægerspris og Slangerup.

Metode

Datagrundlaget er baseret på et udtræk af 2.999 tilfældigt udvalgte voksne borgere i kommunen¹⁹, og der er sikret repræsentativitet i forhold til køns- og aldersfordelingen iblandt kommunens øvrige borgere²⁰. De udtrukne borgere blev indbudt til deltagelse i undersøgelsen i slutningen af september måned 2015 via brev. Brevet indeholdt et link til en hjemmeside med det elektroniske spørgeskema.

Spørgeskemaet var konstrueret med en række 'spring', så respondenterne kun blev stillet spørgsmål, der var relevante for deres situation vurderet ud fra svarene på de foregående spørgsmål. Hvis en respondent f.eks. svarede 'nej' til spørgsmålet om at dyrke idræt, sport eller motion skulle vedkommende ikke gennem alle spørgsmålene vedrørende idrætsaktiviteter og -faciliteter.

I spørgeskemaet blev der spurgt ind til den enkeltes deltagelse i idrætsaktiviteter, oplevelser og vurdering af idrætsfaciliteter, samt ønsker og behov i forhold til aktivitetsmuligheder og kommunale anlæg. Endvidere indeholdt spørgeskemaet en række baggrundsspørgsmål om køn, alder, uddannelse, arbejde, familieforhold mv. En række af de anvendte spørgsmål er tidligere benyttet i den landsdækkende undersøgelse af befolkningens motions- og sportsvaner 2011 (Laub, 2013).

Der blev udsendt rykkerskrivelser efter første svarfrist i starten af oktober 2015 og indsamlingen blev afsluttet i udgangen af oktober måned. I alt 987 personer besvarede det tilsendte spørgeskema, svarende til en svarprocent på 33 pct. (se tabel 22).

¹⁹ Der var et frafald på 4 respondenter pga. ukendt adresse og lign. resulterende i et samlet respondentantal på 2.995.

²⁰ Udtrækket er foretaget blandt borgere i Frederikssund kommune mellem 16-80 år. Borgere med adressebeskyttelse er ikke medtaget, ligesom umyndige borger og/eller borgere tilmeldt høje velkoder (hjemløse) heller ikke er medtaget.

Tabel 22: Svarprocenter for voksenundersøgelsen i Frederikssund kommune. Fordelt på køn, alder og lokalområde (pct.).

n = 2.995		Antal svar	Antal inviterede	Svarprocent (pct.)
Total		987	2995	33 pct.
Køn	Kvinder	522	1504	35 pct.
	Mænd	465	1491	31 pct.
Alder	16-19 år	66	191	35 pct.
	20-29 år	55	323	17 pct.
	30-39 år	82	351	23 pct.
	40-49 år	208	588	35 pct.
	50-59 år	215	598	36 pct.
	60-69 år	199	503	40 pct.
	70 år+	162	441	37 pct.
Lokalområde	Frederikssund	480	1385	35 pct.
	Skibby	197	619	32 pct.
	Jægerspris	149	470	32 pct.
	Slangerup	161	521	31 pct.

Sammenligninger med lignende undersøgelser

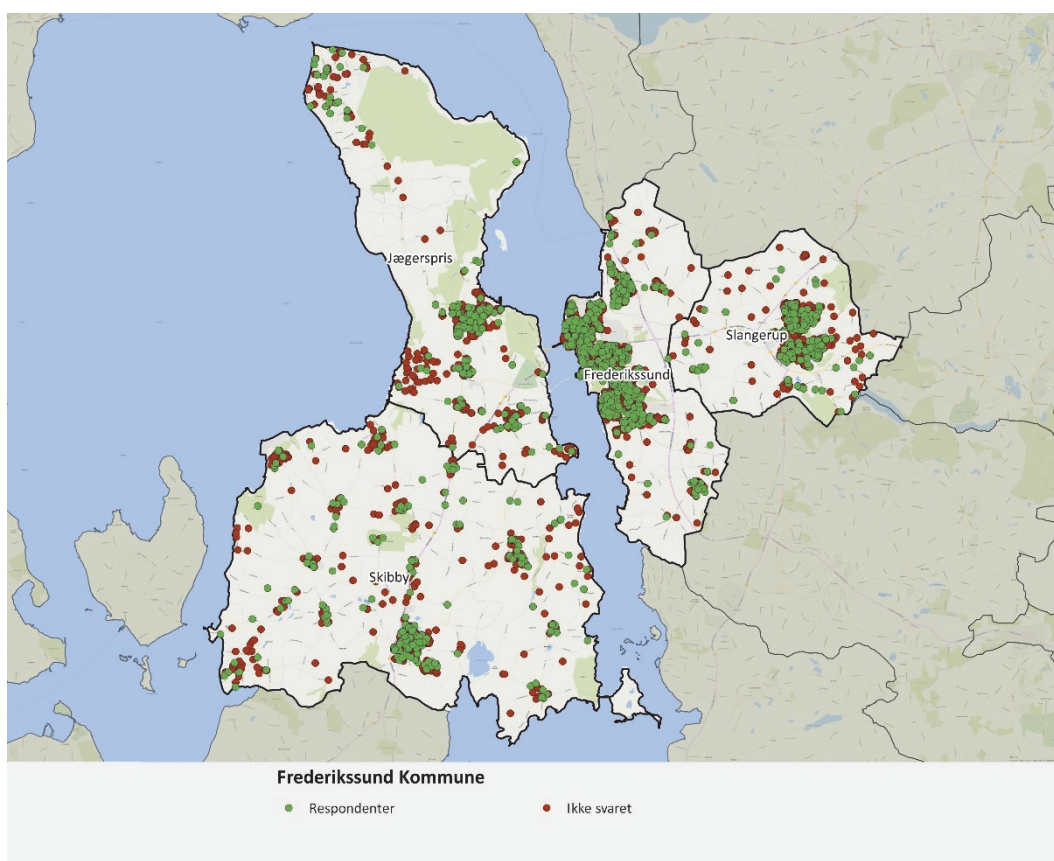
Svarprocenten i tilsvarende undersøgelser af idrætsvaner på kommuneniveau er tidligere fundet i omegnen af 30-35 pct., hvilket er sammenligneligt med den aktuelle undersøgelse²¹. En relativt lav svarprocent kan have betydning for undersøgelsen, idet respondenter der dyrker idræt, motion og sport, antages at være mere villige til at deltage i en spørgeskemaundersøgelse i forhold til inaktive personer. Det kan derfor ikke afvises, at den reelle andel af idrætsaktive voksne borgere i Frederikssund Kommune er lavere end rapporteret i denne undersøgelse.

Hvis svarprocenten opdeles i aldersgrupper, ses det, at de 20-29 år (17 pct.) og 30-39 år (23 pct.) har en lavere svarprocent end ældre og yngre aldersgrupper, der alle ligger over gennemsnittet for undersøgelsens samlede svarprocent. Desuden må overrepræsentationen af ældre borgere blandt undersøgelsens deltagere formodes at influere på de udførte analyser, hvor den samlede deltagergruppe udgør grundlaget.

Geografisk set er der ikke den store forskel på svarprocenten mellem lokalområderne Frederikssund, Skibby, Jægerspris og Slangerup. Svarprocenten i Frederikssund var størst (35 pct.), mens den var mindst i Slangerup (31 pct.) (se tabel 22). Figur 22 herunder viser de inviterede borgeres bopæl fordelt i de fire lokalområder.

²¹ I Allerød Kommune var svarprocenten i en tilsvarende undersøgelse 34 pct. mens den i Skanderborg Kommune var 36 pct. Begge undersøgelser er fra 2014. I Ballerup Kommune og Halsnæs Kommune, hvor en tilsvarende undersøgelse har kørt parallelt med denne, opnåede man en svarprocent på henh. 32 og 31 pct.

Figur 22: Den geografiske fordeling af respondenter.

Hvem dyrker idræt, sport og motion i Frederikssund Kommune?

Andelen af voksne borgere, der angav at dyrkede idræt, sport eller motion, er 67 pct. (se tabel 23). Til sammenligning er procentsatsen for voksne borgere der normalt dyrkede idræt, sport eller motion lavere i Halsnæs og Lejre Kommuner (62 og 63 pct.), mens den er på niveau med Ballerup (67 pct.) og Varde Kommuner (69 pct.), men lavere end i Allerød (73 pct.) (Forsberg et al. , 2014) og Skanderborg Kommuner (72 pct.) (Høyer-Kruse og Tofft-Jørgensen, 2014).

Tabel 23: Andelen af voksne borgere i Frederikssund Kommune, der dyrker idræt, sport eller motion (pct.).

n = 987		Ja	Ja, men ikke for tiden	Nej	Andel 'ja'		
					Ballerup	Halsnæs	Lejre
Total		67	15	18	67	62	63
Køn	Kvinder	68	15	17	66	65	65
	Mænd	65	15	20	68	58	60
Alder	16-19 år	71	17	12	69	60	76
	20-29 år	62	24	15	63	64	60
	30-39 år	60	21	20	60	69	58
	40-49 år	70	15	15	68	62	67
	50-59 år	64	17	20	69	60	56
	60-69 år	65	13	22	65	64	62
	70 år+	72	7	20	71	55	64
Lokalområde	Frederikssund	69	15	16	-	-	-
	Skibby	64	12	24	-	-	-
	Jægerspris	63	17	20	-	-	-
	Slangerup	67	14	19	-	-	-

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' Opdelt på køn, alder og lokalområde (n = 987). Sammenlignet med kommunale undersøgelser i Ballerup (n = 949), Halsnæs (n = 911) og Lejre (n = 1009).

Når idrætsdeltagelsen fordeles på køn, udgør andelen af idrætsaktive kvinder 68 pct. mens andelen hos mænd udgør 65 pct. Den kvindelige deltagelsesprocent er højest, men der er dog ikke signifikant forskel.

Undersøgelsen finder en klar tendens mht. hvilke aldersgrupper, der er mest idrætsaktive i Frederikssund kommune. Blandt de mest aktive er de 16-19 årige (71 pct.), de 40-49-årige (70 pct.) samt de ældste i aldersgruppen 70 år+ (72 pct.). De mindst idrætsaktive borgere findes blandt de 20-29-årige (62 pct.) og de 30-39-årige (60 pct.). Den lavere idrætsdeltagelse blandt de 20-39-årige ses ligeledes i andre kommuner.

Den relativt lave idrætsdeltagelse blandt de 20-39-årige kan muligvis forklares ved, at hele 24 pct. af de 20-39-årige har svaret 'Ja, men ikke for tiden' til spørgsmålet, om de normalt dyrker idræt, sport eller motion, mens hele 21 pct. af de 30-39-årige har angivet det samme. Den høje andel der svarede 'ja men ikke for tiden' indikerer, at netop denne aldersgruppe i højere grad holder pause fra idræt, men har ønske om at være aktiv i fremtiden.

Lokalområderne i Frederikssund Kommune adskiller sig ikke betydeligt fra hinanden i forhold til den procentvise fordeling af idrætsaktive voksne. Sammenholder man derimod idrætsdeltagelsen med uddannelseslængde gælder, at tilbøjeligheden til at dyrke idræt stiger med uddannelseslængde.

Respondenter med højst en grundskoleuddannelse²² (61 pct.) eller kort uddannelse²³ (61 pct.) adskiller sig ved lavere idrætsdeltagelse end personer med videregående uddannelser (75 pct. i gennemsnit) (tabel 6.3). Uddannelseslængde er generelt den mest afgørende baggrundsvARIABLE for befolkningens tilbøjelighed til at dyrke sport eller motion (Pilgaard, 2009).

Tabel 24: Andelen af voksne borgere i Frederikssund Kommune, der dyrker idræt, sport eller motion (pct.).

		Ja	Ja, men ikke for tiden	Nej
Uddannelses-niveau (n = 970)	Grundskole	61	12	27
	Kort uddannelse	61	18	21
	Kort videregående uddannelse	73	16	11
	Mellemlang videregående uddannelse	73	13	14
	Lang videregående uddannelse	79	11	11
	Anden uddannelse	48	17	35

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' Opdelt på uddannelseslængde.

I tillæg til uddannelsesniveau kan etnicitet spille en rolle i forhold til idrætsdeltagelsen. Respondenter med fødselsoprindelse i Norden angiver at være mere idrætsaktive, end respondenter med fødselsoprindelse i et andet land i Europa eller uden for Europa. På grund af meget få respondenter med oprindelse i Norden og andre lande har det dog ikke været muligt at påvise en signifikant forskel i idrætsdeltagelsen mellem de forskellige grupper.

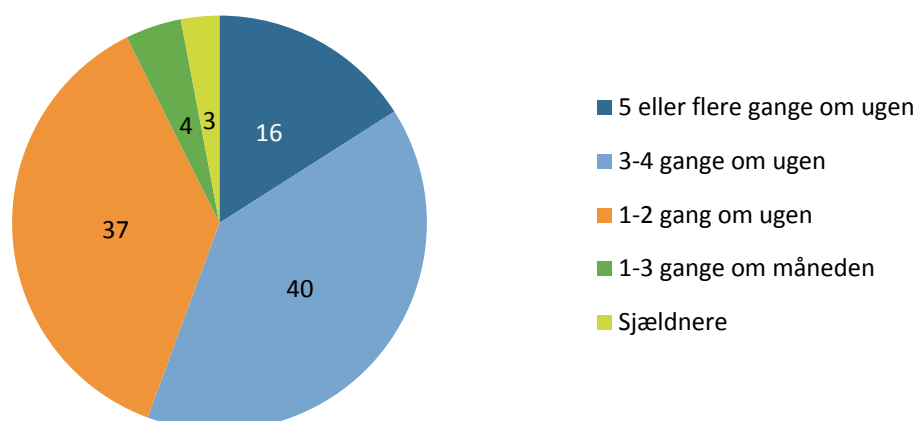
Hvor ofte dyrker borgerne idræt i Frederikssund Kommune?

Stort set alle de idrætsaktive borgere dyrker idræt, sport eller motion én eller flere gange i løbet af en uge (de idrætsaktive borgere er her den andel af borgerne, som har dyrket mindst én motionsaktivitet regelmæssigt inden for det sidste år) (se figur 23).

²² 8.-10. klasse

²³ Gymnasial uddannelse, erhvervsfaglig uddannelse eller arbejdsmarkedsuddannelse.

Figur 23: Voksne borgeres træningshyppighed i Frederikssund Kommune (pct.).

Figuren viser, hvor ofte andelen af alle idrætsaktive dyrker idræt, sport og motion. Figuren er opstillet på baggrund af alle respondenter (n = 869).

Andelen af Frederikssund Kommunes idrætsaktive borgere, der dyrker idræt, sport - og motion mindst tre gange om ugen er 56 pct. Frekvensen, hvormed der dyrkes idræt, sport og motion, er identisk blandt kvinder og mænd i Frederikssund Kommune, men signifikant forskellig mellem de forskellige alderstrin.

Fordelt på alder viser undersøgelsen, at 12 pct. af de 20-29 årige og 9 pct. af de 30-39 årige, dyrker idræt, sport eller motion mindre end én gang om ugen. Til sammenligning er andelen tal 5 pct. for de 16-19 årige.

Aktivitetsformer

Andelen af borgere i Frederikssund Kommunes, der dyrker idræt, sport eller motion, er som nævnt 67 pct. Andelen af borgere, der inden for det seneste år angiver at have dyrket mindst én idrætsaktivitet regelmæssigt, er imidlertid højere og på 88 pct. Forskellen mellem de to tal hænger sammen med det større perspektiv, som aktive inden for det seneste år, dækker over i forhold til 'her og nu'.

De voksne borgere i Frederikssund dyrker især forskellige typer for motionsaktiviteter som styrketræning (29 pct.), jogging/motionsløb (26 pct.) og vandreture (26 pct.). Borgerne i Frederikssund Kommune følger dermed en landsdækkende tendens til, at de voksne borgere i mindre grad end børn og unge dyrker idræt i anlagte idrætsfaciliteter som haller, sale eller fodboldbaner. Samme tendens slår igennem i Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner. Blandt de 15 mest populære aktiviteter for voksne finder kun en tredjedel af idrætsaktiviteterne typisk sted i foreningsregi - og/eller i kommunalt støttede/ejede idrætsfaciliteter (svømning, gymnastik, fodbold, badminton, dans).

Tabel 25: Andelen af voksne borgere i Frederikssunds Kommune, der dyrker forskellige former for idræt, sport og motion (pct.).

	Frederikssund (n = 987)	Ballerup (n = 949)	Halsnæs (n = 908)	Lejre (n = 993)
Styrketræning	29	28	22	18
Jogging/motionsløb	26	29	22	23
Vandreture	26	25	29	26
Svømning	15	16	11	12
Landevejscykling	10	7	7	12
Gymnastik	10	10	11	12
Aerobic/step/pump/Zumba, eller lignende holdtræning	10	8	8	7
Yoga, afspænding, meditation	10	8	8	9
Spinning/kondicykel	10	10	7	5
Fodbold	6	8	5	5
Mountainbike	6	5	6	9
Badminton	5	4	8	9
Golf	5	4	4	5
Dans (alle former)	4	5	5	3
Fiskeri	4	3	4	4
Tennis	3	2	3	4
Stavgang/Nordic Walking	3	2	3	3
Anden vandtræning	3	2	3	1
Kano/kajak	3	1	2	3
Sejlsport/surfing/kite	3	1	3	2
Jagt	3	1	1	3
Andet boldspil for hold (eks. floorball)	2	1	1	1
Bowling/keglespil	2	2	1	2
Petanque/boule	2	<1	1	1
Billard/pool	2	2	1	1
Ridning	2	2	2	5
Skydning	2	1	<1	1
Håndbold	1	2	2	1
Basketball	1	2	1	<1
Volleyball/beachvolley	1	1	1	1
Bordtennis	1	1	<1	2
Andet individuelt boldspil	<1	<1	<1	<1
Orienteringsløb	1	1	1	1
Rulleskøjter/skateboard	1	2	1	1
Kampsport (boksning, karate, aikido, taekwondo, judo, brydning mv.)	1	2	1	2

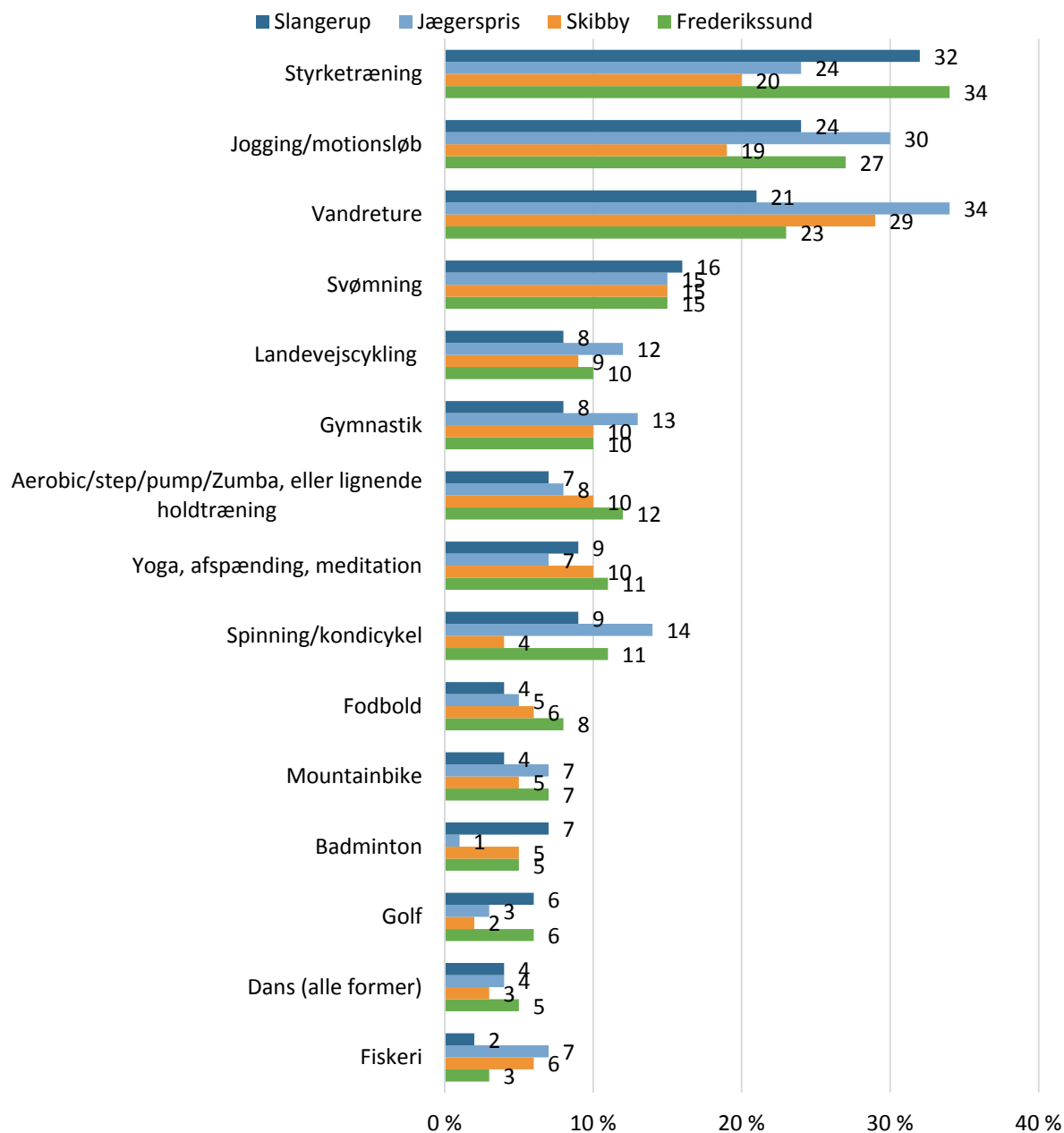
Atletik	<1	<1	<1	<1
Triatlon/duatlon	1	2	<1	1
Roning	1	1	1	1
Skøjteløb (is)	1	1	<1	-
Handicapidræt	<1	<1	<1	<1
Parkour el. lign.	<1	<1	<1	<1
Vinterbadning	1	<1	1	1
Anden idrætsgren	8	8	7	8
Jeg dyrker ingen idræt, sport eller motion	12	15	19	14

Tabellen viser andelen af alle respondenter, der dyrker forskellige aktivitetsformer. Opdelt på Frederikssund Kommune (n = 987), Ballerup Kommune (n = 949), Halsnæs Kommune (n = 908) og Lejre Kommune (n = 993).

De 15 populære idrætsaktiviteter i Frederikssund kommune er ligeledes blandt de mest populære i Halsnæs og Ballerup Kommuner primært med mindre variationer i den procentuelle fordeling. Styrketræning tiltrækker dog en flere voksne i Frederikssund Kommune (29 pct.) end i Lejre (18 pct.).

Aktivitetsvalget i Frederikssund kommune varierer betydeligt mellem de forskellige lokalområder (se figur 24). Styrketræning er eksempelvis mere udbredt blandt borgere i Frederikssund (34 pct.) og Slangerup (32 pct.) end blandt borgere i Skibby (20 pct.) og Jægerspris (24 pct.). Ligeledes er jogging/motionsløb mindre populært blandt borgerne i Skibby (19 pct.) sammenlignet med borgerne i Frederikssund (27 pct.) og Jægerspris (30 pct.). Spinning/kondicykel er mere udbredt i Jægerspris (14 pct.) end i de øvrige lokalområder, specielt Skibby (4 pct.).

Figur 24: Andelen af voksne borgere i de fem lokalområder, som har dyrket forskellige aktiviteter regelmæssigt de seneste 12 måneder (pct.).

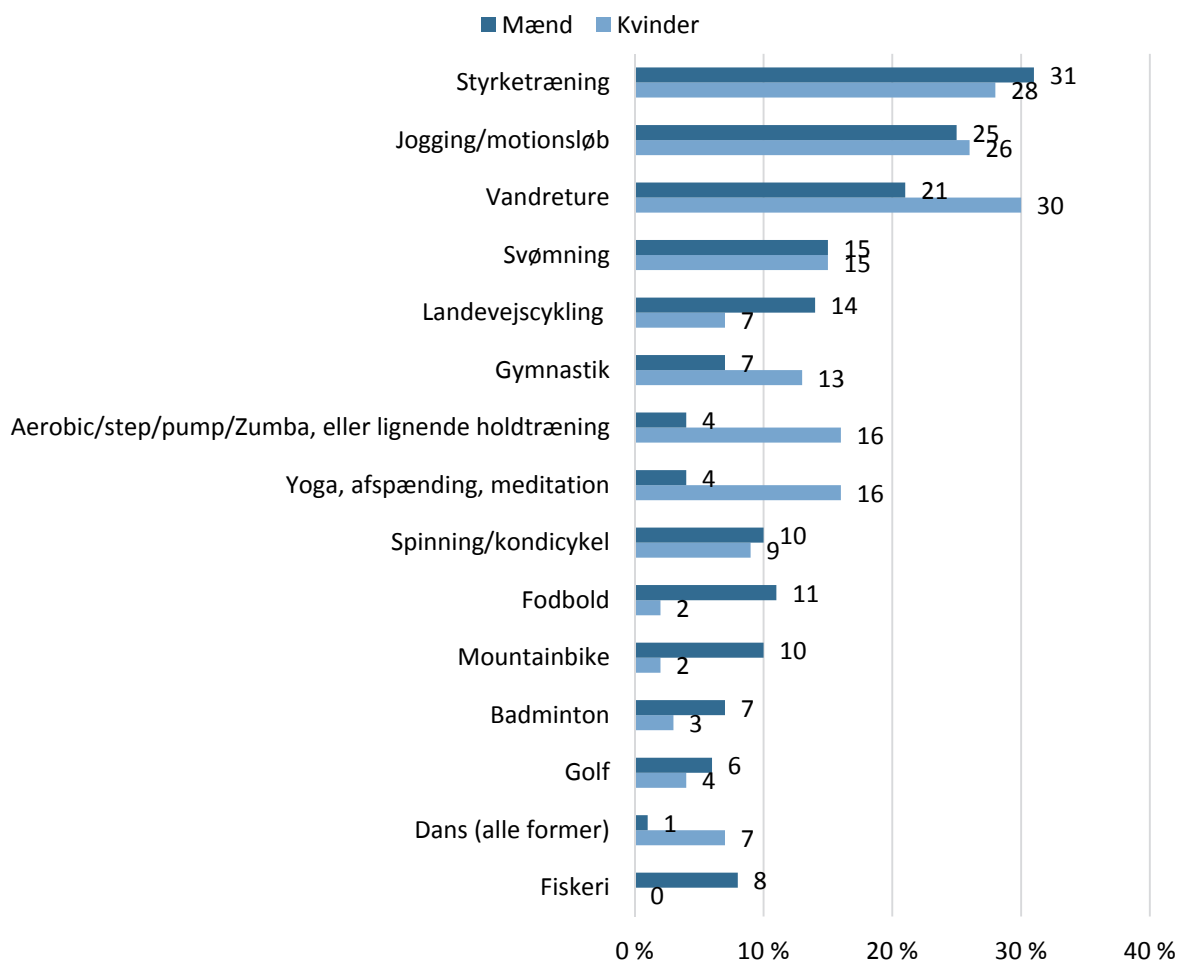
Figuren viser andelen af alle respondenter (n = 987), der har dyrket idræt, sport og motion regelmæssigt inden for de seneste 12 måneder, fordelt på lokalområder ud fra de 15 mest benyttede aktivitetsformer (pct.).

Køn og alder er bestemmende for, hvad borgerne dyrker

For en hel del aktiviteter er der betydelig forskelle mellem andelen af mandlige og kvindelige udøvere. Blandt de 15 mest dyrkede aktiviteter i kommunen tiltrækker kun styrketræning, jogging/motionsløb, svømning og spinning/kondicykel et tilnærmelsesvis ligeligt antal mænd og kvinder (se figur 25).

Aktiviteter som vandreture, gymnastik, aerobic/zumba, yoga/afspænding/meditation og dans dyrkes primært af kvinder. Aktiviteter med overvægt af mandlige aktive er landevejscykling, fodbold, mountainbike, badminton, golf og fiskeri. Denne kønsfordeling ses ligeledes i øvrige kommuner som Halsnæs og Ballerup.

Figur 25: Andelen af mænd og kvinder i Frederikssund Kommune, som har dyrket forskellige aktiviteter regelmæssigt de seneste 12 måneder (pct.)

Figuren viser andelen af alle respondenter (n = 987) fordelt på køn ud fra de 15 mest benyttede aktivitetsformer (pct.).

Idrætsdeltagelsen i forskellige aldersgrupper er vist i tabel 26 herunder. Tabellen viser, at aktivitetsvalg varierer mellem forskellige aldersgrupper.

Tabel 26: Andelen af voksne borgere i Frederikssund Kommune, der dyrker forskellige former for sport/motion (pct.).

n = 987	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70 år+
Styrketræning	44	36	30	36	27	20	26
Jogging/motionsløb	35	27	37	42	27	15	6
Vandreture	11	15	18	21	26	35	32
Svømning	15	13	24	14	16	13	12
Landevejscykling	11	5	7	10	13	10	10
Gymnastik	8	5	5	5	5	14	23
Aerobic/step/pump/Zumba, eller lignende holdtræning	9	9	10	19	14	3	3
Yoga, afspænding, meditation	5	7	22	10	11	9	7
Spinning/kondicykel	8	4	12	13	15	6	4
Fodbold	29	18	4	9	3	2	1
Mountainbike	5	5	11	7	7	6	1
Badminton	8	4	4	5	5	6	4
Golf	0	2	2	1	4	12	7
Dans (alle former)	9	4	1	5	6	3	2
Fiskeri	6	4	2	3	4	6	4

Tabellen viser andelen af alle respondenter, der dyrker forskellige aktivitetsformer. Fordelt på alder.

De yngre voksne (16-29 årige) dyrker i større omfang styrketræning, fodbold, badminton og dans sammenlignet med de den midterste aldersgruppe (30-59 årige) og den ældre aldersgruppe (60 år eller derover). Jogging/motionsløb, svømning, landevejscykling, aerobic/step/pump/zumba, yoga/afspænding/meditation, spinning/kondicykling og mountainbike dyrkes i højere grad af den midterste aldersgruppe, mens vandreture, gymnastik og golf er mest udbredt i den ældste aldersgruppe.

De ikke-idrætsaktive

De respondenter, der ikke dyrker idræt, blev bedt om at angive, hvorfor de ikke dyrker idræt. I alt 18 pct. af respondenterne i undersøgelsen angav, at de normalt ikke dyrker idræt, motion og sport.

De tre største årsager til ikke at dyrke idræt, sport eller motion er mangel på fritid (10 pct.), brug af tid på andre fritidsinteresser (10 pct.) og dårligt helbred (10 pct.) (se tabel 27).

Tabel 27: Ikke-idrætsaktives angivne barrierer for at dyrke idræt, sport eller motion (pct.).

n = 118	Total	Køn	
		Kvinder	Mænd
Bruger tiden på andre fritidsinteresser	20	18	24
Har dårligt helbred	20	22	16
Bruger tiden på arbejde/har for lidt fritid	20	18	24
Sport/motion interesserer mig ikke	17	16	18
Bruger tiden på familien	17	21	12
Er i dårlig form	14	13	14
Mangler nogen at følges med	12	13	10
Har ikke råd/er for dyrt	12	16	6
Andre grunde	11	9	14
Gider ikke	9	10	8
Er for gammel	9	9	10
Jeg er fysisk/psyisk handicappet	8	9	6
Holder pause - regner med at starte igen	7	5	10
Har svært ved at få barn/børnene passet	6	8	4
Savner passende tilbud/konkret mulighed	4	5	4
Har ikke de rette faciliteter til sport/motion, der hvor jeg bor	1	0	2
Ved for lidt om sport/motion mv.	1	2	0
Familien/vennerne er imod det	0	0	0
Ved ikke	7	9	4

Tabellen viser ikke-idrætsaktive borgeres årsager til ikke at dyrke idræt, sport eller motion. Fordelt på totaler og køn.

Færre kvinder (18 pct.) end mænd (24 pct.), angav 'manglende tid' som årsag til ikke at dyrke idræt, sport eller motion. Lige modsat svarer flere kvinder 'dårligt helbred' (22 pct.) end mænd (16 pct.).

Kun 1 pct. af de ikke-aktive opgav mangel på adgang til de rette faciliteter til sport/motion, der hvor de bor, som årsag til inaktivitet. Mangel på faciliteter er således ikke nogen betydelig årsag for ikke at dyrke idræt blandt voksne borgerne i Frederikssund Kommune. Samme tendens gælder i andre kommuner.

Organisering

I Danmark spiller frivillige, folkeoplysende foreninger en stor rolle som arrangør af idrætsaktiviteter. Det gælder særligt for børn og unge, som er en favoriseret målgruppe i folkeoplysningsloven, men også i et vist omfang for voksne.

Foreningsidrætten er dog ikke den mest udbredte organiseringsform blandt voksne i Frederikssund Kommune (se tabel 28). Den største organiseringsform er 'på egen hånd' (59 pct.) efterfulgt af 'klub/foreninger' (43 pct.) og 'privat/kommercielt center' (27 pct.). Orga-

niseringsmønsteret i Frederikssund Kommune svarer i høj grad til resultater fra lignende undersøgelser i Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner (se tabel 28).

Tabel 28: Organisering af idræt, sport og motion blandt voksne i Frederikssund Kommune (pct.)

n = 987		Klub/forening	Privat/kommercielt center	Firmaidræt/arbejdspladsen	På egen hånd	Aftenskole	Anden sammenhæng
Total		43	27	6	59	4	7
Køn	Kvinder	40	28	4	57	5	10
	Mænd	46	26	8	62	2	3
Lokalområder	Frederikssund	45	34	5	58	3	7
	Skibby	34	16	6	61	6	6
	Jægerspris	43	28	5	61	5	7
	Slangerup	47	19	7	58	1	5
Andre kommuner	Ballerup Kommune	39	27	7	57	2	6
	Halsnæs Kommune	39	21	5	54	2	5
	Lejre Kommune	41	18	2	58	4	7

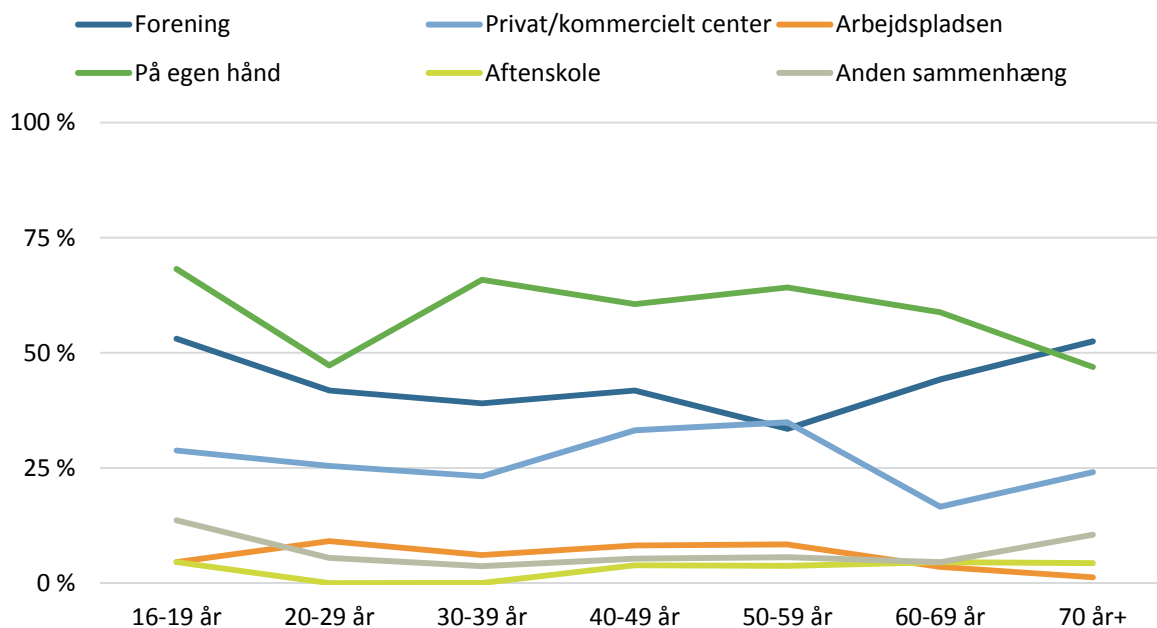
Tabellen viser andelen af alle respondenter, der organiserer deres idrætsaktiviteter i forskellige regi. Fordelt på køn og lokalområde. Tallene er sammenlignet med tal fra Ballerup Kommunerne (n = 949), Halsnæs Kommune (n = 911) og Lejre Kommune (n = 1009).

Der er betydelige forskelle mellem mænd og kvinders organisering af idræt, sport og motion. De mandelige borgere i Frederikssund Kommune er mere aktive i 'klub/foreninger' (46 pct.) end kvinder (40 pct.). Kvinderne er omvendt en smule mere aktive 'på egen hånd'.

Der er også forskelle på tværs af lokalområder. En større andel af borgerne i lokalområderne Slangerup og Frederikssund dyrker idræt via en 'klub/forening' (hhv. 47 og 45 pct.) end borgerne i Skibby (34 pct.). Lige modsat dyrker borgerne i Skibby i højere grad idræt 'på egen hånd' (61 pct.) end borgerne i Frederikssund.

Tilknytningen til forskellige organiseringsformer varierer på tværs af alder (se figur 26). Borgere, der dyrker idræt, sport og motion 'på egen hånd' ligger på et relativt stabilt niveau blandt de 30-69-årige, mens der ses et kraftigt fald hos de 20-29-årige og ældre over 60 år. Det er især de 30-59-årige, der dyrker idræt i privat/kommercielt regi.

Figur 26: Andelen af borgere i Frederikssund Kommune, der dyrker aktiviteter under forskellige organiseringsformer (pct.).

Figuren viser andelen af alle respondenter, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år i forskellige organiseringsformer. Fordelt på alder (n = 987).

Transport til og fra sport og motion

De idrætsaktive borgeres foretrukne transportformer til idræt, sport eller motion er vist i tabel 27 herunder. Hele 53 pct. af borgerne i Frederikssund Kommune bruger bil som transport til idræt, sport eller motion, mens 22 pct. benytter cyklen og 21 pct. går eller løber. Borgerne i Frederikssund Kommune anvender i større grad bilen, end borgerne i Balle-rup Kommune (38 pct.). Samme andel voksne i Halsnæs bruger bil som transportmiddel.

Der er forskel på, hvordan man transporterer sig til idræt, sport eller motion mellem lokal-områderne i Frederikssund Kommune. Borgerne i Slangerup (57 pct.) anvender oftere bilen til idræt, sport og motion end borgerne i Skibby (50 pct.). Borgerne i Skibby går eller løber (30 pct.) derimod oftere til idræt, sport eller motion end borgerne i Slangerup (18 pct.) og de andre lokalområder.

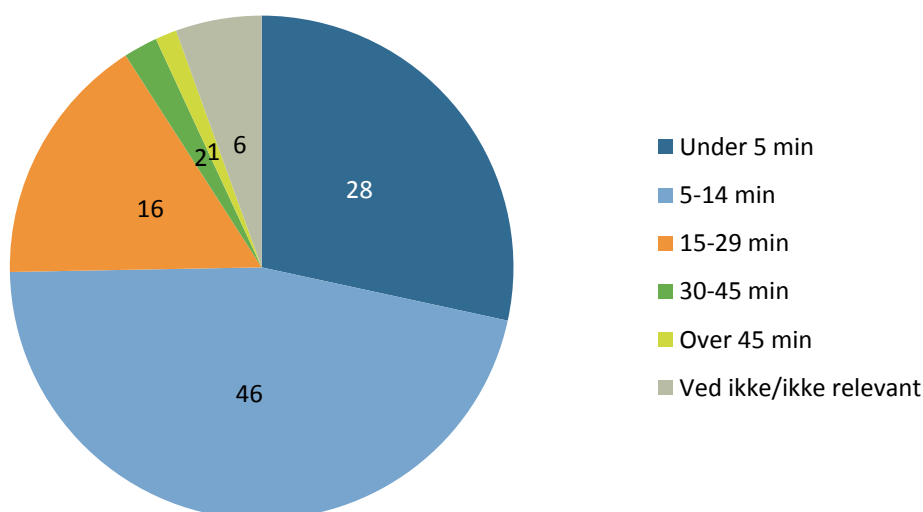
Figur 27: Voksne borgeres brug af transportformer til og fra sport og motion (pct.).

n = 869	Total	Lokalområde			
		Frederikssund	Skibby	Jægerspris	Slangerup
Gang/løb	21	18	30	21	18
Cykel	22	25	15	23	20
Bus/tog	2	2	3	2	2
Bil	53	52	50	52	57
Andet	2	2	2	2	3

Tabellen viser transportformer til sport og motion blandt alle idrætsaktive (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt indenfor det sidste år). Fordelt på lokalområde.

Tre ud af fire af de idrætsaktive borgere i Frederikssund Kommune bruger under et kvarters transporttid (den ene vej) til idræt, sport eller motion, mens blot 1 pct. anvender mere end 45 min på transport (se figur 28).

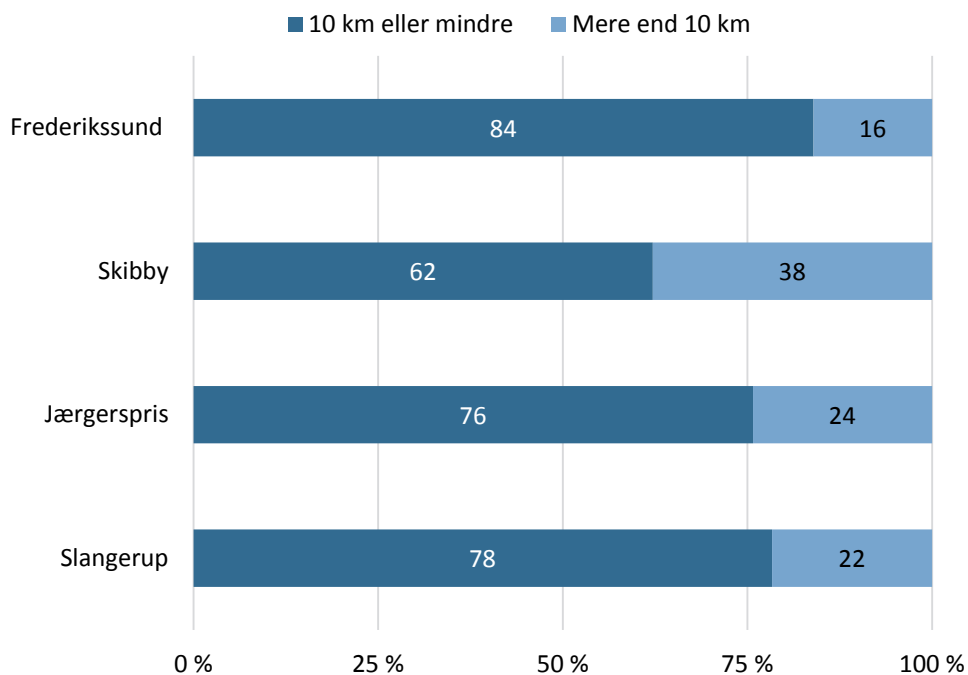
Figur 28: Tidsforbrug på transport til sport eller motion blandt idrætsaktive voksne borgere i Frederikssund Kommune (pct.).

Figuren viser transporttiden til sport eller motion (kun den ene vej) blandt alle idrætsaktive (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt indenfor det seneste år) (n = 869).

Den maksimale afstand, de idrætsaktive borgere i Frederikssund Kommune er villige til at transportere sig for at dyrke idræt, sport eller motion, er forskellig mellem lokalområderne. Borgerne i Skibby (38 pct.) er i større grad villige til transportere sig mere end 10 km i sammenligning med borgerne i de tre andre områder (se figur 29).

Figur 29: Andel blandt idrætsaktive voksne borgere i Frederikssund Kommune, der er villige til at transportere sig længere end ti kilometer for at dyrke sport eller motion (pct.).

Figuren viser andelen af alle idrætsaktive, (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år), der er villige til at transportere sig mere end 10 kilometer for at dyrke deres aktivitetsform (n = 869).

Faciliteter

Dette afsnit ser nærmere på, hvor de idrætsaktive borgere i dyrker idræt, sport eller motion (se tabel 29). 'Naturen' er det mest valgte aktivitetssted efterfulgt af 'fitnesscenter/motionsrum' og 'veje, gader, fortove og lignende'. Som tabel 29 viser, er der forskelle på tværs af alder. De yngre voksne under 30 år og de 40-49-årige er flittige brugere af fitnesscenter/motionsrum, mens de 30-69-årige især benytter 'naturen'.

Tabel 29: Idrætsaktive voksne borgere i Frederikssund Kommunes brug af forskellige faciliteter og udendørs rammer til sport eller motion (pct.)

n = 869	Total	Køn		Alder						
		Kvinder	Mænd	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70 år +
Naturen	55	56	53	50	41	63	56	58	61	45
Fitnesscenter/motionsrum	41	45	38	56	49	41	51	43	27	33
Veje, gader, fortove og lign.	40	43	36	35	35	51	45	46	35	27
Hal/sal	32	35	28	40	33	34	27	23	36	39
Svømmehal	19	21	16	8	14	34	19	19	18	17
Hjemme/i haven	19	21	16	27	12	30	23	13	18	15
Andre baner/anlæg	11	9	15	8	4	7	7	10	18	17
Fodboldbaner	7	3	12	29	18	4	10	3	3	1
Anlæg ved vand	4	3	5	5	4	1	5	6	4	2
Aktivitetsanlæg	1	1	2	5	2	4	1	0	1	1
Andet	7	6	7	6	10	3	5	9	8	5

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år), som benytter forskellige former for faciliteter og udendørsrum til sport eller motion. Fordelt på totaler, køn og alder.

Brugen af 'naturen' er betydeligt mere udbredt i Jægerspris, mens der er langt flere brugere af 'fitnesscenter/motionsrum' i Frederikssund, men ellers er forskellene mellem områderne relativt små (se tabel 31).

Tabel 30: Idrætsaktive voksne borgere i Frederikssund Kommunes brug af forskellige faciliteter og udendørs rammer til sport eller motion (pct.)

n = 869	Lokalområde			
	Frederikssund	Skibby	Jægerspris	Slangerup
Naturen	52	52	70	50
Fitnesscenter/motionsrum	48	29	36	40
Veje, gader, fortove og lign.	41	43	38	32
Hal/sal	33	28	29	33
Svømmehal	18	21	18	20
Hjemme/i haven	18	20	14	22
Andre baner/anlæg	13	10	8	11
Fodboldbaner	7	9	5	4
Anlæg ved vand	5	2	5	3
Aktivitetsanlæg	2	1	0	1
Andet	7	9	7	4

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år), som benytter forskellige former for faciliteter og udendørsrum til sport eller motion. Fordelt på lokalområde.

Benyttelsen af steder til idræt, sport og motion ligner i overvejende grad forholdene i Ballerup Kommune. I Halsnæs og Lejre Kommuner bruger en lidt større andel 'naturen', mens der omvendt er færre brugere af 'fitnesscenter/motionsrum' (se tabel 31).

Tabel 31: Idrætsaktive voksne borgere i Frederikssund Kommunes brug af forskellige faciliteter og udendørs rammer til sport eller motion, sammenlignet med tal fra Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommune (pct.).

	Frederikssund (n = 869)	Ballerup (n = 793)	Halsnæs (n = 738)	Lejre (n = 840)
Naturen	55	54	62	61
Fitnesscenter/motionsrum	41	41	32	28
Veje, gader, fortove og lign.	40	44	36	42
Hal/sal	32	30	34	37
Svømmehal	19	23	17	15
Hjemme/i haven	19	20	23	23
Andre baner/anlæg	11	10	9	11
Fodboldbaner	7	9	7	7
Anlæg ved vand	4	2	5	5
Aktivitetsanlæg	1	3	2	1
Andet	7	4	5	7

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år), som benytter forskellige former for faciliteter og udendørsrum til sport eller motion. Fordelt på totaler. Sammenlignet med Ballerup Kommune (n = 793), Halsnæs Kommune (n = 738) og Lejre Kommune (n = 840).

Naturområder som aktivitetssteder

De voksne er blevet bedt om at angive de specifikke steder i naturen, som de benytter til idræt, sport eller motion. Tabel 32 herunder viser de benyttede steder, som andele af alle idrætsaktive.

Tabel 32: De mest benyttede naturområder. Andel af alle idrætsaktive (pct.).

n = 869	Total
Fjordstien	21
Færgelunden	19
Kalvøen	18
Nordskoven	17
Sillebro Ådal	16
Marbæk Strand	12
Frederikssund Lystbådehavn	9
Slotsparken/Slotshegnet	8
Lystrup Skov	8
Kulhuse Strand	5
Marbæk Lystbådehavn	5
Selsø Sø	5
Græse Å	4
Svanholms Skove	4
Østskoven	4
Dalby Strand	3
Klinten (strand)	3
Kulhuse Havn	3
Skuldelev Havn	3
Skuldeslev Strand	3
Kignæs Havn	3
Vester Strand	3
Hammer Bakke Strand	3
Vellerup Vig (strand)	2
Sønderby Havn	2
Tørslev Hage (strand)	2
Solbakkeskoven	2
Vellerup Vig Birkebækvej (strand)	2
Havelse Å	1
Omgivelser til Slangstrup Idræts- og Kulturcenter	1
Hyllingeriis (strand)	1
Landerslev Strand	1
Skjoldungernes Land	1
Hammergården Skibby	1
Værebros Å	1
Hagerup Sø	<1
Hjortevej Strand	<1
Andet	12

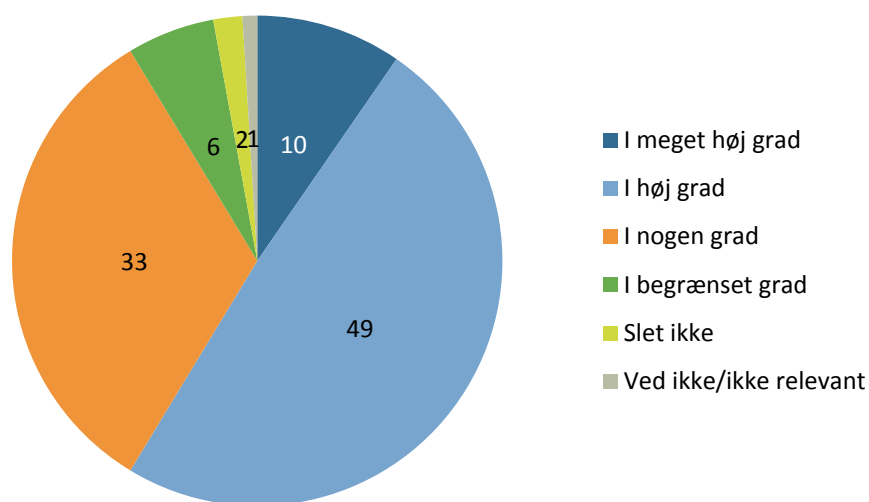
Den regionale cykelrute nr. 40, også kaldet Fjordstien, ligger højest på listen over benyttede naturområder, og benyttes af hver femte (21 pct.) af de idrætsaktive voksne borgere i Frederikssund Kommune. Den høje andel brugere hænger formentligt sammen med, at stien bugter sig igennem det meste af Frederikssund Kommune, og blandt andet kommer gennem er naturskønne områder med skov og bakkede landskaber med udsigt til kysten.

Stort set alle naturbrugere (90 pct.) i Frederikssund Kommune benytter naturområder mindre end 15 minutter fra deres bopæl, og borgerne benytter typisk de områder, der findes i deres lokalområde. Lidt flere mænd (14 pct.) end kvinder (7 pct.) benytter et naturområde mere end 15 minutter væk fra deres bopæl.

De voksnes brug af idrætshaller, gymnastiksale og lokaler

Flertallet (59 pct.) af de borgere, som benytter en hal/sal, angiver i en samlet vurdering, at de haller/sale de benytter 'i meget høj grad' eller 'i høj grad' opfylder deres behov for at kunne udføre aktiviteter på tilfredsstillende vis (se figur 30). Der er her ingen nævneværdig forskel herpå i hverken Ballerup eller Halsnæs Kommuner.

Figur 30: Voksne idrætsaktive halbrugeres tilfredshedsvurdering af den idrætshal, de benytter mest (pct.).

Figuren viser svarfordelinger blandt halbrugere på spørgsmålet: 'I en samlet vurdering, opfylder den idrætshal, du bruger mest, dine behov for at kunne udføre dine aktiviteter på tilfredsstillende vis?' (n = 103).

Specifikt i forhold til idrætshaller blev brugerne bedt om at svare på spørgsmål om vigtighed og tilfredshed med 17 forskellige egenskaber. Første skulle brugerne angive vigtigheden af de nævnte egenskaber, hvorefter de skulle angive, hvor tilfredse de er med egenskaberne. Begge spørgsmål var stillet på en skala fra 1 til 5, hvor 1 var henholdsvis 'slet ikke vigtig' og 'meget utilfreds', mens 5 var 'meget vigtig' og 'meget tilfreds'. Et 'neutralt' svar angives på skalaer som 3. Tabellen nedenfor (se tabel 33) viser de 17 egenskaber og brugerens gennemsnitlige score forhold til 'vigtighed' og 'tilfredshed', samt forskelle herimellem.

Tabel 33: Gennemsnitlig score for egenskaber ved idrætshaller i Frederikssund Kommune (gennemsnitstal ifølge brugerne af hallerne).

n = 57-101	Vigtighed	Tilfredshed	Forskel
Indeklimaet i idrætshallen	4,4	3,1	-1,3
Rengøringen af omklædningsrum, toiletter og andre sekundære lokaler	4,3	3,2	-1,1
Belysningen i idrætshallen	4,3	3,5	-0,8
Rengøringen af haller og aktivitetslokaler	4,2	3,3	-0,9
Vedligeholdelsesniveauet i idrætshallen	4,1	3,3	-0,8
Kvaliteten af gulvene i idrætshallen	4,3	3,7	-0,6
Kvaliteten af udstyret og rekvisitter til den aktivitet du foretrækker	4,2	3,6	-0,6
Muligheden for socialt samvær før og efter træning/kamp	4	3,7	-0,3
Træningstidspunkt(er)	4,2	3,8	-0,4
Indretningen af idrætshallen ift. den aktivitet du foretrækker	4	3,8	-0,2
Hjælpsomheden fra de ansatte i idrætshallen	3,8	3,6	-0,2
Kvaliteten af mad og drikke i cafeteriet/kiosken	3,3	3,2	-0,1
Muligheden for at gå til både kultur-, fritids- og idrætsaktiviteter samme sted	3,2	3,4	0,2
Trygheden og sikkerheden i og omkring idrætshallen	3,9	4,1	0,2
Parkeringsmulighederne i forbindelse med idrætshallen	3,8	4,1	0,3
Adgangsforholdene ved idrætshallen	3,7	4	0,3
Afstanden til idrætshallen	3,7	4,1	0,4

Ingen af de ovenstående halegenskaber, bliver vurderet lavere end 3 i 'tilfredsheds-score', svarende til en neutral score (hverken eller), hvilket tyder på en vis tilfredshed med de opstillede parametre. Det er dog ikke nødvendigvis de samme parametre, halbrugerne stiller størst krav til, som det fremgår af de respektive scores for 'vigtighed'. Ud fra tabellen ses, at seks egenskaber opnår en væsentlig lavere 'tilfredshedsscore' end 'vigtighedsscore'.

Det drejer sig om:

- Indeklimaet i idrætshallen
- Rengøringen af omklædningsrum, toiletter og andre sekundære lokaler
- Belysningen i idrætshallen
- Rengøringen af haller og aktivitetslokaler
- Vedligeholdelsesniveauet i idrætshallen
- Kvaliteten af gulvene i idrætshallen

Ifølge halbrugeren er der potentiale for forbedringer på ovenstående parametre. Et øget fokus på indeklima, vedligeholdelse og rengøring er dog ikke usædvanligt for brugerne af en idrætsfacilitet.

Ud fra tabellen ses også fire egenskaber, der opnår en relativ positiv vurdering både i forhold til 'vigtighedsscore' og 'tilfredshedsscore'.

Det drejer sig om:

- Afstanden til idrætshallen
- Adgangsforholdene ved idrætshallen
- Parkeringsmulighederne i forbindelse med idrætshallen
- Trygheden og sikkerheden i og omkring idrætshallen

Det skal understreges at tabellen kun omfatter nuværende brugere af idrætshallerne. Analysen giver derfor udelukkende indblik i, hvordan man kan forbedre halegenskaberne for de eksisterende brugere – mens potentielle, nye brugeres præferencer ikke belyses.

Fodbolddbaner

De mest benyttede fodbolddbaner blandt voksne bruges af ret få andele af de idrætsaktive voksne i kommuner. Den mest benyttede bane er kunstgræsbanen ved Frederikssundhallerne, som 1,6 pct. af de idrætsaktive benytter. Tabel 34 viser andelen af idrætsaktive, som benytter fodbolddbaner i kommunen. Bemærk dog, at der blandt yngre voksne er en stor andel, som benytter fodbolddbaner.

Tabel 34: Anvendelse af Frederikssund Kommunes Fodbolddbaner (pct.)

n = 869	Andel brugere blandt Idrætsaktive
Frederikssundhallerne (kunstgræs)	1,6
Frederikssund Gymnasium (græs)	1,6
Oppesundby Stadion (græs)	1,6
Oppesundby Skole (græs)	1,4
Frederikssundhallerne (græs)	1,2
Skibby Hallen (kunstgræs)	1,2
Slangerup Idræts- og Kulturcenter (græs)	0,8
Oppesundby Stadion (grus)	0,8
Pedersholm Stadion (græs)	0,8
Slangerup Idræts- og Kulturcenter (kunstgræs)	0,7
Jægersprishallen (græs)	0,7
Skibby Hallen (græs)	0,7
Solbakkehallen (græs)	0,7
Skuldelev Hallen (græs)	0,5
Andet	1,4

Villigheden til at betale for brug af indendørs faciliteter

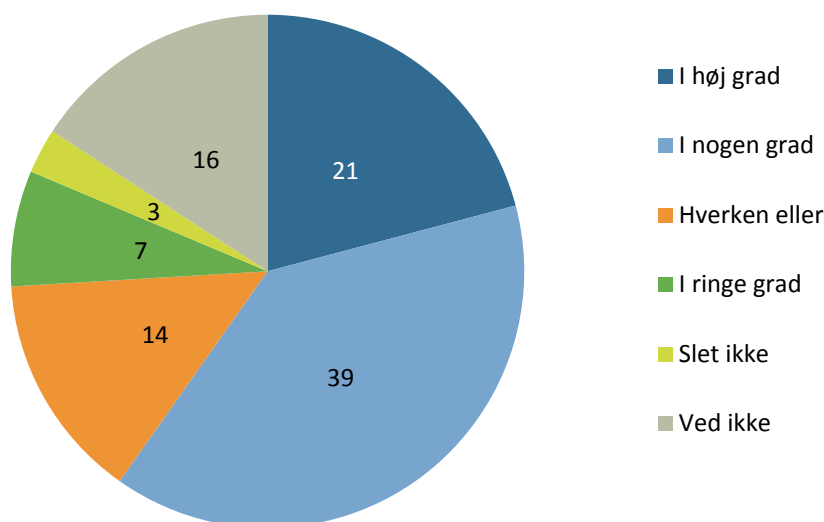
De voksne borgere i Frederikssund Kommune er blevet spurgt om, hvad de er villige til at betale for brugen af indendørs faciliteter, hvis de havde muligheden for at booke disse alene, eller sammen med andre. Størstedelen (77 pct.) af borgerne er villige til at betale for at benytte faciliteterne, mens en fjerdedel ikke er villige til at betale (23 pct.). Samlet set angiver 38 pct., at de maksimalt er villige til at betale 25 kr. pr. time, mens 28 pct. er villige til at

betale op til 50 kr. pr. time. De mindst villige til at betale er de 60-69-årige. Der er størst villighed til at betale for brug blandt borgerne i lokalområdet Frederikssund.

Holdninger til idrætsfaciliteterne i Frederikssund Kommune

Overordnet er borgerne i Frederikssund Kommune godt tilfredse med idrætsfaciliteterne i deres nærområde. 60 pct. af alle respondenter (både idrætsaktive og ikke-idrætsaktive) svarer, at de 'i høj grad' eller 'i nogen grad' er tilfredse med idrætsfaciliteterne i deres nærområde. Kun 10 pct. angav at de 'i ringe grad' eller 'slet ikke' er tilfredse (se figur 31).

Figur 31: Voksne borgere i Frederikssund Kommunes tilfredshedsvurdering med idrætsfaciliteterne i nærområdet (pct.).

Figuren viser tilfredshedsvurderinger med idrætsfaciliteterne i nærområdet baseret på alle respondenter (n = 987).

Tilfredsheden med idrætsfaciliteterne er størst blandt de 16-19-årige, hvor 76 pct. svarer 'i høj grad' eller 'i nogen grad'. Til sammenligning er det 58 pct. af de 20-29-årige, 59 pct. af de 30-39-årige, 69 pct. af de 40-49-årige, 53 pct. af de 50-59-årige, 50 pct. af de 60-69-årige og 64 pct. af ældre på 70 år eller derover

Der er også visse forskelle på tværs af lokalområder med størst tilfredshed i Slangerup og mindst i Skibby og Jægerspris (se tabel 35).

Tabel 35: Voksne borgeres tilfredshed med idrætsfaciliteterne i de fem lokalområder (pct.)

n = 987	Lokalområde			
	Frederikssund	Skibby	Jægerspris	Slangerup
I høj grad	20	15	19	32
I nogen grad	39	41	36	38
Hverken eller	15	18	15	7
I ringe grad	10	4	7	4
Slet ikke	3	2	5	-
Ved ikke	13	20	17	18

Tabellen viser tilfredshedsvurderinger med idrætsfaciliteterne i nærområdet baseret på alle respondenter. Opdelt på lokalområde.

Alle respondenter blev også bedt om at forholde sig til en række udsagn om idrætten og idrætsfaciliteterne i Frederikssund Kommune. En række hovedpointer er oplistet herunder:

- Hele 79 pct. angav, at de er 'meget enig' eller 'enig' i udsagnet, at 'det er en kommunal opgave, at der er et varieret udbud af idrætsfaciliteter i kommunen, der kan dække de fleste borgeres idræts- og motionsønsker'.
- I alt 71 pct. angav at være 'meget enig' eller 'enig' i, at 'kommunen først og fremmest skal støtte børns og unges idrætsdeltagelse', mens 11 pct. angav at være 'uenig' eller 'meget uenig' i standpunktet. 18 pct. angav "hverken enig eller uenig" på spørgsmålet.
- Hele 62 pct. angav at være 'meget enig' eller 'enig' i, at 'kommunen skal gøre endnu mere for, at naturområderne er inspirerende og velegnede til motion og idræt'. Den højre andel af kommunens borgere der ønsker forbedringer på dette område, skal ses i forhold til naturen som den primære arena for idræt og motion blandt de voksne borgere i Frederikssund Kommune.
- 43 pct. angav at være 'meget enig' eller 'enig' i standpunktet, at 'der er mere behov for at øge standarden og kvaliteten på de eksisterende idrætsanlæg i kommunen end for at bygge nye anlæg og faciliteter'. I alt 45 pct. angav dog at de var 'hverken enig eller uenig' i dette.
- I alt 47 pct. af borgerne angav at være 'meget enig' eller 'enig' i udsagnet 'det bør i højere grad være muligt for den enkelte borger selv at booke en tid (online) i en af kommunens idrætsfaciliteter, når de gerne vil dyrke idræt og motion'. Til sammenligning angav 46 pct. af borgerne 'hverken/eller', til dette, mens 8 pct. angav at være 'uenig' eller 'meget uenig', i dette udsagn.
- 44 pct. er ligeledes 'meget enig' eller 'enig' i, at 'voksne selv bør betale for at benytte kommunens idrætsfaciliteter'. Her forholder 26 pct. sig dog 'uenig' eller 'meget uenig' i dette udsagn. Den procentvise fordeling, er sammenlignelig med resultater fra den generelle befolkning.

Slutteligt blev alle borgere spurgt til forskellige muligheder for at deltage i idrætsaktiviteter og benytte idrætsfaciliteter i kommunen. Flere end hver anden borger (54 pct.) – især de yngste voksne - vil 'gerne kunne bruge kommunens idrætsfaciliteter uden at træne på et hold eller nødvendigvis være medlem af en forening' (se tabel 36). Stort set lige mange mænd som kvinder vil gerne bruge kommunes idrætsfaciliteter uden at være tilknyttet et hold eller forening, mens der er forskel på tværs af alder. Tabel 36 herunder indeholder en række lignende udsagn – de procentvise angivelser er den del af borgerne, som har svaret bekræftende til udsagnene.

Tabel 36: Er du interesseret i nedenstående muligheder for at dyrke idræt i Frederikssund Kommune? Andel af alle respondenter (pct.)

n = 981 - 982	Total	Køn		Alder						
		Kvinder	Mænd	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70 år +
Jeg vil gerne kunne bruge kommunens idrætsfaciliteter uden at træne på et hold eller nødvendigvis være medlem af en forening (f.eks. aktiviteter arrangeret på egen hånd alene eller sammen med venner).	54	53	55	76	58	57	58	59	43	42
Jeg vil gerne gå på et hold med træner/instruktør, hvor aktiviteterne varierer fra gang til gang.	43	49	37	46	36	57	49	45	37	35
Jeg vil gerne kunne få en fast tid i en af kommunens idrætsfaciliteter sammen med en gruppe venner, så vi på egen hånd kan dyrke idræt (selvom vi ikke er en forening).	31	28	35	55	49	46	34	33	20	16
Jeg så gerne, at visse faciliteter i visse tidsrum stod frie, så jeg (og andre borgere) havde mulighed for at komme ind fra gaden og være aktiv (evt. sammen med andre).	40	39	42	56	49	49	41	43	31	35
Jeg kunne godt tænke mig et aktivitetstilbud med en træner/instruktør, hvor der er fokus på generel træning af kroppen og hvor indendørs faciliteter og udeområder benyttes.	46	54	38	42	36	52	52	55	38	38

Tabellen viser andelen af alle respondenter der svarede "ja" til ovenstående muligheder for at dyrke idræt, sport eller motion i Frederikssund Kommune. Opdelt i totaler, køn og alder.

I tillæg til ovenstående er der i appendiks 6 en række udvalgte ønsker til faciliteter og steder til idræt og motion, som det har været muligt for respondenterne at tilkendegive via åbne spørgsmål i spørgeskemaet.

Opsummering og afrunding

67 pct. af de voksne borgere i Frederikssund Kommune dyrker normalt idræt, sport eller motion, hvilket er lidt højere end i Halsnæs og Lejre Kommuner, mens det er på niveau med Ballerup og Varde. Det er en smule lavere end i Allerød og Skanderborg Kommuner.

De tre mest populære motionsformer blandt de voksne i Frederikssund Kommune er i styrketræning, jogging/motionsløb og vandreture. De tre mest populære idrætsaktiviteter i Frederikssund kommune er også de tre største aktiviteter i Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner, men med visse procentuelle variationer. Overordnet set følger Frederikssund Kommune den landsdækkende tendens til at voksne borgere hovedsageligt dyrker motionsaktiviteter uden for idrætsforeninger og traditionelle idrætsfaciliteter.

59 pct. af de voksne borgere er aktive på egen hånd, mens 43 pct. af de voksne i Frederikssund Kommunen har dyrket mindst én idrætsaktiviteter i en klub/forening inden for det seneste år. Dernæst følger de private/kommercielle centre, hvor 27 pct. er aktive. Andelen, der dyrker idræt, sport og motion 'på egen hånd' ligger på et relativt stabilt niveau blandt de 30-69-årige, mens der ses et kraftigt fald hos de 20-29-årige og ældre over de 60 år. Relativt mange 30-59-årige benytter 'private/kommercielle centre'.

Størstedelen af borgerne i Frederikssund Kommune har relativt kort transporttid til de faciliteter, de primært benytter til idræt, sport og motion, og lige over hver anden (53 pct.) transporterer sig til idræt, sport eller motion i bil. 22 pct. benytter cyklen, mens 21 pct. går eller løber. Borgerne i Frederikssund Kommune anvender dermed i højere grad bilen, end borgerne i Ballerup (38 pct.), mens forholdene i Halsnæs er de samme (50 pct.). Hovedparten af de idrætsaktive borgere (74 pct.) bruger under et kvarter (den ene vej) til at transportere sig til idræt, sport eller motion, mens 1 pct. bruger mere end 45 min på transport.

De fire mest benyttede faciliteter og arenaer blandt de voksne i Frederikssund Kommune er i 'naturen', 'fitnesscenter/motionsrum', 'veje, gader, fortove og lign' og 'haller/sale'. I alt 55 pct. af de idrætsaktive voksne borgere i Frederikssund Kommune benytter naturen i forbindelse med deres idræt, sport og motion og naturen er den mest benyttede arena for fysisk udfoldelse i kommunen. Naturen udgør ligeledes den mest benyttede arena for fysisk udfoldelse iblandt voksne borgere i Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner.

Overordnet set er borgerne i Frederikssund Kommune godt tilfredse med de idrætsfaciliteter, der ligger i deres nærområde. 50 pct. af alle respondenter (både idrætsaktive og ikke-idrætsaktive) har svaret, at de 'i høj grad' eller 'i nogen grad' er tilfredse med idrætsfaciliteterne i deres nærområde. Kun 10 pct. angiver, at de 'i ringe grad' eller 'slet ikke' er tilfredse. Tilfredsheden med idrætsfaciliteterne er størst iblandt de 16-19 årige, hvor 76 pct. angiver 'i høj grad' eller 'i nogen grad' at være tilfredse.

Hele 79 pct. angiver, at de er 'enig' eller 'meget enig' i udsagnet, at 'det er en kommunal opgave, at der er et varieret udbud af idrætsfaciliteter i kommunen, der kan dække de fleste borgeres idræts- og motionsønsker'. Næsten lige så mange borgere angiver at være enig' eller 'meget enig' i, at 'kommunen først og fremmest skal støtte børns og unges

idrætsdeltagelse', mens 11 pct. angiver at være 'uenig' eller 'meget uenig' i standpunktet. I forhold til naturen angiver 62 pct. at være 'enig' eller 'meget enig' i, at 'kommunen skal gøre endnu mere for, at naturområderne er inspirerende og velegnede til motion og idræt'. 43 pct. af borgerne angiver at være 'enige' eller 'meget enige' i standpunktet, at 'der er mere behov for at øge standarden og kvaliteten på de eksisterende idrætsanlæg i kommunen end for at bygge nye anlæg og faciliteter'.

Delanalyse 7: Idrætsforeningers status og virke

Denne delanalyse stiller skarpt på idrætsforeningerne i Frederikssund Kommune. For at perspektivere resultaterne sammenholdes foreningernes svar i Frederikssund Kommune undervejs med resultater fra sammenlignelige undersøgelser i Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner.

Datagrundlag

Undersøgelsen bygger på en spørgeskemaundersøgelse, alle foreninger i Frederikssund Kommune er blevet inviteret til at deltage i²⁴. Foreningerne blev stillet en række faktuelle spørgsmål om antal frivillige, deres samarbejde med andre aktører, syn på foreningernes status og virke samt samarbejde i forbindelse med og holdning til folkeskolereformen.

Undersøgelsen blev gennemført i efteråret 2015 ved at sende en invitation via e-mail til foreningsformænd/-kvinder om at deltage i en internetbaseret spørgeskemaundersøgelse. 134 foreninger inden for idræt og det øvrige kulturelle og folkeoplysende område (spejdere og lignende) i Frederikssund Kommune blev inviteret til at deltage i undersøgelsen, og 56 foreninger²⁵ har besvaret spørgeskemaet (svarprocent på 42 pct.). Det er svar fra disse foreninger, den følgende afrapportering er baseret på. Svarprocenten er en smule lavere end lignende undersøgelser Idan/CISC har foretaget de seneste år²⁶. Der har undervejs i spørgeskemaet været indsat 'spring' således, at foreninger kun er stillet de spørgsmål, som er relevante for dem. Derfor kan det totale antal besvarelser på nogle spørgsmål være lavere end det samlede antal besvarelser.

Foreningernes medlemstilknnytning

Inden analyser går i dybden med svarere fra de 56 foreninger, anvendes registerdata fra Centralt ForeningsRegister til at tegne et overordnet billede af foreningerne i Frederikssund Kommune i forhold til udvalgte kommuner og landsplan.

Ifølge Centralt ForeningsRegister var der i 2014 19.101 medlemmer i en af de 101 registrerede foreninger hjemmehørende i Frederikssund Kommune. Det er flere foreninger og medlemmer end i Ballerup, Halsnæs, Lejre og Allerød Kommuner, men foreningerne i Frederikssund Kommune hører målt på gennemsnitlig medlemsstørrelse til blandt de mindre foreninger i Danmark med gennemsnitligt 189 medlemmer pr. forening. Det er kun i Halsnæs Kommune blandt de udvalgte kommuner, at gennemsnittet er lavere, og foreningerne i Frederikssund Kommune er også mindre end på landsplan (27 færre medlemmer) (se tabel 37).

²⁴ Spørgeskemaundersøgelsen bestod af to dele. Ud over at undersøge foreningers status og virke indeholdt spørgeskemaet også en række spørgsmål om holdninger til og brug af idrætsfaciliteter. Den del af undersøgelsen er afrapporteret i delanalyse 8 (her indgår også svar fra skoler og kommunale institutioner).

²⁵ Tre af respondenterne er spejderforeninger.

²⁶ I Ballerup var svarprocenten 52 pct., i Halsnæs 52 pct. og i Lejre 45 pct.

Tabel 37: Nøgletal på foreninger i kommuner og på landplan.

	Frederikssund	Ballerup	Halsnæs	Lejre	Allerød	Varde	Hele landet
Antal medlemmer	19.101	16.170	10.469	12.119	14.215	29.541	2.579.360
Antal foreninger	101	82	65	60	51	145	11.918
Medlemmer i gennemsnit pr. forening	189	197	161	202	279	204	216
Foreningsprocent (pct.)	43	33	34	45	59	59	46

Kilde: Centralt ForeningsRegister.

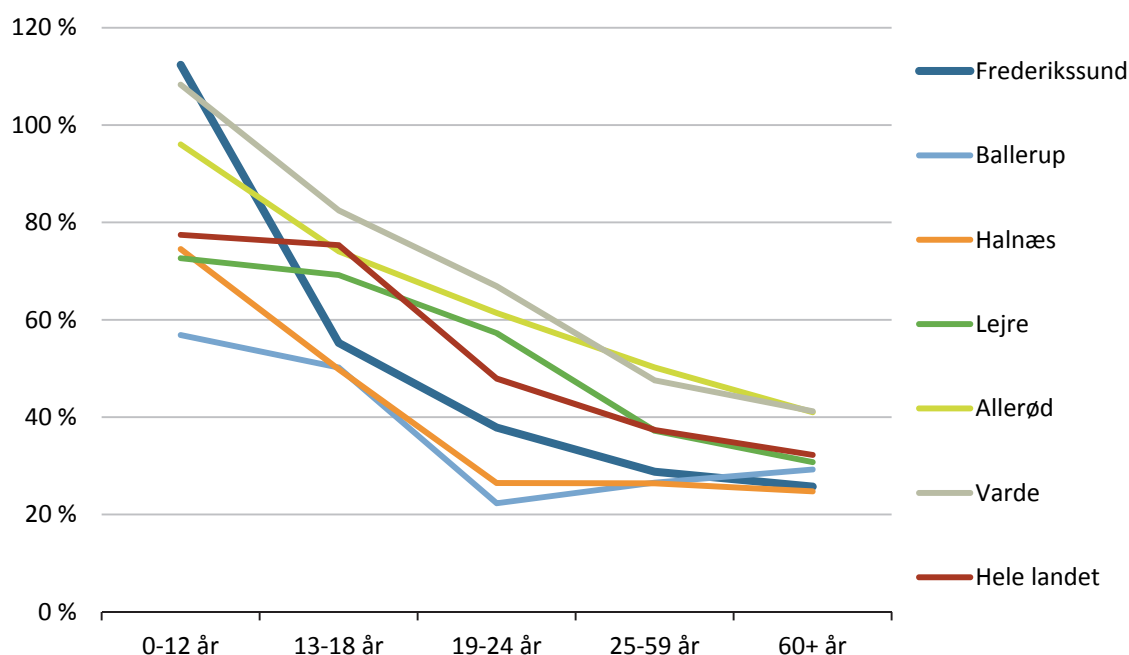
Foreningsprocenten, som er antallet af medlemmer sat i forhold til indbyggertal i kommuner, er 43 pct. i Frederikssund Kommune, hvilket er på niveau med Lejre Kommune landsplan, men højere end i Ballerup og Halsnæs Kommuner. Det er til gengæld et stykke under Allerød og Varde Kommuner.

Foreningsprocenten tager ikke højde for, at borgere kan gå til foreningsidræt på tværs af kommunegrænser. Procenten indikerer dog, i hvor høj grad foreningerne formår at tiltrække medlemmer i forhold til antallet af indbyggere i nærområdet.

Store forskelle i foreningernes evne til at tiltrække børn og voksne

Foreningernes evne til at tiltrække børn under 12 år er helt i top i Frederikssund Kommune. Her er der faktisk en større tilslutning end både i Varde og Allerød Kommuner, som på tværs af alle aldersgrupper har de højeste foreningsprocenter. Foreningsprocenten for foreningerne i Frederikssund Kommune er for børn under 12 år 112 pct., hvilket kan skyldes, at børn i gennemsnit er medlem af mere end én forening. Måske skyldes det også, at børn uden for kommunen er medlem af foreninger i Frederikssund Kommune. Omfanget heraf er ikke muligt at bestemme.

Figur 32: Foreningsprocent i kommuner og på landsplan på tværs af aldersgrupper.

Kilde: Centralt ForeningsRegister og Danmarks Statistik.

Der sker et drastisk fald i foreningsprocenten, når man ser på 13-18-årige, og her er Frederikssund Kommune tæt på forholdene i Ballerup og Halsnæs Kommuner, men et stykke under landstal. Særligt i forhold til Lejre, Allerød og Varde Kommuner er tilslutningen betydeligt lavere i Frederikssund Kommune. Billedet er det samme for de efterfølgende aldersgrupper, hvor Frederikssund Kommune i alle tilfælde er placeret under landstal samt Lejre, Allerød og Varde Kommuner. Det peger på, at foreningerne i Frederikssund Kommune er gode til at tiltrække de yngste børn og unge, men er udfordret blandt de ældre unge, voksne og seniorer i sammenligning med andre kommuner og landstal.

Tal på foreninger og frivillige i Frederikssund Kommune

Der findes ikke medlemstal på alle 56 foreninger, der har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen. Det er desværre ikke muligt at få medlemstal for de enkelte foreninger via Centralt ForeningsRegister, og Frederikssund Kommune indsamler årligt kun medlemsoplysninger om de foreninger, som får tildelt faciliteter eller folkeoplysende tilskud. Det har været muligt at få medlemstal for 38 af de 56 foreninger, og det er typisk foreninger med aktiviteter for voksne, der ikke findes medlemstal på.

Foreningerne med medlemstal kan inddeles i tre grupper på baggrund af antal medlemmer. En gruppe udgøres af foreninger med færre end 100 medlemmer ('små foreninger', 29 pct. af respondenterne), en gruppe af foreninger med 100-299 medlemmer ('mellestore foreninger', 23 pct. af respondenterne) og en gruppe af foreninger med 300 eller flere medlemmer ('store foreninger', 16 pct. af foreningerne). Endelige findes en gruppe af foreninger

uden medlemstal, som udgør 32 pct. af respondenterne. Svarprocenter opdelt på de fire grupper²⁷ er indeholdt i appendiks 7, tabel 48.

Analysen afdækker, hvordan foreninger med forskelligt antal medlemmer svarer på udvalgte spørgsmål. Det gøres for at få blik over, om der kan være særlige at være opmærksom på i forhold til små, mellemstore og store foreninger. I disse analyser undlades foreninger uden oplysninger om medlemstal, men de indgår i de samlede tal.

De store foreninger repræsenterer mange medlemmer

Tilsammen har de 38 foreninger 10.399 medlemmer, og foreningerne repræsenterer således cirka halvdelen af foreningsmedlemmerne i kommunen (i 2015 var der 19.101 foreningsmedlemmer). Hovedparten af de medlemmer (7.261 medlemmer, 70 pct.) er medlem i en af de ni store foreninger med 300 eller flere medlemmer, mens de 16 mindre foreninger med under 100 medlemmer tegner sig for 7 pct. af medlemmerne (se tabel 38).

Tabel 38: Antal medlemmer i foreninger fordelt på foreningernes medlemsstørrelse.

	Antal foreninger	Antal		Andel under 25 år
		Under 25 år	Antal (andel) i alt	
0-99 medlemmer	16	430	746 (7 pct.)	58 pct.
100-299 medlemmer	13	984	2.392 (23 pct.)	41 pct.
300+ medlemmer	9	5.214	7.261 (70 pct.)	72 pct.
I alt	38	6.628	10.399 (100 pct.) ²⁸	64 pct.

Kilde: Foreningsundersøgelse (n = 36).

Børn og unge under 25 år er klart i overtal i de store foreninger, hvor 72 pct. af medlemmerne er børn og unge. Også i de små foreninger er børn og unge i overtal (58 pct.), mens det omvendt er voksne på 25 år eller derover, som er flertal i de mellemstore foreninger (59 pct.). En nærmere beskrivelse af foreningerne, deres størrelse og aktiviteter er indeholdt i appendiks 7, boks 3.

Frivillige og lønnede i foreningerne

De frivillige²⁹ udgør med deres indsats rygraden i idrætsforeningerne i Danmark (Laub, 2013) såvel som i Frederikssund Kommune. Ud over frivillige kræfter gør foreninger i forskelligt omfang også brug af lønnet personale. Foreningerne i Frederikssund Kommune har

²⁷ Svarprocenten er højest blandt de foreninger, som har ansøgt om tilskud, og som har børn og unge under 25 år blandt medlemmerne. Omvendt har foreningerne, som ikke har ansøgt om tilskud, og der ikke findes information om medlemstal på, i mindre grad svaret på undersøgelsen.

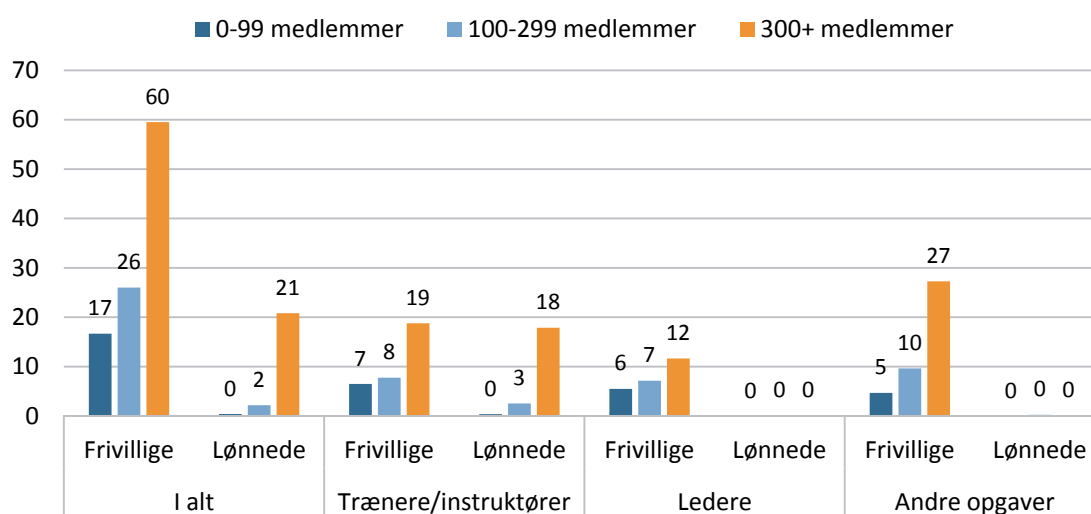
²⁸ Ifølge det centrale foreningsregister er der 101 foreninger i kommunen med 19.101 medlemmer. Det betyder, at de deltagende foreninger i undersøgelsen repræsenterer godt hvert andet foreningsmedlem i Frederikssund Kommune (10.399/19.101 = 54 pct.).

²⁹ I spørgeskemaet er brugt betegnelsen 'frivillige/ulønnede'. I afrapporteringen anvendes 'frivillige' som forkortelse herfor.

i gennemsnit 26 frivillige tilknyttet, mens antallet af lønnet personale er noget mindre (i gennemsnit seks lønnede pr. forening). Foreningerne har angivet, hvilke opgaver henholdsvis de frivillige og lønnede varetager. Flest frivillige og lønnede er beskæftiget som trænere/instruktører (i gennemsnit 14 pr. forening), mens der er færre beskæftigede med ledelsesarbejde (i gennemsnit syv pr. forening) og andre opgaver (i gennemsnit ni pr. forening).

Der er stor sammenhæng mellem antallet af såvel frivillige som lønnede, når man tager afsæt i foreningernes størrelse. De store foreninger har flest frivillige og lønnede tilknyttet, og det er stort set kun de store foreninger, som bruger lønnede folk, og det er primært som trænere/instruktører (se figur 33).

Figur 33: Antal frivillige og lønnede i foreninger fordelt på størrelse og opgavetype (antal).

Figuren viser antallet af frivillige og lønnede i foreninger i Frederikssund Kommune. Figuren er baseret på seks forskellige spørgsmål vedrørende foreningernes antal af henholdsvis frivillige/ulønnede og lønnede (n = 38).

Sammenholdt med andre kommuner (Ballerup, Halsnæs og Lejre) finder man næsten identiske tal for gennemsnitligt antal tilknyttede (32-33 personer), mens Ballerup og Frederikssund har flere lønnede medarbejdere (henholdsvis fem og seks) end i Halsnæs og Lejre (henholdsvis én og tre).

Udviklingen i antal frivillige og lønnede de seneste fem år

Gennemgangen ovenfor giver et billede af forholdene i foreningerne ved undersøgelsestidspunktet, men foreningerne er også blevet spurgt til, hvordan det er gået med antallet af frivillige de seneste fem år. En af de udfordringer, som fylder meget i foreninger, er rekruttering af frivillige. Foreningsledere hævder ofte, at det er blevet sværere at hverve et tilstrækkeligt antal frivillige, og at det i dag er sværere at engagere folk end tidligere.

Udviklingen i antallet af frivillige i Danmark siden midten af 1980'erne har dog ligget på et nogenlunde stabilt niveau, hvilket blev bakket op af en stor frivillighedsundersøgelse base-

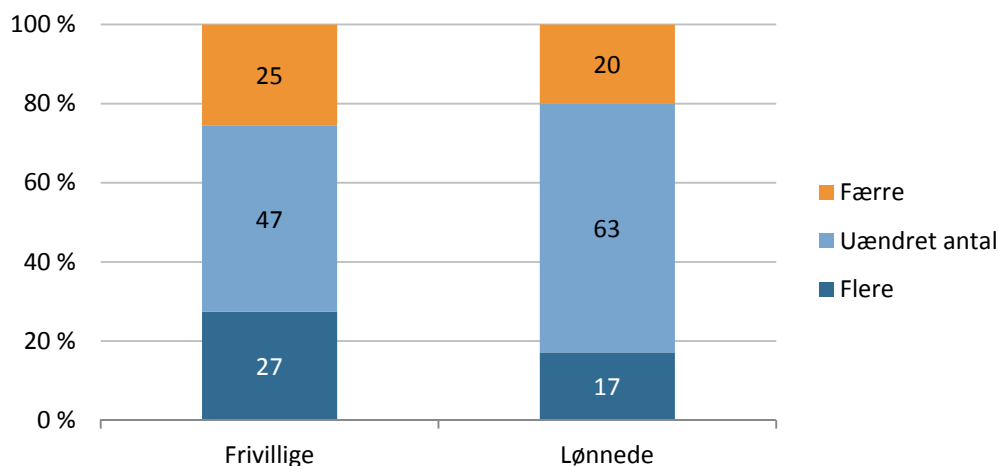
ret på en stor spørgeskemaundersøgelse blandt mere end 10.000 idrætsforeninger i 2010. I den undersøgelse angav et flertal af foreningerne, at de over de sidste fem år havde haft et uændret antal frivillige. Dertil gælder, at der dengang faktisk var flere foreninger, der havde fået flere frivillige, end foreninger der havde fået færre (Laub, 2012).

Det betyder dog ikke, at foreninger lokalt ikke oplever udfordringer med at hverve et tilstrækkeligt antal frivillige. Typisk oplever mere urbane områder større udfordringer i forhold til frivilligheden, ligesom der kan være store forskelle mellem foreninger alt efter deres medlemssammensætning og aktivitetsområde. Derfor er det også interessant at se på, hvordan forholdene er i Frederikssund Kommune anno 2015.

Hver anden forening i Frederikssund Kommune har over de seneste fem år ikke oplevet ændring i antallet af frivillige, mens en fjerdedel har oplevet at få henholdsvis flere og færre frivillige (se figur 34). Når det kommer til lønnet personale, er antallet uændret for to tredjedele af foreningerne, mens der er næsten lige mange foreninger, som har fået flere og færre lønnede ansatte. Det store antal foreninger med et stabilt antal dækker formentligt over, at mange foreninger hverken for fem år siden eller i dag har lønnede ansatte tilknyttet.

Det er især de store foreninger, som har fået flere frivillige de seneste fem år (44 pct.), mens der er en del flere af de mellemstore foreninger, som angiver, at de har fået færre (39 pct.).

Figur 34: Udviklingen i antallet af frivillige og lønnede inden for de seneste fem år.

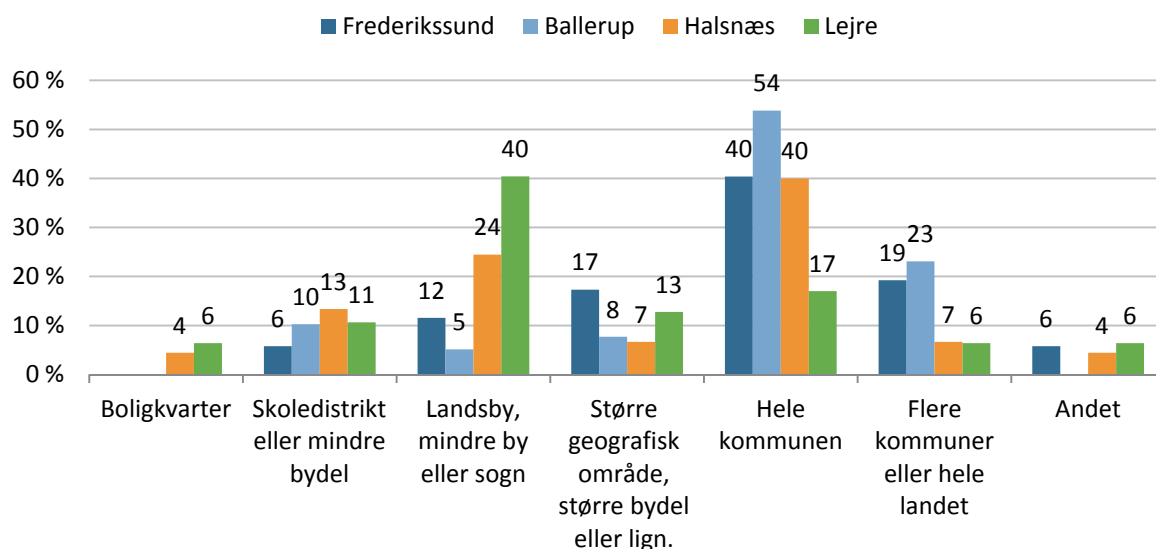
Figuren viser udviklingen i antal frivillige og lønnede i foreninger i Frederikssund Kommune de seneste fem år. Figuren er baseret på to spørgsmål 'Har foreningen fået flere eller færre frivillige/ulønnede og lønnede medarbejdere inden for de seneste fem år?'. Respondenter der har svaret 'Ved ikke/ikke relevant' er ikke medtaget (frivillige, n = 51 og lønnede, n = 35).

Forholdene i Frederikssund Kommune er helt på linje med Lejre Kommune, når det kommer til udvikling i antal frivillige, mens en større andel af foreningerne i Ballerup Kommune har oplevet at få flere frivillige (36 pct.), mens mindre andele i Halsnæs (14 pct.) omvendt har oplevet at få færre. Stigning i antallet af lønnede ansatte er primært indtruffet i Frederikssund og Ballerup Kommuner og i lidt mindre omfang i Halsnæs Kommune, mens ingen foreninger i Lejre Kommune angiver dette.

Foreningernes virkeområde og fokus

Der findes mange forskellige typer af foreninger både målt på størrelse, aktiviteter og geografisk område. Vender man sig mod det sidste, får man et billede af, at foreningerne i Frederikssund Kommune enten er orienteret mod hele kommunen eller mindre dele af den. Lige under hver anden forening (40 pct.) i undersøgelsen svarer, at de betragter hele kommunen som deres geografiske område (se figur 35). Det er især de store foreninger, som har et større område end kommunen som virkeområde, og foreningerne øst for Roskilde Fjord i Frederikssund og Slangerup er mere tilbøjelige til at orientere sig ud over kommegrænserne. Det hænger til dels sammen med, at der her findes en række store foreninger.

Figur 35: Foreningernes primære geografiske virkeområde.

Figuren viser foreningers svar på spørgsmålet 'Hvad er det primære geografiske område for foreningens virksomhed?' fordelt på kommuner. Respondenter der har svaret 'Ved ikke/ikke relevant' er ikke medtaget (Frederikssund, n = 52, Ballerup, n = 39, Halsnæs, n = 45 og Lejre, n = 47).

Figur 35 viser også foreninger i Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner svar på spørgsmål om deres primære geografiske område. Foreningerne i Ballerup Kommune orienterer sig i størst omfang mod hele kommunen eller flere kommuner, mens hovedparten af foreningerne i Lejre Kommune orienterer sig mod mindre dele af kommunen, mens foreningerne Frederikssund og Halsnæs Kommuner placerer sig mellem de to.

Mange faktorer spiller formentlig ind herpå, og kommunernes størrelse i forhold til antal indbyggere er formentlig en af dem. Befolkningstætheden er klart højest i Ballerup Kommune (1.426 borger pr. kvm), mens den er lavest i Lejre Kommune (113 borgere pr. kvm). De relativt små afstande i Ballerup Kommune gør det alt andet end lige mere oplagt også at have medlemmer og aktiviteter, som henvender sig til borgere i andre kommuner.

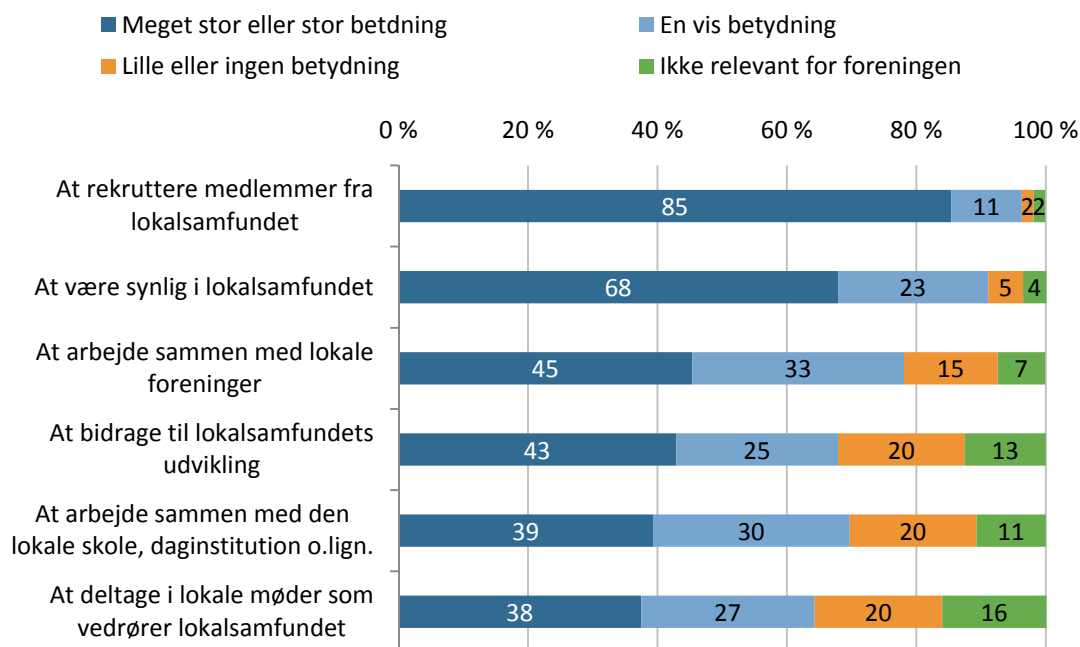
Foreningernes fokus

Stort set alle foreninger er optaget af at rekruttere medlemmer fra lokalsamfundet, og for en stor del af foreningerne har det også 'meget stor eller stor betydning' at være synlig i lokalsamfundet (se figur 36). På tværs af foreningernes størrelse eller deres lokalområde er der ikke forskel i forhold til at rekruttere medlemmer fra lokalsamfundet, mens det særligt er de store foreninger, der er optaget af at være synlige i lokalsamfundet.

For lige under hver anden forening har det 'meget stor eller stor betydning' at arbejde sammen med lokale foreninger og bidrage til lokalsamfundets udvikling (se figur 36). Der er her heller ikke nævneværdige forskelle på tværs af lokalområder eller foreningsstørrelse, når det kommer til at arbejde sammen med lokale foreninger, mens man også her ser, at de store foreninger i højere grad er optaget af at bidrage til lokalsamfundets udvikling.

For fire ud af ti foreninger har det 'meget stor eller stor betydning' at arbejde sammen med den lokale skole, daginstitution og lignende og at deltage i møder vedrørende lokalsamfundet (se figur 36). Det er især de store foreninger, for hvem det er vigtigt at arbejde sammen med lokale skoler, daginstitutioner og lignende. 78 pct. af de store foreninger angiver, at det har 'meget stor eller stor betydning', mens det kun er 31 pct. af de små foreninger og 46 pct. af de mellemstore. Mønstret er ikke så udtalt, men tendensen er den samme, når man ser på betydningen af at deltage i møder vedrørende lokalsamfundet.

Figur 36: Hvilken betydning har følgende forhold for foreningens rolle i lokalsamfundet (dér hvor foreningen holder til)?

Figuren viser foreningernes svar på spørgsmålet 'Hvilken betydning har følgende forhold for foreningens rolle i lokalsamfundet (dér hvor foreningen holder til)?' (n = 56).

Samlet set får man et billede af, at de store foreninger generelt er mere optaget af at samarbejde med andre aktører (særligt lokale skoler, daginstitutioner og lignende) og være synlige i lokalsamfundet. Det er også de store foreninger, som især orienterer sig mod 'hele kommunen' eller 'flere kommuner eller hele landet'. En af årsagerne hertil er nok, at det kræver ressourcer at kunne samarbejde med andre og være relevante for andre eller i et større geografisk område. Det er primært de store foreninger, som besidder disse kompetencer og ambitioner. De mindre foreninger orienterer sig i større udstrækning mod sig selv og har ikke samme fokus på at agere i forhold til det omkringliggende samfund, ensidige påvirke det.

Med tanke på at der er ret store forskelle mellem Frederikssund, Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner i forhold til geografi, indbyggertal og borgersammensætning, er der bemærkelsesværdigt små forskelle på foreningernes svar. Sammen med foreningerne i Lejre Kommune har det lidt større betydning for foreningerne i Frederikssund Kommune at rekruttere medlemmer fra lokalsamfundet, mens der nærmest ingen forskelle er på andele af foreninger, som er optaget af at være synlige i lokalsamfundet mellem kommunerne. I kommunen med lavest befolkningstæthed, Lejre Kommune, er der en del flere foreninger, som går op i at arbejde sammen med lokale foreninger, mens samarbejdet med lokale skoler, daginstitutioner og lignende vurderes betydningsfuldt for lidt færre foreninger i Frederikssund Kommune sammenlignet med de tre andre kommuner. Forskelle i svarene i forhold til at deltage i møder vedrørende lokalsamfundet og bidrage til lokalsamfundets udvikling er meget små på tværs af kommunerne.

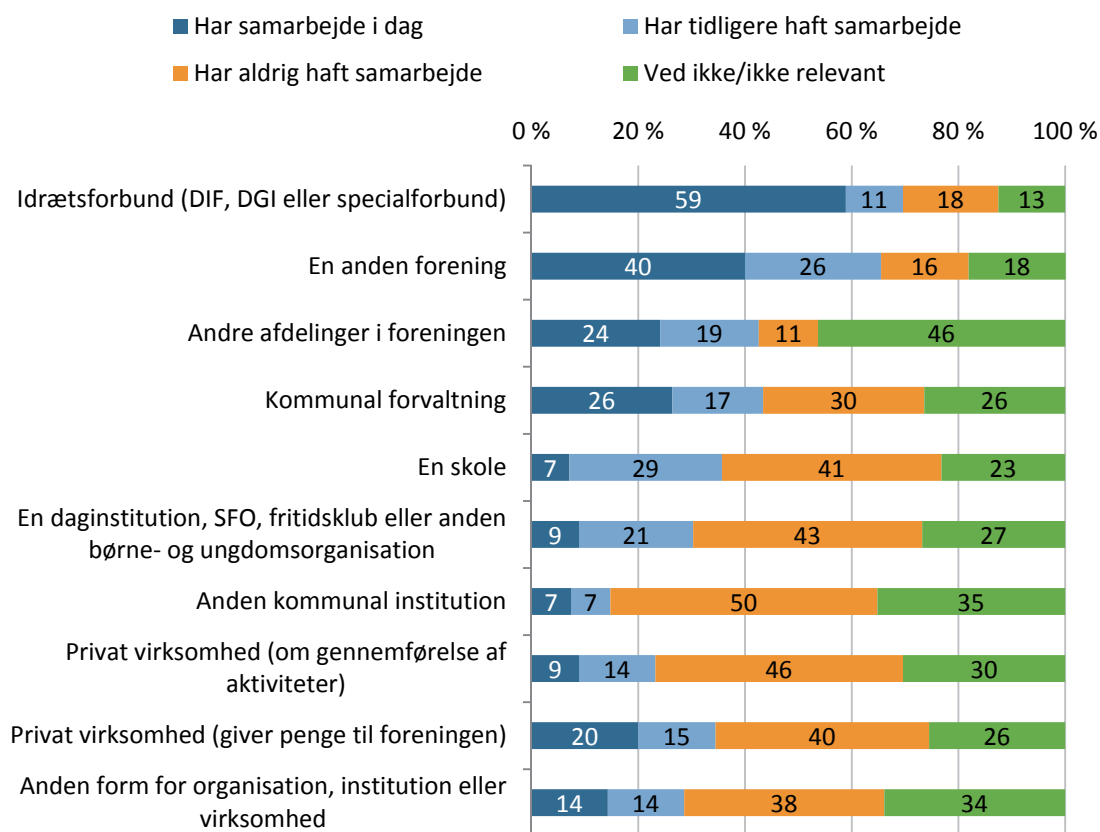
Foreningernes samarbejdspartnere

Foreningerne i Frederikssund Kommune har forpligtende samarbejde med et væld af andre aktører. Figur 37 herunder viser, hvilke aktører foreningerne i Frederikssund Kommune har forpligtende samarbejde med ved undersøgelsestidspunktet og tidligere har haft samarbejde med.

Den mest almindelige samarbejdspartner er et idrætsforbund efterfulgt af en anden forening, mens hver fjerde forening har forpligtende samarbejde med den kommunale forvaltning. Lidt færre foreninger arbejder sammen med private virksomheder enten om gennemførelse af aktiviteter eller ved at give penge til foreningen.

Der er trods skolereformen fortsat relativt få foreninger, som arbejder sammen med andre institutioner i kommunen i form af enten skoler, daginstitutioner, SFO, fritidsklub, anden børne- og ungdomsinstitution eller andre kommunale institutioner (se figur 37).

Figur 37: Idrætsforeningers forpligtende samarbejdspartnere de seneste fem år.

Figuren viser, foreningernes svar på spørgsmålet 'Har idrætsforeningen inden for de seneste fem år haft et forpligtende samarbejde om aktiviteter, arrangementer eller projekter med kommunen, kommunale institutioner, private virksomheder eller en idrætsorganisation?' (n = 56).

Det er primært de store foreninger, som pt. har samarbejde med andre afdelinger i foreningen, hvilket formentlig hænger sammen med, at de større foreninger i højere grad er flerstrengede. Næsten hver anden forening svarer også 'ved ikke/ikke relevant' til spørgsmålet.

I forhold til at have forpligtende samarbejde med en anden forening pt. er der ikke forskel på store og små foreninger, mens det er lidt mindre udbredt blandt de mellemstore foreninger. Samme mønster gør sig gældende i forhold til skole og daginstitutioner, SFO, fritidsklub eller anden børne- og ungdomsinstitution. At have samarbejde med private aktører om gennemførelse af aktiviteter er noget mere udbredt blandt de store foreninger, mens der ikke er forskel, når det kommer til samarbejde med private aktører, der giver penge til foreningen. Endelige er det mere udbredt at have forpligtende samarbejde med et idrætsforbund og den kommunale forvaltning blandt de store og til dels de mellemstore foreninger.

Sammenlignet med Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner er der med afsæt i den nuværende situation i Frederikssund Kommune en række pointer, som er værd at fremhæve. Forpligtende samarbejde med idrætsforbund eller en anden forening er på samme niveau i

alle kommuner, mens foreningerne i Ballerup Kommune skiller sig markant ud, når det kommer til at have forpligtende samarbejde med den kommunale forvaltning. Det svarer hver anden forening i Ballerup Kommune at have. I forhold til at have forpligtende samarbejde med en skole skiller foreningerne i Frederikssund Kommune sig ud ved, at meget få foreninger har det. Det har kun 7 pct. i Frederikssund Kommune, mens det er 23 pct. i Ballerup, 22 pct. i Halsnæs og 29 pct. i Lejre. Også i forhold til forpligtende samarbejde med en privat virksomhed om gennemførelse af aktiviteter har Frederikssund Kommune den laveste andel.

Foreningernes økonomi og syn på fremtiden

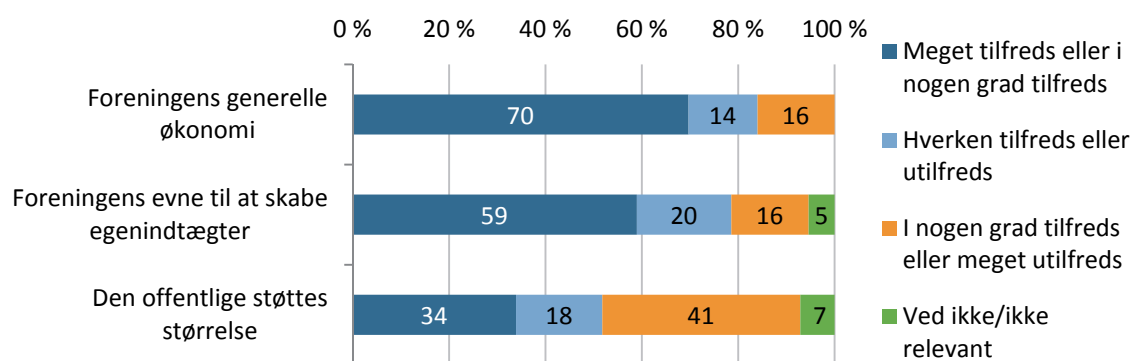
Foreningerne er blevet stillet en række spørgsmål om deres nuværende status og syn på fremtiden blandt andet i forhold til adgang til faciliteter og konkurrence med andre aktører om de aktive.

Foreningernes aktuelle økonomiske situation

Det står godt til med økonomien i foreningerne, og langt de fleste foreninger (70 pct.) er meget tilfredse eller i nogen grad tilfredse med foreningens generelle økonomi. Det er meget få foreninger (16 pct.), som er direkte utilfredse med deres generelle økonomi. Foreningerne er også ret tilfredse med deres egen evne til at skabe egenindtægter, mens der er noget mindre tilfredshed med størrelsen på støtten fra det offentlige (dvs. typisk fra kommunen) (se figur 38).

På alle tre spørgsmål svarer de store foreninger mere positivt end de mellemstore og små foreninger, mens de små foreninger overordnet set er mere positive end de mellemstore. Der tegner sig altså et billede af, at de mellemstore foreninger er mest presset på økonomien. Det er dog stadigvæk cirka hver anden mellemstore forening, som er meget tilfreds eller i nogen grad tilfreds med foreningens generelle økonomi og evne til at skabe egenindtægter (henholdsvis 54 og 46 pct.), mens man omvendt ser en del færre mellemstore foreninger, som er tilfredse med tilskuddene fra det offentlige. Det er kun 23 pct. af de mellemstore foreninger, som er meget tilfredse eller i nogen grad tilfredse hermed, mens det er hver anden mindre eller store forening (henholdsvis 56 og 44 pct.).

Figur 38: Foreningernes tilfredshed med forskellige aspekter af deres økonomi.

Figuren viser foreningernes egen vurdering af deres økonomiske situation. Figuren viser svar på spørgsmålet 'I de følgende spørgsmål beder vi dig vurdere, i hvilken grad der i foreningen er tilfredshed med forskellige aspekter af foreningens økonomi?' (n = 56).

Det er primært støtten fra det offentlige, der er forskel på, når man sammenligner foreningernes svar på tværs af Frederikssund, Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner. 45 pct. af foreninger i Ballerup Kommune er meget tilfredse eller i nogen grad tilfredse med støtten fra det offentlige, mens det i Halsnæs Kommune er 38 pct. af foreningerne. Det er flere end man ser i Frederikssund Kommune (34 pct.) og i Lejre Kommune (26 pct.).

Støtte fra det offentlige kan være mange forskellige ting og tæller ud over de direkte tilskud også adgang til faciliteter. I alle fire kommuner er foreningerne begunstigede af gratis adgang til faciliteter, men det er ikke sikkert, at det for foreningerne opfattes som offentlig støtte, selvom det reelt er det. Facilitetsdækning er ret ens i Frederikssund, Halsnæs og Lejre Kommuner, mens den er lidt dårligere i Ballerup målt på faciliteter pr. borger. Omvendt ligger faciliteterne i Ballerup Kommune tættere på borgerne. Hvorvidt dækningen indgår i foreningernes vurdering af offentlig støtte, er ikke til at svare på. Formentlig spiller de direkte tilskud en betydelig rolle for foreningernes vurdering, og her er det bemærkelsesværdigt, at tilskuddene i Ballerup og Halsnæs Kommuner (målt som tilskud til foreninger pr. medlem under 25 år) er højere end i Frederikssund Kommune (se evt. figur 7). Der findes her ikke tal for Lejre Kommune.

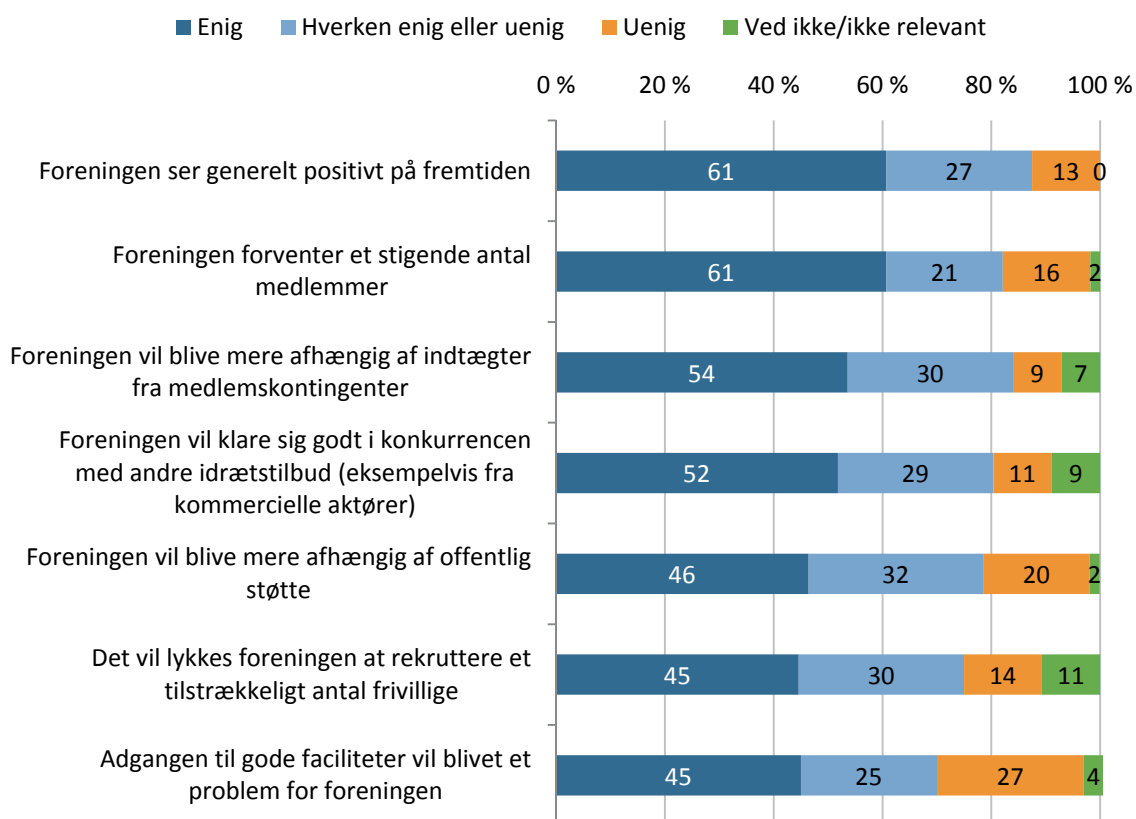
Foreningers syn på fremtiden

De fleste foreninger i Frederikssund Kommune ser positivt på fremtiden, og det er relativt få, som svarer negativt dertil. Mange foreninger forventer et stigende antal medlemmer, og hver anden forening forventer, at den vil klare sig godt i konkurrencen med andre idræts tilbud (eksempelvis fra kommercielle aktører) (se figur 39). Tidligere blev det vist, at foreningerne i gennemsnit har 26 frivillige tilknyttet, og næsten én ud af to foreninger vurderer, at de i fremtiden vil lykkedes med at rekruttere tilstrækkeligt med frivillige. Det er ret få foreninger, som svarer negativt hertil.

På udfordringssiden gælder, at 46 pct. af foreningerne mener, at de i fremtiden vil blive mere afhængige af tilskud fra det offentlige, mens 54 pct., mener, at de vil blive mere af-

hængige af medlemskontingenter. Endelige svarer næsten hver anden forening, at adgangen til gode faciliteter i fremtiden vil blive et problem (45 pct.).

Figur 39: Foreningernes syn på fremtiden (de kommende fem år).

Figuren viser foreningernes svar på spørgsmålet 'Hvordan vurderer foreningen den nærmeste fremtid (de kommende fem år)?' (n = 56).

Der er ret betydelige forskelle på en række af udsagnene på tværs af foreningernes størrelse, og derfor er svarene delt op herpå i tabel 49 i appendiks 7. I forhold til en række af de tidligere analyser, er det bemærkelsesværdigt, at det faktisk er de mellemstore foreninger, som er mest tilbøjelige til at se positivt på fremtiden.

Sammenlignet med Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner er foreningerne i Frederikssund lidt mindre tilbøjelige til at se positivt på fremtiden (73 pct. i Ballerup, 71 pct. i Halsnæs og 78 pct. i Lejre Kommuner), men det er i Frederikssund Kommune, at flest foreninger vurderer at få et stigende antal medlemmer i fremtiden.

Foreningerne i Frederikssund Kommune er også mere tilbøjelige til at være enige i, at de vil blive mere afhængige af støtten fra det offentlige. Sammenholdt med, at foreningerne i Frederikssund sammen med foreningerne i Lejre Kommune er mindre tilfredse med tilskuddet fra det offentlige, kan det mere pessimistiske syn på fremtiden muligvis hænge sammen med en forventning om økonomiske udfordringer.

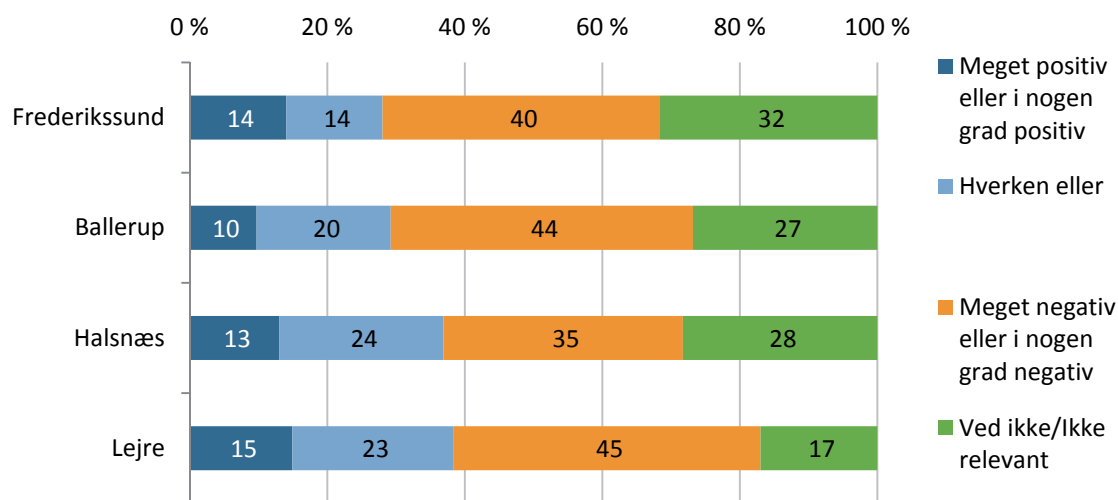
Foreningernes syn på folkeskolereformen

Figur 37 viste tidligere, at ret få foreninger i Frederikssund Kommune arbejder sammen med en skole. Også sammenlignet med Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner. I denne del af analysen zoomes ind på folkeskolereformen med fokus på foreningernes vurdering af den. Delanalyse 6 viste i tillæg hertil, hvordan børn og unge på folkeskolerne i kommunen vurderer reformen.

En relativ stor del af foreningerne i Frederikssund Kommune er negative over for folkeskolereformens betydning for foreningslivet, om end en stor del ikke finder spørgsmålet herom relevant eller svarer ved ikke (se figur 40). Det kan hænge sammen med, at reformen ikke er relevant for alle foreninger, og sorterer man de foreninger fra, som har svaret 'ved ikke/ikke relevant', er det seks ud af ti foreninger, som er negative over for reformen.

Der er dog ikke tale om et særtilfælde for Frederikssund Kommune, og der er kun mindre forskelle i foreningernes vurdering på tværs af Frederikssund, Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner. Det overordnede billede er altså, at foreningerne er negative over for reformens betydning for foreningslivet.

Figur 40: Hvad er jeres overordnede vurdering af den nye folkeskolereforms betydning for foreningslivet som helhed?

Figuren viser foreningers vurdering af folkeskolereformens betydning for foreningslivet som helhed. Figuren er baseret på spørgsmålet 'Hvad er jeres overordnede vurdering af den nye folkeskolereforms betydning for foreningslivet som helhed?' (Frederikssund, n = 57, Ballerup, n = 41, Halsnæs, n = 46, Lejre, n = 47).

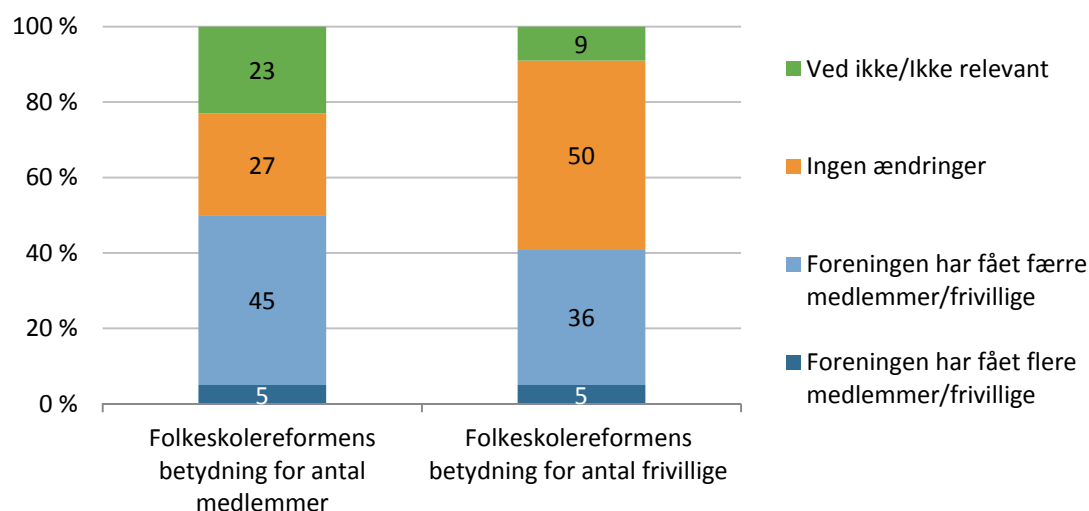
De store foreninger i Frederikssund Kommune er i udpræget grad negative over for reformen, mens de mindste foreninger er mest positive. Det er dog her væsentligt at nævne, at de store foreninger i højere grad end de små rapporterer, at reformen har direkte betydning for deres virke. De store foreninger har også procentvis flest børn og unge blandt medlemmerne.

Skoler og kommunale institutioner (børne- og ungdomsinstitutioner) er også blevet bedt om at vurdere reformens betydning for deres skole eller institution. Der er få svar fra skoler/institutioner, men besvarelsene giver indtryk af, at skoler/institutioner er noget mere positive over for reformens betydning for deres skole/institution. Blandt de 11 svar svarer fire 'meget positiv', tre 'i nogen grad positiv', mens to svarer 'i nogen grad negativ' og to svarer 'ved ikke/ikke relevant'.

Mens alle foreninger er blevet stillet ovenstående spørgsmål om reformens betydning for foreningslivet som helhed, er foreninger, som har svaret, at reformen ikke har/ikke forventes at få betydning for dem (45 pct.) eller 'ved ikke' (16 pct.), ikke blevet stillet flere spørgsmål herom. En række yderligere spørgsmål er derimod blevet stillet til de foreninger, som har svaret, at reformen har/forventes at få betydning for dem (39 pct.). De følgende analyser baserer sig altså på svar fra 39 pct. af foreningerne (22 foreninger i alt).

Meget få foreninger har oplevet, at de har fået flere medlemmer eller frivillige som følge af folkeskolereformen, mens det er henholdsvis lige under hver anden og hver tredje forening, der har fået færre medlemmer og frivillige. Henholdsvis hver fjerde og hver anden forening har ikke oplevet ændringer i antal medlemmer eller frivillige. Der er ikke nævneværdige forskelle på tværs af såvel foreningsstørrelse som lokalområde.

Figur 41: Betydningen af folkeskolereformen for henholdsvis foreningens medlemstal og antallet af frivillige i foreningen.

Figuren viser folkeskolereformens betydning for foreningernes medlemstal og antal frivillige. Her er kun medtaget svar fra foreninger, som har angivet, at reformen har haft en direkte betydning for dem (22 foreninger) (n = 22).

I Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner er billedet overordnet det samme. Meget få foreninger angiver, at de har fået flere medlemmer eller frivillige som følge af reformen, mens cirka hver anden forening har oplevet en nedgang i medlemstallet.

I forhold til antal frivillige skiller foreningerne i Frederikssund Kommune sig ud med en del flere foreningerne i Frederikssund Kommune, som har mistet frivillige. Det har kun 6

pct. i Ballerup, 13 pct. i Halsnæs og 5 pct. i Lejre oplevet (i Frederikssund Kommune er tallet 36 pct.).

Foreningerne er også blevet bedt om at vurdere, om folkeskolereformen har haft betydning for deres adgang til faciliteter. Det svarer 36 pct. af foreningerne (dvs. otte foreninger), at den har. Enkelte foreninger svarer her, at de oplever at have fået tildelt færre tider i faciliteterne, mens flest peger på, at børnene får senere fri, og at det derfor kan være svært at afholde aktiviteter tidligt på eftermiddagen.

Endelig har tre foreninger angivet, at de har indgået et formelt samarbejde med en skole i forlængelse af folkeskolereformen, mens ti foreninger tilkendegiver, at de er interesseret i et formelt samarbejde med én eller flere skoler.

Opsummering og afrunding

Foreningerne i Frederikssund Kommune har tilsammen 19.101 medlemmer og formår at tiltrække relativt mange medlemmer i forhold til kommunens indbyggertal. Særligt blandt børn og unge under 12 år er der mange medlemmer i foreningerne i kommunen, mens de ældste unge og yngre voksne i mindre omfang finder foreningerne relevante.

Foreningerne i Frederikssund Kommune er mindre (189 medlemmer pr. forening) end foreninger på landsplan (216 medlemmer pr. forening), og de kan deles i små (0-99 medlemmer), mellemstore (100-299 medlemmer) og store foreninger (300+ medlemmer). Børn og unge udgør lidt over flertallet af medlemmerne i de små foreninger (58 pct.), mens børn og unge under 25 år er klart i overtal i de store foreninger (72 pct.). I de mellemstore foreninger er der omvendt flest voksne over 25 år (59 pct.).

Der er stor forskel på foreningernes status og virke, ligesom der er også er stor forskel på, hvor mange frivillige og lønnede personer, foreningerne har tilknyttet. I gennemsnit har foreningerne 26 frivillige og seks lønnede tilknyttet, og det er især på træner- og instruktøropgaver, der er frivillige. Jo større foreningen er, desto flere frivillige og særligt lønnede er tilknyttet. Der er stort set kun lønnet personale i de store foreninger, men også her er langt de fleste frivillige. Over de seneste fem år har godt hver anden forening haft et uændret antal frivillige, mens lige store andele har oplevet at få henholdsvis flere og færre frivillige. Det er især de store foreninger (44 pct.), som har fået flere frivillige, mens de mellemstore foreninger i højere grad angiver, at de har fået færre (39 pct.). Hver anden forening (45 pct.) er af den opfattelse, at de i fremtiden vil kunne rekruttere tilstrækkeligt med frivillige. Også her svarer de store (og til dels små) foreninger noget mere positivt end de mellemstore.

Halvdelen af foreningerne har et mindre område af kommunen som deres primære virkeområde, mens den anden halvdel har hele kommunen eller flere kommuner. Det er særligt de store foreninger, som breder sig over et større område. Langt de fleste foreninger er optaget af at rekruttere medlemmer fra lokalsamfundet, og her er der ikke nævneværdige forskel mellem små, mellemstore og store foreninger. Det er til gengæld især de store for-

eninger, som gerne vil være synlige i lokalsamfundet og bidrage til lokalområdets generelle udvikling.

Foreningernes primære samarbejdspartner er idrætsforbund, mens hver fjerde har forpligtende samarbejder med den kommunale forvaltning. Det er kun 7 pct. af foreningerne, som pt. har et forpligtende samarbejde med en skole, og det er markant lavere, end man ser i de andre sammenligningskommuner.

Hovedparten af foreningerne (70 pct.) er tilfredse med deres nuværende økonomiske situation, og det er væsentligt nok et fåtal, som er utilfredse hermed (14 pct.). Foreningerne er generelt også tilfredse med deres egen evne til at skabe indtægter, mens de er mere tilbageholdende over for størrelse af den offentlige støtte. De store foreninger svarer efterfulgt af de små mest positivt på disse spørgsmål, og der danner sig et billede af, at de mellemstore foreninger er mest presset på økonomien. I det perspektiv er det interessant, at de mellemstore foreninger i lidt højere grad end de små og store foreninger ser lyst på fremtiden, mens det især er de mindre foreninger, som forventer en medlemsfremgang. Det understreger, at foreningslivet er mere end økonomi og indtægter. De små foreninger frygter mest konkurrencen fra kommercielle aktører (eksempelvis fitnesscentre), mens de store foreninger (44 pct.) i udpræget grad er betænkelige ved adgangen til gode faciliteter fremover.

Endelig viser undersøgelsen, at der generelt er utilfredshed blandt foreningerne med folkeskolereformens betydning for foreningslivet. Blandt de foreninger, som er direkte berørt, er det særligt adgangen til faciliteter og børnenes ændrede hverdag med senere fri fra skole, som er et problem. 45 pct. af foreningerne rapporterer også, at de har oplevet nedgang i medlemstal, mens 36 pct. har mistet frivillige. Utilfredsheden med reformen ser man også i Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner. Tre foreninger angiver, at de i forlængelse af reformen har indgået et formelt samarbejde med en skole, mens hele ti foreninger tilkendegiver, at de fremover godt kunne tænke sig et samarbejde.

Delanalyse 8: Foreninger, skoler og institutioners brug af og ønsker til faciliteter

Den sidste delanalyse undersøger foreninger, skoler og institutioners brug af idrætsfaciliteter, deres tilfredshed med og ønsker til nye faciliteter samt brugernes ønsker til procedurer vedrørende fordeling af tider i faciliteterne. Analysen sammenligner desuden resultaterne fra Frederikssund Kommune med resultater fra Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner.

Datagrundlag

Undersøgelsen bygger på en spørgeskemaundersøgelse, som alle foreninger, skoler og kommunale institutioner i kommunen (betegnes samlet 'brugere') er blevet inviteret til at deltage i³⁰.

I alt er 205 brugere blevet inviteret til at deltage i undersøgelsen og samlet set har 36 pct. besvaret hele spørgeskemaet. Der er store forskelle på svarprocenten mellem de forskellige brugergrupper. Foreninger og skoler har en noget højere svarprocent end kommunale institutioner (SFO/børnehus og andet). Det er ikke alle kommunale institutioner, som benytter idrætsfaciliteter, og den lave svarprocent kan skyldes, at spørgeskemaet ikke har været relevant for mange.

Analysen bygger således på svar fra 73 brugere. Der har undervejs i spørgeskemaet været indsat 'spring' således, at brugerne kun er stillet de spørgsmål, som er relevante for dem. Derfor kan det totale antal besvarelser være lavere end det samlede antal besvarelser i enkelte spørgsmål.

Tabel 39: Svarprocent fordelt på brugere.

	Inviterede	Besvarelser	Svarprocent
Forening	134	56	42
Skole	15	9	60
Kommunal institution (SFO, børnehus)	44	6	14
Anden kommunal institution (kulturhuse, borgercenter mm.)	12	2	17
I alt	205	73	36

Kilde: Brugerundersøgelse (2015).

Undervejs splittes analyserne op på forskellige brugergrupper, og her er 'kommunal institution (SFO/børnehus)' og 'anden kommunal institution' samlet i én gruppe ('kommunal institution'). I visse analyser er kommunal institution slået samme med skoler og betegnes 'skole/kommunal institution'.

³⁰ I praksis blev der gennemført to spørgeskemaundersøgelser, som indeholdt de samme spørgsmål. Foreningernes spørgeskema var koblet sammen med spørgsmålene om deres status og virke (delanalyse 7), mens skoler og kommunale institutioner besvarede et skema, som kun omhandlede idrætsfaciliteter (dvs. de inkluderede spørgsmål i delanalyse 8).

Foreninger er typisk behandlet som en selvstændig gruppe, som undertiden er delt ind i tre undergrupper ud fra medlemsstørrelse (0-99 medlemmer, 100-299 medlemmer og 300+ medlemmer, se delanalyse 7). Dette er kun sket i de tilfælde, hvor analysen viser interessante forskelle eller pointer på baggrund af foreningernes størrelse målt på medlemmer.

Brugernes adgang til og benyttelse af faciliteter

Opsplitning i foreninger på den ene side og skoler samt kommunale institutioner (SFO, børnehus og anden kommunal institution) på den anden er valgt, fordi der er betydelige forskelle på, hvordan de to grupper af brugere benytter idrætsfaciliteter i kommunen, samt hvordan de får adgang til dem.

Foreninger rangerer som fritidsbrugere og tildeles tider i idrætsfaciliteter med afsæt i den årlige lokalefordeling. Hovedparten af foreningerne (68 pct.) får anvist tider i faciliteter (faciliteterne stilles gratis til rådighed for foreningerne).

De anviste tider er typisk skemalagt fra om eftermiddagen og frem, og langt de fleste foreningsaktiviteter finder sted i dette tidsrum. Derudover driver en del foreninger egne faciliteter (21 pct.), som de typisk får et mindre driftstilskud til fra kommunen og/eller modtager lokaletilskud til, når de har aktiviteter for børn og unge under 25 år. En mindre del af foreningerne (14 pct.) lejer sig ind i private faciliteter, som de kan få lokaletilskud til fra kommunen, såfremt aktiviteterne er for børn og unge under 25 år. Dertil kommer, at knap hver femte forening (18 pct.) bruger offentlige udendørsarealer, mens meget få benytter faciliteter i nabokommuner på fast basis (2 pct.). Stor set alle store foreninger (+300 medlemmer) benytter anviste faciliteter, mens det til gengæld er få, som bruger egne faciliteter. Benyttelse af egne faciliteter er mest udbredt blandt små og mellemstore foreninger.

To ud af tre skoler og kommunale institutioner benytter faciliteter, som de selv administrerer (i hvert fald i dagtimerne), og som er beliggende på deres 'egen' grund. På skolerne kan det være skolehaller og lignende, mens det på institutioner kan være mindre lokaler eller sale, som er velegnede til idræt/motion. Stort set alle skoler (89 pct.) og hovedparten af de kommunale institutioner benytter også kommunens andre idrætsfaciliteter, mens en stor del også gør brug af offentlige udendørsarealer (67 pct. af skolerne og 50 pct. af de kommunale institutioner).

I visse kommuner kan det være en udfordring at sikre plads til kommunale institutioner (SFO, børnehus eller anden kommunal institution), da de ikke rangerer som fritidsbrugere og i mindre omfang end skoler administrerer og har adgang til egne faciliteter (f.eks. større idrætshaller). Der eksisterer altså ikke samme klare regler og procedurer for, hvordan kommunale institutioner tildeles tider. Umiddelbart viser svarene ovenfor ikke forskel mellem skoler og kommunal institutioners brug, men det skal her medtages, at en stor del af de kommunale institutioner ikke har besvaret spørgeskemaet. Det kan være fordi, at de netop ikke har adgang til faciliteter, og der kan for kommunen være god grund til at undersøge, om de kommunale institutioner har de rette muligheder for at få tider i faciliteter, typisk i dagtimerne eller de tidlige eftermiddagstimer, hvor presset på faciliteter (f.eks. mindre haller/gymnastiksale, jævnfør delanalyse 4) er begrænset.

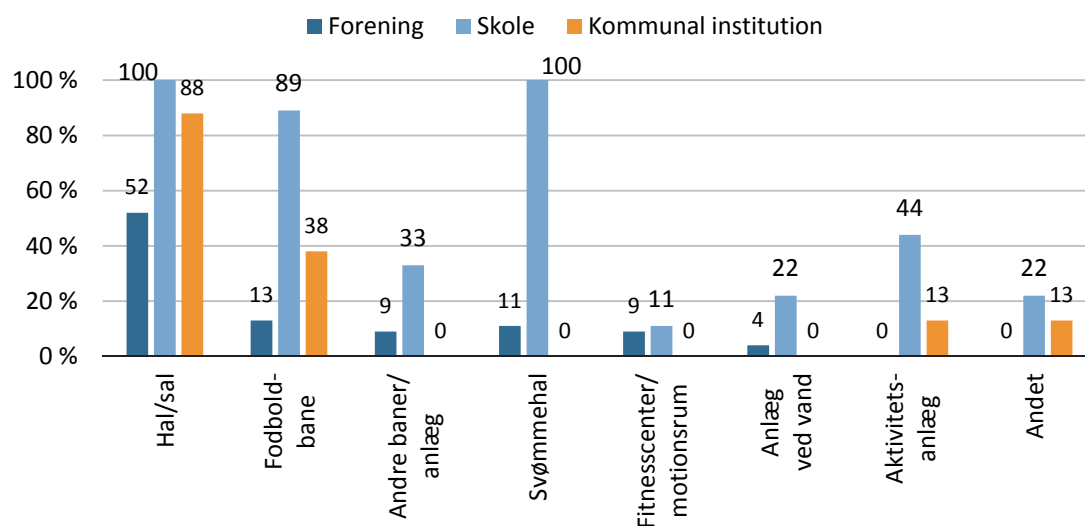
Benyttelse af facilitetstyper

Brugerne benytter især de klassiske idrætsfaciliteter. Blandt alle brugere er den mest benyttede facilitetstype hal/sal (62 pct.) efterfulgt af fodboldbane (25 pct.). Hver femte bruger benytter en svømmehal.

Der er ret stor forskel på, hvilke typer af faciliteter, de forskellige brugere benytter. Hver anden forening benytter en hal/sal, mens relativt få foreninger benytter 'andet' (dvs. andre typer af faciliteter end de nævnte) (se figur 42).

Skoler bruger et ret bredt udsnit af facilitetstyper, og alle skoler benytter hal/sal og fodboldbane. En ret stor del benytter også en svømmehal, mens hver anden angiver at benytte forskellige typer af aktivitetsanlæg. De kommunale institutioner bruger især hal/sal og fodboldbane.

Figur 42: Brugernes benyttelse af typer af faciliteter.

Figuren viser brugernes benyttelse af forskellige typer af faciliteter. Det har været muligt at angive flere svar, og søjlerne summerer derfor ikke til 100 pct. (forening, n = 56, skole, n = 9 og kommunal institution, n = 8).

I Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner gælder ligeledes, at den mest benyttede facilitetstype er hal/sal efterfulgt af fodboldbane. Der er forskel på andelen, der benytter de to facilitetstyper, og man ser eksempelvis en større andel af foreninger, skoler og kommunale institutioner i Ballerup og Lejre Kommuner end i Frederikssund og Halsnæs Kommuner, som benytter hal/sal. Andelen af brugere, der benytter en fodboldbane, er ret ens på tværs af kommunerne.

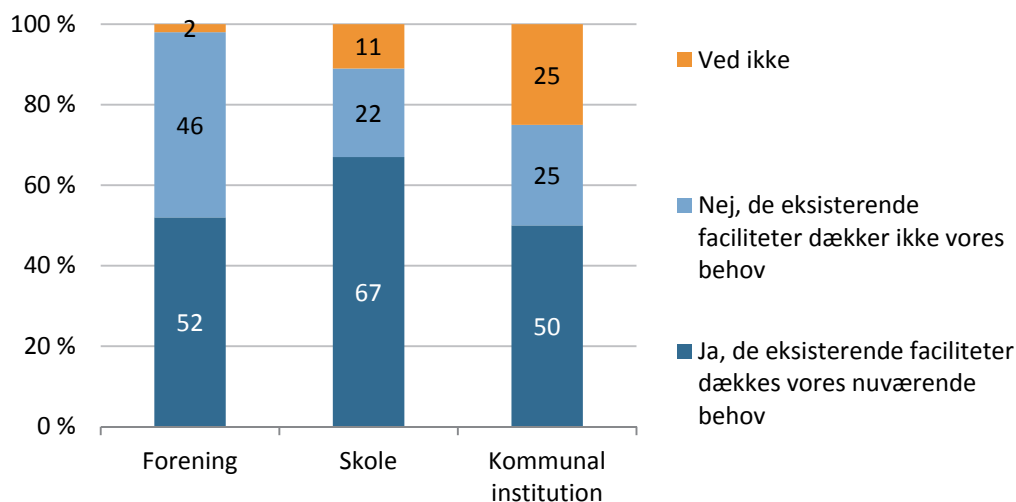
I Lejre Kommune er der en del færre brugere, som benytter en svømmehal, hvilket givetvis hænger sammen med, at der ikke findes en svømmehal med 25 meter bassin i kommunen.

Brugernes tilfredshed med idrætsfaciliteterne i Frederikssund Kommune

Lidt over hver anden bruger i Frederikssund Kommune er af den opfattelse, at de eksisterende faciliteter dækker deres behov (53 pct. for alle brugere – ikke vist i figur 43). Der er kun mindre forskelle på tværs af brugertyper. En lidt større andel af skoler end foreninger og kommunale institutioner mener, at de eksisterende faciliteter dækker deres nuværende behov (se figur 43).

Der er ikke nævneværdige forskelle i vurderingen ud fra, om brugerne benytter anviste/kommunale eller egne faciliteter, ligesom der heller ikke er forskelle på foreningernes vurdering ud fra deres størrelse.

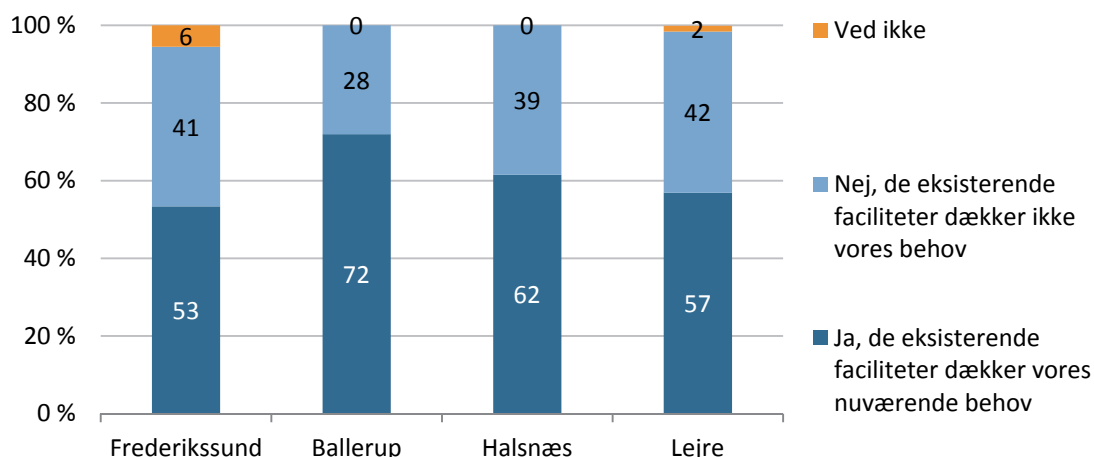
Figur 43: Brugeres vurdering af idrætsfaciliteter i Frederikssund Kommune.

Figuren viser brugernes vurdering af idrætsfaciliteter i Frederikssund Kommune. Figuren er baseret på spørgsmålet 'Kan de eksisterende faciliteter i kommunen dække jeres behov?' Fordelt på brugere (foreninger, n = 56, skole, n = 9 og kommunale institution, n = 8).

Frederikssund Kommune har lidt færre brugere end Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner, som vurderer, at de eksisterende faciliteter kan dække deres nuværende behov (se figur 44). Særligt synes brugerne i Ballerup Kommune at være mere tilfredse. Dette er interessant med tanke på, at alle fire kommuner stiller faciliteter gratis til rådighed for foreninger, og at facilitetsdækningen i Frederikssund Kommune målt på antal borgere pr. facilitet er bedre end i Ballerup Kommune. Dækningen er dog bedre i Ballerup Kommune, når man tager afsæt i antal kvadratkilometer opland pr. facilitet.

Figur 44: Brugeres samlede vurdering af idrætsfaciliteter fordelt på kommuner.

Figuren viser alle brugeres svar på spørgsmålet 'Kan de eksisterende faciliteter i kommunen dække jeres behov?' fordelt på kommuner (Frederikssund, n = 73, Ballerup, n = 50, Halsnæs, n = 52 og Lejre, n = 65).

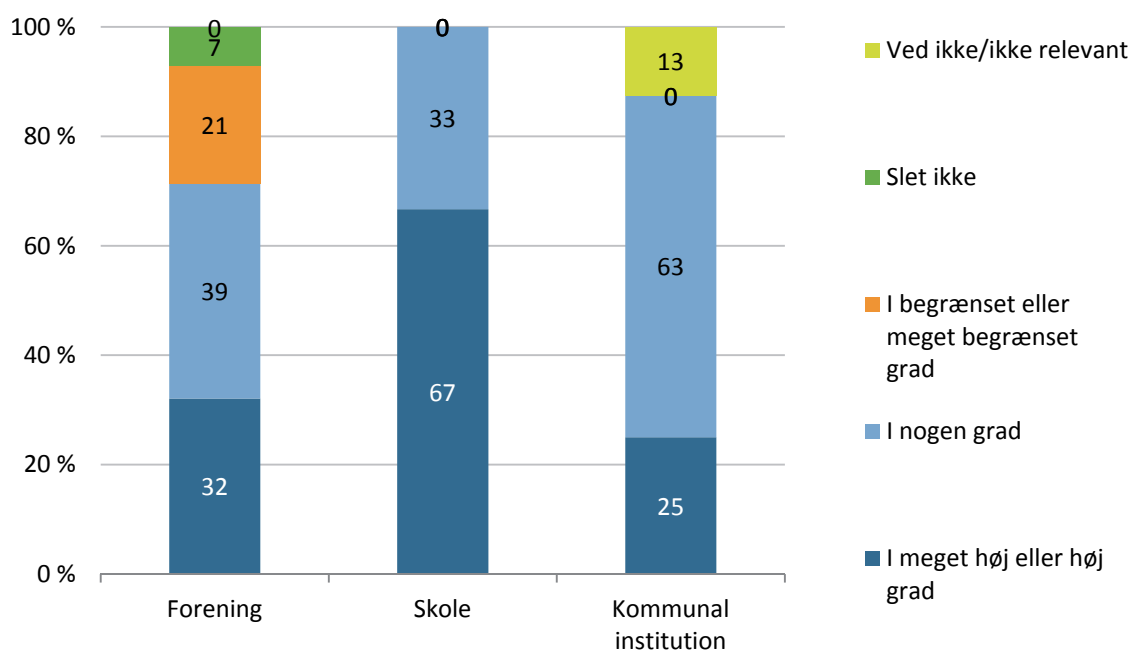
Andre aspekter end antallet og dækningen af faciliteter spiller ind på brugernes vurdering af, om faciliteterne dækker deres behov. Derfor er alle brugere blevet bedt om at komme med uddybende kommentarer. Ikke mindst i lyset af sammenligningen med de andre kommuner er brugernes kommentarer interessante.

47 af de 73 arrangører har afgivet uddybende kommentarer, som kan inddeles i syv hovedtemaer³¹ (alle kommentarer kan ses i appendiks 8, tabel 50). De fleste kommentarer (23) går på indendørsfaciliteter, samt et ønske om mere haltid og øget fleksibilitet i forbindelse med fordelingen af tider til indendørsidræt. Dertil kommer en række kommentarer under temaerne 'klubhus/mødelokale- og sted', 'udendørs faciliteter' og 'renovering'. Under temaet klubhus/mødelokale- og sted (seks kommentarer) efterspørger brugerne primært etablering af klubhuse samt mødelokaler til foreninger. Temaet om udendørs faciliteter (seks kommentarer) går blandt andet på ønsker om etablering af baner til fodbold og petanque. 'Renovering' (fem kommentarer) går på en række konkrete ønsker og forslag til at forbedre de eksisterende faciliteter. Endelige efterspørger tre brugere mere vandtid eller en ekstra svømmehal.

I tillæg til ovenstående er alle brugere blevet bedt om at vurdere, om de eksisterende faciliteter i en samlet vurdering opfylder deres krav for at kunne udføre deres aktivitet på tilfredsstillende vis. Der lægges her op til en mere nuanceret og samlet vurdering af de eksisterende faciliteter i kommunen, og brugerne har kunnet på en skala frem for kun ja/nej. Overordnet set viser svarene, at skolerne er mest tilfredse med de eksisterende faciliteter, mens der er mindre tilfredshed blandt foreninger og kommunale institutioner (se figur 45). Langt hovedparten af brugerne anfører, at de 'i nogen grad' eller 'i meget høj eller høj grad' kan udføre deres aktivitet på tilfredsstillende vis (eller tilnærmelsesvis tilfredsstillende vis).

³¹ Ud over de nævnte kommentarer, er der også en gruppe af kommentarer, som ikke vedrører faciliteter, men andre ønsker til kommunen (benævnt 'andet'). Her efterspørger brugerne blandt andet frivillige og hjælp eller støtte til oplæring af trænere, transport og generel vejledning.

Figur 45: Brugernes vurdering af de eksisterende idrætsfaciliteter i Frederikssund Kommune.

Figuren viser brugeres vurdering af de eksisterende idrætsfaciliteter i Frederikssund Kommune fordelt på brugertype. Figuren er baseret på spørgsmålet 'I en samlet vurdering, opfylder de eksisterende faciliteter i Frederikssund Kommune så de behov, I har for at kunne udføre jeres aktiviteter på tilfredsstillende vis?' (forening, n = 56, skole, n = 9 og kommunal institution, n = 8).

En tolkning af figuren er, at de fleste brugere får tilfredsstillet deres mest basale behov, men særligt foreninger og kommunale institutioner kan godt pege på forbedringspotentialer eller uudnyttede muligheder for at igangsætte nye aktiviteter. De 16 brugere, som har svaret 'i meget begrænset eller begrænset grad' eller 'slet ikke', er blevet bedt om at uddybe deres svar ved at forholde sig til en række yderligere spørgsmål. Der er ikke ét tema som skiller sig særligt ud. Ti brugere mener, der er 'meget stort eller stort' behov for at øge antallet af faciliteterne, mens otte peger på faciliteternes stand, syv peger på udstyret på faciliteterne og syv på tidsrummet, hvor faciliteterne kan benyttes. Endelig peger seks på faciliteternes tilgængelighed.

Sammenligner man svarene med Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner, er billedet det samme som i forrige analyse. Brugere i Frederikssund Kommune er mere kritiske i deres vurdering af faciliteterne. Også på dette spørgsmål er brugere i Ballerup Kommune mest tilfredse (se appendiks 8 figur 52).

Brugernes vurdering af specifikke facilitetstyper

Det overordnede billede af faciliteterne i kommunen præsenteret ovenfor vedrører faciliteterne samlet set. Der kan sagtens være områder, brugere er mere tilfredse eller utilfredse med end andre. Derfor er der i analysen herunder særligt fokus på brugernes vurdering af de specifikke faciliteter, de bruger. Svarene gøres op på de mest benyttede facilitetstyper.

Analysen bygger på svar fra brugere om de specifikke faciliteter blandt de nævnte typer, som de bruger, og man får dermed en gennemsnitsværdi for, hvordan brugere vurderer

faciliteterne på de nedenstående parametre. Brugerne har skulle tage stilling til syv forhold ved de specifikke faciliteter både i forhold til, hvor vigtigt forholdet er for dem, og hvor tilfredse de er med det³². De syv forhold er:

- Facilitetens stand (vedligeholdelse, pleje, rengøring),
- Omklædnings- og badeforhold,
- Egnethed (rekvisitter, redskaber, streger, mål),
- Tid (jeres tid i faciliteter),
- Serviceniveau,
- Indeklima (lys, luft, temperatur) (ikke medtaget for fodboldbaner på græs),
- Stemning og atmosfære (det sociale liv i faciliteten).

Figur 53 og tabel 51 begge i appendiks 8 viser brugernes svar for de syv forhold for vigtighed og tilfredshed pr. facilitetstype, mens figuren nedenfor viser de samlede vurderinger for de fem facilitetstyper.

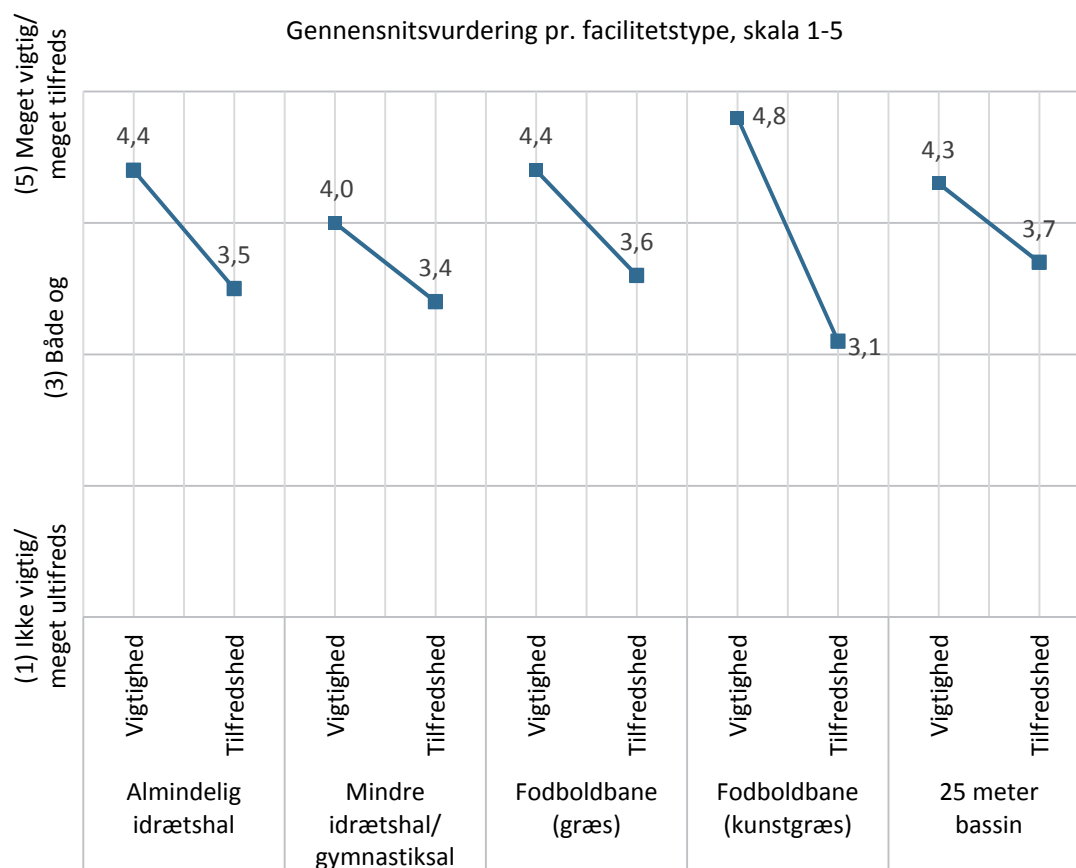
For alle fem facilitetstyper gælder, at brugernes vurdering af vigtighed er højere end deres tilfredshed (se figur 46). Alle faciliteter opnår en gennemsnitlig score på vigtighed, som ligger mellem 'vigtig' og 'meget vigtig', mens tilfredsheden ligger et sted mellem 'tilfreds' og 'både og'. Tilfredsheden er størst med svømmebassinerne (gennemsnit 3,7), mens den er mindst med kunstgræsbanerne (gennemsnit 3,1).

Det vigtigste forhold for brugerne på tværs af facilitetstyperne er tiden i faciliteterne (gennemsnit 4,5) sammen med faciliteternes egnethed til aktiviteterne (gennemsnit 4,5) og faciliteternes stand (gennemsnit 4,5). Det mindst vigtige forhold er serviceniveauet (gennemsnit 4). Den største forskel mellem brugerens vurdering af vigtighed og tilfredshed er netop ved de tre forhold, som brugerne vurderer som vigtigst.

Analysen giver et samlet overblik over og udtryk for, hvad brugerne ser vigtigst i faciliteterne, og hvad der kan være mest gevinst ved at forbedre for de nuværende brugernes synspunkt. Tager man afsæt i faciliteterne samlet set, er det altså især mere tid i faciliteter, forbedring af egnetheden til de enkelte aktiviteter og faciliteternes stand, der er ønsket om at forbedre.

³² Brugerne blev stillet følgende spørgsmålet: Hvor vigtig finder I følgende forhold ved X-facilitet, og hvor tilfredse er I med dem?

Figur 46: Brugernes vurdering af vigtighed og tilfredshed med forskellige facilitetstyper.

Figuren viser brugernes svar på tilfredshed og vigtighed af syv forskellige forhold. Figuren er baseret på 14 forskellige spørgsmål (syv om vigtighed og syv om tilfredshed). Der er tale om gennemsnitssvar baseret på svar fra specifikke faciliteter. Skala går fra 1 = ikke vigtig/meget utilfreds til 5 meget vigtig/meget tilfreds (almindelig idrætshal, n = 44, mindre idrætshal/gymnastiksal, n = 49, fodboldbane (græs), n = 24, fodboldbane (kunstgræs), n = 5 og 25 meter bassin, n = 12).

I tillæg hertil viser figur 53 og tabel 51 begge i appendiks 8 forholdene for de enkelte faciliteter. Eksempelvis er tiden på kunstgræsbanerne meget vigtig for brugerne heraf, men tilfredsheden hermed er noget lavere end for de andre typer af faciliteter. Et andet forhold med et relativt stort fald er standen af de almindelige idrætshaller.

Holdning til fordeling af tider i faciliteter

Tid til aktiviteter står højt på dagsordenen og ønskelisten hos mange brugere (jævnfør figur 46), og fordelingen af tider er en af de opgaver, som fylder meget i det kommunale arbejde. Fordelingen af tider er delvist styret via de gældende regler og principper i folkeoplysningsloven, men der er også behov for lokale løsninger og tilpasninger. Som indspark til denne proces er alle brugere blevet spurgt til, hvordan de ønsker, at tider skal fordeles.

Det er muligt at dele svarene i to grupper, som tæller henholdsvis foreninger og skoler/kommunale institutioner.

Nedenfor afrapporteres de væsentlige opmærksomhedspunkter fra foreninger, skoler og kommunale institutioners synspunkt (se figur 47 herunder), som med fordel kan læses sammen med del tre i rapporten 'Kapacitetsbenyttelse af haller og svømmebassiner i Frederikssund Kommune' (Forsberg, Nielsen & van Bedaf, 2015). I del 3 i rapporten om kapacitetsbenyttelse er voksne borgeres perspektiv også medtaget, og man får dermed indsigt i, hvordan borgere såvel som brugere ser på fordelingen af tider.

Det overordnede billede er, at brugerne gerne vil bevare status quo. Der er således stor tilslutning til udsagnet om, at det først og fremmest skal være foreninger og skoler/kommunale institutioner fra lokalområdet, som skal tilgodeses i fordelingen af tider. Det er især et udtalt ønske blandt foreninger (89 pct. af foreningerne og 53 pct. af skoler/kommunale institutioner er 'meget enig eller enig' heri). I forlængelse heraf er der også bred tilslutning til, at foreninger og skoler/kommunale institutioner, der har rådet over den samme tid i lang periode, skal tilgodeses først i tildelingen af tider.

Mange foreninger og i særdeleshed skoler og kommunale institutioner har aktiviteter for børn og unge, og der er ikke forskel mellem de to typer af brugere, når det kommer til andelen, som mener, at børn og unge skal tilgodeses før voksne i fordelingen.

Det er måske en smule overraskende, at kun er godt hver anden bruger mener, at børn og unge skal tilgodeses først. En mulig tolkning kan være, at brugerne gerne ser faciliteterne komme mange forskellige brugere til gode – også på tværs af alder – og ikke ser behov for at prioritere én gruppe frem for en anden.

Brugerne er bredt set af den opfattelse, at det er vigtigt, at nye foreninger, institutioner, aktiviteter og hold kan tilgodeses, når der fordeles tider. Fire ud af ti foreninger og hver tredje skole/kommunal institution er meget enig eller enig i heri, og få er imod. Omvendt er der begrænset tilslutning til, at tiderne skal fordeles med baggrund i antal deltagere på de enkelte hold, ligesom der heller ikke er udpræget tilslutning til, at eliteidræt skal have særligt gode vilkår.

Endelig er der meget lille tilslutning til, at selvorganiserede brugere i højere grad skal have plads i faciliteterne. De organiserede brugere ser med andre ord sig selv som de primære brugere af faciliteterne.

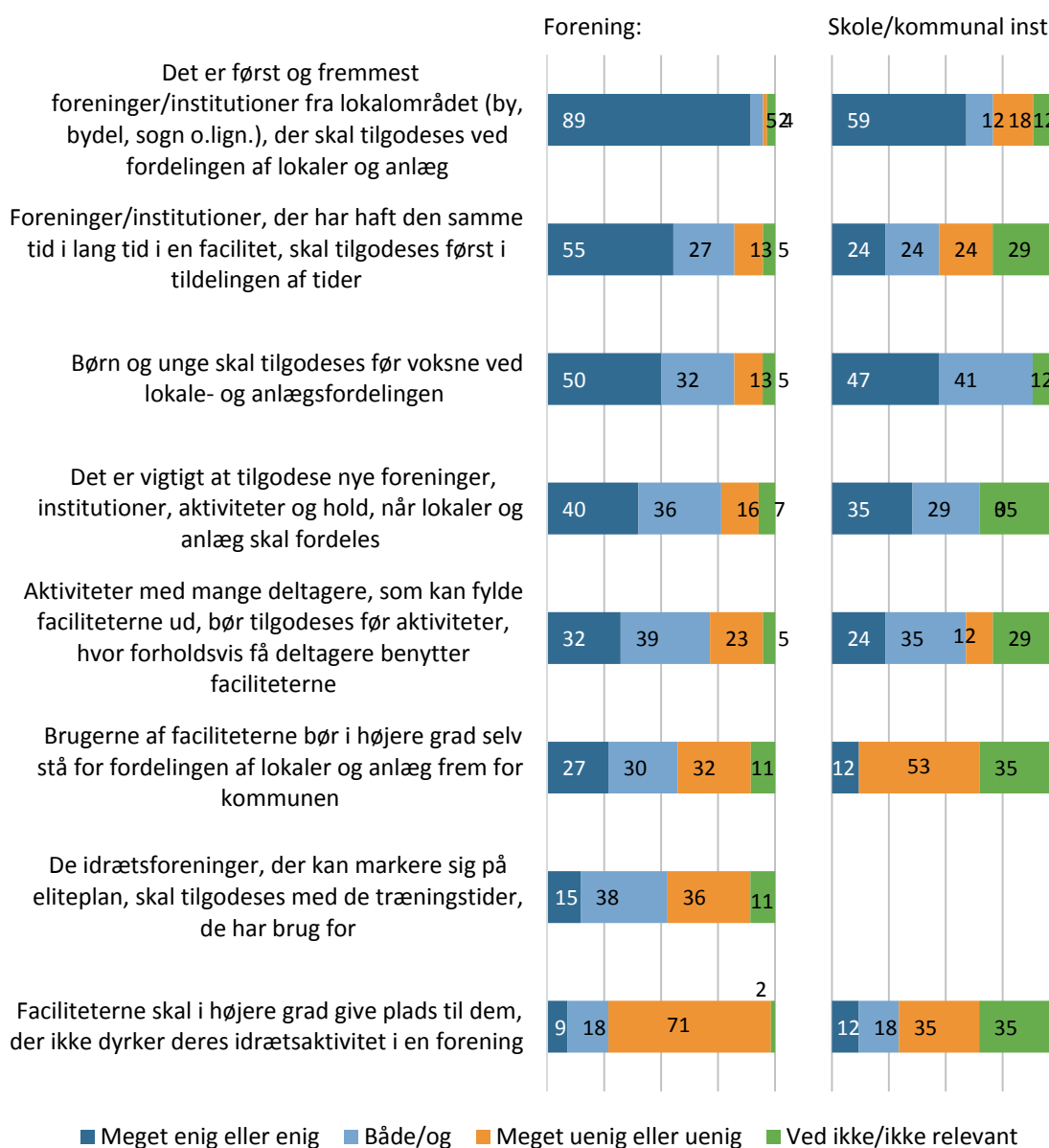
På tværs af foreningernes størrelse er der en række interessante forskelle. Tilslutningen til, at børn og unge skal tilgodeses før voksne, at brugere i højere grad selv skal stå for fordelingen af tider, at eliten skal prioriteres, og at aktiviteter med mange deltagere skal prioriteres før aktiviteter med få, er alle forhold, som der er noget større tilslutning til blandt de store foreninger i forhold til de små og de mellemstore. Der er også større tilslutningen til udsagnene blandt de mellemstore i forhold til de små.

Omvendt er der større tilslutning til, at nye aktiviteter og hold skal tilgodeses i tildelingen af tider blandt de små foreninger. Der kan være mange forklaringer på de oplyste forskel-

le, men foreningernes størrelse spiller en rolle, og en udfordring fremover vil være at skabe den rette balance mellem små, mellemstore og store foreninger.

De store foreninger engagerer mange borgere og fylder meget i lokalområderne. Derfor har de også krav på en vis del af tiderne, men samtidig er det vigtigt også at sikre plads til de mindre foreninger for at kunne opretholde et mangfoldigt foreningsliv med mange forskellige aktiviteter for forskellige aldersgrupper og med forskellige niveauer og med plads til nye aktiviteter eller foreningsdannelser.

Figur 47: Brugernes holdning til fordelingen af tider i idrætsfaciliteter (pct.).

Figuren er baseret på spørgsmålet 'Angiv hvor enig eller uenig I er i forhold til følgende udsagn vedrørende idrætsfaciliteterne i Frederikssund Kommune' (foreninger, n = 56, skole, n = 9 og kommunal institution, n = 8).

Der er bemærkelsesværdigt få forskelle mellem brugernes svar på udsagnene mellem Frederikssund, Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner.

I Lejre Kommune er der mindre tilslutning til, at brugerne med samme tid over lang tid skal tilgodeses i fordelingen, mens brugerne i Lejre Kommune i noget højere grad end i de tre andre kommuner ønsker at være med til at fordele tiderne. I Ballerup Kommune er der noget større tilslutning til, at aktiviteter med mange deltagere skal tilgodeses før aktiviteter med få. Frederikssund Kommune adskiller sig en smule fra de andre kommuner i forhold til brugernes holdning til prioritering af tider til eliten. Det er der mindre tilslutning til i Frederikssund Kommune (15 pct. er 'meget enig eller enig' heri i Frederikssund Kommune, mens tallet er 25 pct. i Ballerup, 27 pct. i Halsnæs og 23 pct. i Lejre Kommuner).

Holdning til benyttelse af faciliteter

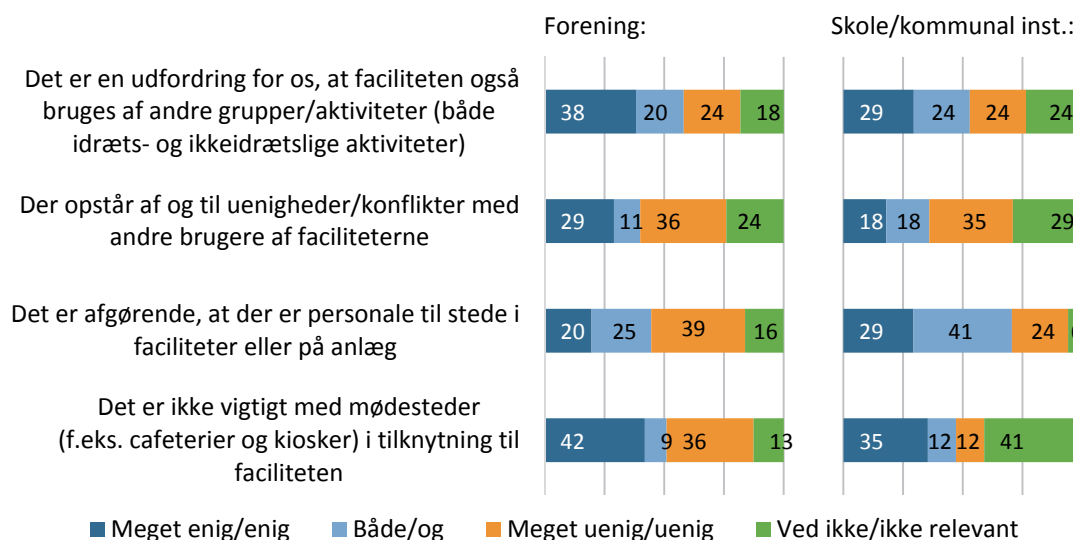
Brugerne er også blevet spurgt til, hvordan de vurderer at skulle dele en facilitet med andre brugere samt behovet for personale og mødesteder i tilknytning til faciliteterne (eksempelvis et cafeteria).

En betydelig del af brugerne (38 pct. af foreningerne og 29 pct. af skoler/kommunale institutioner) opfatter det som en udfordring, at der er andre brugere af den/de faciliteter, som de også benytter (se figur 48). En del svarer dog ved ikke/ikke relevant hertil, men samlet set peger brugerne altså på, at der kan være udfordringer ved at bruge faciliteter, som andre også benytter. Lige under hver tredje forening og hver femte skole/kommunal institution rapporterer desuden, at der af og til kan opstå uenigheder/konflikter med andre brugere. Flertallet er dog uenige heri eller svarer 'ved ikke eller ikke relevant'.

Det er en smule vigtigere for skoler/kommunale institutioner, at der er personale til stede på faciliteterne, mens det omvendt er vigtigere for foreninger med mødesteder i tilknytningen til faciliteterne (se figur 48).

Hver anden af de små foreninger mener ikke, at det er vigtigt med mødesteder i tilknytning til faciliteterne, mens 42 pct. af de mellemstore foreninger og hver tredje af de store foreninger lægger vægt på mødesteder. De store foreninger efterspørger i mest udpræget grad personale på faciliteterne (det gør 33 pct.), mens meget få små foreninger ønsker dette (6 pct.). Endelig angiver de store foreninger i mest udpræget grad, at det kan være en udfordring at skulle dele faciliteten med andre brugere, ligesom de store foreninger også i størst omfang rapporterer, at der fra tid til anden opstår uenigheder eller konflikter med andre brugere.

Figur 48: Brugernes holdning til fordelingen af tider i idrætsfaciliteter (pct.).

Figuren er baseret på spørgsmålet 'Angiv hvor enig eller uenig I er i forhold til følgende udsagn vedrørende idrætsfaciliteterne i Frederikssund Kommune' (foreninger, n = 56, skole, n = 9 og kommunal institution, n = 8).

Store set lige mange brugere i Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner rapporterer, at det af og til kan være en udfordring, at man skal dele en facilitet med andre, mens der er en del færre brugere i Halsnæs Kommune, som angiver, at der af og til opstår problemer. I de tre andre kommuner er brugernes angivelse heraf ens.

I Frederikssund Kommune samt Ballerup giver brugerne i mindre grad udtryk for et ønske om personale på faciliteterne end i Lejre og Halsnæs. Flere brugere i Frederikssund Kommune og Lejre Kommuner ønsker mødesteder i tilknytning til faciliteterne end i Ballerup og Halsnæs.

Ønsker til idrætsfaciliteter i fremtiden

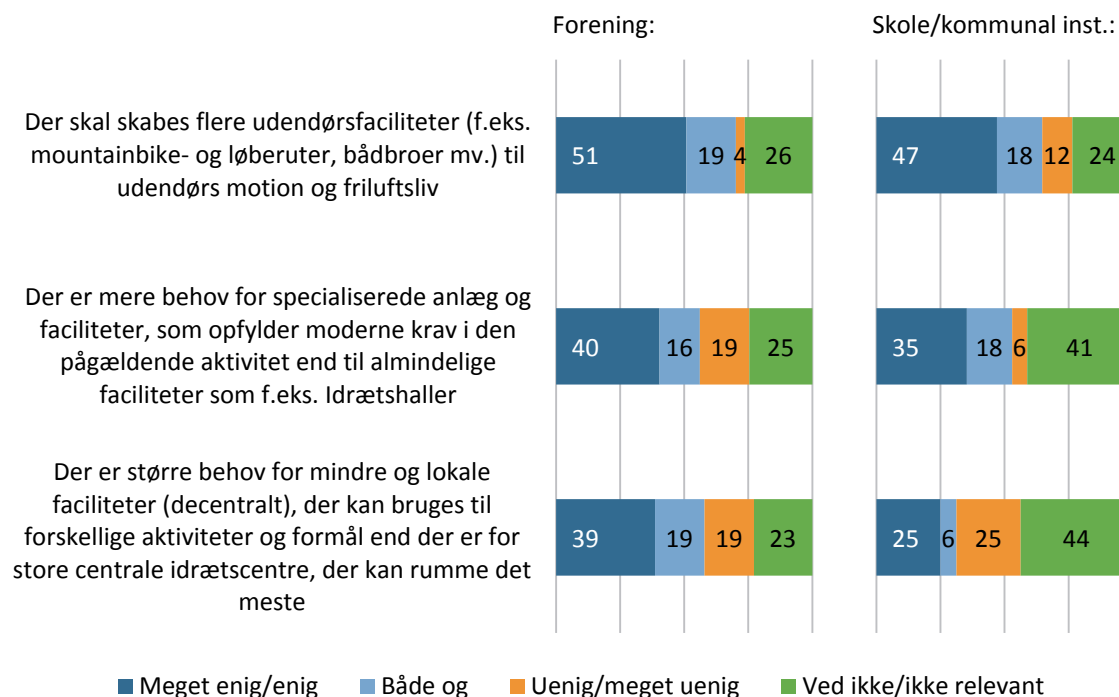
Endelig skulle brugerne forholde sig til en række udsagn om ønsker til faciliteter i fremtiden.

Hver anden bruger er 'meget enig eller enig' i, at der er behov for at skabe flere udendørs-faciliteter til udendørs motion og friluftsliv, mens der er lidt mindre tilslutning til, at der er behov for mere specialiserede faciliteter frem for almindelig faciliteter. Blandt de brugere, som har taget stilling til udsagnet om decentrale og lokale faciliteter kontra centrale idræts-anlæg, er der størst tilslutning til decentrale faciliteter. En del brugere forholder sig dog ikke hertil (se figur 49).

Der er meget små forskelle på foreninger og skole/kommunale institutioner i forhold til ønsker om flere udendørs faciliteter eller mere specialiserede faciliteter, mens foreningerne i højere grad ønsker decentrale end centrale faciliteter (se figur 38).

Cirka to ud af tre små og mellemstore foreninger mener, at der skal skabes flere udendørsfaciliteter, mens det kun er hver tredje store forening. De store foreninger efterspørger i højere grad flere specialiserede faciliteter frem for almindelig faciliteter (67 pct.) samt faciliteter, som er beliggende i større centre frem for mindre og lokale faciliteter (56 pct.).

Figur 49: Brugernes ønsker til faciliteter/steder til idræt (pct.).

Figuren er baseret på spørgsmålet 'Angiv hvor enig eller uenig I er i forhold til følgende udsagn vedrørende idrætsfaciliteterne i Frederikssund Kommune' (foreninger, n = 57, skole/kommunal institution, n = 17).

Der er meget små forskelle, når man ser på ønskerne på tværs af Frederikssund, Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner. Andelen af 'meget enig eller enig' i de andre kommuner afviger maksimalt med 13 procentpoint i forhold til brugernes svar i Frederikssund Kommune på de tre ovenstående parametre. Størst forskel er der i forhold til andelen af brugere i Ballerup Kommune, som ønsker flere udendørsfaciliteter. Det mener 38 pct. af brugerne i Ballerup Kommune mod til sammenligning 51 pct. i Frederikssund Kommune (dvs. 13 procentpoints forskel).

Opsummering og afrunding

De fleste foreninger benytter faciliteter, som anvises af Frederikssund Kommune, mens skoler og kommunale institutioner benytter faciliteter på deres egen grund, som de selv administrerer, samt kommunens andre idrætsfaciliteter. Godt hver femte forening benytter også egne faciliteter, mens to tredjedele af skolerne også benytter offentlige udendørsarealer, og dette gælder også hver anden kommunal institution.

Når det kommer til anlagte faciliteter, er hal/sal den type, som benyttes af flest brugere. Det gælder alle skoler og næsten alle kommunale institutioner, mens det er hver anden forening.

Brugerne i Frederikssund Kommune er mindre tilfredse med faciliteter, end tilfældet er i Ballerup, Halsnæs og Lejre Kommuner. Særligt foreninger og kommunale institutioner er mindre tilfredse, men hver anden forening og kommunale institution vurderer dog, at de eksisterende faciliteter i kommunen kan dække deres nuværende behov.

Når brugerne skal pege på forbedringspotentialer, er det særligt mere tid i indendørs faciliteter samt en bedre stand, som også skal gøre faciliteterne mere egnet til brugernes aktiviteter, de peger på.

Brugerne er blevet spurgt til, hvordan de gerne ser fordelingen af tider skal foregå, og hvem der skal prioriteres. Generelt ønsker brugerne at bibeholde status quo, og der er stor modstand mod, at selvorganiserede brugere på den ene eller den anden vis også skal tildeles tider i faciliteterne. I forhold til fremtidige ønsker på facilitetsområdet ønsker hver anden bruger, at der skal skabes flere udendørsfaciliteter som f.eks. mountainbike- og løberuter, og flere er enige end uenige i, at der skal skabes flere specialiserede faciliteter frem for almindelige faciliteter til mange formål. Endelig er et flertal af brugerne fortalere for mindre og decentrale faciliteter frem for store centrale idrætscentre, som kan rumme det meste.

Litteratur

- Forsberg, P., Nielsen, C. G. og van Bedaf, A. (2015). *Kapacitetsbenyttelse af haller og svømmebassiner i Frederikssund Kommune*, København: Idrættens Analyseinstitut.
- Forsberg, P., Pilgaard, M., Høyer-Kruse, J., Nielsen, C. D., Bedaf, A. van, & Mindegaard, P. (2015a). *Idrætsfaciliteter i Ballerup Kommune. Faciliteter, foreninger og borgere på idrætsområdet i Ballerup Kommune. Hovedrapport*, København: Idrættens Analyseinstitut.
- Forsberg, P., Pilgaard, M., Høyer-Kruse, J., Nielsen, C. D., Bedaf, A. van, & Mindegaard, P. (2015b). *Idrætsfaciliteter i Halsnæs kommune. Faciliteter, foreninger og brugerbehov på idrætsområdet i Halsnæs Kommune*, anden udgave, København: Idrættens Analyseinstitut.
- Frederikssund Kommune (2015a). *Befolkningsprognose 2015*, notat, d. 5. marts 2015. Frederikssund Kommune.
- Frederikssund Kommune (2015b). *Frederikssund Kommunes Fritidspolitik 2015-2019*, Frederikssund Kommune.
- Frederikssund Kommune (2015c). *Frederikssund Kommunes Sundhedspolitik 2015-2020*, Frederikssund Kommune.
- Frederikssund Kommune (2015d). *Projektbeskrivelse af arbejdet med ny idrætsvision*, Frederikssund Kommune.
- Frederikssund Kommune (2011a). *Folkeoplysningspolitik*, Frederikssund Kommune.
- Frederikssund Kommune (2011b). *Samarbejdsaftale mellem Frederikssund Idrætsråd og Frederikssund Kommune*, Frederikssund Kommune.
- Høyer-Kruse, J., Forsberg, P., Nielsen, C. G., & Nielsen, C. D. (2016). *Undersøgelse af idræts- og fritidsfaciliteterne i Lejre Kommune*, Odense: Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.
- Høyer-Kruse, J. (2013). *Kommunal planlægning af idrætsfaciliteter*, Ph.d.-afhandling, Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet.
- Ibsen, B. (2009) *Nye stier i den kommunale idrætspolitik* (Red.). København: Idrættens Analyseinstitut.
- Ibsen, B., Hansen, A. M. W., Vennekilde, E. (2010). *Ændringer i kommunal idrætspolitik efter kommunalreformen*, Odense: Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.
- Ibsen, B., Bæk Nielsen, L., Fehsenfeld, M., Boye, A. M., Malling, R., Guldbæk Andersen, L., Lebech Jørgensen, I. M., Davidsen, R. & Sørensen, L. (2012). *Idræt i udsatte boligområder*,

Odense: Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet og Metopos - en del af Bascon

Ibsen, B. og Fehsenfeld, M. (2013). Tilgængelighed til idræt for børn i udsatte boligområder. *Forum for Idræt. Bevægelse i rum og rammer*, pp. 93-107, Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Ibsen, B., Pilgaard, M., Høyer-Kruse, J., & Støckel, Jan T. (2015). *Pigers idrætsdeltagelse*, Odense: Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.

Iversen, E. & Forsberg, P. (2014). Mål eller kaos? Muligheder og begrænsninger i at indføre 'performance management' i danske idrætsfaciliteter i *Forum for Idræt*, p. 27-40, 95-96, Odense, Syddansk Universitet.

Kulturministeriet (2014). *Udredning af idrættens økonomi og struktur – scenarier*, København: Kulturministeriet.

Laub, T. (2013). *Danskernes motions- og sportsvaner 2011*, København: Idrættens Analyseinstitut.

Laub, T. (2012). *Fremtidens frivillige foreningsliv i idrætten*, København: Idrættens Analyseinstitut.

Naundrup Olesen, K. (2012). *Kommuner og Idrætsliv*, København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Pilgaard, M. (2012). Flexible sports participation in late-modern everyday life, Ph.d.-afhandling, Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet.

Pilgaard, M. (2009). *Sport og motion i danskernes hverdag*, København: Idrættens Analyseinstitut.

Pilgaard, M., Forsberg, P., Høyer-Kruse, J., Nielsen, C. D., Bedaf, A. van, & Mindegaard, P. (2015a). *Analyse af idræts- og bevægelsesfaciliteter i Gladsaxe Kommune. Hovedrapport*, København: Idrættens Analyseinstitut.

Pilgaard, M., Forsberg, P., Nielsen, C. D., Høyer-Kruse, J., & Bedaf, A. van. (2015b). *Facilitetsanalyse i Varde Kommune. Fremtidens behov for idrætshaller og andre idrætsfaciliteter i Varde Kommune. Hovedrapport*, København: Idrættens Analyseinstitut.

Rafoss, K. & Troelsen, J. (2010). Sports facilities for all? The financing, distribution and use of sports facilities in Scandinavian countries i *Sport in society* vol. 13, No. 4, 2010, Abingdon: Routledge, Taylor & Francis.

Toft, D. (2013). *Fremtidens senioridræt – mellem ironman og stolemotion*, København: Idrættens Analyseinstitut.

Thøgersen, M. (2015). *Tværgående samarbejde blandt folkeoplysningens aktører*, Aarhus: Videncenter for Folkeoplysning.

Thøgersen, M. & Iversen, E. B. (2014). Den kommunale støtte til idrætsforeninger. Succes eller sovepude?, i K. Eskelund, & T. Skovgaard (red.), *Samfundets idræt: Forskningsbaserede indspark til debatten*. (s. 57-98), Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Appendiks

Appendiks er nummeret i relation til delanalyser. Dvs. appendiks 1 hører til deleanalyse 1 og så fremdeles. Der findes ikke supplerende tabeller eller figurer til delanalyse 3 og 4.

Appendiks 1 (til delanalyse 1): Tillæg til 'Baggrundskapitel om idræt i Frederikssund Kommune'.

Tabel 40: Kommunale nøgletal (2013).

	Frederikssund	Ballerup	Halsnæs	Lejre
Indbyggere	44.365 (49)	48.211 (41)	30.803 (73)	26.901 (79)
Areal (kvm)	250,96 (59)	33,94 (85)	122,15 (69)	240,1 (62)
Befolkningstæthed	177 (35)	1420 (11)	252 (31)	112 (51)
Andel, +65-årige	20,5 (30)	19,7 (52)	22 (16)	19,2 (52)
Andel, videregående uddannelse	23,7 (37)	25,9 (26)	19,5 (67)	27,7 (21)
Andel ikke-vestlige indbyggere	236 (45)	511 (11)	318 (28)	155 (87)
Socioøkonomisk indeks	0,81 (74)	1,25 (8)	1,01 (37)	0,61 (95)
Strukturelt over-/underskud	-10,478 (18)	-15,44 (31)	-17,567 (42)	-5,139 (15)

Note. Nøgletallene er fra 2013-tal. Kilde: Økonomi og indenrigsministeriet

Appendiks 2 (til delanalyse 2): Tillæg til 'Kortlægning af drift og økonomi'.

Tabel 41: Udgifter til idrætsfaciliteter i Frederikssund Kommune.

	2012	2013	2014	Bemærkning
Fællesudgifter og -indtægter	kr. 5.339.635	kr. 7.617.118	kr. 7.762.553	Personaleudgifter for alle haller ligger på fællessted (318001). Det samme gælder kontorhold, inventar, materiel og vedligehold af udearealer (baner og hegn om baner - gælder også baner ved skoler).
Slangerup Idræts og Kulturcenter	kr. 9.032.465	kr. 8.989.300	kr. 9.148.240	
Frederikssund hallerne	kr. 2.228.507	kr. 1.960.062	kr. 1.195.353	Inventar- og bygningsdrift (småreparationer og vedligeholdelse af udenomsarealer, vand, renovation og rengøring) samt indtægter fra udlejning.
Klubhuse	kr. 894.639	kr. 874.424	kr. 1.120.348	
Kommunal hal, Slangerup	kr. 722.000	kr. 742.700	kr. 767.694	Tilsyn og vedligehold.
Frederikssund Svømmehal	kr. 1.873.351	kr. 1.190.193	kr. 816.923	Inventar- og bygningsdrift samt indtægter fra billet salg.
Skibby Idrætshal	kr. 1.110.944	kr. 687.175	kr. 513.140	Inventar- og bygningsdrift (småreparationer, vand, renovation og rengøring).
Kunstgræsbaner	kr. 270.289	kr. 463.951	kr. 306.159	
Idrætsanlæg i Frederikssund	kr. 1.186.694	kr. 673.627	kr. 640.513	Skatter, el, vand, varme, renovation vedr. stadion på kalvøen.
Skuldelevhallen	kr. 325.673	kr. 249.980	kr. 401.044	El, varme, vand og rengøring. Ligger ved Skullelev Skole, og fungerer også som skolehal, hvorfor resten af budgettet ligger på 03.22.01.
Kignæshallen, Jægerspris	kr. 645.327	kr. 791.979	kr. 1.632.210	Småreparationer, skatter, el, varme, vand, renovation og rengøring.
Rengøringstilskud til idrætsforening	kr. 191.967	kr. 196.486	kr. 198.798	
Idrætsanlæg i Jægerspris	kr. 151.690	kr. 103.252	kr. 235.675	
Idrætsaktivetetspulje	kr. -	kr. -	kr. 70.000	
Slangerup Speedway	kr. 72.100	kr. 76.330	kr. 73.905	
Græs, kridt, idrætsmateriel og rengøring	kr. -	kr. 18.410	kr. -	
Marbækhallen, Skibby	kr. 440.656	kr. 233.033	kr. 155.582	Kun rengøring. Hallen ligger ved Marbækskolen, og fungerer også som skolehal, hvorfor resten af budgettet ligger på 03.22.01.
I alt	kr. 24.485.937	kr. 24.868.020	kr. 25.038.137	

Alle poster hører under konto 03.22.18 (Idrætsfaciliteter for børn og unge).

Tabel 42: Udgifter til klubhuse.

	2012	2013	2014	Bemærkning
FIK - Frederikssund	kr. 337.927	kr. 338.759	kr. 587.067	
ORI - Frederikssund	kr. 353.226	kr. 237.038	kr. 219.742	Klubhus der driftes af forening mod driftstilskud. Det kommunale budget består af driftstilskuddet samt budget til småreparationer.
Kreds 57 - Ferslev	kr. 62.630	kr. 80.173	kr. 109.307	Inventar, skatter, el, vand, rengøring.
Skibby Idrætsklub	kr. 34.122	kr. 61.992	kr. 50.339	Småreparationer, skatter, el, varme, vand, renovation og rengøring.
SSSK - Skuldelev	kr. 52.714	kr. 113.280	kr. 87.278	Inventar, skatter, varme, vand og rengøring.
Roklubben - Frederikssund	kr. 22.004	kr. 33.832	kr. 42.934	
Skibby Badmintonklub	kr. 32.016	kr. 9.350	kr. 23.681	Inventar, småreparationer og rengøring.
I alt	kr. 894.639	kr. 874.424	kr. 1.120.348	

Appendiks 5 (til delanalyse 5): Tillæg til 'Børn og unges idrætsvaner'.

Tabel 43: Andelen af børn og unge i Frederikssund Kommune, som normalt dyrker sport/motion sammenlignet med landsplan og udvalgte kommuner (pct.).

	Total	10-12 årige drenge	10-12 årige piger	13-15 årige drenge	13-15 årige piger	16 årige drenge	16 årige piger
Frederikssund	79	83	79	75	77	74	67
Halsnæs	72	74	77	70	68	84	50
Lejre	79	80	82	75	77	80	65
Ballerup	71	76	71	74	66	53	54

Figuren viser andelen, der har svaret 'Ja' til spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' opdelt på køn, alder og fordelt på henholdsvis Frederikssund Kommune (n=2.340), Halsnæs Kommune (n = 1.307), Lejre Kommune (n = 1.381) og Ballerup Kommune (n = 2.517).

Tabel 44: Børn og unges brug af faciliteter på tværs af lokalområder i Frederikssund Kommune (pct.)

n = 2.193	Total	Skibby	Jægerspris	Slangerup	Frederikssund
Byvangskolen (tumlesal)	0,6	0,0	0,5	2,1	0,2
Falkenborgskolen (multi)	3,6	0,3	1,0	0,2	6,4
Ferslev Skole (idrætssal)	0,2	0,6	0,5	0,2	0,1
Foreningscentret Pedersholm	0,2	0,0	0,5	0,0	0,3
Frederikssund Gymnasium (drenge-sal)	1,0	0,3	1,0	0,2	1,5
Frederikssund Gymnasium (pige-sal)	1,0	0,9	1,0	0,4	1,3
Frederikssundhallerne (brydesal)	1,3	0,9	1,5	1,1	1,5
Frederikssundhallerne (dancesal)	1,4	1,1	1,5	0,2	2,0
Frederikssundhallerne (hal A)	7,9	0,6	8,2	1,5	12,7
Frederikssundhallerne (hal B)	4,1	0,0	5,6	0,2	6,6
Græse Bakkeby Hallen	5,6	0,0	3,1	0,2	9,8
Græse Bakkebyskolen (tumlesal)	0,5	0,0	0,0	0,0	0,9
Græse gl. skole og forsamlingshus (gymnastiksal)	0,2	0,0	0,0	0,0	0,3
Jægersprishallen	3,9	2,6	21,9	0,4	2,6
Kignæshallen (gymnastik- og scenedelen)	2,6	1,4	18,9	0,0	1,4
Kingoskolen (sal)	0,7	0,0	0,0	2,9	0,1
Lindegårdskolen (gymnastiksalen)	0,8	0,0	0,0	3,4	0,1
Marbækhallen	1,5	7,2	0,0	0,0	0,7
Marbækskolen (idrætssal)	1,7	8,6	0,5	0,0	0,6
Marienlystskolen (gymnastiksal)	2,7	1,1	1,0	1,1	4,1
Marienlystskolen (multisal)	1,6	0,9	0,5	0,8	2,3
Møllegårdhallen	1,8	0,0	13,8	0,0	1,1
Ådalen Syd (drengesal)	0,5	0,0	0,0	0,2	0,9
Ådalen Syd (festsal)	0,3	0,0	0,0	0,0	0,5
Ådalen Syd (pigesal)	0,3	0,0	0,0	0,0	0,6
Seminariets sal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Skibby Fritidscenter (sal)	0,5	2,6	0,0	0,0	0,1
Skibby Hallen	2,5	10,9	1,5	0,2	1,1
Skuldelev Hallen	2,7	9,5	6,6	0,0	1,1
Skuldelev Skole (idrætssal)	0,6	2,3	0,0	0,2	0,4
Slangerup Administrationscenter (gymnastiksalen)	1,0	0,0	1,5	3,2	0,4
SIK (hal 1)	6,7	0,0	0,5	26,5	1,8
SIK (hal 2)	6,0	0,0	0,5	23,7	1,4
SIK (hal 3, inkl. springgrav)	2,6	0,9	0,5	7,4	1,6
SIK (Raasigvang 1)	0,8	0,3	0,0	2,9	0,3
SIK (Raasigvang 2)	0,7	0,3	0,0	2,5	0,3
Solbakkehallen	2,8	13,5	4,6	0,0	0,4
Åbjergshallen (gammel)	2,7	0,3	0,5	0,6	4,7
Åbjergshallen (ny)	2,6	0,3	2,6	0,2	4,2
Åbjergskolen (multisal)	0,7	0,3	0,5	0,0	1,1
Femhøj (græs)	1,0	0,3	2,0	0,4	1,4
Ferslev Idrætsplads (græs)	0,4	1,1	0,0	0,2	0,3
Frederikssund Gymnasium (græs)	1,8	0,9	1,5	0,2	2,8
Frederikssundhallerne (græs)	8,3	2,0	6,1	1,5	13,2
Frederikssundhallerne (kunstgræs)	10,5	1,4	7,1	1,7	17,4
Jægersprishallen (græs)	3,6	5,7	20,9	0,0	1,6
Kulhuse (græs)	0,1	0,0	0,0	0,2	0,1
Marbækhallen (græs)	0,5	2,3	0,0	0,0	0,3
Oppesundby Skole (græs)	3,1	0,3	1,0	0,0	5,5
Oppesundby Stadion (græs)	3,4	0,0	1,0	0,0	6,1
Oppesundby Stadion (grus)	0,9	0,0	0,0	0,0	1,7
Pedersholm Stadion (græs)	2,2	0,0	1,5	0,0	3,9
Skibby Hallen (græs)	3,5	17,0	2,6	0,0	1,1
Skibby Hallen (kunstgræs)	4,8	21,0	9,2	0,0	1,2
Skibbyhøj (græs)	0,4	2,0	0,0	0,0	0,2
Skuldelev Hallen (græs)	1,7	7,2	2,6	0,0	0,7
SIK (græs)	5,8	0,0	0,5	25,6	0,3
SIK (kunstgræs)	4,2	0,0	0,5	18,7	0,3
Solbakkehallen (græs)	2,5	13,8	1,5	0,0	0,3
Solbakkehallen (kunstgræs)	1,4	6,0	2,0	0,0	0,3
Østby Idrætsplads (græs)	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0
Åbjergshallen (græs)	0,9	0,3	0,0	0,0	1,5
Bakkegaarden Ridecenter	0,7	0,0	1,5	0,2	0,9
Center Bowl & Restaurant	0,1	0,0	0,5	0,0	0,2
Dalby Idrætsforening (tennisbaner)	0,2	0,9	0,5	0,0	0,0
Dalby SG&I Møllegårdsskolen	0,1	0,6	0,5	0,0	0,0
Ferslev Idrætsplads (beachvolleybane)	0,2	0,9	0,5	0,0	0,0
Ferslev Idrætsplads (petanquebane)	0,1	0,6	0,5	0,0	0,0
Ferslev-Skibby SG&I (skydebaner)	0,1	0,6	0,5	0,0	0,0
Fjordlandets Rideklub	0,1	0,0	0,5	0,0	0,1
Frederikssund (Engbæk), svæve-	0,1	0,0	0,5	0,0	0,1

flyvning					
Frederikssund Golfklub	0,2	0,0	0,5	0,0	0,3
Frederikssund IF 1864, skydebaner	0,5	0,0	0,5	0,2	0,9
Frederikssund Petanque Klub	0,1	0,0	0,5	0,0	0,2
Frederikssund/Slangerup (Sundbylille), faldskærmsspring	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0
Frederikssundhallerne (krolfbane)	0,1	0,0	0,5	0,0	0,2
Frederikssundhallerne (tennisbaner)	0,6	0,0	0,5	0,0	1,0
Græse gl. skole og forsamlingshus (petanquebaner)	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0
Hägerupbanen (motorsportsanlæg)	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0
Hestevang Pony Rideskole	0,2	0,0	0,0	0,4	0,2
HorseSence	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
IF 1864 Pistolskytteafdeling (Bane-graven)	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0
Jægersprishallen (petanquebane)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jægersprishallen (tennisbaner)	0,3	0,0	1,5	0,0	0,3
Jægerspris Ridecenter	0,9	2,0	2,0	0,0	0,8
Jægerspris Skytteforening (skydebaner)	0,3	0,0	2,0	0,2	0,1
Jørlunde Skytteforening	0,2	0,0	0,0	1,1	0,0
Kalvøen/Valhal (bueskydning)	0,1	0,0	0,0	0,0	0,2
Kyndbyværket (billardlokale)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kyndbyværkets Skytteforening	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Marbæk Strand (beachvolleybaner)	0,1	0,0	0,0	0,0	0,3
Marbækskolen (mindre atletikanlæg)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Oppesundby (bueskydning)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Orient Rideklub	0,2	0,0	0,0	0,0	0,4
Rideklubben Falken	0,3	0,0	0,0	0,6	0,3
Skibby Hallen (petanquebaner)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Skjoldmosegaard	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skovvejen/bylaugshuset (petanquebane)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SIK (tennisbaner)	0,1	0,0	0,0	0,4	0,0
SIK (petanque)	0,1	0,0	0,0	0,2	0,1
Slangerup Speedway Center	0,1	0,0	0,0	0,2	0,1
Slangerup-Lyng Rideklub	0,2	0,0	0,0	0,6	0,2
Sogneskolen (mindre atletikanlæg)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Stutteri Mejerigården	0,1	0,6	0,0	0,0	0,1
Åbjergshallen (amerikansk fodboldbane)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Åbjergshallen (atletikanlæg)	0,2	0,0	0,0	0,0	0,3
Frederikssund Svømmehal (25 m.)	8,7	9,2	8,7	1,5	11,4
Frederikssund Svømmehal (børnebassin)	1,3	2,6	2,0	0,4	1,2
Frederikssund Sygehus (varmtvandsbassin)	0,2	0,6	0,0	0,4	0,0

Skolen ved Kæret (svømmebassin)	0,2	0,3	0,0	0,4	0,2
SIK (25 m.)	6,4	2,9	2,0	15,5	4,5
SIK (soppebassin)	0,6	0,0	0,0	1,7	0,5
SIK (varmvandsbassin)	1,4	0,6	1,0	2,7	1,2
Sæby-Gershøj Svømmebad	0,3	1,7	0,0	0,0	0,0
Roskilde Badet	0,2	1,1	0,0	0,0	0,0
Lysholmbadet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jyllinge Svømmehal	0,3	0,0	0,0	0,6	0,3
Maglegårdsbadet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Sct. Jørgensbadet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ølstykke Svømmehal	0,4	0,3	0,5	0,8	0,3
Ganløse Friluftsbad	0,1	0,0	0,0	0,4	0,0
Boesagerskolen (svømmesalen)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Engholmhallen (svømmehal)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Blovstrød Svømmehal	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0
FrederiksborgCentret (svømmehal)	0,1	0,0	0,0	0,4	0,1
Frederiksværk Svømmehal	0,2	0,3	0,5	0,0	0,3
Aerobicgården	1,2	0,3	1,0	0,4	1,8
Color Fitness	1,8	0,3	0,5	0,0	3,2
Fitness World - Frederikssund	3,0	2,3	3,1	0,4	4,2
Fitness World – Slangørup	2,1	0,3	0,0	8,8	0,3
Frederikssund Livsstilscenter	0,1	0,0	0,0	0,2	0,2
Frederikssund Motionscenter	2,2	1,4	1,5	0,6	3,2
Jægerspris Motionscenter	1,2	0,6	9,7	0,0	0,5
LOOP Frederikssund	0,4	0,0	0,0	0,0	0,7
Frederikssund Roklub	0,5	0,6	0,0	0,0	0,7
Frederikssund Sejlklub	0,3	0,0	0,5	0,4	0,3
Frederikssund/Kalvøen	0,3	0,3	0,0	0,0	0,5
Frederikssund/Marbæk Juniorsejlcenter	0,5	0,0	0,5	0,0	0,8
Hammer Bakke	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jægerspris Sejlklub/Kignæs Havn	0,2	0,0	1,0	0,0	0,2
Kulhuse Havn	0,1	0,0	0,0	0,0	0,2
Marbæk Sejl- og Motorbådsklub	0,1	0,0	0,0	0,0	0,2
Skuldelev Bådelag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Falkenborgskolen, multibane	0,5	0,0	0,5	0,0	0,8
Marbækskolen, idrætslegeplads	0,4	1,4	0,0	0,0	0,3
Marbækskolen, klatrebane	0,3	0,9	0,0	0,2	0,3
Skibby Fritidscenter, skaterbane	0,2	0,3	0,0	0,2	0,2
Ved Kingoskolen, idrætslegeplads	0,1	0,0	0,0	0,4	0,1
Ved Kingoskolen, rulleskøjteanlæg	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0
Ved Kingoskolen, skateranlæg	0,7	0,0	0,5	1,9	0,4
Dalby Strand	0,8	2,9	1,0	0,4	0,3
Fjordstien	1,8	3,2	1,0	0,2	2,1
Frederikssund Lystbådehavn	1,8	1,7	0,5	0,2	2,7
Færgelunden	1,7	0,9	5,1	0,6	1,9
Græse Å	0,5	0,3	0,5	0,2	0,6
Hagerup Sø	0,1	0,3	0,0	0,0	0,1

Hammer Bakke Strand	0,2	1,4	0,0	0,0	0,0
Hammergården Skibby	0,1	0,6	0,0	0,0	0,0
Havelse Å	0,1	0,3	0,0	0,0	0,1
Hjortevej Strand	0,1	0,3	0,0	0,0	0,1
Hyllingeris (strand)	0,2	0,9	0,0	0,0	0,1
Kalvøen	2,3	0,6	0,5	0,4	3,8
Kignæs Havn	0,6	0,6	2,6	0,0	0,5
Klinten (strand)	0,5	0,3	0,0	0,0	0,8
Kulhuse Havn	0,7	1,4	1,5	0,2	0,5
Kulhuse Strand	0,9	1,4	3,1	0,2	0,7
Landerslev Strand	0,3	0,9	0,5	0,2	0,2
Lystrup Skov	2,3	0,6	1,0	8,4	0,6
Marbæk Lystbådehavn	0,8	1,1	0,5	0,0	1,0
Marbæk Strand	2,6	2,0	1,0	0,4	3,9
Nordskoven	1,2	1,1	6,1	0,2	0,9
Omgivelser til Slangerup Idræts- og Kulturcenter	0,6	0,6	0,0	1,7	0,3
Selsø Sø	0,5	1,4	1,5	0,0	0,3
Sillebro Ådal	2,1	1,1	1,0	0,0	3,5
Skjoldungernes Land	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0
Skuldelev Havn	0,5	1,1	0,5	0,0	0,4
Skuldeslev Strand	0,5	2,6	1,0	0,0	0,1
Slotsparken/Slotshegnet	1,0	1,4	5,1	0,0	0,6
Solbakkeskolen	0,7	3,4	0,0	0,2	0,3
Svanholms Skove	0,9	4,3	1,0	0,0	0,3
Sønderby Havn	0,1	0,3	0,5	0,0	0,0
Tørslev Hage (strand)	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0
Vellerup Vig (strand)	0,4	1,7	0,0	0,4	0,0
Vellerup Vig Birkebækvej (strand)	0,2	1,1	0,0	0,0	0,0
Vester Strand	0,5	0,6	2,6	0,0	0,3
Værebros Å	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0
Østskoven	0,5	0,6	1,0	0,4	0,3

Tabellen viser de idrætsaktive børns brug af faciliteter på tværs af lokalområder (n=2.193).

Tabel 45: Børn og unges brug af faciliteter på tværs af de fire lokalområde.

n = 2.193	Total	Skibby	Jægerspris	Slangerup	Frederikssund
Frederikssundhallerne	22	5	17	6	35
SIK	19	4	5	61	9
Græse Bakkeby Hallen	8	7	6	<1	11
Skibby Hallen	7	30	11	<1	2
Jægerspris Hallen	7	8	33	<1	4

Tabellen viser andelen, som benytter udvalgte haller fordelt på de fire lokalområder i Frederikssund Kommune (n = 2.193).

Tabel 46: Idrætsaktive og ikke-idrætsaktive skolebørns opfattelse af forskelle facilitetstypers nærhed.

	Total	Idrætsaktive	Ikke-idrætsaktive
Hal/sal	64	65	44
Fodboldbane	64	66	41
Andre baner/anlæg	34	34	24
Svømmehal	47	48	36
Fitnesscenter/motionsrum	45	45	36
Aktivitetssanlæg	23	23	17

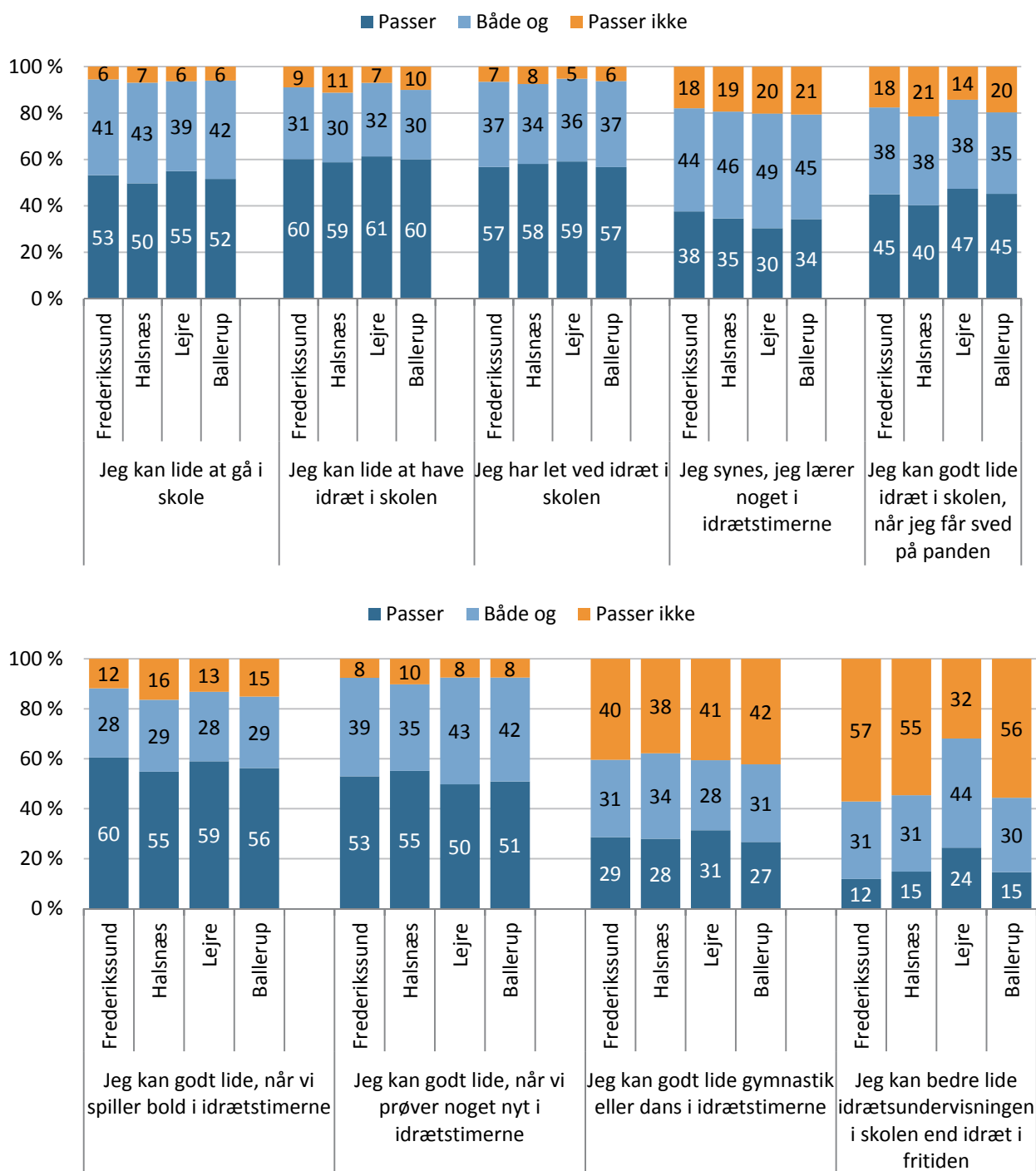
Tabellen viser andelen af idrætsaktive og ikke-idrætsaktive børn og unge i Frederikssund Kommune, som angiver at kunne gå, løbe eller cykle til forskellige facilitetstyper (n = 2.340).

Tabel 47: Årsager til ikke at dyrke idræt, sport eller motion (pct.).

n = 131	Frederikssund Kommune	Halsnæs Kommune	Lejre Kommune	Ballerup Kommune
Har ikke råd/er for dyrt	2	6	0	4
Mine forældre er imod	0	1	1	1
Bruger tid på fritidsjob	2	6	3	5
Bruger tid på familie/kæreste	5	7	1	6
Bruger tiden på venner	21	18	16	20
Bruger tiden på andre fritidsinteresser	21	9	21	20
Har dårligt helbred	5	2	4	3
Er i dårlig form	7	14	6	11
Ved for lidt om sport/motion	3	2	1	<1
Mangler nogen at følges med	7	9	3	8
Savner muligheden for at dyrke den rette sport/motion	5	3	6	5
Har ikke de rette faciliteter i nærområdet	2	2	1	1
Sport/motion interesserer mig ikke	12	7	14	13
Gider ikke	26	23	23	25
Holder pause – regner med at starte igen	10	13	10	9
Mine venner/veninder dyrker heller ikke	2	3	0	2
Jeg har fysisk/psykisk handicap	6	2	1	2
Andre grunde	16	10	11	7
Ved ikke	12	22	23	22

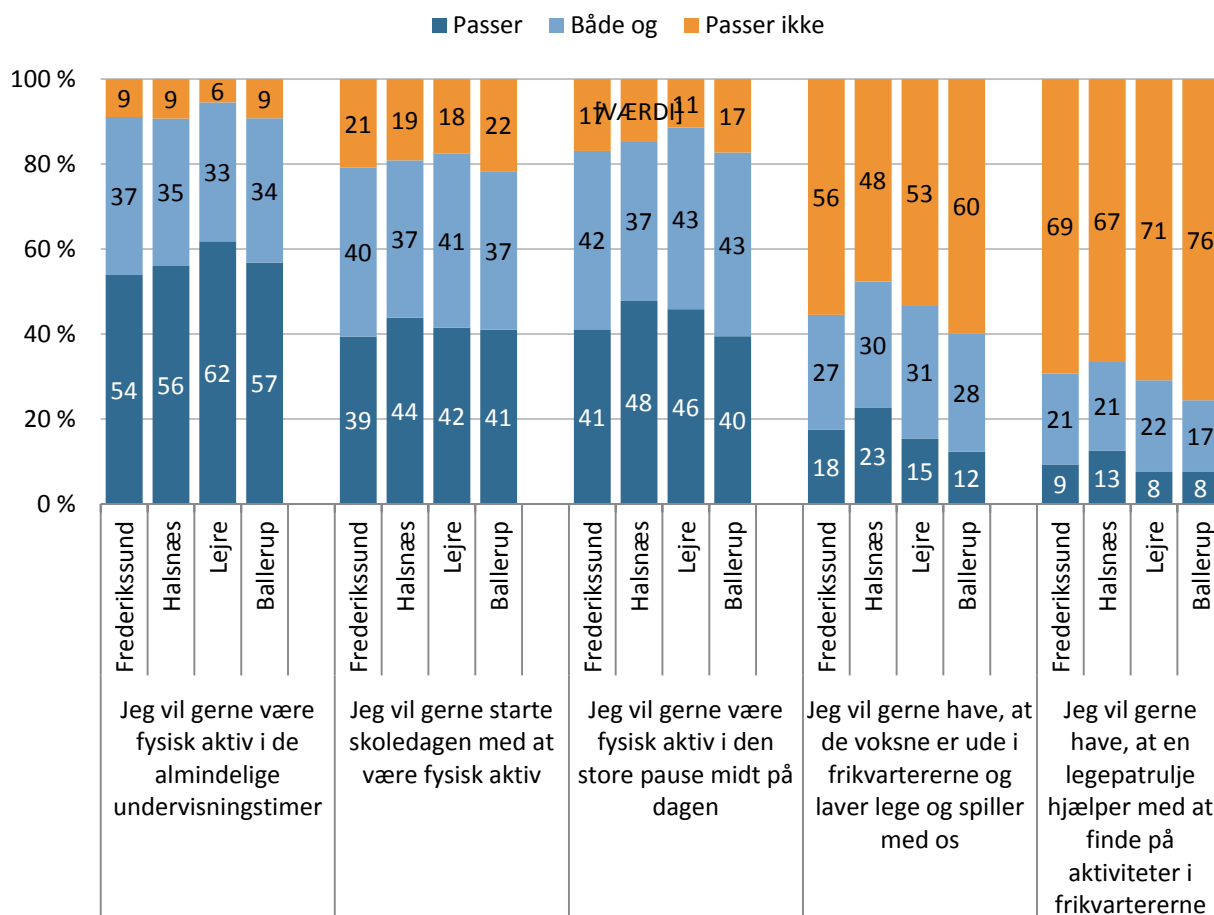
Tabellen viser ikke-idrætsaktive børns angivne barrierer for ikke at dyrke idræt, sport eller motion i Frederikssund Kommune (n = 131), Halsnæs Kommune (n = 127), Lejre Kommune (n = 71) og Ballerup Kommune (n = 228).

Figur 50: Holdninger til idræt i skolen på tværs af kommuner.

Figuren viser svarfordelinger på ni spørgsmål omkring holdninger til idræt i skoletiden i Frederikssund Kommune (n = 2.340), Halsnæs Kommune (n = 1.307), Lejre Kommune (n = 1.381) og Ballerup Kommune (n = 2.517).

Figur 51: Skolebørns holdninger til fysisk aktivitet i løbet af skoledagen på tværs af kommuner.

Figuren viser svarfordelinger på fire spørgsmål omkring holdninger til fysisk aktivitet i Frederikssund Kommune (n = 2.340), Halsnæs Kommune (n = 1.307), Lejre Kommune (n = 1.381) og Ballerup Kommune (n = 2.517).

Appendiks 6 (til delanalyse 6): Tillæg til 'Voksnes idrætsvaner'.

De voksnes ønsker og forslag

I spørgeskemaet til voksne borgere havde respondenterne mulighed for at skrive 'frit fra leveren', hvis de havde yderligere kommentarer eller forslag til steder eller idræts- og fritidsfaciliteter i Frederikssund Kommune. Herunder vil de mest fremtrædende kommentarer og forslag blandt de over 500 indlæg blive belyst.

De voksne respondents udsagn fordeler sig over flere specifikke temaer (med de hyppigst nævnte øverst):

- Svømmehal i kommunen
- Naturen og motionsstier
- Haller, sale og rengøring
- Fitnesscentre
- Adgangsforhold ved Kalvøen
- Fodboldbaner

Svømmehal

Blandt de voksne respondenter er der tilfredshed med at der trods alt er muligheder for at komme i en svømmehal i kommunen. Men omvendt er de markant utilfredse med standarden og vedligeholdelsen af svømmehallerne:

"Frederikssund har bl.a. en nedslidt svømmehal - som jeg fravælger pga. dårlig vedligeholdelse [...]."

(Kvinde, 59 år, Frederikssund)

"Frederikssund svømmehal er gammel, slidt, lille og med ringe badeforhold ift hvor mange, der faktisk benytter den. Som småbørnsforældre kunne man virkelig drømme om en ny svømmehal, hvor børnene kan udfolde sig."

(Kvinde, 40 år, Frederikssund)

"Frederikssund Svømmehal er i ringe stand. I sær er der meget dårlig luft i hallen og meget uhumsk i saunaen. Den helt bemandingsfrie selvbetjening er selvsagt meget upersonlig - og i det hele taget fremstår Frederikssund Svømmehal ikke særligt indbydende. Det kan også virke som om hal-tiden er fordelt forkert. Svømmeklubben har overbooket på nogle hold - mens der i den offentlige åbningstid ikke virker særlig fyldt op. Svømmeklubben har også problemer med at den tildelte hal-tid flere gange om ugen er i konflikt med den nye skolereform - idet skoleeleverne ikke har fået fri, når svømmeklubben har baner. Til svømmestævner er tilskuerpladserne meget trange - og uegnede - og højt-taleranlægget virker ikke særlig godt."

(Kvinde, 44 år, Frederikssund)

"Frederikssund svømmehal har begrænset åbningstid, hvilket gør, at det til tider kan være en udfordring at få passet tiden i svømmehallen ind med familielivet. Den begrænsede åbningstid især om aftenen fordelt på ugens dage, gør at vi er mange om buddet til at svømme i de 2-3 åbne baner i 25m bassinet. Nogle gange kan vi være 15-20 svømmere på to baner, hvilket gør, at svømningen ikke bliver optimal, da man hele tiden skal zig-

zagge uden om de andre svømmere. Det kunne være en overvejelse at holde aftenåbent nogle flere dage om ugen, og se om tilbuddet bliver benyttet.”

(Kvinde, 37 år, Frederikssund)

Det er således et stort ønske hos mange borgere i Frederikssund Kommune, at de eksisterende svømmefaciliteter bliver mere tidssvarende men også at der kommer en ny svømmehal – især er ønsket om en ny svømmehal stort hos borgerne i Hornsherred:

”Jeg bor i Jægerspris - og savner virkelig en svømmehal 'lige om hjørnet'. Jeg kommer ikke afsted til Frederikssund svømmehal, der i øvrigt ikke er indbydende at bruge. Jeg har ikke bil, så det er svært/tidskrævende t komme til Slangerup Svømmehal.”

(Kvinde, 55 år, Jægerspris)

”Der mangler virkelig en svømmehal i kommunen, og den kunne med fordel placeres i Hornsherred. Der behøver ikke være vandrutchebane og den slags fis, det har ikke rigtigt noget med idræt at gøre.”

(Mand, 49 år, Jægerspris)

”Det er vigtigt at der er gode tilbud til alle aldersklasser. Jeg kunne godt ønske at der var en svømmehal i f.eks. Skibby eller Skuldelev, jeg ville gerne kunne svømme om vinteren, men der er for langt til Frederikssund.”

(Kvinde, 75 år, Skibby)

”Vi i Skibby området skal køre 23 km hver vej for at komme til en svømmehal. Så byg dog en svømmehal i Skibby eller omegn. Vi hører jo også til kommunen.”

(Kvinde, 68 år, Skibby)

Naturen og motionsstier

Som resultaterne i denne delrapport viser, er naturen og udendørs områder de største idrætsarenaer for voksne borgere i Frederikssund Kommune. Dette afspejler sig også i deres kommentarer og forslag, som bekræfter at de bruger natur i kommunen meget og er glade for den – men at der stadig kunne gøres endnu mere:

”Nyder naturen og ønsker at kommunen opretter flere naturstier. Hvorfor er der ingen kløverstier i kommunen?”

(Kvinde, 65 år, Slangerup)

”Det ville være dejligt, hvis der var flere steder, hvor det var let at få kajakken i vandet, altså at man kan køre dertil i bil med kajakken på taget og så løfte den ned lige ved siden af noget vand.”

(Kvinde, 71 år, Frederikssund)

”Der tænkes alt for traditionelt. Vi har vældig mange haller, hvor der spilles badminton og håndbold. Jeg synes man skal tænke mere i friluftslivsaktiviteter, løberuter i naturen, cykelruter og skaterfaciliteter til de unge. Et havnebad med vinterbadefaciliteter ville være fantastisk.”

(Mand, 55 år, Slangerup)

"Det kunne være en idé at investere i crossfit inspirerede styrketræningsområder i skovene i Jægerspris."

(Kvinde, 19 år, Jægerspris)

Mountainbike er en aktivitet der er lidt større i Frederikssund Kommune end på landsplan. Og udøverne er de seneste år blevet en meget synlig gruppe i naturen, og som i nogle tilfælde har ført til trængsel på stisystemerne i skovene:

"Rigtig godt med nyt mountainbike spor i Lystrup skov. Det har øget lysten til at cykle i nærområdet markant fremfor at skulle køre til Holte eller Værløse."

(Kvinde, 34 år, Slangerup)

"Jeg benytter blandt mange andre Færgelunden til at dyrke min interesse mountainbike. Udfordringen er bare det er en privat skov, og at vi kun må køre på grusstier. [...] Jeg håber Frederikssund Kommune vil hjælpe med at [hjælpe vores aktivitet frem], da vi ikke kan neglicere at mountainbike er blevet en populær og voksende folkesport. Derudover har Frederikssund Kommune to elite MTB'ere der ligger blandt de 5 bedste som bruger Færgelunden som deres trænings faciliteter."

(Mand, 31 år, Frederikssund)

Udover flere mountainbike spor efterspørger de voksne flere (belyste) løbe- og gåstier:

"Det kunne være skønt med stier i lokalområdet der var oplyste, så man også kunne løbe om aftenen og vinteren. Gerne langs skov, kyst og strand."

(Kvinde, 49 år, Skibby)

"Bane og eller belysning i byen for jogging og motionsløb, samt flere offentlige toiletter tilgængelige [i nærheden af naturområder]. Udendørs motionstræning faciliteter ønskes også."

(Mand, 39 år, Frederikssund)

Haller, sale og rengøring

I forhold til haller og sale i Frederikssund Kommune bemærker en stor gruppe af de voksne respondenter, at haller og sale (inkl. sekundære lokaler) virker nedslidte og beskidte:

"Der er mange haller i Hornsherred der ikke bliver gjort rent, hvilket generer dem der benytter hallerne. Især de beskidte gulve er et problem, da bolde, sko og tøj bliver beskidte af støv og jord der ikke bliver fjernet. Det er en ulempe at gulvene ikke bliver rengjort, da det er til så stor gene for os der benytter hallen. I Solbakkehallen er der også problemer med gulvet som er blevet slebet og slidt helt ned. Gulvet trænger til at blive skiftet ud og har gjort det i lang tid, men der er ikke blevet gjort noget ved det. Pga. dette er der store løse splinter som brugerne af hallen kan komme til skade af."

(Kvinde, 49 år, Skibby)

"Bedre rengøring ønskes, gulve er ofte tilsmudsede af jord, da nogen går ind med uden-dørsfodtøj [...]. Vi betaler alle skat og der skal spares alle vegne, men spare på rengøringen er da det dumme. Det giver sådan et dårligt indtryk hele vejen rundt. Er der altid pænt og rent behandler folk, både unge og gamle, det også bedre."

(Mand, 50 år, Skibby)

"Frederikssund-hallen er så dårlig at den ikke værd at bruge. Specielt om vinteren er den meget kold og de gamle træbænke er ikke indbydende for tilskuer at sidde på i længere tid."

(Mand, 50 år, Frederikssund)

"Det ville være dejligt med mere rengøring - tit er der møg-beskidt på gulvet, og det er meget ubehageligt når vi skal udføre vores gulvøvelser."

(Kvinde, 62 år, Skibby)

Fitness og aktivitetscentre

Mange af de voksne svarer at de benytter Fitness World i Slangstrup, Frederikssund eller et andet sted i kommunen og er godt tilfredse med disse tilbud:

"Jeg træner meget nede i Fitness World i Frederikssund. Der er fin med plads og maskiner til brug [...]. Jeg føler ikke at fitness World i Frederikssund mangler noget specielt, måske lidt flere af de nye maskiner og nyere udstyr. Men ellers er det yderst fint."

(Kvinde, 17 år, Frederikssund)

En del angiver dog, at Fitness World i Slangstrup ikke er lige så godt, som det tilbud der var tidligere i byen:

"Jeg brugte SIK meget, indtil det blev nedlagt og overtaget af Fitness World, som jeg ikke er interesseret i. Deres priser er højere, deres sale er MEGET mindre, stemningen er mest for duller og steroidevrag (bare se deres reklamer). Jeg føler mig ikke hjemme i dér og vil derfor ikke benytte det."

(Mand, 30 år, Slangstrup)

"Der er for få muligheder for drenge, der ikke ønsker at dyrke hverken fodbold eller håndbold. Tidligere var der mulighed for at 'børn' kunne følge deres forældre i fitness center, denne mulighed foreligger ikke længere."

(Kvinde, 48 år, Slangstrup)

"Jeg har gået på motionscentret på Slangstrup Idræt og Kulturcenter fra det startede til kort efter det var overgået til Fitness World. Derefter mistede jeg helt interessen for det. Før var der en god stemning, rart at være der, og man kunne altid få vejledning. Derefter var der meget sjældent personale, når jeg var der og vejledning skulle man betale ekstra for."

(Kvinde, 78 år, Slangstrup)

"Kunne bedre lide forhold og stemning og holdopdeling i det gamle SIK, end i det forholdsvis nye Fitness World."

(Kvinde, 55 år, Slangstrup)

"Det var en kæmpe fejl at sælge SIK til Fitness World. Jeg trænede i SIK motion, men er stoppet efter at have prøvet Fitness World og træner nu privat. Til mange flere penge. Det er ærgerligt."

(Kvinde, 55 år, Slangstrup)

Adgangsforhold ved Kalvøen

De fleste kommentarer angående adgangsforhold vedrører idrætsfaciliteter ved Kalvøen i Frederikssund by:

"Dårlige adgangsforhold ved Frederikssund-hallen ved store arrangementer giver trafikchaos. Kig på nye faciliteter i den sydlige del af byen."

(Kvinde, 45 år, Frederikssund)

Flere af kommentarerne går også på den manglende belysning af veje og stier på Kalvøen:

"Adgangsforholdene til Frederikssund-hallen er for dårlige. Alt for mørkt på vejen, hvor der især er mange børn der krydser vejen. I Slangerup hvor man har samlet flere idrætsgrene under samme tag er genialt - det burde vi også have i Frederikssund."

(Kvinde, 39 år, Frederikssund)

Det er primært ved Kalvøen, hvor der mangler lys om aftenen på stier. Hallen er beliggende på Kalvøen så lys og sikker adgang er nødvendigt også for børn."

(Kvinde, 66 år, Frederikssund)

"Kunne godt ønske mig mere belysning på Kalvøen og omkring åen dernede i det område, da vi er rigtig mange der går og løber dernede og synes det er rigtig trist at det kun kan bruges i dagtimerne om vinteren. Og jeg kunne også tænke mig mere belysning når man kommer over Kronprins Frederiks bro både mod Jægerspris og Skibby. Og endelig nye fortove på Færgevej, særligt i venstre side når man kommer fra havnen og går mod broen."

(Kvinde, 44 år, Frederikssund)

Fodboldbaner

Endelig er blandt de voksne også opmærksomhed på kommunens udbud af faciliteter til fodboldaktiviteter:

"Der er alt for lidt fokus på at gøre noget for idrætslivet i Frederikssund Kommune, især fodbolden bliver ramt af for lidt baner, både naturgræs og kunstgræs."

(Mand, 45 år, Frederikssund)

"Desværre er tilbuddet i forhold til fodbold i Frederikssund helt uden ambition. Som børnefamilie med både børn og voksne som gerne vil spille, så er udbud af kunstgræs, hal tider, trænere simpelthen for dårlig. [...] At FIK klubhus står og har stået som det gør, er simpelthen en skændsel."

(Mand, 49 år, Frederikssund)

"Der er alt for få baner/omklædningsrum og kvaliteten af banerne er meget skidt. Om vinteren er pladsfordelingen på kunstgræsbanen ved Frederikssund Stadion heller ikke optimal. Der er kort sagt alt for mange medlemmer til for få baner. Det ville klæde Frederikssund Kommune at komme i gang med at få anlagt nogle ordentlige idrætsfaciliteter"

til alle de unge som gamle som gerne vil dyrke sport/ motion i nogle ordentlige rammer.”

(Mand, 27 år, Frederikssund)

Appendiks 7 (til delanalyse 7): Tillæg til 'Idrætsforeningernes status og virke'.

Tabel 48: Svarprocent fordelt på medlemsstørrelse.

	Inviterede	Deltaget	Svarprocent
0-99 medlemmer	34	16	47
100-299 medlemmer	23	13	57
300+ medlemmer	16	9	56
Ingen information om medlemstal	61	18	30
I alt	134	56	42

Kilde: Foreningsundersøgelse (2015).

Boks 3: Karakteristik af foreningstyper

Lille forening (0-99 medlemmer): 16 foreninger falder i denne kategori. Tilsammen har de 16 foreninger 746 medlemmer, og i gennemsnit har de små foreninger 47 medlemmer. 430 medlemmer (58 pct.) af medlemmerne er under 25 år, mens 42 pct. er over. I kategorien findes tre spejderforeninger, og ellers er der tale om foreninger inden for ret forskelle aktiviteter, som blandt andet tæller cykling, atletik, flyvning, triatlon, bordtennis, motocross og kampsport.

Mellemstor forening (100-299 medlemmer): 13 foreninger hører under denne kategori. Tilsammen har de mellemstore foreninger 2.392, og i gennemsnit har de mellemstore foreninger 184 medlemmer. 984 medlemmer (41 pct.) er under 25 år, og størstedelen af medlemmerne er altså voksne over 25 år (59 pct.). Foreningerne tæller her to skytteforeninger og én jagtforening, tre ketchersportsforeninger samt foreninger med aktiviteter på vand og foreninger inden for gymnastik, fodbold og rulleskøjteløb.

Stor forening (300+ medlemmer): Ni foreninger er i denne kategori. Tilsammen har de store foreninger 7.261 medlemmer, og i gennemsnit har de store foreninger 807 medlemmer. Én af foreningerne har flere end 2.000 medlemmer og trækker således gennemsnittet betydeligt op. De resterende foreningerne i denne kategori har alle under 1.000 medlemmer. 5.214 medlemmer er under 25 år (72 pct.), og langt de fleste medlemmer er altså børn og unge. I denne kategori finder man flerstrengt foreninger, fodbold- og svømmeklubber samt to gymnastikforeninger og én sejlklub.

Tabel 49: Foreningers syn på fremtiden fordelt på medlemsstørrelse (pct.).

(Andel 'enig' i pct.)	Antal medlemmer		
	0-99	100-299	300+
Foreningen ser generelt positivt på fremtiden	56	69	56
Foreningen forventer et stigende antal medlemmer	81	62	56
Det vil lykkes foreningen at rekruttere et tilstrækkeligt antal frivillige	38	46	56
Foreningen vil klare sig godt i konkurrencen med andre idrætstilbud (eksempelvis fra kommercielle aktører)	50	62	78
Adgangen til gode faciliteter vil ikke være et problem for foreningen	38	8	44
Foreningen vil blive mere afhængig af indtægter fra medlemskontingenter	38	54	89
Foreningen vil blive mere afhængig af offentlig støtte	44	46	56

Figuren viser foreningernes svar på spørgsmålet 'Hvordan vurderer foreningen den nærmeste fremtid (de kommende 5 år)?' (medlemstal, n = 38).

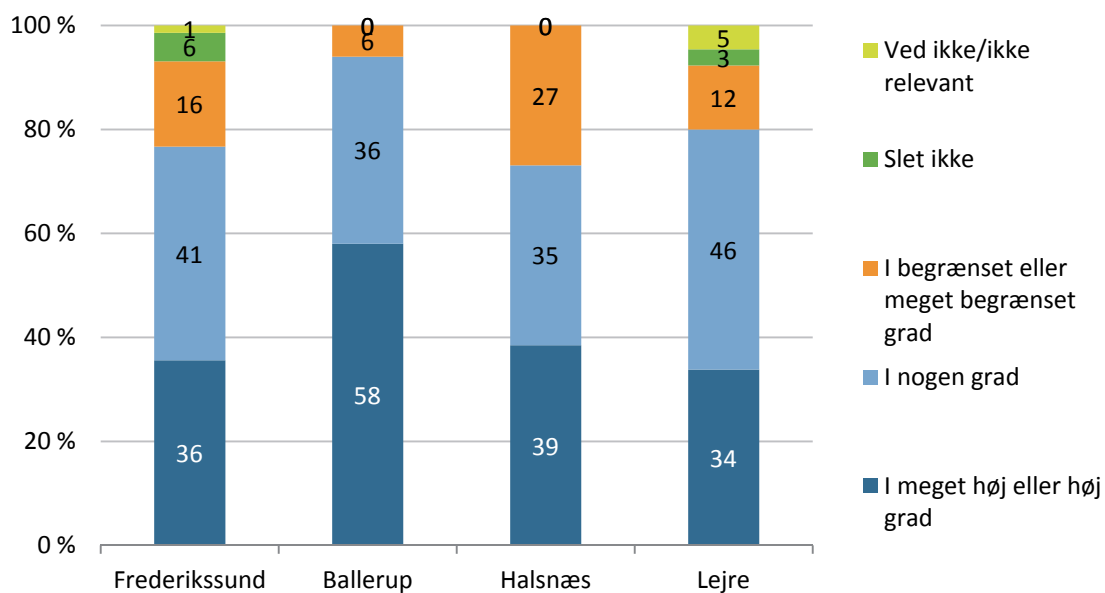
Appendiks 8 (til delanalyse 8): Tillæg til 'Foreninger, skoler og institutioners brug af og ønsker til faciliteter'.

Tabel 50: Fritekst til spørgsmålet: 'Har I ideer til, hvordan jeres behov for faciliteter kan dækkes bedre end i dag?'

Tema	Brugertype og kommentar
Indendørs faciliteter og mere haltid (23)	Forening: At hallen kunne benyttes tidligere med start kl 15.00.
	Forening: Brydesalen er ikke tilsvarende, da den er underdimensioneret. Den har ikke fulgt sportens udvikling.
	Forening: Enten et lokale mere eller et lokale som er ca. 30m ² større.
	Forening: Flere træningstider og mulighed for at køre to hold samtidig.
	Forening: For at sikre at vores behov dækkes, er det vigtigt at man bevarer de gamle trægulve og ikke ligger gummigulv, da hallen så ikke kan benyttes til vores sportsgren, ydermere er det vigtigt der ikke er harpiks på gulv.
	Forening: Gerne flere timer på de første fire hverdage mellem kl. 18 og kl. 23 i den nuværende hal
	Forening: I forhold til haltider indendørs, har vi ikke mulighed for baner til indendørs fodbold i Marbækhallen - Dette er specielt gældende for U12 og nedefter som også træner indendørs med baner - Skulle vi spille Futsal, er sikkerheden ikke god nok, i det halvæggen er for tæt på banen.
	Forening: Vi har behov for flere dage, så vores ungdomsspillere kan træne flere gange om ugen. Det ville være perfekt, såfremt klubben kunne få anvist lokaler, hvor vores borde kunne stå fremme hele tiden. Vi er overbeviste om, at klubben kunne få tilgang såfremt dette ønske kunne blive imødekommet.
	Skole: Endnu flere "hal-tider" inden for normal skoletid.
	Forening: Større mulighed for at benytte lokaler i dagtimerne, der er egnede til aftenskolevirksomhed.
	Forening: Større hal til indendørsflyvning Modelflyveplads med mulighed for publikumsarrangementer/opvisninger.
	Forening: Vi mangler haltider i vinter halvåret. Dette behov er stort og akut, for at sikre en god spændende vinter træning.
	Forening: Vil gerne have en ren badmintonhal, kunne evt. deles med bordtennis.
	Skole: Multisalen på Marienlystskolen er alt for lille. Den er allerede blevet udbygget fra en gammel gymnastiksal, men den er stadig ikke stor nok. Der er ofte 75 elever, der skal benytte den. Samtidig deles haltiderne med 10.klasses idrætshold, hvorpå eleverne fylder lidt mere i statur end eks. 7.klasser. Det er under al kritik, at man ikke har gjort som på Falkenborgskolen, hvor man har bygget en lidt større hal, hvorpå man har bygget en multibane ovenpå. Derudover kunne man udbygge træningslokalet i Frederikssundhallen, så man kunne være 25-35 elever dernede på en gang. Derudover må man kun få adgang til det, hvis man er medlem af en forening i Frederikssund kommune, og betaler 80 kroner i depositum for en chip. Man kunne med fordel gøre det tilgængeligt for kommunens skoler også.
	Kommunal institution: Lokaliteten er så vidt ganske udmærket, det handler mere om den begrænsning af, hvor ofte vi kan bruge lokaliteten, i forhold til antallet af øvrige brugere.
	Forening: I forbindelse med vores egen udendørsbane kunne vi godt bruge en hal på 20x30m i stedet for vores skydevold. Lavede man bygningen i 2 etager ville der kunne være plads til anden/andre klubber f.eks. har jeg hørt at en bordtennisklub mangler plads.
	Forening: Vi har samtaler med en anden forening, om at vi begge meget gerne ville have indendørsbaner på foreningens egne arealer, vi har talt om en bygning på ca. 20mx25m i to etager hvor de kan have underetagen og vi kan indrette overetagen til 10 og 15m baner, sammenbygges med eksisterende klubhus, så vi kan udnytte opholdslokalerne her, til venteplads.
	Forening: Opdeling af hallen således at klatring får sit eget areal.
	Forening: Vi har brug for mere plads og meget højere til loftet for at kunne udvikle vores springere.
	Forening: Motionsrum til 20 pers.
Skole: Etablering af multibane.	
Forening: Det kunne være ønskeligt at vi kan skal være to steder - et i midtbyen og et i sydbyen.	

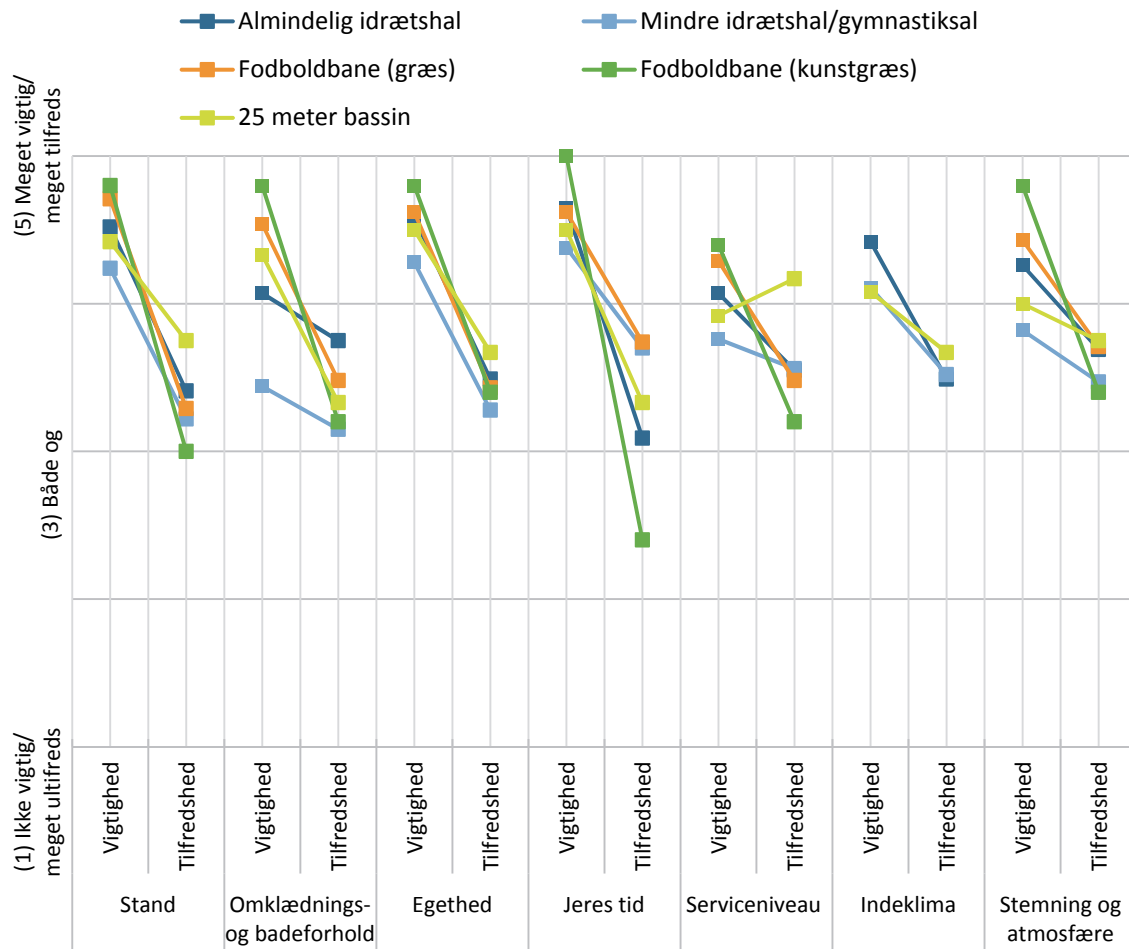
	Forening: Vi ville gerne have en ekstra ridehal + dertilhørende ridestier i området.
Klubhus/mødelokale- og sted (6)	Forening: Ansøgning om nyt klubhus.
	Forening: Klubhus.
	Forening: Klubhuset er meget lille i forhold til de aktiviteter vi gerne ville tilbyde, men pladsen forhindrer desværre os i at udvide aktivitetsniveauet.
	Forening: Vi har behov for vores eget lokale i det klubhus der bliver stillet til rådighed på Marbæk Havn.
	Forening: Vi kunne godt bruge et stort mødelokale til 100 personer.
	Forening: Vi ønsker et mødested med faciliteter til både indendørs og udendørs spejderarbejde.
Svømning (3)	Forening: En svømmehal mere i Slangerup, hvor der er plads til den.
	Forening: Mangler mere plads i svømmehallen. Vi kunne også godt bruge bedre løbebaner/stier med opmærkning.
	Forening: Mere vandtid samt bedre omklædningsfaciliteter og bedre møderum. Der ønskes mere plads til rekvisitter samt dybere vand i svømmehallen.
Udendørs faciliteter (6)	Forening: Vi kunne godt bruge flere græsbaner samt 1 kunstgræsbane mere.
	Forening: For at kunne indgå i petanque turneringer, burde vi have min. 2 baner mere.
	Forening: Godkendelse af foreningens 200 m. bane, hvor der også kan etableres Biatlon- bane på området
	Forening: Opførelse af en Sportingbane
	Forening: Udbygning af ORI på marken ved Bjergvejen. Min. 1 kunstgræsbane og 3 græsbaner i alt, samt flere omklædningsrum og gerne på sigt et mindre fitnessrum.
	Skole: Etablering af aktivitets- og forhindringsbane som stimulerer balance, styrke og bevægelse for elever i aldersgruppen 3. - 9. klasse samt et klatretårn.
	Forening: I foreningen har vi stigende medlemstal og qua vi også er en del af en anden forening, mangler vi min. en 11-mandsbane ved Skibbyhallen.
Redskabsrum (1)	Forening: Vi har ikke plads til alle de redskaber, vi har brug for.
Renovering (5)	Forening: Atletikanlægget er dårligt vedligeholdt og der mangler materiel, så det er ikke muligt at udøve alle discipliner.
	Forening: Skydefaciliteterne er nedslidte og trænger til udskiftning/renovering.
	Forening: Vores faciliteter i dag er ok. Men vedligeholdelsen af disse, er fra Frederikssund kommune ikke ok.
	Forening: Vi har 2 udendørs baner tæt på Frederikssund Hallerne. Disse baner vil forholdsvis nemt kunne overdækkes med en boblehal eller lign, som kan bruges hele året.
	Skole: Atletikanlæg skal udbygges, renoveres og vedligeholdes for at leve op til kravene.
Andet (6)	Forening: Foreningens problem er ikke faciliteter men mangel på frivillige. Desuden udfordringer med oplæring af trænere.
	Forening: Kommunen har ingen fokus på at hjælpe foreninger der selv stiller eller lejer area-ler/anlæg, hvorimod de kommunalt ejede anlæg (eks. fodboldbaner) bliver passet og plejet af kommunen.
	Forening: Vi vil gerne henvises et sted hvor vi kan være.
	Kommunal institution: Vi ville rigtigt gerne bruge flere af faciliteterne - men det kræver transport, flere ansatte og mere tid om eftermiddagen til at gøre det.
	Forening: Vi ønsker næsten hvilket som helst kommunalt anvist stykke jord på ca. 8 tønder land, med tilhørende klubhus og faciliteter som toilet lys og vand, uden en leje på 40000 kr. pr år.
	Kommunal institution: Når jeg markerer "ved ikke" i forhold til om vores faciliteter rækker til behovet, så er det, fordi min oplevelse er, at eksempelvis de store foreninger, som låner vores faciliteter, har et behov mere end det vi kan tilbyde, når vi også samtidig skal servicere andre brugere af huset. Det gør at vi i øjeblikket overvejer det fortsatte samarbejde om de store arrangementer. Kunne man evt. have nogle pavilloner - helst også en med en form for køkkenfaciliteter, der kunne lånes/lejes af kommunen og som kunne sættes op på gårdspladsen eller parkeringspladsen, ville det øge muligheden for at fortsætte med de store arrangementer i vores regi.

Figur 52: Brugernes samlede vurdering af de eksisterende idrætsfaciliteter i fordelt på kommuner.

Figuren viser brugeres samlede vurdering af de eksisterende idrætsfaciliteter fordelt på kommuner. Figuren er baseret på spørgsmålet 'I en samlet vurdering, opfylder de eksisterende faciliteter i Frederikssund Kommune så de behov, I har for at kunne udføre jeres aktiviteter på tilfredsstillende vis?' (Frederikssund, n = 73, Ballerup, n = 50, Halsnæs, n = 52 og Lejre, n = 65).

Figur 53: Gennemsnitsscore på forhold ved specifikke faciliteter.

Figuren viser brugernes svar på tilfredshed og vigtighed af syv forskellige forhold. Figuren er baseret på 14 forskellige spørgsmål (syv om vigtighed og syv om tilfredshed). Der er tale om gennemsnitssvar baseret på svar fra specifikke faciliteter. Skala går fra 1 = ikke vigtig/meget utilfreds til 5 meget vigtig/meget tilfreds (almindelig idrætshal, n = 44, mindre idrætshal/gymnastiksal, n = 49, fodboldbane (græs), n = 24, fodboldbane (kunstgræs), n = 5 og 25 meter bassin, n = 12).

Tabel 51: Brugernes vurdering af forhold ved idrætsfaciliteter.

		Almindelig idrætshal	Mindre idrætshal/gymnastiksal	Fodboldbane (græs)	Fodboldbane (kunstgræs)	25 meter bassin
Stand	Vigtighed	4,4	4,24	4,71	4,8	4,42
	Tilfredshed	3,5	3,22	3,29	3	3,75
Omlædnings- og badeforhold	Vigtighed	4	3,44	4,54	4,8	4,33
	Tilfredshed	3,4	3,15	3,48	3,2	3,33
Egnethed	Vigtighed	4,4	4,28	4,62	4,8	4,5
	Tilfredshed	3,6	3,28	3,43	3,4	3,67
Jeres tid	Vigtighed	4,8	4,38	4,62	5	4,5
	Tilfredshed	3,1	3,7	3,74	2,4	3,33
Serviceniveau	Vigtighed	4,3	3,76	4,29	4,4	3,92
	Tilfredshed	3,7	3,56	3,48	3,2	4,17
Indeklima	Vigtighed	4,42	4,11	3,55	4,67	4,08
	Tilfredshed	3,49	3,52	4	3,5	3,67
Stemning og atmosfære	Vigtighed	4,26	3,82	4,43	4,8	4
	Tilfredshed	3,69	3,47	3,71	3,4	3,75

Tabellen viser brugernes svar på tilfredshed og vigtighed af syv forskellige forhold. Der er tale om gennemsnitssvar baseret på svar fra specifikke faciliteter. Skala går fra 1 = ikke vigtig/meget utilfreds til 5 meget vigtig/meget tilfreds (almindelig idrætshal, n = 44, mindre idrætshal/gymnastiksal, n = 49, fodboldbane (græs), n = 24, fodboldbane (kunstgræs), n = 5 og 25 meter bassin, n = 12).

